

วชิรวรรณสาร

WIWITWANNASAN

JOURNAL OF LANGUAGE AND CULTURE

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

ISSN 2630-0168 (Print)

9 772630 016803

ISSN 2630-0168 (Print)

ISSN 2672-9458 (Electronic)

เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

วิจิตรวรรณสาร

WIWITWANNASAN

Journal of Language and Culture

ISSN 2630-0168 (Print)

ISSN 2672-9458 (Electronic)

ผู้เขียนประจำฉบับ

ณฐ บุญธนาธิรโชติ
บุญธิญา รักสวน
พิสิษฐพัฒน์ ปัญญาเร็ว ทองเปลว
หลิ ฮ่าวซาง
สมเกียรติ วัฒนาพวงษากุล
ณภัทร เขาวินวม
จตุพร โคตรกนก
กนกวรรณ สอนนิล
ชญาพัฒน์ มิ่งกุลณา
สุภาพร คงศิริรัตน์
สรไน รอดนิทย์
พัชรินทร์ เสือสาวะถี
สริดา ปัจจุสานนท์
หยิซิง แซ่จ้าว
ยุพาวดี ออาจหาญ
วรรณะ สอน
ประยุทธ จิตราช

วชิรบรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

เจ้าของ

เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์พิเศษจางค์ ทองประเสริฐ

ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ

ราชบัณฑิตยสภา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.ดวงมณ จิตร์จางค์

ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.บุญยงค์ เกศเทศ

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง

รองศาสตราจารย์สงบ บุญคล้าย

รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สังขพันธานนท์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศานติ รักดีคำ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลศักดิ์ กิ่งคำ

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจินทุล

รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ รอดลอย

รองศาสตราจารย์สุณีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร คงศิริรัตน์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตปัตตานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตะวันออก

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกริก

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยนเรศวร

วិธีวรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

รองศาสตราจารย์ ฤทธิมา ศรีธรรมมา
รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภักดีผาสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารียา หุตินทะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สกล บุญยทัต
นางชมัยกร บางคมบาง
Dr.Nguyen Thi Thuy Chau
Dr.Chom Sonngang

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ รัชกษมณี
รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา จักรไชย
รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรีวิทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา เจียพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชดา ลากใหญ่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรุตพร ไทยงูเหลือม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา พรายยงค์
ดร.สรพันธ์ นันตะภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาริราช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศิลปินแห่งชาติ
Vietnam National University
Royal Academy of Cambodia

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิจิตร
มหาวิทยาลัยรังสิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสน อ.ตรีวิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายภาษาต่างประเทศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์จิรัฐธิ์ณกุล ผลเจริญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ดร.พิสุทธิพงษ์ เอ็นดู

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

ประสานงาน

ดร.อรรณณ ฤทธิศรีธร

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ยุพาวดี อาจหาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ทิพย์วัลย์ เหมรา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

พิสูจน์อักษร

อาจารย์อุภาวันณ์ นามศิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณภัทร เชาว์นวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติภาพ ชำรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพัฒน์ ประเสริฐสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ปณิดา ทองบุญชม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์อรรถพล ธรรมรังษี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ประยุทธ จิตราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

ประสิทธิภาพเว็บไซต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันทรัพย์ ยืนยาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ศิลปกรรม-รูปเล่ม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาลิตา ผลประดับเพชร

วไรต์ติ ดัชนี

ชลดา สมานชาติ

ประชาสัมพันธ์

อาจารย์อุภาวัฒน์ นามศิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

Publisher

Network of Academics on Language and Culture

Editorial Consultant

Adjunct Prof. Chamnong Thongprasert

Prof. Dr. Pathom Hongsuwan

Fellow of The Royal Society

Maharakham University

Expert

Prof. Dr. Duangmon Chitchamnong

Prince of Songkla University

Pattani Campus

Prof. Chuan Petkaew

Suratthani Rajabhat University

Hon. Prof. Dr. Boonyong Ketthet

Khonkaen University

Assoc. Prof. Dr. Natthaporn Panpothong

Chulalongkorn University

Assoc. Prof. Sagnop Boonkloi

Eastern Language Specialist

Assoc. Prof. Dr. Thanya Sangkhaphanthanon

Naresuan University

Assoc. Prof. Dr. Santi Phakdeekam

Srinakharinwirot University

Assoc. Prof. Dr. Wilaisak Kingkham

Kasetsart University

Assoc. Prof. Dr. Siriwan Nantachantoon

Kasetsart University

Assoc. Prof. Dr. Wilaiwan Khanittanan

Thammasat University

Assoc. Prof. Dr. Chalor Rodloy

Krirk University

Assoc. Prof. Sunee Leopenwong

Khon Kaen University

Assoc. Prof. Dr. Supaporn Kongsirirat

Naresuan University

Assoc. Prof. Krisada Sridharmma

Maha Sarakham Rajabhat University

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

Assoc. Prof. Dr. Somkiat Wattanapongsakul

Assoc. Prof. Dr. Siriporn Phakdeephasook

Asst. Prof. Areeya Hutinta

Asst. Prof. Sakun Bunyathat

Mrs. Chamaiporn Bangkombang

Dr. Nguyen Thi Thuy Chau

Dr. Chom Sonngang

Sukhothai Thammathirat

Open University

Chulalongkorn University

Silpakorn University

Silpakorn University

National Artist

Vietnam National University

Royal Academy of Cambodia

Editorial Board

Assoc. Prof. Dr. Somkiat Rakmanee

Assoc. Prof. Dr. Chettha Chakchai

Assoc. Prof. Dr. Warawat Sriyabhaya

Asst. Prof. Prakit Chantakhian

Asst. Prof. Dr. Kobkan Wisesram

Asst. Prof. Dr. Suchada Jiaphong

Asst. Prof. Dr. Rachada Lapyai

Asst. Prof. Dr. Jiratthiporn Thainguluam

Asst. Prof. Dr. Wichuda Praiyong

Dr. Soraphan Nantaphum

Kasetsart University

Rajabhat Maha Sarakham

University

Phayao University

Buriram Rajabhat University

Phetchabun Rajabhat University

Pibulsongkram Rajabhat University

Rangsit University

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Dhonburi Rajabhat University

Rajamangala University of

Technology Isan Surin Campus

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

Editor in Chief

Assoc. Prof. Dr. Bunsanoe Triwiset

Buriram Rajabhat University

Assistant Editor for Foreign Language

Asst. Prof. Dr. Somsak Phansiri

Chirattthankamol Phoncharoen

Dr. Pisutpong Endoo

Buriram Rajabhat University

Surindra Rajabhat University

Rajamangala University of

Technology Isan Surin Campus

Coordinator

Dr. Orawan Rithsirithorn

Yuphawadee Athan

Thippawan Hemmara

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Proofreader

Uphawan Namhiran

Asst. Prof. Napat Chawnuam

Asst. Prof. Santiphap Charam

Asst. Prof. Phiphat Prasertsang

Panida Thongbunchom

Attapol Thummarungsee

Prayut Jitrach

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

Buriram Rajabhat University

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

Web Editor

Asst. Prof. Dr. Sinsup Yuenyaw

Buriram Rajabhat University

Layout Editor

Asst. Prof. Palita Phonpradapphet

Worachot Tana

Chonlada Samanchat

Public Relations Officer

Uphawan Namhiran

Buriram Rajabhat University

วชิรวรรณสาร

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

Office of Wiwitwannasan Journal of Language and Culture
568 Village No. 9, Samet Sub-District, Mueang Buriram, Buri Ram
Province 31000, Tel. 084-518-6262
Email Address: wiwitjournal@gmail.com
Subscribe and Submission of manuscript at
<https://www.tci-org/index.php/wiwitwannasan/article/view/192684>

ที่ทำการสำนักงานวารสารวชิรวรรณสาร

568 หมู่ที่ 9 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
โทรศัพท์: 084-518-6262
email address: wiwitjournal@gmail.com

สมัครสมาชิกและส่งบทความได้ที่เว็บไซต์
<https://www.tci-thaijo.org/index.php/wiwitwannasan/article/view/192684>

วชิรวรรณสาร

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

เกี่ยวกับวารสาร

วชิรวรรณสาร เป็นวารสารวิชาการที่เกิดจากความร่วมมือทางวิชาการของเครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมในหลายมหาวิทยาลัย เป็นวารสารราย 4 เดือน ตีพิมพ์สองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีกำหนดออกปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่หนึ่ง ระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน ฉบับที่สอง ระหว่างเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และ ฉบับที่สาม ระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม วชิรวรรณสาร ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบตีพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ต้นฉบับ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความทวิสารณห์ หนังสือที่เป็นองค์ความรู้ด้านภาษา วรรณคดี คติชนวิทยา ภาษาศาสตร์ การสอนภาษา และภาษาเพื่อการสื่อสาร บทความที่จะได้รับการพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสาร จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใด และบทความทุกเรื่องที่ได้รับพิจารณาเพื่อตีพิมพ์ในวารสารนี้ได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทความ โดยเป็นการประเมินแบบอำพรางสองฝ่าย ต้นฉบับอาจได้รับการปรับปรุงและแก้ไขตามที่บรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นใด ๆ ในบทความถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความ อย่างไรก็ตาม ลิขสิทธิ์ในบทความที่ตีพิมพ์เป็นของวารสาร การพิมพ์ซ้ำบางส่วนหรือทั้งหมดของบทความจะต้องได้รับการอนุญาตจากบรรณาธิการวารสารเป็นลายลักษณ์อักษร

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

About Journal

Wiwitwannasan is an academic journal which originated from the academic cooperation of the Network of Academics on Language and Culture in many universities. It is a four monthly journal published in two languages: Thai and English. There are three issues each year, which are the first issue between January - April, the second issue between May - August and the third issue between September - December. Wiwitwannasan is prepared in two formats, which are the printed format and electronic format. The objective is to publish the manuscripts of the research article, academic article, and book review article, which are a body of knowledge in the field of language, literature, folklore, linguistics, teaching of language and language for communication. The articles to be published in the journal must be articles that have never been published in any other journals before, or are under consideration to be published in any other journals, and every article considered for publication in this journal has been evaluated by three experts in science related to articles by double blind method. The manuscript may be revised and edited as appropriate by the editors and experts. Any comments in the article are the views and responsibilities of the author of the article; however, the copyright is owned by the journal, and the reprint of all or part of an article must be approved by the editor of the journal in writing.

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

วិธีวรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

บทบรรณาธิการ

กลอนสุภาพ

ขอเชิญลแกนงานวิชาการบท
เล่มยี่สิบสองมั่นคงออกตรงกาล

ที่ปรากฏในวิธีวรรณสาร
มีให้อ่านทั้งสิบเรื่องประเทืองปัญญา

ร่ายยาว

บทความหนึ่ง “การศึกษาคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนสำหรับ
ผู้เรียนชาวไทย” วัตถุประสงค์เพื่อให้ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบเรียบเรียงออกแบบเนื้อหา คำกริยานุเคราะห์
ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนกลางพื้นฐาน สำหรับผู้เรียนเขียนอ่านชาวคนไทย โดยผู้วิจัยกำหนด
ขอบเขตการศึกษา จำนวนสี่เล่มเต็มพบว่ากริยานุเคราะห์ (has) พบมากที่สุด ในแบบเรียนมีคำอธิบายหมาย
ชี้จุดกริยานุเคราะห์เป็นภาษาอังกฤษนี้มีเสริมโครงสร้างปฏิเสธ ประโยคที่ใช้นัยบอกเหตุนั่นคือประโยค
บอกเล่า แบบฝึกหัดคัดเข้านิยมใช้ได้จากรูปภาพ งานวิจัยเสนอให้ทราบโครงสร้างทั้งปริมาณ
เกณฑ์มาตรฐานนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ศึกษา

บทความสอง “การละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์” มุ่งนำเสนอวัตถุประสงค์
ตรงจำเพาะ เพื่อวิเคราะห์และจำแนกประเภทการละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอ ผ่านทวิตเตอร์วิจัยนี้
เป็นเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลข่าวภาษาไทยให้ทราบผ่านทวิตเตอร์แปดบัญชี ผลการวิจัยบ่งชี้มีการละคำนาม
กริยา สรรพนาม คำเชื่อมกรบ การละวลีพบการละนามวลี กริยาลีปริมาณวลี บุพบทวลี ทั้งยังมีการละ
อนุประโยค พบการละนามานุประโยค คุณานุประโยค วิเศษณานุประโยคสาธกมา จากการวิจัยยังพบว่า
การละหน่วยไวยากรณ์แบ่งเป็นการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษา และการละหน่วยที่ไม่เคยปรากฏรูป
ภาษาในข้อความ โดยการละคำพบตามทั้งสองวิธี

บทความสาม “บทเหวมาตรในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา” ประเด็นมุ่งศึกษาสองประการอันป่งชี้
เพื่อศึกษาเหวมาตรในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา และเพื่อศึกษาศิลปะการประพันธ์กวีนิพนธ์ที่ประพันธ์
ด้วยบทเหวมาตรที่สร้างสรรค์ ต่อยอดจากบทมูลฐานหรืออันหลักกัมพูชา เทียบคำชานกับคำว่า
กลบทจรณา เป็นสิ่งแสดงแจ้งลีลาชั้นเชิงของกวี

บทความสี่ “การศึกษาการสร้างคำภาษาถิ่นเหนือในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ
เนียรปาดิ” บทความนี้ชี้ผลการศึกษาว่าที่ทำ พบการสร้างคำภาษาถิ่นเหนือสามวิธีมีการสร้างคำใหม่
สองร้อยยี่สิบแปดคำ ได้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยเชิงปริมาณ

บทความห้ามีให้อ่าน “ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น ด้วยรักและผูกพัน
ของ นริศพงษ์ รักวัฒนนันท” บทความนี้ชี้ผลการศึกษา วิเคราะห์เรื่องสั้นทั้งนั้นมาสิบเอ็ดเรื่อง
พบภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนสิบเรื่องด้านภาษาแสดงเชื้อชาติมาตมูกพัน ของชนชาติเดียวกัน

วិธีรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

หนึ่งเดียวนี้ สองค่านิยมพบว่ามีเกี่ยวกับชายเป็นใหญ่่นัยประจักษ์ การรักลูกหลานผู้ชายกว่าหญิงจริงนัก ทั้งสังคมอาวุโสผู้ชรา สามนั้นว่าการไหว้เทพเจ้า แขนวโคมแดง สวมชุดที่เพ้ออ่างเปาให้ลูกหลาน

บทความทก “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ google site รายวิชา การออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย” บทความวิจัยเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยเขียนพบว่า ผลนั้นสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญ และอยู่ในระดับมากที่สุดดังกล่าวมา

บทความเจ็ด “การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้เกมช่วยจำศัพท์ของนักศึกษา โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่” มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์กับนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์แปดสิบแปดสิบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบนมาตรฐานดำเนินผลมา ให้ ผลการวิจัยพบว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ก่อนเรียนหลังเรียนแตกต่างกันหมด ด้วยหลังเรียนมีค่าสูงกว่า แสดงให้เห็นว่าการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้นมีนัยสำคัญ

บทความแปดนั้น “บ่วงเสน่หากับความเป็นชายในนวนิยายเรื่อง อัมรรงค์เลือด ของพงศกร” วิเคราะห์นวนิยายมีนัยบทจนถึงอำนาจผู้หญิงครอบงำผู้ชาย มาจากความสามารถจิตมารยาหมายผู้ชายติดในบ่วง เป็นผู้สยบยอมล่อลวงทุกช่วงบท ตัวละครหญิงถูกกำหนดถูกรับงำด้วยความรัก ตัวละครมนุษย์ถูกสร้างลักษณะเหมือนมนุษย์ เป็นบุรุษที่มีรูปลักษณ์งดงาม สง่างามมีเสน่ห์มีความเป็นลูกผู้ชาย ทำหน้าที่ที่มุ่งหมายปกป้องผู้หญิง วิถีคิดที่ใจไร้อาฆาต สันยาบาปรู้จักให้อภัยได้ปล่อยวาง พยายามแก้ไขในหนทางที่ผิดพลาด ให้ถูกต้องดังมุ่งมาดปรารถนา นำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นชายออกมาว่าเป็น ยังแสดงให้เห็นว่าเพศมีส่วนกำหนดคุณความดีวิถีคิด

บทความเก้าได้ลิขิต “กระบวนทัศน์ใหม่และวิธีวิทยา จากมุมมองภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ” ชี้สังเคราะห์เหตุกระบวนทัศน์ใหม่และระเบียบวิธีมุมมองภาษาศาสตร์เชิงนิเวศดังนี้ หนึ่งชี้สัมพันธ์ระหว่างภาษากับระบบนิเวศนั้นทางกายภาพ องค์ประกอบสำคัญนั้นให้ทราบกับความรู้ ที่เชื่อมโยงลงมาสู่ภาษากับนิเวศวิทยาว่าดังนี้ การเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาที่เกี่ยวข้องกับภาษา สู่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ กระบวนทัศน์ภาษาศาสตร์ โดยคำนึงถึงมนุษยชาติไม่เพียงแต่ส่วนหนึ่งของสังคม แต่เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศอันอุดมที่ใหญ่กว่า การดำรงชีวิตมาอย่างอิสระอยู่ร่วมกันเป็นระบบมา แนวคิดนิเวศวิทยามีปฏิสัมพันธ์กับของสิ่งอื่นและสิ่งแวดล้อมย่อมเห็นได้ ภาษาศาสตร์สามารถใช้แก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมระบบนิเวศวิทยาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไป การสูญเสียความปลอดภัยทางชีวภาพตลอดจนความยุติธรรม

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

บทความสืบ “วัจนกรรมการแสดงความรู้สึกที่ปรากฏในเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง”
ชี้ให้เห็นจริงเรื่องวัจนกรรมคำพูดหมาย โดยใช้เกณฑ์เห็นอภิปรายวิเคราะห์ วัจนกรรมจามเจตนาการสื่อสาร
โดยใช้แนวคิด John R Searle เสนอหลักการเงื่อนไขวัจนกรรม ผลการศึกษาพบคำแสดงความรู้สึกด้านบวก
นี้มีเจ็ดด้าน ดีใจ รัก คิดถึง เป็นห่วง ขอบคุณ จงรักภักดี รู้สึกผิด ส่วนด้านลบพบมากทั้งปวงคือโกรธา

ภาพย่นย่อ

สืบเรื่องสืบเนื่องอ่าน
วิวิธวรรณมันอักษรา

ล้วนหลักฐานสรรศึกษา
พาผู้คนค้นดินทาง

บุญเสนอ ศรีวิเศษ
บรรณาธิการ

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

Editorial Note

Polite Poem

Invitation to see the academic evidence

That appeared in **Wiwitwannasan**

Volume 22 was stable and released on time

All ten articles were available to read to increase wisdom

Chain Rhyme

The first article was ‘Study of Chinese Modal Verbs in Chinese Textbooks for Thai learners’. The objective is to analyze, compare, compose, and design content of Chinese auxiliary verbs in basic Mandarin language lessons for those Thai people who learn to write and read. The researcher determines the scope of the study. In total of four volumes, it was found that the modal verb (hui) is the most common. In textbooks, there is an explanation of the modal verb in English. This verb has a negative structure and sentence that use a causal meaning was declarative sentence. Popular exercises can be selected from pictures. The research proposes to know the structure of both quantity and standard criteria to be used for the benefit of reader.

The second article was ‘Grammatical Unit Ellipsis on the News Presented via Twitter’. It focuses on specific objectives to analyze and classify the omission of grammatical units in the news presented through Twitter. This research is qualitative, which collect Thai news information through eight Twitter accounts. The results of the research indicated that phrases nouns, verbs, pronouns, and conjunctions were completely omitted. In omission of phrases, it was found that noun phrases, verb phrases, quantity phrases, prepositional phrases were omitted. Moreover, in clauses ellipsis, the omission of noun clauses, adjective clauses, and adverb clauses were also found. From the research, it was also found that the omission of grammatical units, which was divided into the omission of the original units that had previously appeared in the language and the omission of units that do not appear in the language in the text and both methods of omitting were found accordingly.

The third article was ‘Bat Dvematra in the Cambodian S.E.A. Write Award Poetry’.

There are two points of focus on this study: first, to study Dvematra in Cambodian S.E.A Write poetry; secondly, to study the art of writing poetry that was composed in creative Dvematra meter, which was based upon the basic meter or basic prosody. It compares that type of word with the word “Konlabot”. It was indication of the poet’s skill and expert.

The fourth article was ‘Study on the Word Formation of the Northern Thai Dialect in the Novel “Klin Kasalong” by Niarapati’. This article points out the results of the study. It was found that 228 new words were created in three northern dialect word formation methods, which was arranged from highest to lowest quantitatively.

The fifth article was ‘ Reflection of Chinese culture in Narispong Rakwattana-non’s Collection of Short Stories ‘Family Comes First’. This article points out the results of the analytical study of all eleven short stories. First, it was found, a reflection of Chinese culture in terms of language showing ethnicity and binding standards of this one nation. Secondly it was found, the evident about patriarchy. It is true that male children and grandchildren were loved more than female, including senior citizens and the elderly. Thirdly, it was paying homage to the gods, hanging red lanterns, and wearing red cheongsams, giving red envelope to children and grandchildren.

The sixth article was ‘Learning Activities in a Virtual Classroom Based on Constructivist Concept Using Google Site for Educational Media Design and Production Course in Thai Language Studies’. It was a research article to evaluate academic achievement. The results of the study were found significantly higher than before the study and were at the highest level as mentioned.

The seventh article was ‘ Development of Chinese vocabulary memory skills by using vocabulary memory games as a medium for students in the Chinese Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University’. The aim is to create and find the efficiency of a learning management plan using games to help memorize vocabulary with students to be effective according to 80/80 evaluation criteria. The data were statistically analyzed by average, percentage, standard deviation and carry the result. The results of the research were found to be higher than the specified criteria before studying and after studying were all different, with after studying having a higher value. It shows that the use of game-based learning plans significantly improves student achievement.

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

The eighth article was 'Love Snare and Manhood in Novel 'Blood Ring' of Phongsakon'. It was analysis of the novel with hints of women's power over men. It comes from the ability to deceive and deceive a man who is caught in a trap. He is a submissive person who is willing to complete every step. The female characters are defined as being possessed by love. Inhuman characters are created to look like humans. He is a man with a beautiful appearance, elegant, charming, manly, performing duties with aim at protecting women, thinking without a murderous heart and end of vengeance, knowing how to forgive and let go, trying to correct the wrong way to be correct as desired. It presents the image of masculinity that it was. It also shows that gender plays a role in determining one's merit and way of thinking.

The ninth article was 'New Paradigm and Methodology: Ecolinguistics Perspective'. This article points out a new paradigm and methodology in ecological linguistic perspective. It points to the relationship between language and the physical ecosystem. Important elements to be known and knowledge that related to language and ecology are shown as follows: Ecological changes related to language to the natural environment, linguistic perspective process, considering humanity, not just a part of society, but a part of a larger rich ecosystem, living life independently and living together in a systematic way. The concept of ecology can be seen as interacting with other things and the environment. Linguistics can be used to solve problems of environment, ecology, from climate change to Loss of biosecurity as well as justice

The tenth article was 'Speech Act on Expression of Feelings Appeared in the Literary Work: Inao in Episode on the Battle of Kamang Kuning'. It points out the reality of speech act by discussion norm, the speech act with intention to communicate using concept of John R Searle to present the condition of speech act. The result reveals that the words expressing the seven positive emotion such as happiness, love, remembering, caring, thanking, royalty, remorse and the eighth negative emotions such as sorrow, hate, irony, ridiculing, worry, fear. The positive speech act that was mostly found was attentive and the mostly found negative speech act was hate.

Yani

Ten sequel articles to read

All evidence of study

Wiwitwan was confident in letter

Take people on a journey

Bunsanoe Triwiset

Editor in Chief

WIWIWANNASAN

Vol. 8 No.1 (January - April) 2024

สารบัญ

วชิรวรรณสาร

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) 2567

การศึกษาคำกริยาอนุเคราะห์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย

1

A study of Chinese Modal Verbs in Chinese Textbooks for Thai learners

ณัฐ บุญธนาธิรโชติ / บุญธิญา รักสวน /

พิสิษฐพัฒน์ ปัญญาเรว ทองเปลว / หลี ฮ่าวซาง

Nuttha Bunthanatherachot / Boontiya Raksuan /

Phisitthaphat Panyarew Thongpleaw / Li Haochang

การละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์

23

Grammatical Unit Ellipsis on the News Presented via Twitter

สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล

Somkiat Watanapongsakul

บทเหวมาตรในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา

39

Bat Dvemātra in the Cambodian S.E.A. Write Award Poetry

ณภัทร เชาว์นวม / จตุพร โคตรกนก

Napat Chawnuam / Chatupohn Khotkanok

การศึกษาการสร้างคำภาษาถิ่นเหนือในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง
ของ เนียรปาทิ

65

*Study on the Word Formation of the Northern Thai Dialect
in the Novel “Klin Kasalong” by Niarapati*

กนกวรรณ สอนนิล / ชญาพัฒน์ มั่งกุลณา / สุภาพร คงศิริรัตน์

Kanokwan Sonnin / Chayapat Mungkulna / Supaporn Kongsirirat

ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น “ด้วยรักและผูกพัน”
ของ นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์

*A Reflection of Chinese Culture in Narispong Rakwattananon's Collection
of Short Stories "Family Comes First"*

สรไน รอดนิตย์

Sorranai Rortnit

81

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์
โดยใช้ Google Site รายวิชา การออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

*Learning Activities in a Virtual Classroom Based on Constructivist
Concept Using Google Site for Educational Media Design and
Production Course in Thai Language Studies*

พัชรินทร์ เสือสาวะถี / สรिता ปัจจุสานนท์

Patcharin Suesawatee / Sarita Patjusanon

99

การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้เกมช่วยจำศัพท์ของนักศึกษา
โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*A Development of Chinese Vocabulary Memory Skills by Using
Vocabulary Memory Games as a Medium for Students in the Chinese
Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Rai Rajabhat University*

หยิซิง แซ่จ้าว

Zhang Shuhua

109

บ่วงเสน่ห์กับความเป็นชายในนวนิยายเรื่อง อัมรงค์เลือด ของ พงศกร
ยุพาวดี อาจหาญ

Yupawadee Athan

121

กระบวนทัศน์ใหม่และวิธีวิทยา: จากมุมมองภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ
New Paradigm and Methodology: Ecolinguistics Perspective
วรรณะ สอน
Vannak SORN

133

วัจนกรรมการแสดงความรู้สึกที่ปรากฏในเรื่อง อิเหนา :
ตอน ศีกะหมังกุหนิง
*The Speech Act on Expression of Feelings Appeared in
the Literary Work: Inao in Episode on the Battle of Kamang Kuning*
ประยุทธ จิตราช
Prayut Jitrach

147

แนะนำผู้เขียน

169

การศึกษาคำกริยาบุเคราะห์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีน สำหรับผู้เรียนชาวไทย

A study of Chinese Modal Verbs in Chinese Textbooks for Thai learners

ณฐ บุนนทานธีรโชติ¹ / บุญธิญา รักสวน² / พิสิษฐพัฒน์ ปัญญาเร้ว ทองเปลว³ / หลี ฮ่าวซาง⁴

Nuttha Bunthanatherachot¹ / Boontiya Raksuan² /

Phisitthaphat Panyarew Thongpleaw³ / Li Haochang⁴

^{1,2,3,4}ภาควิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี 12000, ประเทศไทย

^{1,2,3,4}Chinese Language Department, College of Liberal Arts, Rangsit University,
Pathum Thani 12000, Thailand

Corresponding author. Email: phisitthaphat.t@rsu.ac.th

Received: January 6, 2024

Revised: February 1, 2024

Accepted: March 7, 2024

Abstract

This research article aimed to analyze and compare the content design related to Chinese modal verbs in Foundation Madarin Textbooks for Thai learners. The scope of the study was limited to four Chinese textbooks including 1) Xin Shiyong Hanyu keben 《新实用汉语课本》, 2) Taiguoren Xue Hanyu 《泰国人学汉语》, 3) Boya Hanyu 《博雅汉语》, and 4) Tiyan Hanyu 《体验汉语》. The study results revealed that: 1) the Chinese modal verb “会” (hui) appeared with the highest frequency; 2) Each Chinese modal verb was accompanied by an English explanation, including its negative form; 3) Chinese modal verbs were predominantly used in affirmative sentences; 4) Practice exercises for Chinese modal verbs involved composing sentences based on provided pictures. The study suggested that teachers should assess the textbook structure in terms of quantity, standards, and utilization to maximize the benefits for learners..

Key words: Chinese Textbooks, Chinese grammar, Chinese Modal Verbs, Thai Learners

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการออกแบบเนื้อหาคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนกลางพื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวไทย โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาเป็นแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานจำนวน 4 เล่ม ได้แก่ 1) Xin Shiyong Hanyu keben 《新实用汉语课本》 2) Taiguoren Xue Hanyu 《泰国人学汉语》 3) Boya Hanyu 《博雅汉语》 4) Tiyan Hanyu 《体验汉语》 ผลการศึกษาพบว่า 1) คำกริยานุเคราะห์ “会” (hui) พบมากที่สุด 2) ในแบบเรียนมีคำอธิบายคำกริยานุเคราะห์เป็นภาษาอังกฤษและมีการเสริมโครงสร้างปฏิเสธ 3) ประโยคที่ใช้คำกริยานุเคราะห์มากที่สุดได้แก่ ประโยคบอกเล่า 4) แบบฝึกหัดที่นิยมใช้กับคำกริยานุเคราะห์มากที่สุดคือ แบบฝึกหัดแต่งประโยคจากรูปภาพ งานวิจัยนี้เสนอแนะให้ผู้สอนพิจารณาโครงสร้างของแบบเรียนทั้งด้านปริมาณ ด้านเกณฑ์มาตรฐานและด้านการนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนสูงสุด

คำสำคัญ: แบบเรียนภาษาจีน, ไวยากรณ์จีน, คำกริยานุเคราะห์ภาษาจีน, ผู้เรียนชาวไทย

บทนำ

ในแวดวงวิชาการภาษาจีนทั้งในประเทศไทยและประเทศจีนมีการศึกษาเกี่ยวกับ “คำกริยา” ในภาษาจีนเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลบนเว็บไซต์ที่รวบรวมผลงานวิชาการที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีน www.cnki.net พบว่า บทความ รายงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับคำกริยามีจำนวนมากถึง 3,291 รายการ และในจำนวนนี้มี 884 รายการที่เป็นผลการศึกษาเกี่ยวกับ “คำกริยานุเคราะห์” ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาการเปรียบเทียบคำกริยานุเคราะห์ ศึกษาปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์ ศึกษาความสัมพันธ์ของคำกริยานุเคราะห์ ศึกษาการเรียนการสอนคำกริยานุเคราะห์ในต่างประเทศ (สืบค้นข้อมูล 30 ตุลาคม 2566) จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า “คำกริยานุเคราะห์” เป็นหนึ่งในประเภทคำที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนทั้งชาวจีนและชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก แต่ปัญหาในการใช้คำกริยานุเคราะห์ของผู้เรียนชาวไทยมีอยู่หลายประการ ดังเช่นผลการการศึกษาของ Huang Xu (2020, pp.199-200) เรื่อง การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดการใช้คำกริยานุเคราะห์ของผู้เรียนชาวไทย และการศึกษาของ Chen Yingxin (2009, pp.132-135) พบว่า ผู้เรียนชาวไทยมีปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์สี่ประการ ได้แก่ ประการแรก ปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์ทดกลั่น ซึ่งที่ผู้เรียนเห็นว่าประโยคนั้นสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องใช้คำกริยานุเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนมักจะลืมใช้บ่อยครั้ง ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความของประโยคนั้น ๆ ประการที่สอง ปัญหาการเติมคำกริยานุเคราะห์โดยไม่จำเป็น แท้จริงแล้วผู้เรียนต้องการเติมคำกริยานุเคราะห์ในประโยคให้สมบูรณ์ แต่เนื่องจากผู้เรียนมีความเข้าใจในการใช้คำกริยานุเคราะห์น้อย จึงทำให้พบการเติมผิดหรือเติมเพิ่มไปโดยไม่จำเป็น ประการที่สาม การเลือกคำกริยานุเคราะห์ผิดพลาดหลัก ๆ เกิดจากที่ผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำกริยานุเคราะห์นั้น ๆ หรือในบางครั้ง คำกริยานุเคราะห์หลายคำมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่หลักเกณฑ์และวิธีการใช้ต่างกัน หากผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายดั้งเดิมหรือความหมายแฝงของคำกริยานุเคราะห์เหล่านั้น จะทำให้การเลือกใช้คำกริยานุเคราะห์เกิดข้อผิดพลาด และประการสุดท้ายคือ การเรียงลำดับคำกริยานุเคราะห์ผิดตำแหน่ง เนื่องจากการเรียงลำดับคำในไวยากรณ์ภาษาไทยและภาษาจีนเหมือนกัน คือ เรียงจากประธาน+ภาคแสดง+ภาคกรรม อีกทั้งผู้เรียนมักใช้วิธีการเทียบประโยคระหว่างสองภาษา เมื่อเห็นว่าไม่มีวิธีการวางตำแหน่ง

ค่าเหมือนกัน จึงมักจะเทียบเคียงประโยคโดยตรง แต่การวางคำกริยานุเคราะห์ผิดตำแหน่งเป็นปัญหาที่พบได้น้อยที่สุด จากการศึกษางานวิจัยในประเทศจีนพบว่า มีนักวิชาการที่ให้ความสำคัญกับคำกริยานุเคราะห์และแบบเรียนภาษาจีน โดยได้วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการเรียนการสอนคำกริยานุเคราะห์ผ่านแบบเรียนในมิติที่หลากหลาย ดังเช่นที่ Han Jinling (2021, pp.96) กล่าวถึงแบบเรียนภาษาจีนไว้ในตอนหนึ่งของบทสรุปปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์ “想”(xiǎng) และ “要”(yào) ของนักศึกษาไทยไว้ว่า แบบเรียนภาษาจีนในปัจจุบันยังมีความบกพร่องและเรียบเรียงคำกริยานุเคราะห์ โดยส่วนใหญ่ผู้แต่งมักจะเรียงลำดับคำกริยานุเคราะห์ตามลำดับการปรากฏในเนื้อหาบทเรียน ไม่ได้คำนึงถึงลำดับการเรียนรู้คำกริยานุเคราะห์ตามหลักการและทฤษฎีทางไวยากรณ์ คำกริยานุเคราะห์ที่ยากและวิธีการใช้ซับซ้อนไม่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนระดับพื้นฐาน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ma Lihong (2014, pp. 128-129) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาแบบเรียนภาษาจีนที่ส่งผลต่อคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีน “能” “会” และ “可以” ในแบบเรียนชื่อ 《实用速成汉语》 พบปัญหาของการใช้คำกริยานุเคราะห์ “能” “会” และ “可以” ในแบบเรียนมีสามประการ ได้แก่ ประการแรก คำกริยานุเคราะห์ที่ปรากฏในแบบเรียนไม่เสถียร พบการเทียบการแปลภาษาจีนและภาษาอังกฤษแบบแปลตรงตัว ไม่ใช่คำแปลที่ทำให้คำศัพท์นั้น ๆ ทำหน้าที่เป็นคำกริยานุเคราะห์แต่ประการใด ประการที่สอง เป้าหมายในการเรียนการสอนไวยากรณ์ของบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น บทเรียนเกี่ยวกับคำ “能” พบการนำคำกริยานุเคราะห์ของบทเรียนก่อนหน้า เช่น “应该” และ “要” นำกลับมาแทรกในประโยคสนทนาและแบบฝึกหัดของบทเรียนปัจจุบันหลายครั้ง ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าคำกริยานุเคราะห์หลักของบทเรียนส่วนนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจคำกริยานุเคราะห์ในบทเรียนใหม่ได้ และประการสุดท้าย ความไม่ชัดเจนของแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน แบบฝึกหัดบางข้อยกตัวอย่างประโยคและให้เติมคำกริยานุเคราะห์ด้วยการเดาคำศัพท์ แต่ประโยคนั้นแท้จริงมีความคลุมเครือและสามารถพลิกแพลงไปใช้คำอื่น ๆ ได้ด้วย Ma Lihong (2014, pp.128-129) คิดเห็นว่าแบบฝึกหัดที่ดีนั้นจะต้องทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการเดาคำศัพท์ที่เคยเรียนมาในบทเรียนนี้ ไม่สามารถนำคำศัพท์จากบทอื่น ๆ มาใช้เติมคำได้ ทั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการนำประโยคไปใช้จริง รวมทั้งเพื่อเป็นรูปแบบตัวอย่างสำหรับการจัดจำโครงสร้างไวยากรณ์อื่น ๆ ต่อไปในอนาคตด้วย

แม้ว่าการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในผู้เรียนชาวไทยจะได้รับความสนใจจากนักวิชาการชาวไทยและชาวจีนมากเพียงใด แต่ภาพรวมของการศึกษาไวยากรณ์ดังกล่าวยังคงเน้นเกี่ยวกับปัญหาการใช้และการนำเสนอวิธีการเรียนการสอนในภาพกว้าง ด้วยเหตุที่ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้อยู่ในแวดวงการเรียนการสอนภาษาจีนและเล็งเห็นว่าแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้ในปัจจุบันอาจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอน คำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาของไทย จึงได้กำหนดกรอบการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบเรียนภาษาจีนที่สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยใช้กันอย่างแพร่หลายจำนวน 4 เล่ม นำเนื้อหาแบบเรียนมาสังเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันระดับอุดมศึกษา ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์เบื้องต้นในการคัดเลือกแบบเรียนที่เหมาะสมต่อผู้เรียน อันจะยังผลให้การเรียนการสอนคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในสถาบันอุดมศึกษาไทยเกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาจีนในระดับสากลอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิเคราะห์และเปรียบเทียบการออกแบบเนื้อหาคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนกลางพื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวไทย

ทบทวนวรรณกรรม

บทความวิจัยเรื่อง การศึกษาคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้อง 4 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาความหมายของคำกริยานุเคราะห์และปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์ในประเทศจีน

Qiu Chang (2017, pp.11-12) ศึกษาเรื่อง การเรียนการสอนความหมายของคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีน “能” และ “会” พบความแตกต่างกัน 4 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 “能” เน้นบอกถึงสมรรถนะและเงื่อนไขเชิงภาวะวิสัย ส่วน “会” เน้นผ่านการประเมินและมีความแน่นอน ประการที่สอง “能” แสดงถึงผลลัพธ์และการคืนสภาพของความสามารถที่ประสบผลสำเร็จในระดับที่ตั้งเป้าหมายไว้ซึ่ง “会” ไม่สามารถนำมาใช้ในประโยคเหล่านี้ได้ ประการที่ 3 “会” เมื่อแสดงถึงความเป็นไปได้ กล่าวคือสามารถแสดงออกเชิงบวกและเชิงลบ หากแต่ “能” แสดงถึงความเป็นไปได้เชิงบวกเท่านั้น และประการสุดท้าย “会” แสดงถึงความคุ้นชินหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดมาแล้วและอาจเกิดซ้ำได้อีก สำหรับการสำรวจปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์ของผู้เรียนต่างชาติพบว่า มีงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ Jia Xiaoying (2017, pp.74-75) สำรวจการเรียนรู้คำกริยานุเคราะห์ของชาวต่างชาติในมหาวิทยาลัยวิศวกรรมไทยวนจำนวน 30 คน พบว่า ผู้เรียนต่างชาติเลือกใช้คำไม่ถูกต้อง ทำให้การแต่งประโยคในแบบเรียนหรือการนำไปสื่อสารกับชาวจีนมีข้อผิดพลาด นอกจากนี้ ผู้เรียนต่างชาติที่เรียนภาษาจีนต่ำกว่า 1 ปี ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจความหมายและวิธีการใช้คำกริยานุเคราะห์ในประโยคความซ้อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wang Meng (2016, pp.201-202) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต่างชาติส่วนใหญ่มักจะมีปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์หลัก ๆ 7 ด้าน ได้แก่ การตกหล่น การเติมผิดพลาด การใช้คำกริยานุเคราะห์ความหมายใกล้เคียงผิดพลาด การใช้คำกริยานุเคราะห์ลักษณะอื่น ๆ ผิดพลาด การวางตำแหน่งคำกริยานุเคราะห์ ผิดพลาด การใช้คำกริยานุเคราะห์รูปแบบปฏิเสธผิดพลาด และความเข้าใจผิดของการซ้ำและสลับหน้าหลังของคำกริยานุเคราะห์ และผลการศึกษาของ Wang Zhenlai (2007, pp.94-95) ได้สรุปปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์ของผู้เรียนต่างชาติไว้ใกล้เคียงกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ เช่น ผู้เรียนต่างชาติมักจะใช้คำกริยานุเคราะห์ตกหล่น การเติมคำกริยานุเคราะห์โดยไม่ถูกต้อง การใช้คำกริยานุเคราะห์ผิดหน้าที่ ซึ่งสองประเด็นแรกเป็นปัญหาที่พบได้จากงานวิจัยของนักวิชาการชาวจีนหลายคน จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนชาวต่างชาติมีปัญหาการใช้คำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ การเติมคำกริยานุเคราะห์ไม่ถูกต้อง การตกหล่นคำกริยานุเคราะห์ในประโยค และการเลือกใช้คำกริยานุเคราะห์ผิดพลาด

2. การศึกษาแบบเรียนภาษาจีนในประเทศไทย

จากทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถแบ่งผลการศึกษเกี่ยวกับแบบเรียนภาษาจีนในประเทศไทยได้ 3 ระดับ ประกอบด้วย

การศึกษาแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานระดับอุดมศึกษาของ Rattanachipaisankul (2021, pp. 169-193) งานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบภาษาจีนขั้นพื้นฐานในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย พบว่า แบบเรียนภาษาจีน 1.Hanyu Jiaocheng 《汉语教程》 มีจุดเด่นด้านระบบเสียง ด้านแบบฝึกหัดมีไวยากรณ์ครบถ้วนแต่น้อยกว่าเล่มอื่น 2. Fazhan Hanyu 《发展汉语》 มีจุดเด่นด้านเนื้อหาที่หลากหลาย จุดด้อยมีคำศัพท์ระดับ “ก” น้อยที่สุด 3. ภาษาจีนระดับต้น 《初级汉语》 มีจุดเด่นด้านไวยากรณ์ 4. คนไทยเรียนภาษาจีน 《泰国人学汉语》 มีจุดเด่นด้านเนื้อหาของระบบเสียง มีการนำเสนอคำศัพท์และไวยากรณ์ระดับ “ก” จำนวนมาก จุดด้อยคือด้านไวยากรณ์ที่มีจำนวนน้อย และ 5. Boya Hanyu 《博雅汉语》 เป็นแบบเรียนที่นำเสนอคำศัพท์สอดคล้องกับหลักสูตรมากที่สุด มีจุดด้อยด้านแบบฝึกหัดเรื่องระบบเสียงที่มีความหลากหลายน้อยกว่าหัวข้ออื่น

การศึกษาแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ Thaveewatanaseth (2020, pp. 487-508) งานวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบเรียนรายวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านความสอดคล้องและต่อเนื่องกับแบบเรียนรายวิชาภาษาจีนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับอุดมศึกษา ให้มีความพร้อมทางทักษะภาษาแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษา พบว่า แบบเรียนภาษาจีนที่ใช้ในระดับอุดมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคำศัพท์ใหม่จำนวนน้อย วงคำศัพท์แคบ ทั้งคำศัพท์และเนื้อหาบทเรียนมีความซ้ำซ้อนกับสิ่งที่นิสิตเคยเรียนมาในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย งานวิจัยเสนอแนะให้แบบเรียนควรมีความเชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมเพื่อการต่อยอดที่ดียิ่งขึ้น การศึกษาแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาของ Lin & Wangtakwadeen (2015, pp.173-213) งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์และประเมินแบบเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ตอนบนซึ่งเรียบเรียงโดยชาวไทย โดยคัดเลือกและวิเคราะห์แบบเรียนจำนวน 4 ชุด จาก 4 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านเนื้อหา องค์ประกอบด้านแบบฝึกหัด องค์ประกอบด้านหลักการและทฤษฎี และ องค์ประกอบด้านรูปแบบตัวรา ผลการศึกษาพบว่า ทุกโรงเรียนประเมินผลอยู่ระหว่างระดับ “ปานกลาง” และ “ค่อนข้างดี” เมื่อวิเคราะห์ผลประเมินพบว่า แบบเรียนที่เรียบเรียงโดยชาวไทยส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “เริ่มต้น” นับว่ายังเป็นแบบเรียนที่ยังไม่สมบูรณ์

3. การศึกษาคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในประเทศไทย

งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องคำกริยานุเคราะห์ในผู้เรียนชาวไทย ได้แก่ Thawongklang (2015, pp. 101-152) งานวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของคำกริยาแสดงทัศนภาวะ “能、会、可以” ในภาษาจีนกับคำว่า “ได้” ในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า “能、会、可以” และคำว่า “ได้” เมื่อเปรียบเทียบกับคุณสมบัติที่เหมือนและต่างกัน มีข้อสังเกตคือ คำกริยาแสดงทัศนภาวะ “ได้” สามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาช่วยหน้าหรือหลังกริยาได้ ภาษาไทยและภาษาจีน มีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์หลักที่เหมือนกันคือ “ประธาน-กริยา-กรรม” แต่มีลักษณะโครงสร้างของคำขยายที่ต่างกัน นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ Prapakorn (2022, pp.235-251) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการใช้คำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนกลางด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาไวยากรณ์ภาษาจีนกลาง เรื่อง คำกริยานุเคราะห์ สามารถช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าวได้ เมื่อเปรียบเทียบการทดสอบหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือช่วยให้เกิดการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการเรียนคำกริยานุเคราะห์ ภาษาจีนได้เป็นอย่างดี

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า คำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนเป็นไวยากรณ์ที่มีความสำคัญ ในปัจจุบันนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวจีนส่วนใหญ่มุ่งศึกษาถึงปัญหาและข้อผิดพลาดการใช้คำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนของผู้เรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงส่วนประกอบสำคัญของการเรียนรู้คำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนคือ แบบเรียนภาษาจีน ซึ่งเป็นหนึ่งในทรัพยากรที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจทฤษฎีและวิธีการนำไวยากรณ์ดังกล่าวไปใช้ให้ถูกต้อง จากความสำคัญข้างต้น จึงเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้เรียนและผู้สอนที่จะนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนและคำกริยานุเคราะห์จากแหล่งข้อมูลในประเทศจีนและในประเทศไทย

2. รวบรวมข้อมูลการใช้หนังสือและแบบเรียนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาของไทยจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอุดมศึกษา ปี 2559 (Center for Language Education and Cooperation, 2021) ได้สรุปได้ว่าปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเปิดการเรียนการสอนภาษาจีนจำนวน 62 แห่ง ในด้านตำราหรือแบบเรียนในรายวิชาหลักหรือวิชาพื้นฐานที่ใช้สอนมี มีดังนี้

- 1) Hanyu Jiaocheng 《汉语教程》 24 สถาบัน
- 2) Xin shiyong Hanyu keben 《新实用汉语课本》 11 สถาบัน
- 3) Taiguoren Xue Hanyu 《泰国人学汉语》 5 สถาบัน
- 4) Chenggong Zhilu 《成功之路》 4 สถาบัน
- 5) Boya Hanyu 《博雅汉语》 4 สถาบัน
- 6) Tian Hanyu 《体验汉语》 2 สถาบัน และ เรียบเรียงขึ้นเอง 16 สถาบัน

อนึ่ง จากการสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่า Hanyu Jiaocheng 《汉语教程》 และ Chenggong Zhilu 《成功之路》 ไม่ปรากฏคำกริยานุเคราะห์ แต่ปรากฏคำกริยานุเคราะห์ในแบบเรียนเพียง 4 เล่มเท่านั้น ดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปคำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานแยกตามบทเรียน

แบบเรียน	บทเรียน	คำกริยานุเคราะห์	รวม
《新实用汉语课本》	บทที่ 11 我会说一点儿汉语	会、能、可以、应该	5 คำ
	บทที่ 12 我全身不舒服	要、想、愿意	3 คำ
	บทที่ 13 我认识了一个漂亮的姑娘	可能、会	2 คำ
《泰国人学汉语》	บทที่ 17 你会不会说英语	会、要	2 คำ
《博雅汉语》	บทที่ 25 你得多锻炼锻炼了	会、可以、能、要、得	5 คำ
《体验汉语》	บทที่ 11 你想买什么	想、要	2 คำ
	บทที่ 12 你可以试试吗	可以、能	2 คำ
	บทที่ 13 我想吃包子	会	1 คำ
	บทที่ 14 我去图书馆借书	得	1 คำ
	บทที่ 18 你哪儿不舒服	应该	1 คำ
รวม	10 บท		21 คำ

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จะดำเนินการศึกษาคำกริยาในแบบเรียน 4 เล่ม ได้แก่ 《新实用汉语课本》、《泰国人学汉语》、《博雅汉语》และ《体验汉语》ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของแบบเรียนทั้ง 4 เล่ม ไว้ดังนี้

Xin Shiyong Hanyu keben 《新实用汉语课本》

แบบเรียน《新实用汉语课本》เรียบเรียงโดย Liu Xun และคณะ พิมพ์ที่มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง เป็นแบบเรียนที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยและตีพิมพ์จากสำนักงาน HANBAN มีการตีพิมพ์เป็นภาษาจีนและอธิบายเป็นภาษาต่าง ๆ รวมถึงภาษาไทยด้วย แต่แบบเรียนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นฉบับภาษาจีนคำอธิบายภาษาอังกฤษ จัดพิมพ์ในปี 2021 ครั้งที่ 3 เนื่องจากผู้วิจัยพบว่า เป็นแบบเรียนที่มีผู้เรียนไทยใช้กันอย่างแพร่หลาย ในแบบเรียนนี้แบ่งเป็น 14 บทเรียน บทเรียนที่ 1-6 จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกฝนการอ่านพินอินพร้อมกับเรียนรู้คำศัพท์และประโยคสนทนาในชีวิตประจำวันผ่านตัวละครชาวจีนและชาวต่างชาติ นอกจากนี้ยังมีคำอธิบายไวยากรณ์ วิธีการนำไปใช้และตัวอย่างประโยคที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน สำหรับแบบเรียนนี้ ยังมีการจัดพิมพ์ชุดแบบฝึกหัดและคู่มือสำหรับผู้สอนจำนวนเล่มเช่นเดียวกับแบบเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการฟัง พูด อ่านและเขียนได้มากขึ้น ทั้งนี้ คู่มือสำหรับผู้สอนมีการอธิบายขั้นตอนการสอน การสรุปใจความสำคัญและการมอบหมายภารกิจต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบอีกด้วย

Taiguoren Xue Hanyu 《泰国人学汉语》

แบบเรียน《泰国人学汉语》(คนไทยเรียนภาษาจีน) เรียบเรียงโดย Xu Xiaoying, Zhou Xiaobing และคณะ พิมพ์ที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง เป็นแบบเรียนที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยและตีพิมพ์จากสำนักงาน HANBAN แบบเรียนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จัดพิมพ์ในปี 2010 ครั้งที่ 5 มีจำนวน 20 บทเรียน มีตัวละครดำเนินเรื่องหลักทั้งชาวจีน ชาวไทยและชาวต่างชาติอื่นรวม 11 คน ลักษณะเด่นของแบบเรียนนี้คือ การใช้ภาษาไทยที่เป็นภาษาแม่ของผู้เรียนชาวไทยเขียนคำอธิบายทั้งคำศัพท์ โครงสร้างประโยค ไวยากรณ์และแบบฝึกหัด ทำให้ผู้เรียนชาวไทยเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น ในขั้นตอนการเรียบเรียงแบบเรียนชุดนี้นั้น ผู้แต่งนำแนวคิดและรูปแบบตำราภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน HANBAN ได้แก่《当代中文》ของ Wu Zhongwei (2023) และ《新实用汉语课本》ของ Liu Xun (2003) มาเป็นแกนหลักในการผลิตแบบเรียนชุดนี้อีกด้วย

Boya Hanyu 《博雅汉语》

แบบเรียน《博雅汉语》(Boya Chinese) เรียบเรียงโดย Li Xiaoli และคณะ พิมพ์ที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง เป็นแบบเรียนที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยและตีพิมพ์จาก General higher education 11th Five-Year national planning materials แบบเรียนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จัดพิมพ์ในปี 2019 ครั้งที่ 10 มีจำนวน 30 บทเรียน โดยมีตัวละครดำเนินเรื่องทั้งชาวจีนและชาวต่างชาติ รวม 7 คน ลักษณะเด่นของแบบเรียนคือ มีจำนวนบทเรียนมาก มีโครงสร้างไวยากรณ์ที่หลากหลาย แบบเรียนนี้ปรับปรุงใหม่แบ่งออกเป็นแบบเรียน 4 ชุด ได้แก่《初级起步篇》มีจำนวน 2 เล่ม《准中级加速篇》มีจำนวน 2 เล่ม《中级冲刺篇》มีจำนวน 2 เล่ม และ《高级飞翔篇》มีจำนวน 3 เล่ม ทั้งนี้ ชุด《初级起步篇》เป็นหนึ่งในชุดที่ได้รับความนิยมสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาจีนเบื้องต้น เนื้อหาในชุด《初级起步篇》มีความหลากหลาย ทั้งกฎของสัทอักษร (พินอิน) คำศัพท์ที่สอดคล้อง

กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีสถานการณ์ตัวอย่าง โครงสร้างไวยากรณ์ กฎเกณฑ์ไวยากรณ์ แบบฝึกหัด ที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปต่อยอดกับแบบเรียนชุดต่อไป

Tiyan Hanyu 《体验汉语》

แบบเรียน 《体验汉语》 (Experiencing Chinese) เรียบเรียงโดย Jiang Liping และคณะ พิมพ์ที่ Higher Education Press เป็นแบบเรียนที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยและตีพิมพ์จากสำนักงาน HANBAN แบบเรียนชุดนี้มีจำนวน 2 เล่มแบ่งเป็น 《体验汉语》 (上) และ 《体验汉语》 (下) แบบเรียนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ 《体验汉语》 (上) จัดพิมพ์ในปี 2007 พิมพ์ครั้งที่ 3 จำนวน 24 บทเรียน ในแต่ละบทเรียนมีคำชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ทฤษฎีไวยากรณ์รวม 301 ทฤษฎี คำศัพท์มากกว่า 500 คำ มีแบบฝึกหัดที่หลากหลาย เช่น ฝึกฝนแต่งประโยคจากรูปภาพ ดูภาพและบรรยาย รวมถึงการฝึกฝนตัวอักษรจีน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแบบเรียนชุดนี้

3. ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลของแบบเรียนภาษาจีนทั้ง 4 เล่มในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย
  - 1) คำกริยานุเคราะห์ที่พบมากที่สุด 2) คำอธิบายหลักการทางไวยากรณ์ 3) ประเภทประโยคที่ใช้ คำกริยานุเคราะห์ 4) ประเภทแบบฝึกหัดที่ใช้คำกริยานุเคราะห์
  4. เปรียบเทียบคำศัพท์ในแบบเรียนทั้ง 4 เล่มกับเกณฑ์มาตรฐานแบ่งระดับ GF0025-2021
  5. เปรียบเทียบระดับทางไวยากรณ์ของคำกริยานุเคราะห์ในแบบเรียนกับและหนังสือชุด 《国际中文教育中文水平等级标准》 (国际标准·应用解读本)
  6. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัย

1. จำนวนคำกริยานุเคราะห์ที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐาน

คำกริยานุเคราะห์ที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานทั้ง 4 เล่มนี้ ประกอบด้วย “会、要、能、可以、想、应该、得、可能、愿意” สำหรับคำกริยานุเคราะห์ที่พบมากที่สุดคือ คำว่า “会” พบมากถึง 5 ครั้ง และ “要” พบ 4 ครั้ง และ “能、可以” พบ 3 ครั้งเท่ากัน สำหรับ “可能、愿意” พบน้อยที่สุดเพียงคำละ 1 ครั้งเท่านั้น ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปคำกริยานุเคราะห์ที่พบในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานมากที่สุด

ลำดับ (มากไปน้อย)	คำกริยานุเคราะห์ที่ปรากฏในบทเรียน	รวมจำนวนครั้งที่พบ
1	会	5 ครั้ง
2	要	4 ครั้ง
3	能	3 ครั้ง
4	可以	3 ครั้ง
5	想	2 ครั้ง
6	应该	2 ครั้ง
7	得	2 ครั้ง
8	可能	1 ครั้ง
9	愿意	1 ครั้ง
รวม	9 คำ	23 คำ

2. คำอธิบายหลักการทางไวยากรณ์

ในด้านคำอธิบายหลักการทางไวยากรณ์ของคำกริยาเคราะห์ในแบบเรียนทั้ง 4 เล่ม พบว่าแบบเรียนทั้ง 4 เล่มมีการแทรกคำอธิบายหลักการทางไวยากรณ์ไว้ทั้งหมด แต่มีข้อสังเกตสองประการ คือ ในแบบเรียน《博雅汉语》เป็นแบบเรียนเดียวที่ไม่มีคำอธิบายรูปปฏิเสธในการใช้คำกริยาเคราะห์ ซึ่งต่างจากแบบเรียนอื่นๆ ที่มีการอธิบายรูปปฏิเสธพร้อมยกตัวอย่างชัดเจน อีกประการหนึ่งคือ ทุกแบบเรียนมีคำกริยาเคราะห์ที่ปรากฏเหมือนกันทุกเล่มคือคำว่า“会、要”ซึ่งคำกริยาเคราะห์อื่นๆ จะมีปรากฏในบางแบบเรียนเท่านั้น ดังที่แสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คำอธิบายหลักการทางไวยากรณ์ของคำกริยาเคราะห์ในแบบเรียนพื้นฐานภาษาจีน

แบบเรียน	คำกริยาเคราะห์	คำอธิบายทางไวยากรณ์
《新实用汉语课本》	会、能、 可以、应该 (บทที่ 11)	แบบเรียนหน้า 185-186 Optative verbs such as “会”，“能”，“可以” and “应该” are often placed before verbs to express ability, possibility, or willingness. Sometimes “要” can also be used as these meanings. Optative verbs such as “会”，“能” and “可以” indicate the ability to do something and can be translated into “can, be able to”. It should be noted, though, that “会” emphasizes skills acquired through learning, while “能” and “可以” express the possession of skill in general. “能” and “可以” can also be used to express permission or prohibition under specific circumstances.
《新实用汉语课本》	要、想、 愿意 (บทที่ 12)	แบบเรียนหน้า 207 Both the optative verbs “要” and “想” express subjective intention and demand. They are basically the same in meaning. Sometimes “要” emphasize the intention or demand, while “想” place more emphasis on the intention or hope. The negative form for both “想” and “要” (denoting a demand) is “不想”. “愿意” is also used to express one’s wishes. It means a willingness to do something or a hope that something will occur according to the wishes of the person denoted by the subject. The optative verb “要” is also used to express the actual need. Its negative form is “不用”.

แบบเรียน	คำกริยานุเคราะห์	คำอธิบายทางไวยากรณ์
《新实用汉语课本》	可能、会 (บทที่ 13)	แบบเรียนหน้า 228 The optative verb “可能” expresses possibility. Besides expressing ability, “会” is also used to express possibility.
《泰国人学汉语》	会、要 (บทที่ 17)	แบบเรียนหน้า 115 “会 +V” ใน意义上有两个特点：第一，V 是一种技能；第二，这种技能是通过学习得到的。 “要”的否定形式不是“不要”，是“不想” 想VS 要 “想V” 侧重表示愿望 “要V” 侧重表示意志上的要求 “想” 前边可以加“很”等 副词 “要” 前边不行
《博雅汉语》	会、可以、能、要、得 (บทที่ 25)	แบบเรียนหน้า 165 “会” Know how to: Indicates the possession of a skill, usually learned or acquired. “可以” May: Used for (asking or giving) permission. “能” Can/Be able to: Indicated the ability to do something, or that it is possible to do something. “要” Want to: Indicates the subjective desire to do something. “得” Have to: Indicates, from an objective point of view, that one must or has to do something.
《体验汉语》	想、要 (บทที่ 11)	แบบเรียนหน้า 92 Modal verbs “想” and “要” Modal verbs are usually placed before verbs. Generally, they indicate ability, request, desire, possibility, etc.
《体验汉语》	可以、能 (บทที่ 12)	แบบเรียนหน้า 106 Modal verbs “可以” and “能” The modal verbs “可以” and “能” mean it is reasonable to do something or that circumstances permit one to do so. The negative form is “不能”
《体验汉语》	会 (บทที่ 13)	แบบเรียนหน้า 116 Modal verb “会” It indicates that someone knows the way to do something. The negative form is “不会”

แบบเรียน	คำกริยานุเคราะห์	คำอธิบายทางไวยากรณ์
《体验汉语》	得 (บทที่ 14)	แบบเรียนหน้า 126 Modal verb “得” The modal verb “得” has the meaning that you must do something and is often used in spoken language. There is no negative form for “得”.
《体验汉语》	应该 (บทที่ 18)	แบบเรียนหน้า 162 Modal verbs “应该” The modal verbs “应该” indicates obligation. It is used to show that something is the best thing to do because it is morally right. The negative form is “不应该”

3. ประเภทประโยคที่ใช้คำกริยานุเคราะห์

ด้านการวิเคราะห์ประเภทประโยคที่ใช้คำกริยานุเคราะห์ในแบบเรียนทั้ง 4 เล่มนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีแบ่งประเภทประโยคตามแนวคิดของ Huang Borong และ Liao Xudong (2011) จากหนังสือชุด Xiandai Hanyu 《现代汉语》上 ซึ่งเป็นทฤษฎีสำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนยุคใหม่ที่มีความสำคัญและได้รับการยอมรับจากนักวิชาการจีนและไทย จากการสังเคราะห์ประโยคภาษาจีนในแบบเรียนพบว่า มีประโยคที่ใช้คำกริยานุเคราะห์จำนวน 71 ประโยค ซึ่งเป็นประโยคที่แทรกอยู่ในบทสนทนา key sentences ตัวอย่างไวยากรณ์และแบบฝึกหัด เมื่อนำมาแยกหมวดหมู่พบว่า ประโยคบอกเล่ามีจำนวน 34 ประโยค ประโยคปฏิเสธ 17 ประโยค และประโยคคำถาม 20 ประโยค ไม่พบประโยคคำสั่งหรือข้อร้องและประโยคอุทาน มีข้อสังเกตว่าบางประโยคคือประโยคที่เปลี่ยนจากประโยคบอกเล่าเป็นประโยคคำถาม เปลี่ยนจากประโยคบอกเล่าเป็นประโยคปฏิเสธ และเปลี่ยนจากประโยคปฏิเสธเป็นประโยคคำถาม ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า ผู้แต่งแบบเรียนต้องการทบทวนคำศัพท์ประกอบกับให้ผู้เรียนเรียนรู้โครงสร้างการใช้คำกริยานุเคราะห์ในเวลาเดียวกัน ดังที่แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประเภทประโยคที่ใช้คำกริยานุเคราะห์ที่ปรากฏในเนื้อหาของแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐาน

แบบเรียน	ประโยค	ประเภทประโยค			
		บรรยาย 陈述		คำถาม 疑问	คำสั่ง หรือ ขอ ร้อง 祈使
		บอกเล่า 肯定	ปฏิเสธ 否定		感叹
《新实用汉语课本》	บทที่ 11				
	1. 我会说一点儿汉语。	✓			
	2. 他为什么不能来上课？			✓	
	3. 他应该来上课。	✓			
	4. 我能不能问你一个问题？			✓	
	5. 他会不会说汉语？			✓	
	6. 他不会打球。		✓		
	7. 我会写这个汉字。	✓			

แบบเรียน	ประโยค	ประเภทประโยค			
		บรรยาย 陈述		คำถาม 疑问	คำสั่ง ขอรับรอง 祈使
		บอกเล่า 肯定	ปฏิเสธ 否定		อุทาน 感叹
《 新 实 用 汉 语 课 本 》	บทที่ 11				
	8.谁会游泳?			✓	
	9.他孙女能教英语吗?			✓	
	10.马大为今天能不能学习?			✓	
	11.你能喝多少酒?			✓	
	12.你可以不可以介绍一下?			✓	
	13.我们八点能不能到那儿?			✓	
	14.我明天不能上课。		✓		
	15.我可以进来。	✓			
	16.这儿不可以吃东西。		✓		
	17.他应该来上课。	✓			
	18.你不应该去那儿。		✓		
	บทที่ 12				
	19.大为要睡觉。	✓			
	20.丁力波想学习美术。	✓			
	21.他不想去医院。		✓		
	22.她愿意不愿意参加聚会?			✓	
	บทที่ 13				
	23.今年八月他可能去上班。	✓			
	24.现在八点他不可能睡觉。		✓		
	25.明天他会不会来上课?			✓	
	26.他得了感冒，明天不会来。	✓			
《 泰 国 人 学 汉 语 》	บทที่ 17				
	1.他会说英语	✓			
	2.他会游泳吗?			✓	
	3.我要去北海公园。	✓			
	4.我不想喝水。		✓		
	5.我很想去，可是我没时间。	✓			
	6.我要去北京，明天去。	✓			
	7.在泰国学生都要学英语。	✓			
	8.我们要不要买外国人的票?			✓	
	9.星期天，我们不用去学校。		✓		
	10.我们不用买外国人的票。		✓		
《 博 雅 汉 语 》	บทที่ 25				
	1.我会打太极拳。	✓			
	2.大为会说汉语。	✓			
	3.如果不会说汉语的话，你可以说英语。		✓		
	4.做作业以后，你可以看电视。	✓			

แบบเรียน	ประโยค	ประเภทประโยค			
		บรรยาย 陈述		คำถาม 疑问	คำสั่ง ขอรับรอง 祈使
		บอกเล่า 肯定	ปฏิเสธ 否定		
《博雅汉语》	บทที่ 25				
	5. 玛丽能用汉语聊天。	✓			
	6. 大卫病了，不能上课。		✓		
	7. 我要去跑步，你去吗？			✓	
	8. 你要买什么？			✓	
	9. 明天早上有太极拳课，我得早一点儿起床。	✓			
	10. 时间太晚了，我得走了。	✓			
《体验汉语》	บทที่ 25				
	1. 你想买什么？			✓	
	2. 我想买田字格本。	✓			
	3. 我想吃苹果。	✓			
	4. 我想去机场。	✓			
	5. 我不想吃苹果。		✓		
	6. 我不想买田字格本。		✓		
	7. 我不想去机场。		✓		
	8. 你要吃什么？			✓	
	9. 我要买牛奶。	✓			
	10. 我要去医院。	✓			
	11. 我要努力学习汉字。	✓			
	บทที่ 12				
	12. 我可以试试吗？			✓	
	13. 你能便宜一点儿吗？			✓	
	บทที่ 14				
	14. 你会用筷子吗？			✓	
	15. 我会用筷子。	✓			
	16. 你会说英语吗？			✓	
	17. 我不会用筷子。		✓		
	18. 我不会说英语。		✓		
	19. 我得等他。	✓			
	20. 你得努力练习汉字。	✓			
	21. 你得去医院。	✓			
	บทที่ 18				
	22. 你应该多看看。	✓			
	23. 我们应该努力练习汉字。	✓			
	24. 我应该等他。	✓			
	25. 你不应该去那儿。		✓		
รวม	71 ประโยค	34	17	20	0

4. ประเภทแบบฝึกหัดที่ใช้คำกริยานุเคราะห์

ด้านแบบฝึกหัดที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกฝนการใช้คำกริยานุเคราะห์ที่มีความหลากหลายจากการสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น พบว่ามีประเภทแบบฝึกหัดสำหรับฝึกฝนคำกริยานุเคราะห์ดังนี้ 1) แบบฝึกแทนที่คำศัพท์ 2) แบบฝึกเติมบทสนทนา 3) แบบฝึกแต่งรูปจากประโยค 4) แบบฝึกอ่านบทสนทนา 5) แบบฝึกจับคู่สนทนา 6) แบบฝึกเติมคำในช่องว่าง 7) แบบฝึกดูรูปภาพแล้วเติมคำ เมื่อวิเคราะห์ย่อยรายด้าน พบว่า แบบฝึกประเภทแต่งประโยคจากรูปภาพพบมากถึง 6 บทเรียน จาก 2 แบบเรียน รองลงมาคือ แบบฝึกการเติมบทสนทนาพบ 5 บทเรียน จาก 3 แบบเรียน แบบฝึกการแทนที่คำศัพท์ 5 บทเรียน จาก 2 แบบเรียน แบบฝึกการจับคู่สนทนาพบ 4 บทเรียน จาก 1 แบบเรียน แบบฝึกการเติมคำในช่องว่างพบ 3 บทเรียน จาก 1 แบบเรียน แบบฝึกการอ่านบทสนทนาและแบบฝึกดูรูปและตอบคำถาม พบอย่างละ 1 บทเรียน

จากตารางที่ 5 มีข้อสังเกตคือ 1) แบบฝึกการเติมบทสนทนาได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากมีแบบเรียนที่ใช้แบบฝึกประเภทนี้ 3 แบบเรียน คือ 《新实用汉语课本》、《博雅汉语》และ《体验汉语》 2) ในแบบเรียน《新实用汉语课本》บทที่ 13 มีแบบฝึกหัดรวมจำนวนข้อมากที่สุด คือ 10 ข้อย่อย 3) ในแบบเรียน《体验汉语》บทที่ 13 มีประเภทแบบฝึกหัดมากที่สุด คือ 5 ประเภท 4) แบบเรียน《泰国人学汉语》เป็นแบบเรียนที่ไม่มีแบบฝึกหัดการแทนที่คำศัพท์ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ประเภทแบบฝึกหัดสำหรับฝึกฝนการใช้คำกริยานุเคราะห์

แบบเรียน	บทเรียน	ประเภทแบบฝึกหัด	จำนวนข้อ	รวมจำนวน
《新实用汉语课本》	11	1. แทนที่คำศัพท์	3	9
		2. เติมบทสนทนา	6	
	12	1. แทนที่คำศัพท์	4	5
		2. แต่งประโยคจากรูป	1	
	13	1. แทนที่คำศัพท์	2	10
		2. แต่งประโยคจากรูป	4	
		3. เติมบทสนทนา	4	
《泰国人学汉语》	17	1. อ่านบทสนทนา	4	5
		2. จับคู่สนทนา	1	
《博雅汉语》	25	1. เติมคำในช่องว่าง	5	6
		2. เติมบทสนทนา	1	
《体验汉语》	11	1. แทนที่คำศัพท์	1	4
		2. แต่งประโยคจากรูป	3	
	12	1. แต่งประโยคจากรูป	1	2
		2. เติมคำในช่องว่าง	1	

แบบเรียน	บทเรียน	ประเภทแบบฝึกหัด	จำนวนข้อ	รวมจำนวน	
《体验汉语》	13	1. แทนที่คำศัพท์	2	7	
		2. ดูรูปและตอบคำถาม	1		
		3. จับคู่สนทนา	2		
		4. เติมคำในช่องว่าง	1		
		5. เติมบทสนทนา	1		
	14	1. แต่งประโยคจากรูป	1	3	
		2. จับคู่สนทนา	2		
	18	1. แต่งประโยคจากรูป	1	4	
		2. จับคู่สนทนา	2		
		3. เติมบทสนทนา	1		
	รวมแบบฝึกหัด			55 ข้อ	

5. เปรียบเทียบคำศัพท์ในแบบเรียนทั้ง 4 เล่มกับเกณฑ์มาตรฐานแบ่งระดับ GF0025-2021

สำหรับเกณฑ์มาตรฐานแบ่งระดับระบบใหม่นี้ กำหนดระดับภาษาจีนไว้ 9 ระดับ แบ่งเป็นระดับพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ระดับย่อย ระดับกลางแบ่งเป็น 3 ระดับย่อย และระดับสูง แบ่งเป็น 2 ระดับย่อย ทั้งนี้ในแต่ละระดับย่อยมีการกำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้องค์ประกอบทางภาษาจีน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบเสียง ด้านอักษรจีน ด้านคำศัพท์และด้านไวยากรณ์ ซึ่งแต่ละด้านมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ในปริมาณที่กำหนดไว้ในระดับภาษาจีนพื้นฐาน ระดับที่ 1 กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ระบบเสียงในภาษาจีน 269 พยางค์ อักษรจีน 300 ตัวอักษร คำศัพท์ 500 คำ และ ไวยากรณ์ 48 โครงสร้าง (Center for Language Education and Cooperation, 2021) ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับแบบเรียนในงานวิจัยนี้แล้ว พบว่า แบบเรียนแต่ละเล่มมีปริมาณคำศัพท์ใกล้เคียงกัน ซึ่งสามารถประเมินได้ดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาจีนในแบบเรียนกับเกณฑ์มาตรฐานแบ่งระดับ GF0025-2021

ลำดับ	แบบเรียน	ปริมาณคำศัพท์ในแบบเรียน	ประเมิน (เกณฑ์ 500 คำ)
1	《新实用汉语课本》	510	ใกล้เคียงมาตรฐาน
2	《泰国人学汉语》	495	ต่ำกว่ามาตรฐาน
3	《博雅汉语》	700	สูงกว่ามาตรฐาน
4	《体验汉语》	505	ใกล้เคียงมาตรฐาน

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า แบบเรียน 《博雅汉语》 มีคลังคำศัพท์มากถึง 700 คำ สอดคล้องกับจำนวนบทเรียนในแบบเรียนดังกล่าวที่มีมากถึง 30 บทเรียน จึงเป็นเหตุให้มีคำศัพท์รวมมากที่สุดด้วย อนึ่ง แบบเรียน 《新实用汉语课本》 มี 14 บทเรียน 《泰国人学汉语》 มี 20 บทเรียน และ 《体验汉语》 24 บทเรียน มีข้อสังเกตจากคลังคำศัพท์ข้างต้นคือ แบบเรียน 《新实用汉语课本》 มีจำนวนบทเรียนน้อยที่สุด แต่มีจำนวนคำศัพท์ใกล้เคียงเกณฑ์มาตรฐานแบ่งระดับ GF0025-2021 และมีปริมาณคำศัพท์ใกล้เคียงกับแบบเรียนเล่มอื่นด้วย

6. เปรียบเทียบระดับทางไวยากรณ์ของคำกริยานุเคราะห์ในแบบเรียนกับหนังสือชุด
《国际中文教育中文水平等级标准》（国际标准·应用解读本）

เกณฑ์มาตรฐานแบ่งระดับทางภาษาจีนใหม่ 9 ระดับนี้ นอกจากจะระบุปริมาณคำศัพท์ ปริมาณ ตัวอักษรจีน ปริมาณระบบเสียงภาษาจีนและปริมาณไวยากรณ์จีนที่ควรรู้แล้ว ในรายละเอียดการแบ่งระดับ ย่อยนั้น ได้มีการระบุปริมาณโครงสร้างไวยากรณ์ที่ผู้เรียนควรรู้ไว้อย่างละเอียดด้วย สำหรับภาษาจีนพื้นฐาน ระดับที่ 1 มีโครงสร้างไวยากรณ์ที่ควรรู้ 48 โครงสร้าง ภาษาจีนพื้นฐานระดับที่ 2 81 โครงสร้าง ภาษาจีนพื้นฐานระดับที่ 3 81 โครงสร้าง สำหรับการเปรียบเทียบระดับทางไวยากรณ์ของคำกริยานุเคราะห์ในแบบเรียนกับหนังสือชุด 《国际中文教育中文水平等级标准》（国际标准·应用解读本）(Center for Language Education and Cooperation, 2021) มุ่งเน้นเปรียบเทียบเฉพาะ คำกริยานุเคราะห์ในเกณฑ์ภาษาจีนระดับพื้นฐาน 1 และในแบบเรียนทั้ง 4 เล่ม รายละเอียดดังที่แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาจีนในแบบเรียนกับเกณฑ์ระดับไวยากรณ์
《国际中文教育中文水平等级标准》（国际标准·应用解读本）

ลำดับ	ระดับ	คำกริยานุเคราะห์ ตามเกณฑ์มาตรฐาน	แบบเรียนที่ปรากฏ คำกริยานุเคราะห์
1	一级语法点	会	《新实用汉语课本》 《泰国人学汉语》 《博雅汉语》 《体验汉语》
2		能	《新实用汉语课本》 《博雅汉语》 《体验汉语》
3		想	《新实用汉语课本》 《体验汉语》
4		要	《新实用汉语课本》 《泰国人学汉语》 《博雅汉语》 《体验汉语》
5	二级语法点	该	-
6		应该	《新实用汉语课本》 《体验汉语》
7		愿意	《新实用汉语课本》
8		可能	《新实用汉语课本》
9		可以	《新实用汉语课本》 《博雅汉语》 《体验汉语》

ลำดับ	ระดับ	คำกริยานุเคราะห์ ตามเกณฑ์มาตรฐาน	แบบเรียนที่ปรากฏ คำกริยานุเคราะห์
10	三级语法点	敢	—
11	四级语法点	需要	—
12		得	《体验汉语》

จากตารางที่ 7 พบว่า คำกริยานุเคราะห์ในระดับเกณฑ์พื้นฐานภาษาจีนระดับพื้นฐาน 1 ประกอบด้วย “会、能、想、要” จากข้อมูลในตารางจะเห็นได้ว่า มีคำกริยานุเคราะห์แค่ 2 คำ ได้แก่ “会、要” ที่ปรากฏในทุกแบบเรียน ส่วน “能” ปรากฏใน 3 แบบเรียนคือ 《新实用汉语课本》、《博雅汉语》、《体验汉语》 และ “想” มีปรากฏใน 2 แบบเรียนคือ 《新实用汉语课本》 และ 《体验汉语》

นอกจากนี้ พบว่า แบบเรียนทั้ง 4 เล่ม ปรากฏคำกริยานุเคราะห์เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แบ่งระดับ GF0025-2021 ระดับพื้นฐาน 1 ได้แก่ ระดับพื้นฐาน 2 จำนวน 5 คำ ระดับพื้นฐาน 3 ไม่มี และระดับพื้นฐาน 4 จำนวน 1 คำ จากข้อมูลดังกล่าว มีข้อสังเกต 2 ประการคือ 1) แบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานเลือกใช้คำกริยานุเคราะห์จำนวนมากว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องยึดจากปริมาณคำศัพท์ที่ควรรู้ 2) แบบเรียนทั้ง 4 เล่ม ไม่ปรากฏคำกริยานุเคราะห์ในระดับพื้นฐาน 3 ซึ่งผู้วิจัยคิดเห็นว่า อาจเป็นเพราะผู้ออกแบบแบบเรียนต้องการให้เนื้อหาในแบบเรียนมีความหลากหลาย หากเลือกใช้คำกริยานุเคราะห์เพียง 4 คำ จะไม่สามารถออกแบบเนื้อหาให้ครอบคลุมองค์ความรู้ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ ปริมาณคำกริยานุเคราะห์ในเกณฑ์ระดับพื้นฐาน 1 – 4 เมื่อเทียบกับจำนวนคำศัพท์ทั้งสี่ระดับ นับว่ายังมีอัตราส่วนคำกริยานุเคราะห์ในปริมาณที่น้อยมาก

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ในด้านปริมาณ คำกริยานุเคราะห์ที่พบมากที่สุด คือ “会” จำนวน 5 ครั้ง รองลงมาคือ “要” จำนวน 4 ครั้ง “能、可以” จำนวน 3 ครั้ง เท่ากันตามลำดับ
2. ในด้านคำอธิบาย คำกริยานุเคราะห์ “会、要” มีปรากฏคำอธิบายในทุกแบบเรียน และทุกแบบเรียนยกเว้น 《博雅汉语》 มีคำอธิบายที่เป็นโครงสร้างเชิงปฏิเสธโดยใช้คำว่า “不”
3. ในด้านประเภทประโยค พบว่า มีประโยคที่ปรากฏคำกริยานุเคราะห์จำนวน 71 ประโยค ประโยคบอกเล่ามีจำนวนมากที่สุดคือ 34 ประโยค ประโยคปฏิเสธ 17 ประโยค และประโยคคำถาม 20 ประโยค ไม่พบประโยคคำสั่งหรือข้อร้องและประโยคอุทาน
4. ในด้านแบบฝึกหัด พบว่า มีคำกริยานุเคราะห์ที่ใช้ในรูปแบบของแบบฝึกหัดในบทเรียนต่าง ๆ เมื่อเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ แบบฝึกประเภทแต่งประโยคจากรูปภาพจำนวน 6 บทเรียน แบบฝึกการเติมบทสนทนาและแบบฝึกหัดการแทนที่คำศัพท์พบจำนวนเท่ากัน 5 บทเรียน แบบฝึกการจับคู่สนทนาพบ 4 บทเรียน แบบฝึกการเติมคำในช่องว่างพบ 3 บทเรียน และแบบฝึกการอ่านบทสนทนาและแบบฝึกดูรูปและตอบคำถามพบเท่ากัน 1 บทเรียน
5. ในด้านปริมาณคำศัพท์ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานแบ่งระดับ GF0025-2021 พบว่า แบบเรียน 《新实用汉语课本》 และ 《体验汉语》 มีปริมาณคำศัพท์ใกล้เคียงกับ

เกณฑ์มาตรฐาน สำหรับแบบเรียน 《泰国人学汉语》 มีปริมาณคำศัพท์ต่ำกว่ามาตรฐานเพียง 5 คำ และ 《博雅汉语》 มีปริมาณคำศัพท์สูงกว่ามาตรฐาน 200 คำ ทั้งนี้ แบบเรียน 《新实用汉语课本》 มีจำนวนบทเรียนน้อยที่สุด คือ 14 บทเรียน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคำศัพท์ต่อบทเรียน นับได้ว่าเป็นแบบเรียนมีมาตรฐานใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐานที่สุด

6. ในด้านระดับทางไวยากรณ์ของคำกริยา-เคราะหิในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐาน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในหนังสือชุด 《国际中文教育中文水平等级标准》 (国际标准·应用解读本) พบว่า มีคำกริยา-เคราะหิเพียงสองคำที่ปรากฏในทุกแบบเรียนคือ “会、要” และคำกริยา-เคราะหิ “得” มีปรากฏในแบบเรียนเดียวเท่านั้น

จากผลการสรุปการศึกษาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยพบว่า แม้แบบเรียนจะมีเอกลักษณ์เฉพาะหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ต้องมีมาตรฐานกำกับการออกแบบและกำหนดทิศทางของแบบเรียนให้เหมาะสม โดยเฉพาะแบบเรียนภาษาสำหรับชาวต่างชาติ หากจัดระบบในแบบเรียนไม่มีคุณภาพ ไม่ตอบวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อาจเป็นผลเสียต่อผู้เรียนได้ ทั้งนี้ การศึกษาคำกริยา-เคราะหิในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานที่ใช้ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแบบเรียน หากแต่ข้อเท็จจริงนี้เป็นสิ่งสำคัญและอาจมีผลต่อการนำไปต่อยอดกับองค์ความรู้ที่มากและสูงขึ้นของผู้เรียนได้ คำกริยา-เคราะหิที่พบในแบบเรียนทั้ง 4 เล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นคำกริยา-เคราะหิที่ผู้เริ่มเรียนภาษาจีนอาจมองข้ามความสำคัญ ผู้เรียนอาจคิดเห็นว่าความหมายของคำกริยา-เคราะหิไม่ซับซ้อน สามารถหาคำศัพท์ภาษาไทยแปลเทียบเคียงได้โดยตรง อีกทั้ง หน้าที่ทางไวยากรณ์และการนำไปใช้จริงมีลักษณะส่วนใหญ่เหมือนกับภาษาไทย คือ ประธาน + คำกริยา-เคราะหิ + คำกริยา + กรรม แต่แท้จริงแล้ว คำกริยา-เคราะหิบางคำมีความหมายแยกย่อยไปจากหน้าที่เพื่อใช้แสดงความปรารถนาในประโยคนั้น ๆ ด้วย เช่น คำว่า “会” ใช้สื่อความหมายแสดงถึงความสามารถที่ผ่านการฝึกฝน การเรียนรู้ แต่ในบริบทอื่น ๆ “会” อาจจะใช้ในประโยคแสดงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น เหตุการณ์ในอนาคตที่กำลังจะมาถึง เป็นต้น ดังนั้น การเรียนรู้คำกริยา-เคราะหิผ่านแบบเรียน ควรคัดเลือกแบบเรียนที่เหมาะสม มีระดับภาษาที่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน ในหลักสูตร นอกจากนี้ การอาศัยคำอธิบายจากผู้สอนยังคงเป็นสิ่งจำเป็น ผู้สอนควรมีวิธีหรือช่องทางเสริมการอธิบายที่มากกว่าในแบบเรียน เพื่อช่วยสร้างสภาพแวดล้อมหรือความคุ้นชินให้กับผู้เรียนมากขึ้น

สำหรับงานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำกริยา-เคราะหิภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและวงวิชาการภาษาจีนในประเทศไทย ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วว่า แบบเรียนที่ดีควรจัดระบบการออกแบบให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่สิ่งสำคัญมากกว่าคือวิธีการประเมินและเลือกใช้แบบเรียนของผู้สอน ดังนั้น งานวิจัยนี้ได้สะท้อนสิ่งที่พบจากแบบเรียนผ่านการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ประกอบด้วย ด้านปริมาณคำกริยา-เคราะหิ จากผลการศึกษาพบว่า “会” เป็นคำกริยา-เคราะหิที่พบมากที่สุด สันนิษฐานได้ว่า ไวยากรณ์ “会” มีความสำคัญเป็นอย่างมาก แบบเรียนจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจและฝึกฝนการใช้ “会” ให้บ่อยครั้งมากที่สุด ทั้งนี้ ผู้เรียนภาษาจีนมักจะได้เรียนรู้คำกริยา-เคราะหิที่แสดงความสามารถพร้อมกัน 3 คำ ได้แก่ “会、能、可以” สอดคล้องกับการศึกษาของ Thawongklang (2015, pp. 101-152) ที่ได้เปรียบเทียบคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของคำกริยาแสดงทัศนภาวะ พบว่า “会、能、可以” มีความหมายตรงกับภาษาไทย คำว่า “ได้” และมีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์หลักที่เหมือนกันคือ “ประธาน-กริยา-กรรม” แต่มีลักษณะโครงสร้างของคำขยายที่ต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่า ในแบบเรียนภาษาจีนควรมีการออกแบบคำประเภทที่ใกล้เคียงกัน ให้มีปริมาณคำศัพท์และตัวอย่างประโยคสอดคล้องกันด้วย

แบบเรียนทั้ง 4 เล่มมีคำอธิบายวิธีการใช้คำกริยานุเคราะห์ชัดเจน เข้าใจง่าย แม้แบบเรียนจะเป็นภาษาจีนและคำแปลภาษาอังกฤษ ซึ่งมีเพียงแบบเรียน 《泰国人学汉语》ที่เป็นภาษาจีนและคำแปลภาษาไทย ผู้วิจัยคิดเห็นว่าไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจ อีกทั้ง หลักการและคำอธิบายทางไวยากรณ์ของแบบเรียนทั้ง 4 เล่มใกล้เคียงกับทฤษฎีการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ นอกจากนี้ จุดเด่นของแบบเรียนทั้ง 4 คือ มีการแทรกอุปประโยคปฏิเสธในโครงสร้างไวยากรณ์ด้วย ซึ่งส่วนนี้จะส่งผลให้ผู้เข้าใจและนำไปใช้ได้จริง ในด้านแบบฝึกหัดที่พบการใช้คำกริยานุเคราะห์ที่มีความหลากหลาย ค่อนข้างเป็นระบบ เนื่องจากเป็นแบบเรียนสำหรับชาวต่างชาติ อีกทั้ง กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่ไม่มีพื้นฐานทางภาษาจีน การออกแบบแบบฝึกหัดจึงเป็นเรื่องสำคัญที่คณะผู้จัดทำแบบเรียนต้องให้ความระมัดระวังมากขึ้นด้วย

ผลสรุปการศึกษาพบว่า แบบเรียนทั้ง 4 เล่มปรากฏประโยคที่ใช้คำกริยานุเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 71 ประโยค เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคปฏิเสธ ผลการศึกษาส่วนนี้สอดคล้องกับ Prapakorn (2022, pp.235-251) ที่ได้สังเคราะห์ประโยค “把” จากแบบเรียนภาษาจีน 2 เล่ม พบว่า ประโยคประเภทบอกเล่า มีจำนวนมากที่สุด

สำหรับการเปรียบเทียบปริมาณคำศัพท์และเปรียบเทียบระดับทางไวยากรณ์ของคำกริยานุเคราะห์ในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐาน 4 เล่มนี้ ชี้ให้เห็นว่า ปริมาณคำศัพท์อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน บางเล่มอาจเกินหรือขาดไปบ้างเล็กน้อย ทั้งนี้ ผู้วิจัยคิดเห็นว่า ปริมาณคลังคำศัพท์ที่ผู้เรียนจะได้เรียนในแบบเรียนเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานอาจมีความแตกต่างกันอย่างมาก ซึ่งแบบเรียนทั้ง 4 เล่มนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับภาษาจีนพื้นฐาน 1 คือมีคำศัพท์ 500 คำ และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับทางไวยากรณ์กับระดับภาษาจีนพื้นฐาน 1 พบว่า คำกริยานุเคราะห์ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้มีเพียง 4 คำ ได้แก่ “会、能、想、要” เท่านั้น หากแต่งงานวิจัยนี้พบว่า แบบเรียนอยู่ในระดับภาษาจีนพื้นฐาน 1 แต่ระดับไวยากรณ์คำกริยานุเคราะห์อยู่ในระดับ 1-4 ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า ประเด็นนี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้แบบเรียนแต่ละเล่มมีคุณภาพ ลักษณะเฉพาะและจุดมุ่งหมายในการนำไปใช้แตกต่างกัน

ภาพรวมของการศึกษาคำกริยานุเคราะห์ในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวไทย สะท้อนให้เห็นว่า แบบเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนการสอน การคัดเลือกแบบเรียนต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ สำหรับผู้เรียนชาวไทย การเรียนการสอนภาษาจีนยังคงคุ้นชินกับการมีแบบเรียนประกอบ แม้คำกริยานุเคราะห์ภาษาจีนในแบบเรียนอาจจะไม่ใช้สิ่งสำคัญที่สุดของการเรียนภาษาจีน แต่การเข้าใจที่มาและความหมายดั้งเดิมของคำกริยานุเคราะห์เหล่านี้ย่อมจะส่งผลต่อระบบการเรียนภาษาจีนในมิติที่หลากหลาย รวมทั้งสามารถนำไปต่อยอด พัฒนาและยกระดับความสามารถด้านภาษาจีนในอนาคตได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนำเสนอคำกริยานุเคราะห์ในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวไทย จึงหวังเป็นอย่างยิ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากปัจจุบันยังมีหลายสถาบันที่เลือกใช้แบบเรียนสำเร็จรูป ดังนั้น ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ให้ท่านตัดสินใจเลือกใช้แบบเรียนที่หลากหลายมากขึ้น จากผลการวิจัยพบว่าแบบเรียนมีลักษณะเฉพาะ

มีเป้าหมายในการเรียนการสอนและวิธีการออกแบบแบบเรียนที่แตกต่างกัน แม้การศึกษครั้งนี้จะเลือกศึกษาแบบเรียนเพียง 4 เล่ม ซึ่งเป็นแบบเรียนที่ปรากฏในข้อมูลจากรายงานการวิจัยการจัดการเรียนสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา แต่แท้จริงแล้ว ปัจจุบันผู้เชี่ยวชาญในประเทศจีนมีการศึกษาและผลิตแบบเรียนที่มีคุณภาพสำหรับชาวต่างชาติมากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้สอนควรพิจารณาโครงสร้างของแบบเรียนให้ละเอียด ทั้งด้านปริมาณ ด้านเกณฑ์มาตรฐานและด้านการนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด

2. งานวิจัยมุ่งศึกษาเพียงส่วนเดียวของไวยากรณ์ภาษาจีน อีกทั้ง เป็นไวยากรณ์พื้นฐาน หากผู้สนใจการศึกษาลักษณะเดียวกัน ผู้วิจัยเสนอแนะให้ผู้วิจัยคนต่อไปพิจารณาศึกษาในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น การเปรียบเทียบโครงสร้างไวยากรณ์ในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐาน การเปรียบเทียบไวยากรณ์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีนที่ออกแบบเองของระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เป็นต้น ผู้วิจัยคิดเห็นว่า การศึกษาด้านแบบเรียนภาษาจีนในประเทศไทยยังมีพื้นที่ว่างทางการศึกษาอีกมาก อีกทั้ง แบบเรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนการสอน ดังนั้นการศึกษาปัญหาของแบบเรียนในมิติต่าง ๆ จะช่วยพัฒนากระบวนการสอนภาษาจีนให้มีความเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

References

- Center for Language Education and Cooperation. (2021). **Chinese Proficiency Grading Standards for International Chinese Language Education**. Beijing Language and Culture University Press.
- Han, J. (2021). **Analysis of Thai Students Acquisition of Chinese Modals Verbs “想”, “要”**. *Sinagram Culture*, (15), 94-96. (In Chinese)
- Huang, B. & Liao, X. (2011). **Xiandai Hanyu** (5th ed). Higher Education Press.
- Jia, X. (2017). **Analysis on Foreign Students’ Acquisition of Chinese Modals Verbs. Modern Vocational Education**. (30), 74-75. (In Chinese)
- Lin, C. & Wangtakwadeen, N. (2015). **The Analysis and Assessment of Thai Writers’ Chinese Lesson at Elementary Schools of the upper north. Chinese Studies Journal**, 8 (2), 172-213. (In Chinese)
- Ma, L. (2014). **Analysis of the Chinese textbooks on the acquisition of Modals Verbs “能”, “会”**. *Literature Education*, (11), 128-129. (In Chinese)

- Prapakorn, P. (2022). A Development of Knowledge and Understanding on Auxiliary Verb of Mandarin Chinese by Collaborative Learning Model. **Silpakorn Educational Research Journal**, 14 (1), 235-251. (In Thai)
- Qiu, C. (2017). Teaching Semantics of Willing Verbs. **Sinogram Culture**, (22), 11-12. (In Chinese)
- Rattanachaipaisankul, C. (2021). The Comparison of Elementary Chinese Textbooks Used in Universityties in Thailand. **Chinese Language and Culture Journal**, 8 (2), 169-194. (In Thai)
- Thaveewatanaseth, N. (2020). The Study of Chinese Language Textbooks at the Senior High School in Terms of Consistency and Continuity with the Chinese Language Textbooks for General Education at the Higher Education of Kasetsart University's Students to be Ready for the Language Skills of the 21st Century. **Chinese Studies Journal**, 13 (2), 487-508. (In Thai)
- Thawongklang, S. (2015). A Comparative Analysis on the Grammatical of Modals "Neng, Hui, Keyi" in Mandarin and "Dai" in Thai. **Chinese Studies Journal**, 8 (1), 101-152. (In Thai)
- Wang, M. (2016). Analysis of Errors in Foreign Students' Acquisition of Willing Verbs. **Modern Communication**, (11), 201-202. (In Chinese)
- Zhang, Z. (2007). Error analysis and countermeasures of willing verbs. **Journal of Liaoning Educational Administration Institute**, 24 (5), 94-95. (In Chinese)

การหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์¹

Grammatical Unit Ellipsis on the News Presented via Twitter

สมเกียรติ วัฒนางษากุล / Somkiat Watanapongsakul

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี 11120, ประเทศไทย
School of Liberal Arts, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi 11120, Thailand

Email: watsomkiat@gmail.com

Received: January 6, 2024

Revised: March 4, 2024

Accepted: March 12, 2024

Abstract

This research article aims to analyze and categorize grammatical unit ellipsis on the news via Twitter. This research was qualitative. The research data was collected from the Thai news sources via 8 accounts of Twitter during the period of June 1st – August 31st 2023. The Data analysis was adapted to Halliday and Matthiessen (2004)'s concept of grammatical unit as well as Sriyabhaya (2020)'s concept of ellipsis in texts. The results indicated that there were four types of grammatical unit ellipsis — 1) word ellipsis: nouns, verbs, pronouns and conjunctions 2) phrase ellipsis: noun phrases, verb phrases, quantifier phrases and prepositional phrases 3) clause ellipsis: nominal clauses, relative clauses and adverbial clauses 4) sentence ellipsis. In addition, the results showed that there were two styles of grammatical unit ellipsis— firstly, those of with linguistic form appeared earlier, secondly, those of without linguistic form appeared in texts. The word ellipsis was found in both styles; whereas the phrase ellipsis, clause ellipsis and sentence ellipsis were found in the first style only.

Key words: Ellipsis, Grammatical Unit, News, Twitter

---

¹ ปัจจุบันทวิตเตอร์ (Twitter) เปลี่ยนชื่อเป็นเอ็กซ์ (X) แต่ในบทความนี้ใช้ทวิตเตอร์ตามชื่อเว็บไซต์ www.twitter.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และจำแนกประเภทการหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากข่าวภาษาไทยที่เสนอผ่านบัญชีทวิตเตอร์จำนวน 8 บัญชี ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2566 - 31 สิงหาคม 2566 โดยประยุกต์แนวคิดการวิเคราะห์หน่วยไวยากรณ์ที่เสนอโดย Halliday and Matthiessen (2004) และแนวคิดการละในสัมพันธ์สารวิเคราะห์ที่เสนอโดย Sriyabhaya (2020) ผลจากการวิจัยพบการหน่วยไวยากรณ์ดังนี้ 1) การละคำ พบการละคำนาม คำกริยา คำสรรพนาม และคำเชื่อม 2) การละวลี พบการละนามวลี กริยาวลี ปริมาณวลี และบุพบทวลี 3) การละอนุประโยค พบการละนามานุกรมอนุประโยค คุณนามาอนุประโยค และวิเศษนามาอนุประโยค และ 4) การละประโยค ผลจากการวิจัยยังพบว่า การละหน่วยไวยากรณ์แบ่งเป็นการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน และการละหน่วยที่ไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ โดยการละคำพบทั้งสองวิธี ส่วนการละวลี อนุประโยค และประโยคพบเฉพาะการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน

คำสำคัญ: การละ, หน่วยไวยากรณ์, ข่าว, ทวิตเตอร์

บทนำ

หน่วยไวยากรณ์เป็นหน่วยทางภาษาที่มีหน้าที่ร่วมกันสื่อความหมายตามความประสงค์ของผู้สื่อสาร โดยมีการจัดลำดับขึ้นจากหน่วยเล็กไปยังหน่วยใหญ่หรือจากหน่วยใหญ่ไปยังหน่วยเล็ก กล่าวคือ ประโยคเป็นหน่วยที่ใหญ่ที่สุด ที่ประกอบขึ้นจากอนุประโยค วลี คำ และหน่วยคำ (John Lyons, 2012) เมื่อทุกหน่วยรวมกันตามระบบวากยสัมพันธ์จะสื่อความได้ การพิจารณาว่าหน่วยทางภาษาหนึ่งๆ เป็นหน่วยไวยากรณ์ใดต้องพิจารณาจากรูปภาษา หน้าที่ และความหมายของหน่วยนั้นๆ อาทิ รูปภาษา *นา* ใน *น้ำท่วมนา* เป็นคำ ในขณะที่ *ชวนนา* เป็นหน่วยคำ

โดยทั่วไปหน่วยไวยากรณ์ต้องปรากฏรูปภาษา อาจเป็นรูปอักษรหรือรูปเสียงก็ได้ จึงจะแสดงหน้าที่และบ่งความหมาย ดังตัวอย่างข่าวที่เสนอผ่านเว็บไซต์

ตัวอย่างที่ 1

...นายสุวิทย์ กล้วยน้อย เจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยพังไถ่ 16 ลำานรายณ์ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี กล่าวเปิดเผยว่าเมื่อช่วงเวลา 05.04 น. ใกล้รุ่งเช้าวันที่ 23 ก.ค. 2566 ได้รับแจ้งเหตุมีผู้ป่วยปวดท้องต้องการความช่วยเหลือยังบ้านไม่มีเลขที่ ม.2 ต.ม่วงค่อม อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี เพื่อนำตัวส่งรักษาโรงพยาบาลที่เกิดเหตุภายในบ้านพบผู้ป่วยชื่อ น.ส.มธธาทิพย์ แก้วจีน อายุ 25 ปี อาชีพรับจ้าง ในสภาพท้องแก่ใกล้คลอด นอนปวดท้องร้องครวญคราง เนื่องจากอาการปวดท้องใกล้คลอด...

(www.thairath.co.th, 23 July 2023)

ข้อความข้างต้นประกอบด้วยรูปภาษาคือรูปอักษร จึงแสดงหน้าที่และความหมายของหน่วยไวยากรณ์ต่างๆ และนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหาข่าว หน่วยไวยากรณ์ที่ปรากฏในตัวอย่างที่ 1 มีทั้งประโยค อนุประโยค วลี คำ และหน่วยคำ หน่วยดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการสื่อความหมาย อันเป็นจุดมุ่งหมายหลักประการสำคัญของข่าวที่มุ่งรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เนื้อหาข่าวต้องทันสมัย น่าสนใจ

และมีคุณค่าต่อสาธารณชน (Bunnag, 2012, p. 151) คุณค่าของข่าวนั้นมีหลายประการ อาทิ ข่าวที่นำเสนอเนื้อหาของบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือผู้บริหารประเทศย่อมมีคุณค่ามากกว่าข่าวทั่วไป หรือข่าวเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อวงกว้างแก่คนจำนวนมากก็ย่อมได้รับความสนใจมากกว่าเหตุการณ์ที่กระทบกับคนไม่กี่คน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ช่วยให้ข่าวมีคุณค่าคือความทันต่อเวลา ทั้งในด้านเหตุการณ์นั้นเพิ่งเกิดขึ้นหรือการเข้าถึงข่าวได้เร็วทันทั่วถึง ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้อ่านสามารถเข้าถึงข่าวได้สะดวก รวดเร็ว ง่ายไป ไร้ข้อจำกัดในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่าย และมีอิสระในการใช้งาน (Reangsak, 2013, p. 81) โดยสืบค้นและอ่านข่าวผ่านเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ

ปัจจุบันการให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากเข้าถึงง่าย สะดวก และตรงตามต้องการ จากการสำรวจการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ที่คนไทยใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม และทวิตเตอร์ สำหรับสื่อสังคมออนไลน์ที่คนไทยเข้าถึงมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก และยูทูบ (Statcounter, 2023) เห็นได้ว่าทวิตเตอร์เป็นบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย แต่เนื่องด้วยทวิตเตอร์มีลักษณะเป็นไมโครบล็อกที่จำกัดให้โพสต์ข้อความได้ครั้งละไม่เกิน 280 ตัวอักษร การใช้ภาษาต้องสั้น กระชับ ตัดทอนรายละเอียดที่ไม่จำเป็น และกล่าวเฉพาะเนื้อความสำคัญ การละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์จึงมีความสำคัญต่อการสื่อความ แม้ในข้อความมีการระบุภาษาของหน่วยไวยากรณ์บางหน่วยออกจากโครงสร้างผิว แต่ยังคงปรากฏหน้าที่และความหมายในโครงสร้างลึก ผู้อ่านมีหน้าที่ตีความโครงสร้างลึกของข่าวที่นำเสนอผ่านทวิตเตอร์เพื่อให้เข้าใจความหมาย โดยอาศัยกระบวนการแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างข้อความหรือการเกาะเกี่ยวความ (Coherence) (Royal Institute, 2017, p. 83) ซึ่งเป็นกลไกทางภาษาที่เรียกว่า การเชื่อมโยงความ ดังตัวอย่างข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์

ตัวอย่างที่ 2

สถานการณ์ ‘ไข้เลือดออก’ ในไทยยังคงระบาดหนัก ยอดผู้ป่วย $\mathcal{O}_2$ พุ่ง 2.4 เท่า

(@tntnailand, 9 June 2023)

ตัวอย่างที่ 3

$\mathcal{O}_{3.1}$ ระบาดแล้ว! หนูม่โปแลนด์ผู้ต้องสงสัยฆ่าแฟนสาวชวายุเคราะห์หมกคองโดฯ ย่านบางคอแหลม
 $\mathcal{O}_{3.2}$ จับกุม $\mathcal{O}_{3.3}$ ได้ที่ด่านอรัญฯ ขณะ $\mathcal{O}_{3.4}$ กำลังหลบหนีข้ามประเทศ

(@TNAMCOT, 25 May 2023)

ตัวอย่างที่ 2 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_2$ ละคำนาม ‘ไข้เลือดออก’ ซึ่งเป็นหน่วยเดิมที่ปรากฏในข้อความที่นำมา ก่อน ส่วนตัวอย่างที่ 3 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{3.1}$ และ $\mathcal{O}_{3.2}$ ละคำนาม ตัวรวม ทั้งสองตำแหน่งละหน่วยที่ไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ แต่ผู้รับสารสามารถตีความโดยอาศัยบริบทได้หาความถึงใคร สำหรับตำแหน่ง $\mathcal{O}_{3.3}$ และ $\mathcal{O}_{3.4}$ ละอนุประโยค ซึ่งเป็นหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อนคือ (หนูม่โปแลนด์)ผู้ต้องสงสัยฆ่าแฟนสาวชวายุเคราะห์หมกคองโดฯ ย่านบางคอแหลม อนึ่ง ข่าวในตัวอย่างที่ 3 หากไม่มีการละหน่วยไวยากรณ์ข้อความจะเป็นดังนี้

ตัวอย่างที่ 4

ตำรวจ รวบแล้ว! หนุ่มโปแลนด์ผู้ต้องสงสัยฆ่าแฟนสาวชาวยุเครนหมกคองโดน
ย่านบางคอแหลม ตำรวจจับกุมหนุ่มโปแลนด์ผู้ต้องสงสัยฆ่าแฟนสาวชาวยุเครนหมกคองโดน
ย่านบางคอแหลม ได้ที่ด่านอรัญฯ ขณะหนุ่มโปแลนด์ผู้ต้องสงสัยฆ่าแฟนสาวชาวยุเครนหมกคองโดน
ย่านบางคอแหลมกำลังหลบหนีข้ามประเทศ

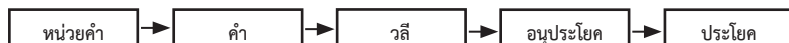
ข้อความที่เสนอไว้ข้างต้นเป็นโครงสร้างลึกลับที่ไม่ปรากฏในการสื่อสารทั่วไป เพราะเน้นย้ำ
ยึดยาว และซ้ำความ ในโครงสร้างจึงละหน่วยไวยากรณ์บางหน่วย แต่ยังคงปรากฏหน้าที่และความหมาย
ในโครงสร้างลึก ผู้อ่านต้องพิจารณาหน้าที่และความหมายของรูปภาษาที่ถูกละออกไป เนื่องจากการละ
มักปรากฏในการสื่อสารที่กล่าวถึงเรื่องเดียวกัน และอยู่ในฐานที่เข้าใจกันหรือรู้กันอยู่แล้ว จึงทำให้เกิด
ช่องว่างที่มีความเชื่อมโยงกับข้อความที่มาข้างหน้า (Prasithrathsint, 2018, p.127) แม้จะมีการละ
เกิดขึ้น แต่ยังสื่อความได้ตรงตามเจตนาและบ่งความหมายสมบูรณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าการละหน่วยไวยากรณ์
ในข่าวที่เสนอผ่านทวีตเตอร์เป็นกลไกทางภาษาหนึ่งที่เสี่ยงการกล่าวซ้ำรูปภาษาเดิมหรือไม่ต้องกล่าวถึงเลย
อันเป็นลักษณะสำคัญของการสื่อสารผ่านช่องทางดังกล่าว อีกทั้งที่ผ่านมายังไม่มีการวิจัยที่ศึกษา
ในประเด็นนี้มาก่อน ผลจากการวิจัยครั้งนี้ยังทำให้เข้าใจระบบสัมพันธ์สารภาษาไทยได้ทางหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์และจำแนกประเภทการละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวีตเตอร์

ทบทวนวรรณกรรม

หน่วยไวยากรณ์เป็นหน่วยทางภาษาที่มีการจัดลำดับชั้น (Hierarchy) จากหน่วยใหญ่ไปยัง
หน่วยเล็ก หรือจากหน่วยเล็กประกอบกันขึ้นเป็นหน่วยใหญ่ หน่วยไวยากรณ์ที่เล็กที่สุดและมีความหมาย
คือหน่วยคำ (Morphemes) ตามด้วยคำ วลี อนุประโยค และประโยค (Halliday & Matthiessen, 2004,
p. 9) ดังแผนภูมิการจัดลำดับชั้นจากหน่วยเล็กประกอบขึ้นเป็นหน่วยใหญ่

โดยปกติหน่วยไวยากรณ์เหล่านี้ต้องปรากฏรูปภาษาเพื่อแสดงหน้าที่และความหมาย
และทำหน้าที่ร่วมกันเป็นหน่วยที่ใหญ่กว่าคือสัมพันธ์สาร ซึ่งเกิดขึ้นในบริบทสถานการณ์จริงเพื่อสนอง
เจตนารมณ์บางประการ อาทิ คำกักทวย รายงานข่าว บทสนทนา คำเชิญชวน ข่าวในหนังสือพิมพ์ (Royal
Institute, 2017, p. 142) และสื่อออนไลน์ต่างๆ ทั้งเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ฯลฯ ก็ใช้หน่วยไวยากรณ์เพื่อสื่อ
สารตามเจตนา อย่างไรก็ดี รูปภาษาของหน่วยไวยากรณ์ไม่จำเป็นต้องปรากฏในโครงสร้างผิว แต่ยังคง
ปรากฏหน้าที่และความหมายในโครงสร้างลึกอยู่ อันเป็นกลไกทางภาษาประเภทหนึ่งที่เราเรียกว่าการละ

การละคือการไม่ปรากฏรูปภาษาในหน่วยข้อความ อาจเรียกว่าการตัดหรือรูปก็ได้ โดยแสดง
ความสัมพันธ์กับรูปภาษาที่นำมาก่อน หรืออยู่ในฐานที่เข้าใจกันอยู่แล้ว ในภาษาไทยใช้การละในการสื่อสาร
อย่างมาก (Bamroongraks, 2020, p. 146) การตีความรูปภาษาที่ละออกไปต้องเชื่อมโยงกับรูปภาษา

ที่ปรากฏนำมาก่อนในข้อความหรือเชื่อมโยงกับสิ่งนั้นในบริบทสถานการณ์ โดยทั่วไปสัญลักษณ์ที่ใช้แทน
 อนุรูป คือ ๐ Sriyabhaya (2020, pp. 6.62-6.63) จำแนกการละในภาษาไทยเป็นการละรูปหน่วยนามวลี
 มีทั้งละหน่วยนามวลีที่ทำหน้าที่ประธาน หรือละนามวลีที่ทำหน้าที่กรรม แม้ว่ารูปภาษาจะถูกละ แต่หน้าที่
 และความหมายของหน่วยนามวลียังคงอยู่ และการละรูปหน่วยกริยาลี ในหน่วยประโยคจำเป็นต้องมี
 หน่วยกริยาเสมอ แต่รูปภาษาของหน่วยกริยาลีอาจจะได้ การละลักษณะนี้มักปรากฏในภาษาพูดมากกว่า
 ภาษาเขียน การละถือเป็นการแทนที่ชนิดหนึ่งแต่เป็นการแทนที่ด้วยอนุรูป โดยตัดข้อความออกจากประโยค
 หรือสัมพันธ์สาร เพื่อความสะดวก สบาย การกล่าวซ้ำ หรือตอบสนองข้อจำกัดของการสื่อสารบางประเภท
 ที่กำหนดเรื่องความสั้นยาว จำนวนคำ จำนวนตัวอักษรที่ใช้สื่อความได้ด้วย

ผลงานวิจัยที่ผ่านมามักศึกษาการละเป็นส่วนหนึ่งของการเชื่อมโยงความ โดยใช้ข้อมูลจาก
 แหล่งต่างๆ ทั้งจารึก ภาษาถิ่น วรรณกรรม หรือบทสนทนา ฯลฯ เช่น Tanee (2001) ศึกษาการเชื่อมโยง
 ความในจารึกสุโขทัย พบการละกริยาลี แบ่งเป็นการละกริยาหลักและการละกริยาหลักกับส่วนเติมเต็ม
 Paksasuk (2010) ศึกษาการเชื่อมโยงความในนิทานเวตาล กล่าวว่า การละเป็นการแทนที่รูปภาษาด้วย
 อนุรูป แบ่งเป็นการละประธาน การละกริยา การละกรรม และ Athiwarakul and Panyametheekul
 (2012) ศึกษาการเชื่อมโยงความในบทสนทนาที่เป็นกันเองระหว่างชายหญิง กล่าวว่า การละเป็นการแสดง
 ความสัมพันธ์ของไวยากรณ์ระดับคำ (Lexicogrammatical Level) ซึ่งพบการละหน่วยที่เป็นประธาน
 การละกริยา และการละอนุพจน์ แม้ผลงานที่ผ่านมาจะศึกษาการละไว้บ้าง แต่ยังไม่ครอบคลุม
 หน่วยไวยากรณ์ทุกหน่วย

ขอบเขตการวิจัย

ในบทความวิจัยนี้กำหนดขอบเขตการวิจัย 3 ประเด็น คือขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขต
 ด้านเวลาในการเก็บข้อมูล และขอบเขตด้านแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล การคัดเลือกข้อมูลใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 เกณฑ์การคัดเลือกข้อมูล

1) เป็นบัญชีทวีตเตอร์ที่เสนอข่าวทั่วไป ได้แก่ข่าวสังคม ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ
 ข่าวการศึกษา ข่าวต่างประเทศ และข่าวบันเทิง

2) ใช้ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาหลักในการนำเสนอข่าว

3) มีการนำเสนอข่าวผ่านบัญชีทวีตเตอร์ทุกวัน วันละไม่น้อยกว่า 5 ข่าว

1.2 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย จากเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลข่าวจากบัญชี
 ทวีตเตอร์ ดังนี้

- 1) บัญชีทวีตเตอร์สำนักข่าวไทย เอ็มคอต ออนไลน์ (@TNAMCOT)
- 2) บัญชีทวีตเตอร์สำนักข่าวไทย พีบีเอส (@ThaiPBSNews)
- 3) บัญชีทวีตเตอร์สำนักข่าวโพสต์ทูเดย์ (@PostToday)
- 4) บัญชีทวีตเตอร์สำนักข่าวทีเอ็นเอ็น (@tnnthailand)
- 5) บัญชีทวีตเตอร์สำนักข่าวคมชัดลึก (@Kom_chad_luek)
- 6) บัญชีทวีตเตอร์สำนักข่าว สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 (@Ch7HD)
- 7) บัญชีทวีตเตอร์สำนักข่าวเดลินิวส์ ออนไลน์ (@DailynewsTwit)

8) บัญชีทวิตเตอร์สำนักข่าวไทยรัฐนิวส์ (@Thairath_News)

2. ขอบเขตด้านเวลาในการเก็บข้อมูล ในงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลข่าวที่เสนอผ่านบัญชีทวิตเตอร์ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2566 - 31 สิงหาคม 2566

3. ขอบเขตด้านแนวคิดในการวิจัย งานวิจัยนี้ประยุกต์แนวคิดการวิเคราะห์หน่วยไวยากรณ์ที่เสนอโดย Halliday and Matthiessen (2004) และแนวคิดการละในสัมพันธ์สารวิเคราะห์ที่เสนอโดย Sriyabhaya (2020)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประยุกต์แนวคิดและใช้เป็นแนวทางในการวิจัย
2. กำหนดแหล่งข้อมูล ตามรายละเอียดที่กล่าวในหัวข้อขอบเขตการวิจัย
3. เก็บข้อมูลข่าวจากบัญชีทวิตเตอร์ที่กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย โดยยึดรูปแบบและสัญลักษณ์ที่ปรากฏตามต้นฉบับ ทั้งนี้หากมีคำสะกดผิดจะแก้ไขให้ถูกต้อง
4. วิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกประเภทการละหน่วยไวยากรณ์ โดยวิเคราะห์ตามแนวคิดในการวิจัยที่กำหนดไว้
5. เสนอผลการวิจัย โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์พร้อมตัวอย่างข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา

ผลจากการวิจัยพบว่าการละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์เป็นกลไกทางภาษาหนึ่งในการลดการกล่าวซ้ำรูปภาษาเดิมหรือไม่ต้องกล่าวถึงเลย แบ่งเป็นการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อนและการละหน่วยที่ไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ แม้หน่วยไวยากรณ์หลายหน่วยถูกละออกจากข้อความ แต่ผู้รับสารยังเข้าใจความหมายได้โดยอาศัยบริบท การละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์พบการละคำ วลี อนุประโยค และประโยค ดังนี้

1. คำ เป็นหน่วยไวยากรณ์ที่เล็กที่สุดที่มีความหมายและปรากฏตามลำพังได้ คำในภาษาไทยประกอบด้วย 1 หน่วยคำหรือมากกว่านั้นก็ได้² การละคำพบทั้งการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน และการละหน่วยที่ไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ ดังนี้

1.1 คำหลัก ใช้บอกเนื้อความ และเป็นคำสำคัญในการสื่อความ (Bandhmedha, 2016, p. 6) คำหลักทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของวลีด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อความที่ละคำหลักออกแล้วยังคงสื่อความได้ การละคำหลักแบ่งเป็น

1.1.1 คำนาม เป็นคำหลักที่ใช้บ่งผู้กระทำ ผู้ร่วมกระทำ และผู้รับผลการกระทำ ฯลฯ คำนามทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของนามวลี จึงเป็นหน่วยแก่นของวลี อย่างไรก็ดี ในหลายบริบทคำนามสามารถละออกจากข้อความได้ การละคำนามพบทั้งการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน และการละหน่วยที่ไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ ดังตัวอย่าง

² คำหนึ่งๆ อาจเป็นวลีก็ได้ แต่ในงานนี้จัดเป็นคำ มีทั้งคำเดี่ยวและคำประสม ส่วนวลีประกอบด้วยกลุ่มคำ

ตัวอย่างที่ 5

ศาลสั่งจำคุก “ประสิทธิ์ เจียวก๊ก” 1,155 ปี ปรับ 145 ล้านบาท $\mathcal{O}_5$ สั่งชดใช้ค่าเสียหายกว่า 1,000 ล้านบาท คดีฉ้อโกงประชาชน

(@TNAMCOT, 3 July 2023)

ตัวอย่างที่ 6

เปิดภาพหวาน โยงข้าวเตท! “อิจุนโอ-ยุนอา” เคมีสุดฟิน ใครดู $\mathcal{O}_6$ แล้ว ก็ต้องชื่นตาม

(@tntn thailand, 3 July 2023)

การละคำนามในตัวอย่างที่ 5 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_5$ คือ ศาล เป็นหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน ส่วนการละคำนามในตัวอย่างที่ 6 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_6$ คือ ภาพยนตร์ชุด/ซีรีส์ เป็นหน่วยที่ไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ แต่ถูกละในฐานที่เข้าใจ

ข่าวหนึ่งๆ ที่ประกอบด้วยหลายประโยค และกล่าวถึงคำนามเดียวกัน รูปภาษาของคำนามนั้นสามารถละได้ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 7

“ธนกร” ย้ำ ไม่กลัวมือบ $\mathcal{O}_{7.1}$ ปัดระดมมือบเผชิญหน้า $\mathcal{O}_{7.2}$ ย้ำจุดยืนไม่ส่งแคนดิเดตสุ $\mathcal{O}_{7.3}$ ชี้โหวตครั้งแรกไม่ผ่านควรถอย ให้พรรคลำดับต่อไปเสนอชื่อนายกฯ $\mathcal{O}_{7.4}$ เชื้อ สว. มีวุฒิภาวะไม่ต้องขึ้นา

(@Ch7HD, 11 July 2023)

การละคำนามตำแหน่ง $\mathcal{O}_{7.1}$, $\mathcal{O}_{7.2}$, $\mathcal{O}_{7.3}$ และ $\mathcal{O}_{7.4}$ คือ “ธนกร” ซึ่งทำหน้าที่เป็นบทประธานของแต่ละประโยค

1.1.2 คำกริยา เป็นคำสำคัญของประโยค ใช้แสดงอาการ เหตุการณ์ หรือสภาพของคำนาม คำกริยาทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของกริยาสี แม้ประโยคต้องมีคำกริยาก็ตามแต่ก็ละออกได้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการละคำกริยาเป็นการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน ยกเว้นวิกิตรรกกริยาหรือคำกริยาต้องเติมเต็ม ได้แก่ เป็น และ คือ ที่สามารถละออกได้โดยไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 8

กรมอุตุนิยมวิทยา เตือน 26 จังหวัด ฝนตกหนัก เสี่ยงน้ำท่วมฉับพลัน ขณะที่ กทม. ฝน $\mathcal{O}_8$ 60%

(@Kom_chad_luek, 2 July 2023)

ตัวอย่างที่ 9

#แบงก์ชาติเผยสถิติระบบแบงก์ล้ม ในไตรมาส 2 ปี 2003 รวมแล้ว $\mathcal{O}_9$ 8 ครั้ง ทั้งหมด 4 ช่องทาง ส่วนนโยบายแบงก์ก็ล้ม 6 ครั้ง ด้านไทยพาณิชย์ผ่านฉลุย ไม่ล้มสักครั้งเดียว

(@DailynewsTwit, 2 August 2023)

ตัวอย่างที่ 10

คอนกรีตฟอกอากาศ $\mathcal{O}_{10}$ วัดดูแลห้องอนาคตที่ช่วยลบลมลภาวะบนท้องถนน

(@PostToday, 11 July 2023)

ตัวอย่างที่ 11

21 มิถุนา ‘วันครีษมายัน’ $\mathcal{O}_{11}$ วันที่มีกลางวันยาวนานที่สุด กลางคืนสั้นที่สุดในรอบปี

(@Kom_chad_luek, 21 July 2023)

การละคำกริยาในตัวอย่างที่ 8 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_8$ คือ *ตก* และตัวอย่างที่ 9 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_9$ คือ *ล้ม* คำกริยาในตัวอย่างทั้งสองเป็นหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน ส่วนตัวอย่างที่ 10 และ 11 ละวิกิตรรกิยาที่ไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ กล่าวคือ การละคำกริยาในตัวอย่างที่ 10 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{10}$ คือ *เป็น/คือ* ส่วนตัวอย่างที่ 11 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{11}$ คือ *เป็น*

1.2 คำสรรพนามและคำเชื่อม ดังนี้

1.2.1 คำสรรพนาม เป็นคำที่ใช้แทนคำนาม ทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของนามวลีได้ การละคำสรรพนามแบ่งเป็น

ก) คำบุรุษสรรพนาม การละคำชนิดนี้มีมักเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 ซึ่งเป็นคำแทนผู้ที่พูดด้วย หากเป็นการเขียนหมายถึงผู้อ่าน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 12

$\mathcal{O}_{12.1}$ จำให้ขึ้นใจ $\mathcal{O}_{12.2}$ “อย่าคลิกลิงก์” แคนนี่.. เงินในบัญชี $\mathcal{O}_{12.3}$ ก็อยู่ครบ!!!

(@DailynewsTwit, 2 August 2023)

การละคำบุรุษสรรพนามในตัวอย่างที่ 12 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{12.1}$, $\mathcal{O}_{12.2}$ และ $\mathcal{O}_{12.3}$ คือ *คุณ* เป็นคำแทนผู้อ่าน

ข) คำสรรพนามแยกฝ่าย เป็นคำที่ใช้แทนคำนามที่อยู่ข้างหน้าเพื่อแสดงว่ามีหลายฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายแยกกันทำกริยา หรือทำกริยาเดียวกันก็ได้ (Panupong, 2018, pp. 30-31) การละคำสรรพนามแยกฝ่ายพบเฉพาะที่ทำกริยาเดียวกัน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 13

ส่งย้ายด่วน ‘ผอ. เจ้าท่านครพนม’ เช่นคลิปลับเอื้อทำทนาย ด้านผู้ประกอบการระบุไม่ใช่คลิปลับเป็นการพูดคุย $\mathcal{O}_{13}$ เพื่อทำความเข้าใจระเบียบปฏิบัติการดูแลทนาย

(@Kom_chad_luek, 14 July 2023)

การละคำสรรพนามแยกฝ่ายในตัวอย่างที่ 13 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{13}$ คือ *กัน* เป็นคำสรรพนามที่ใช้แทนคำนามข้างหน้า 2 คำ คือ ‘ผอ. เจ้าท่านครพนม’ และ ‘ผู้ประกอบการ’ โดยแต่ละฝ่ายทำกริยาเดียวกันคือ *พูดคุย*

1.2.2 คำเชื่อม เป็นคำไวยกรณ์ที่แสดงความสัมพันธ์ของคำหรือข้อความ การละคำเชื่อมที่พบคือการละคำเชื่อมอนุประโยค ดังนี้

ตัวอย่างที่ 14

กระทรวงการคลังเวียดนามรายงาน ¹⁴ รายได้ทางการคลังในครึ่งปีแรกอยู่ที่ 876 ล้านล้านด่ง (ราว 1.28 ล้านล้านบาท) และมีรายจ่าย 805 ล้านล้านด่ง (ราว 1.17 ล้านล้านบาท)

(@DailynewsTwit, 16 July 2023)

ตัวอย่างที่ 15

รวบหนุ่มทิ้งโหดซ้อมแผนสาว $\emptyset$ สลบคาห้อง จนท. รุดช่วยห้ามส่งรพ. แต่สุดท้ายดับสลด
ผู้ก่อเหตุอ้างเรื่องขี้สาว ตบหัวฟาดฟัน ตะเขยไครงอีก 1 ครั้ง

(@Thairath News, 4 August 2023)

การละค่าเชื่อมในตัวอย่างที่ 14 ตำแหน่ง 0₁₄ คือ ว่าเป็นค่าเชื่อมมานานาประโยชน์ที่ตามมาคือ รายได้ทางการคลังในครึ่งปีแรกอยู่ที่ 876 ล้านบาท (ราว 1.28 ล้านบาทบาท) ส่วนการละค่าเชื่อมใน ตัวอย่างที่ 15 ตำแหน่ง 0₁₅ คือ จน เป็นค่าเชื่อมวิเศษนานาประโยชน์ที่ตามมาคือ สลบคาห้อง

2. **วลี** เป็นหน่วยไวยากรณ์ที่เป็นส่วนของประโยค วลีประเภทหน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์กลาง (endocentric construction) จะมีส่วนหลักเสมอ กล่าวคือส่วนหลักของนามวลีคือคำนาม ส่วนหลักของกริยาลี คือคำกริยา ส่วนวลีประเภทหน่วยสร้างไร้ศูนย์กลาง (exocentric construction) จะไม่มีส่วนประกอบใดเป็นส่วนหลักเนื่องจากส่วนประกอบในหน่วยสร้างนั้นสำคัญเท่ากัน (Royal Institute, 2017, p.161) การละวลี เป็นการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏภาษามาก่อน จำแนกเป็นนามวลี กริยาลี ปริมาณวลี และบุพบทวลี ดังนี้

2.1 นามวลี คือ กลุ่มคำที่มีค่านามเป็นหน่วยหลักและมีหน่วยขยายซึ่งอาจเป็นคำบอกจำนวน คำบอกลำดับ คำคุณศัพท์ คำชี้เฉพาะ เป็นต้น การละนามวลีในข่าวหนึ่งๆ อาจละมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 16

บรรดาอาหารแนวหน้าห้าฟั้งตะวันออกของยูเครนต่างเสี่ยงเรียกร้องให้ยูเครนได้เข้าเป็น
 ส่วนหนึ่งของกลุ่มนาโต โดย $\mathcal{O}_{16}$ หวังว่ากรได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งในสมาชิกของพันธมิตรทางทหารที่ใหญ่
 ที่สุดในโลกจะช่วยยุติสงครามในยูเครนได้

(@tnnthailand, 11 July 2023)

ตัวอย่างที่ 17

สะท้อนใจ พ่อเต๋อายุ 77 ปีเกิดอารมณ์หงุดหงิดแม่เต๋กรรยาอายุ 70 ปี ^{17.1} ใช้ไม้ตีกิน ^{17.2} เสียชีวิต ก่อน ^{17.3} พยายามก่อเหตุฆ่าตัวตายแต่ไม่สำเร็จ

(@Ch7HD, 17 August 2023)

การละนามวลีในตัวอย่างที่ 16 ตำแหน่ง 0 คือ บรรดาทหารแนวหน้าทางฝั่งตะวันออกของ
ยูเครน ส่วนการละนามวลีในตัวอย่างที่ 17 มี 3 ตำแหน่ง ดังนี้ ตำแหน่ง 0 และ 0 คือ พ่อเฒ่าอายุ
77 ปี ส่วนตำแหน่ง 0 คือ แม่เฒ่ากรรยาอายุ 70 ปี

2.2 กริยาวลี คือกลุ่มคำที่มีคำกริยาเป็นหน่วยหลักและมีหน่วยขยาย อาจเป็นคำวิเศษณ์ คำบอกความถี่ คำพิเศษ ฯลฯ แม้กริยาวลีเป็นส่วนสำคัญของประโยคแต่ละออกได้เช่นกัน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 18

วัดตองใน จ.นครศรีธรรมราชโพสต์เตือนภัยถูกคนร้ายสองคนเข้ามาลักทรัพย์ภายในวัด ได้เงินไปประมาณ 1 หมื่นบาท ผ่านไป 2 สัปดาห์ คนร้าย $\mathcal{O}_{18}$ ยังลอยนวล จับกุมตัวไม่ได้

(@TNAMCOT, 21 June 2023)

ตัวอย่างที่ 19

โดนัลด์ ทรัมป์ เดินทางขึ้นศาลในกรุงวอชิงตันดีซี หลังถูกฟ้องข้อหาพยายามพลิกผลเลือกตั้ง และทำให้เกิดการจลาจลที่รัฐสภา โดยนายทรัมป์ปฏิเสธข้อกล่าวหา $\mathcal{O}_{19.1}$ $\mathcal{O}_{19.2}$

(@Thairath_News, 4 August 2023)

การละกริยาวลีในตัวอย่างที่ 18 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{18}$ คือ เข้ามาลักทรัพย์ภายในวัด ส่วนการละกริยาวลีในตัวอย่างที่ 19 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{19.1}$ คือ พยายามพลิกผลเลือกตั้ง และตำแหน่ง $\mathcal{O}_{19.2}$ คือ ทำให้เกิดการจลาจลที่รัฐสภา

กริยาวลีอาจประกอบด้วยส่วนเสริมที่ช่วยเสริมความหมายของกริยาให้สมบูรณ์หรือชัดเจนมากขึ้น (Panupong, 2018, pp. 83-84) ส่วนเสริมดังกล่าวจะออกจากข้อความได้เช่นกัน โดยที่ส่วนหลักของกริยาวลียังต้องปรากฏในข้อความที่ตามมา ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 20

สมเด็จพระสังฆราชประทานพระคติธรรม ผู้เป็นพุทธบริษัทที่สืบสาน $\mathcal{O}_{20.1}$ พระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนนาน $\mathcal{O}_{20.2}$ การทำหน้าที่สืบสาน $\mathcal{O}_{20.3}$ พระพุทธศาสนา $\mathcal{O}_{20.4}$ ต้องเริ่มจากการศึกษาและปฏิบัติธรรมตามพระวินัยให้เข้าใจ

(@PostToday, 1 August 2023)

การละส่วนเสริมของกริยาวลีในตัวอย่างที่ 20 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{20.4}$ คือ ให้ยั่งยืนนาน โดยที่ส่วนหลักของกริยาวลี คือ สืบสาน $\mathcal{O}_{20.3}$ ยังคงปรากฏอยู่ เป็นที่น่าสังเกตว่าหากละส่วนหลักของกริยาวลีในตำแหน่งนี้ข้อความข้างต้นจะสื่อความไม่ได้

2.3 ปริมาณวลี เป็นวลีหน่วยสร้างไวยากรณ์ที่ประกอบด้วยคำเกี่ยวกับจำนวน อาทิ คำบอกจำนวน คำบอกลำดับ คำลักษณะนาม การละปริมาณวลีพบดังนี้

ตัวอย่างที่ 21

ปตท. ขึ้นราคาน้ำมันกลุ่มเบนซินและแก๊สโซฮอล์ทุกชนิด $\mathcal{O}_{21}$ 0.30 บาท/ลิตร ขณะที่บางจากขึ้นราคาน้ำมันเฉพาะกลุ่มแก๊สโซฮอล์ $\mathcal{O}_{21}$ มีผล 14 กค. 2566

(@PostToday, 14 July 2023)

ตัวอย่างที่ 22

เจ้าหน้าที่รัฐบริติชโคลัมเบีย ของแคนาดา ร้องขอให้ประชาชนหลายหมื่นคนพึ่งคำเตือนของทางการ และขอให้ประชาชน $\mathcal{O}_{22}$ อพยพไปยังสถานที่ปลอดภัย เนื่องจากไฟฟ้าที่รุนแรงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ลูกหลานพื้นที่ส่วนใหญ่ของหุบเขาโอกานากัน รวมถึงเมืองเคโลว์นา

(@DailynewsTwit, 20 August 2023)

การละปริมาณลิในตัวอย่างที่ 21 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{21}$ คือ 0.30 บาท/ลิตร ส่วนตัวอย่างที่ 22 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{22}$ คือ หลายหมื่นคน

2.4 บัพทวลี เป็นวลีหน่วยสร้างไวยากรณ์ที่มีคำบุพบทอยู่ต้นวลี และประกอบด้วยคำนามหรือนามวลี การละบัพทวลีพบดังนี้

ตัวอย่างที่ 23

“แจส เอเอเบิร์น” ออกคำแถลงขอภัย กรณีคานไม้ตกแต่งใต้เพดาน ตกใส่ลูกค้าได้รับบาดเจ็บ 4 ราย พร้อมรับผิดชอบเต็มที่ และสั่งรื้อคานไม้ตกแต่ง $\mathcal{O}_{23}$ ออกหมดแล้ว

(@Kom_chad_luek, 3 July 2023)

ตัวอย่างที่ 24

สถานการณ์น้ำท่วมในเกาหลีใต้ยังสาหัส กำแพงกั้นน้ำพังเสียหาย น้ำทะลักเข้าท่วมบ้านเรือน $\mathcal{O}_{24.1}$ ขณะที่ยอดผู้เสียชีวิตจากน้ำท่วม $\mathcal{O}_{24.2}$ พุ่ง

(@tnnthaland, 17 July 2023)

การละบัพทวลีในตัวอย่างที่ 23 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{23}$ คือ ใต้เพดาน ส่วนการละบัพทวลีในตัวอย่างที่ 24 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{24.1}$ และ $\mathcal{O}_{24.2}$ คือ ในเกาหลีใต้

3. อนุประโยค เป็นหน่วยไวยากรณ์ที่มีโครงสร้างเหมือนประโยคแต่ปรากฏตามลำพังไม่ได้ กล่าวคือต้องปรากฏเป็นส่วนของประโยคซ้อน ทำหน้าที่เหมือนคำนามหรือนามวลี หรือขยายมध्यประโยค (Watanapongsakul & Sriwatanamethakul 2020, p. 1.41) เป็นต้น อนุประโยคแบ่งเป็นนามานาประโยค คุณานาประโยค และวิเศษณานาประโยค จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการละอนุประโยคทั้ง 3 ชนิด เป็นการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน ดังนี้

3.1 นามานาประโยค ทำหน้าที่เหมือนคำนามหรือนามวลี อนุประโยคชนิดนี้มีคำเชื่อมหรือไม่ก็ได้ การละนามานาประโยคพบดังนี้

ตัวอย่างที่ 25

หนุ่มใช้#เครื่องฉีดน้ำแรงดันสูงล้างรถบรรทุก คาดกระแสไฟฟ้ารั่วจากเครื่องมือชำรุด ไฟช็อต $\mathcal{O}_{25}$ เสียชีวิตคาที่

(@Ch7HD, 30 June 2023)

ตัวอย่างที่ 26

เพื่อนบ้านสุดทน เห็น 2 ผู้เมียทะเลาะกัน แล้ว ๐_{26.1} ทั้งลูกน้อย 2 คน อายุ 4 เดือน และอายุ 6 ขวบ ไร้ลำพังในห้องเช่า ๐_{26.2} อ้าอารมณ์ชั่ววูบ

(@Thairath_News, 3 July 2023)

การละนามานุประโยคในตัวอย่างที่ 25 ตำแหน่ง ๐₂₅ คือ หนู่มใช้#เครื่องฉีดน้ำแรงดันสูง ส่วนการละนามานุประโยคในตัวอย่างที่ 26 ตำแหน่ง ๐_{26.1} และตำแหน่งที่ ๐_{26.2} คือ 2 ผู้เมียทะเลาะกัน

3.2 คุณานุประโยค ทำหน้าที่ขยายคำนามหรือสรรพนามที่นำหน้า คุณานุประโยคจะมีคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เป็นประธานหรือไม่ก็ได้ การละคุณานุประโยคพบดังนี้

ตัวอย่างที่ 27

รถกระบะที่ติดป้าย ‘ปฏิบัติประชาธิปไตยก่อนการเลือกตั้ง’ เปิดเพลงความฝันอันสูงสุดและโปรยใบปลิวที่แฉกเกียกกาย ผู้ชุมนุมขับไล่ ๐_{27.1} แต่ไม่ยอมไป จน จนท. ชูว่าจะयरล ๐_{27.2}

(@ThaiPBSNews, 14 July 2023)

ตัวอย่างที่ 28

ก๊วยเร่งช่วยเหลือหญิงวัย 60 ปีที่พลัดตกลงไปในบ่อน้ำลึกกว่า 7 เมตร นานกว่า 1 ชั่วโมง โชคดี ๐₂₈ จับเชือกสำหรับใช้ตกน้ำพุงตัวไว้ได้

(@TNAMCOT, 18 July 2023)

การละคุณานุประโยคในตัวอย่างที่ 27 ตำแหน่ง ๐_{27.1} และ ๐_{27.2} คือ (รถกระบะ)ที่ติดป้าย ‘ปฏิบัติประชาธิปไตยก่อนการเลือกตั้ง’ ส่วนการละคุณานุประโยคในตัวอย่างที่ 28 ตำแหน่ง ๐₂₈ คือ (หญิงวัย 60 ปี) ที่พลัดตกลงไปในบ่อน้ำลึกกว่า 7 เมตร นานกว่า 1 ชั่วโมง

ข้อความที่ปรากฏคุณานุประโยคสองคุณานุประโยค เมื่อกล่าวถึงหน่วยเดิมสามารถละได้ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 29

ชายชาวจีนผู้ไม่ยอมแพ้ต่อความยากลำบาก ๐_{29.1} มุ่งมั่นตามหาลูกชายที่โดนลักพาตัวไปเมื่อ 22 ปีที่แล้ว ๐_{29.2} จน ๐_{29.3} เจอตัวลูกชาย ๐_{29.4} ในที่สุด

(@DailynewsTwit, 14 July 2023)

การละคุณานุประโยคในตัวอย่างที่ 29 มี 2 ตำแหน่ง ดังนี้ ตำแหน่ง ๐_{29.3} คือ (ชายชาวจีน) ผู้ไม่ยอมแพ้ต่อความยากลำบาก ส่วนตำแหน่ง ๐_{29.4} คือ (ลูกชาย) ที่โดนลักพาตัวไปเมื่อ 22 ปีที่แล้ว

3.3 วิเศษานุประโยค ทำหน้าที่เหมือนวิเศษณ์ เพื่อขยายกริยา อาจบอกเวลา สถานที่ บอกเหตุ หรือบอกผล ฯลฯ โดยปกติอนุประโยคชนิดนี้มักเชื่อมเสมอ การละวิเศษานุประโยคพบดังนี้

ตัวอย่างที่ 30

สถาบันมะเร็งแห่งชาติประกาศปิดรับบริจาคเส้นผม เนื่องจากได้รับบริจาคมากเกินไปจนความจำเป็นและไม่มีงบประมาณเพียงพอในการผลิตวิกผม อีกทั้งต้องหาสถานที่เก็บผม $\mathcal{O}_{30}$ โดยที่ยังได้ใช้ประโยชน์ (@TNMCOT, 28 June 2023)

ตัวอย่างที่ 31

วันนี้ (17 กค.) เปิดจรรยาครั้งแรก หลังจากสะพานยกระดับอ่อนนุช-ลาดกระบังพังถล่ม 1 สัปดาห์ ตำรวจยังคงสั่งปิดพื้นที่โดยรอบและห้ามเคลื่อนย้ายสิ่งของ $\mathcal{O}_{31}$ เพื่อรอตรวจสอบ (@ThaiPBSNews, 17 July 2023)

การละวิเศษณานุประโยคในตัวอย่างที่ 30 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{30}$ คือ เนื่องจากได้รับบริจาคมากเกินไปจนความจำเป็น ส่วนการละวิเศษณานุประโยคในตัวอย่างที่ 31 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{31}$ คือ หลังจากสะพานยกระดับอ่อนนุช-ลาดกระบังพังถล่ม 1 สัปดาห์

4. ประโยค เป็นหน่วยไวยากรณ์ที่ประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง ใช้บอกเล่าและสื่อสาร การละประโยคเป็นการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน ทั้งนี้ในตำแหน่งที่ละประโยคแล้วหน่วยดังกล่าวจะทำหน้าที่กลายเป็นส่วนของประโยค ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 32

ชาว ต.บ่อพลอย อ.บ่อไร่ จ.ตราด ล่าออกจากงานประจำมาเพาะขายพันธุ์แคคตัส กลายเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ $\mathcal{O}_{32}$ สร้างรายได้เดือนละไม่ต่ำกว่า 2 แสนบาท (@ThaiPBSNews, 9 June 2023)

ตัวอย่างที่ 33

ฝนตกหนัก จังหวัดไทรบุรี? กรมอุตุนิยมวิทยาเตือนรับมือ $\mathcal{O}_{33}$ ตั้งแต่วันนี้ถึงวันพรุ่งนี้เช้า (@tntn thailand, 2 July 2023)

การละประโยคในตัวอย่างที่ 32 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{32}$ คือ ชาว ต.บ่อพลอย อ.บ่อไร่ จ.ตราด ล่าออกจากงานประจำมาเพาะขายพันธุ์แคคตัส ส่วนการละประโยคในตัวอย่างที่ 33 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{33}$ คือ ฝนตกหนัก

ในข่าวหนึ่งๆ อาจละประโยคได้มากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 34

วสท. เปิดปมสาเหตุ ‘สะพานลาดกระบังถล่ม’ เพราะคานหิ้วชิ้นส่วนสะพานหลุด เนกะทม. ไม่ต้องรื้อ $\mathcal{O}_{34.1}$ ทั้งทั้งหมด แต่ต้องตรวจสอบโครงสร้าง $\mathcal{O}_{34.2}$ ให้ละเอียด (@Kom_chad_luek, 12 July 2023)

ตัวอย่างที่ 35

แรงงานสาวชาวไทยถูกน้ำป่าดินถล่มเสียชีวิตที่เกาหลีใต้ ลูกสาว 3 ชีวิตกลายเป็นเด็กกำพร้าแม่
ครอบครัว $\mathcal{O}_{35.1}$ วอนช่วยเหลือ $\mathcal{O}_{34.2}$ กลับบ้านมาบำเพ็ญกุศลโดยเร็ว

(@PostToday, 17 July 2023)

การละประโยคในตัวอย่างที่ 34 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{34.1}$ และ $\mathcal{O}_{34.2}$ คือ ‘สะพานลาดกระบังถล่ม’
เพราะคานหิ้วขึ้นส่วนสะพานหลุด ส่วนการละประโยคในตัวอย่างที่ 35 ตำแหน่ง $\mathcal{O}_{35.1}$ และ $\mathcal{O}_{35.2}$ คือ แรงงาน
สาวชาวไทยถูกน้ำป่าดินถล่มเสียชีวิตที่เกาหลีใต้

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และจำแนกประเภทการละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากข่าวที่เสนอผ่านบัญชีทวิตเตอร์จำนวน 8 บัญชี ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2566 - 31 สิงหาคม 2566 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลประยุกต์แนวคิดการวิเคราะห์หน่วยไวยากรณ์ที่เสนอโดย Halliday & Matthiessen (2004) และแนวคิดการละในสัมพันธารวิเคราะห์ที่เสนอโดย Sriyabhaya (2020) ผลจากการวิจัยพบการละหน่วยไวยากรณ์ในข่าวที่เสนอผ่านทวิตเตอร์ ดังนี้ 1) การละคำ พบการละคำนาม คำกริยา คำสรรพนาม และคำเชื่อม 2) การละวลี พบการละนามวลี กริยาลี ปริมาณวลี และบุพบทวลี 3) การละอนุประโยค พบการละนามานุประโยค คุณานุประโยค และวิเศษณานุประโยค และ 4) การละประโยค ผลจากการวิจัยยังพบว่าการละคำแบ่งเป็นการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน และการละหน่วยที่ไม่เคยปรากฏรูปภาษาในข้อความ แม้ไม่ปรากฏรูปภาษาแต่ผู้รับสารสามารถตีความโดยอาศัยบริบท จนนำไปสู่ความเข้าใจความหมายโดยรวมของข่าว ส่วนการละวลี อนุประโยค และประโยค พบเฉพาะการละหน่วยเดิมที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อน

การละหน่วยไวยากรณ์เป็นกลไกการเชื่อมโยงความแบบหนึ่ง การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าในการสื่อความที่เน้นสาระให้ตรงประเด็น โดยใช้ข้อความสั้น กระชับ และกะทัดรัด การละมีบทบาทสำคัญยิ่งเพื่อเชื่อมโยงความหมายเข้าด้วยกันโดยใช้รูป Bamroongraks (2020, p.146) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้เช่นกันว่าภาษาไทยใช้การละอย่างมาก ทั้งในกรณีที่เคยมีรูปภาษาเต็มรูปได้ปรากฏในบริบทภาษามาก่อนแล้ว หรือในกรณีที่ผู้ส่งสารต้องการกล่าวถึงปรากฏในบริบททางกายภาพหรือด้านภูมิรัฐของผู้รับสารก็ตาม อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าในเนื้อหาข่าวหนึ่งๆ ที่ปรากฏการละหน่วยไวยากรณ์หลายหน่วย ผู้รับสารยังสามารถเข้าใจความหมายของข่าวนั้น โดยอาศัยการเชื่อมโยงหน้าที่และความหมายจากหน่วยที่เคยปรากฏรูปภาษามาก่อนหรืออาศัยบริบทข้อมูลและประสบการณ์

References

- Athiwaraku, C. & Panyametheekul, S. (2012). "Cohesion in Casual Conversation Between Males and Females". **Manussat Paritat**, (1), 79-100. (In Thai)
- Bamroongraks, C. (2020). **Discourse**. In **Language and Linguistics** (2nd ed.). Bangkok : Thammasat Printing House. (In Thai)
- Bandhumedha, N. (2016) **Thai Grammar** (8th ed.). Bangkok : Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Bunnag, K. (2012). "How Reporters Should Respond to News Setting Situation" in **Executive Journal**, (2), 150 – 161. (In Thai)
- Halliday, M.A.K. and Matthiessen, C.M. (2004). **An Introduction to Functional Grammar** (3th ed.). Kent: Hodder Arnold.
- Lyons, John (2012). **Theoretical Linguistics**. <https://www.cambridge.org/books/>.
- Naksuk, Y. (2020). Unit 4 Phrase and Clause. In **Characteristic of Thai Language**. Nonthaburi. Sukhothai Thammathirat Open University Press. (in Thai)
- Paksasuk, A. (2010). "Cohesion in Vetala Translated by H.H. Prince Bidyalongkarana" in **Wannawit**, (2), 21-53. (In Thai)
- Panupong, V. (2018). "Unit 2 Parts of Speech" in **Thai Language Vol.3: Parts of Speech, Phrase, Sentence, Discourse**. Office of the welfare promotion commission for teachers and Educational Personal Printing House. (In Thai)
- Prasithrathsint, A. (2018). "Unit 5 Discourse" in **Thai Language Vol.3: Parts of Speech, Phrase, Sentence, Discourse**. Office of the welfare promotion commission for teachers and Educational Personal Printing House. (In Thai)
- Reangsak, P. (2013). "Opinions of People in Bangkok Towards on News Reporting via Social Network" in **BU Academic Review**, 12 (2), 72-85. (In Thai)
- Royal Institute. (2017). **Dictionary of Linguistics Terms (General Linguistics)**. Bangkok : A Biz Intergroup. (In Thai)

- Sriyabhaya, W. (2020). “Unit 6 Paragraph and Text in Thai” in **Characteristic of Thai Language**. Nonthaburi. Sukhothai Thammathirat Open University Press. (In Thai)
- Statcounter. (2023). **Social Media Stats Worldwide**. <https://gs.statcounter.com/social-media-stats>
- Statcounter. (2023). **Social Media Stats Thailand**. <https://gs.statcounter.com/social-media-stats/all/thailand>.
- Tanee, V. (2001). **Cohesion in Sukhothai Inscription** [Master’s thesis]. Silpakorn University. (In Thai)
- Watanapongsakul, S. (2019) “Unit 8 Newspaper and Journal Reading”. In **Thai Reading**. Nonthaburi. Sukhothai Thammathirat Open University Press. (In Thai)
- Watanapongsakul, S. & Sriwatanamethakul, J. (2020) “Unit 1 Introduction to Thai Grammar”. In **Characteristic of Thai language**. Nonthaburi. Sukhothai Thammathirat Open University Press. (In Thai)

บทกวีมาตรฐานในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา*

Bat Dvemātra in the Cambodian S.E.A. Write Award Poetry

ณภัทร เชาว์นวม¹ / จตุพร โคตรกนก²

Napat Chawnuam¹ / Chatupohn Khotkanok²

^{1,2} คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร 10200, ประเทศไทย

^{1,2} Faculty of Archaeology, Silpakorn University, Bangkok 10200, Thailand

Email: napat.cn@bru.ac.th ; khotkanok_chatupohn@yahoo.com

Received: April 1, 2024

Revised: April 26, 2024

Accepted: April 28, 2024

Abstract

Bat Dvemātra was a poetic form of Khmer poetry built upon existing basic meter or prosody. It functioned similarly to the Thai concept of Konlabot, which demonstrated the poet's expertise and mastery. This article examined both the prevalence of Bat Dvemātra in these prestigious works and the art of composing the Cambodian S.E.A. Write award poetry using this very form. It was found that there were four Cambodian S.E.A. Write Award Poetry works written in Bat Dvemātra, namely Sound of Lute, Illness and Medicine, Miscellaneous Poetic Works Part 1, and The Misery Life. Among the 43 poems employing Bat Dvemātra, the most prevalent form was nine syllables meter, appearing in 19 poems. This was followed by seven syllables meter (15 poems), eight syllables meter (7 poems), ten syllables meter (1 poem), and four syllables meter or Kak Kti (1 poem). The most frequently used Bat Dvemātra forms were Nguu Glun Haang (tall-Swallowing Snake), Kho Phat Snung (Pillar Looping Cow), Akson Sang Waat (Alphabet Rhythm), Tit Kaan (Attaching Stalk), Dok Bua Baan (Blooming Lotus), Bat Namō (Prayer Chapter), Bat Ko Kho (Initial Chapter), Krop Chak Ka Waan (Entire Universe), Akson Luan (Entire Consonant), Naakraat Plaeng Rit (Rampant Snake), Thoi Lang Khao Praek (Sidetrack Retreat),

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง สุนทรียภาพในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา (Aesthetics of the Cambodian S.E.A. Write Award Poetry) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

Sat Kaang Peek (Wingspan Animal), Ei Ya Raa (Elephant), and Kluaen Yoan Yaow (Long Wave Toss). The study highlighted the unique prosodic techniques employed in the three most common Bat Dvemaātra forms: Tit Kaan (Attaching Stalk), Sat Kaang Peek (Wingspan Animal), and Dok Bua Baan (Blooming Lotus). These techniques contribute to the poems' literary beauty, including alliteration, wordplay, repetition, rhythmic patterns, and melodic cadence, and enhance the clear presentation of the poem's message.

Key words: Bat Dvemaātra, Khmer Konlabot, Cambodian S.E.A. Write Award Poetry

บทคัดย่อ

บทเหวมาตร คือรูปแบบร้อยกรองเขมรที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากบทมูลฐานหรือฉันทลักษณ์พื้นฐานเทียบได้กับคำว่า กลบท เป็นสิ่งแสดงถึงความชำนาญและชั้นเชิงของกวี บทความนี้มีประเด็นมุ่งศึกษาสองประการคือ เพื่อศึกษาการใช้บทเหวมาตรในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา และเพื่อศึกษาศิลปะการประพันธ์กวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาที่ประพันธ์ด้วยบทเหวมาตร ผลการศึกษาพบว่า มีกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาที่ใช้บทเหวมาตรในการแต่งบทกวี จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เสียงชาเดียว ความป่วยไข้และโอสถ รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1 และ อนิจจาชีวิต พบบทกวีที่ใช้บทเหวมาตรในการแต่ง จำนวน 43 เรื่อง โดยปรากฏบทเหวมาตรที่มาจากบทมูลฐานประเภทบทพากย์ 9 มากที่สุด คือมีจำนวน 19 เรื่อง รองลงมาคือ บทพากย์ 7 จำนวน 15 เรื่อง บทพากย์ 8 จำนวน 7 เรื่อง บทพากย์ 10 จำนวน 1 เรื่อง และ บทพากย์ 4 หรือ กากคติ จำนวน 1 เรื่อง บทเหวมาตรที่นำมาใช้ ได้แก่ กงกลินหาง โคพัทธ์สนึง อักษรสังวาส ดิดก้าน ดอกบัวบาน บทนโม บท ก ข ครอบจักรวาล อักษรล้วน นาคราชแปลงฤทธิ์ ถอยหลังเข้าแทรก สัตว์กางปีก เอยรา และคลื่นโยนยาว บทเหวมาตร 3 ชนิดที่ปรากฏใช้มากที่สุด ได้แก่ ดิดก้าน สัตว์กางปีก และดอกบัวบาน ซึ่งมีกลวิธีทางฉันทลักษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะ ส่งผลให้บทกวีเกิดความงามทางวรรณศิลป์ เช่น เสียงสัมผัส การเล่นคำ การซ้ำคำ จังหวะคำ ตลอดจนเอื้อให้บทกวีนำเสนอสารสาระได้อย่างชัดเจน

คำสำคัญ: บทเหวมาตร กลบทเขมร กวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา

บทนำ

คริสต์ศักราช 1999 เป็นปีที่ประเทศกัมพูชาเข้าร่วมโครงการประกวดรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนหรือที่รู้จักในชื่อรางวัลวรรณกรรมซีไรต์ วรรณกรรมที่จะได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลซีไรต์กัมพูชาในแต่ละปี ถือเป็นสิ่งแสดงการขับเคลื่อนและพัฒนาการของวงการวรรณกรรมเขมร ผู้การรับรู้ของแวดวงวรรณกรรมในภูมิภาคอาเซียน หลังจากที่ยกย่องกัมพูชาผ่านพ้นช่วงเวลามืดมนทางวรรณกรรมในช่วงการปกครองของเขมรแดงและกลับมาพลิกฟื้นวงการวรรณกรรม Lek (Personal communication, October 25, 2022) อุปนายกสมาคมนักเขียนเขมร (อนุประธานสมาคมกวีนิพนธ์เขมร) ให้ข้อมูลว่า เมื่อคณะดำเนินงานพิจารณานักเขียนผู้เหมาะสมที่จะได้รับรางวัลซีไรต์แล้วจึงพิจารณาร่วมกับนักเขียนท่านนั้นว่าจะกำหนดให้ผลงานเรื่องใดเป็นผลงานชิ้นเอกที่จะได้รับรางวัลวรรณกรรมซีไรต์ ผลงานส่วนใหญ่ที่ได้รับ

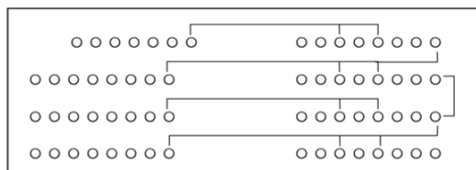
พิจารณาให้เป็นวรรณกรรมซีไรต์คือผลงานประเภทกวีนิพนธ์ จากข้อมูลวรรณกรรมซีไรต์กัมพูชาพบว่า วรรณกรรมประเภทกวีนิพนธ์เป็นผลงานที่ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลมากที่สุด คือมีจำนวน 11 เรื่อง จากวรรณกรรมซีไรต์ทั้งหมด 19 เรื่อง คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 57.89 ทั้งนี้ Lek กล่าวเสริมว่า กวีนิพนธ์เป็น ผลงานที่แสดงให้เห็นความสามารถของนักเขียนหรือกวีผู้สร้างสรรค์ผลงาน เพราะการสร้างงานกวีนิพนธ์ นอกจากจะต้องมีเรื่องราวหรือหลักคิดเพื่อถ่ายทอดแล้ว สิ่งสำคัญคือกวีต้องมีความรู้ด้านประพันธ์ศาสตร์ ที่แม่นยำและฝึกฝนจนชำนาญกระทั่งสามารถถ่ายทอดบทกวีตามแบบแผนอันหลักจนควบคู่ไปกับการสื่อ ความหมายหรือให้หลักคิดตามวัตถุประสงค์ของกวี

วรรณกรรมประเภทร้อยกรองของเขมรแต่เดิมใช้คำเรียกว่า **กาพย์** เทียบกับรูปคำภาษาไทยคือคำว่า กาพย์ ทั่วมีความหมายกว้างกว่าคำว่า กาพย์ ในภาษาไทย ซึ่งหมายถึงเพียงฉันทลักษณ์ประเภทกาพย์คำว่า **กาพย์** ระบุไว้ในพจนานุกรมภาษาศาสตร์เขมรปัจจุบัน ภาคที่ 1 ว่าเป็นคำมาจากภาษาบาลีและสันสกฤต หมายถึง “คำประพันธ์ที่ร้อยเรียงกันตามรูปแบบฉันทลักษณ์เป็นบท ในแต่ละบทมีจำนวนวรรคกำหนดไว้และ ในแต่ละวรรคมีจำนวนคำกำหนดไว้ แต่ละวรรคมีคำสัมผัสคล้องจองกัน” (Committee of Academician on Arts and Social Sciences, 2021, p. 29)

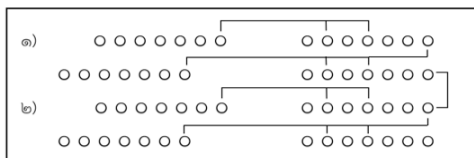
ต่อมามีการใช้รูปคำ **กณัฏ** ที่มีความหมายในบริบทเดียวกันกับคำว่า **กาพย์** พจนานุกรม ภาษาศาสตร์เขมรปัจจุบัน ภาคที่ 1 นิยามความหมายของ **กณัฏ** ว่าหมายถึง “ผลงานที่เรียบเรียงเป็นกาพย์ หนึ่งสี่ เรื่อง ฉบับอมร” (Committee of Academician on Arts and Social Sciences, 2021, p. 51) และในพจนานุกรมภาษาศาสตร์และวรรณกรรมเขมร-อังกฤษ-ฝรั่งเศส นิยามความหมายว่าหมายถึง “คำประพันธ์ที่มีคำสัมผัสคล้องจอง คำซ้ำ วรรคตอน จังหวะและองค์ประกอบที่กำหนด” (National Council for Khmer language, 2013, p. 68) ในส่วนวงวรรณกรรมของไทย มีการใช้คำว่า กวีนิพนธ์ ซึ่งมีต้นแบบจาก งานประพันธ์ที่เรียกว่า ร้อยกรอง เป็นงานศิลปกรรมที่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือหลักและมีพัฒนาการเรื่อยมา กระทั่งกำหนดเป็นแบบแผนการประพันธ์คือ ฉันทลักษณ์ (prosody) โดยราชบัณฑิตยสภา (Office of Royal Society of Thailand, 2018, p. 413) นิยามว่า ฉันทลักษณ์ คือ “การศึกษาหรือศาสตร์ว่าด้วยการแต่ง บทร้อยกรองและแง่มุมต่าง ๆ ของวิชาซึ่งรวมทั้งจังหวะ ลีลา สัมผัส และรูปแบบต่าง ๆ ของร้อยกรอง”

จากนิยามความหมายของคำว่า **กาพย์** และ คำว่า **กณัฏ** ในภาษาเขมร และคำว่า กวีนิพนธ์ ในวง วรรณกรรมไทยข้างต้น สรุปได้ว่าคำว่า **กาพย์** และ **กณัฏ** คือ งานประพันธ์ร้อยกรอง โดยในงานวิจัยนี้ จะใช้คำว่า กวีนิพนธ์ หมายถึงคำเดียวกับคำว่า **กณัฏ** ในภาษาเขมร

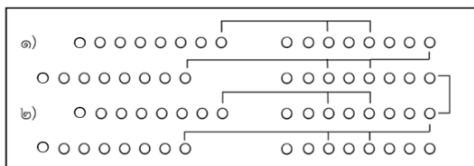
ตามขนบการประพันธ์กวีนิพนธ์เขมรในหนังสือประพันธ์ศาสตร์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้อ้างอิง อธิบายว่า ฉันทลักษณ์พื้นฐานหรือฉันทลักษณ์ตามแบบแผนของวรรณกรรมเขมรเรียกว่า บทมูลฐาน (บทมูลฐาน) หรือ บทสามัญ (บทสามัญ) หนึ่งในนั้นมีรูปแบบฉันทลักษณ์ที่เรียกว่า บทพากย์ (บทพากย์) มีความใกล้เคียงกับ ฉันทลักษณ์ไทยคือกลอนสุภาพ ดังภาพการแสดงโครงสร้างฉันทลักษณ์กลอนสุภาพของไทย กับบทพากย์ 7 และบทพากย์ 8 ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนผังรูปแบบฉันทลักษณ์กลอนสุภาพของไทย (Phakdeekham, 2007, p. 86)

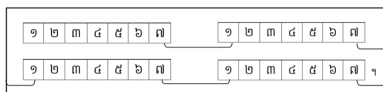

ภาพที่ 2 แผนผังรูปแบบฉันทลักษณ์บทพากย์ 7 ของเขมร (Phakdeekham, 2007, p. 89)

ภาพที่ 3 แผนผังรูปแบบฉันทลักษณ์บทพากย์ 8 ของเขมร (Phakdeekham, 2007, p. 90)

ในช่วงยุคสมัยอันรุ่งเรืองของวรรณกรรมเขมรคือพุทธศตวรรษที่ 20-25 หรือที่เรียกว่ายุคกลาง (Bunkhloi, S., 2015, p. 169) สู่ช่วงชะงักงันและมีดินแดนในสมัยเขมรแดงแล้วกลับมาฟื้นฟูจนถึงปัจจุบัน ฉันทลักษณ์ประเภทบทพากย์ ยังคงเป็นรูปแบบที่กวีนิยมนำมาสร้างสรรค์งานร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ กระทั่งเกิดการสร้างสรรค์จากบทมูลฐานหรือบทพากย์ธรรมดา เป็นรูปแบบที่เรียกว่า บทเหวมาตรา (บทเหวมาตรา-ปฐมฺฐา) (Sumunee, 2019, p. 84) (ออกเสียงว่า บ้อด-ทะ-เว-เมียด) ซึ่งได้แก่ ร้อยกรองกลบทชนิดต่าง ๆ (Khongphiantham, 2553, pp. 144-145) ดังตัวอย่างภาพฉันทลักษณ์บทพากย์ 7 โคพัทธ์สหนึ่ง และบทพากย์ 8 อักษรสังวาส ดังนี้

ภาพที่ 4 แผนผังรูปแบบฉันทลักษณ์บทพากย์ 7 โคพัทธ์สหนึ่ง (Sumunee, 2019, p. 85)

ภาพที่ 5 แผนผังรูปแบบฉันทลักษณ์บทพากย์ 8 อักษรสังวาส (Peth, 2011, p. 98)

จากภาพที่ 4 และภาพที่ 5 แสดงให้เห็นรูปแบบฉันทลักษณ์บทเหวมาตรา 2 ชนิด ได้แก่ บทพากย์ 7 โคพัทธ์สหนึ่ง และบทพากย์ 8 อักษรสังวาส ที่มีกลวิธีการสรรคำมาใช้ในบทประพันธ์มากขึ้น กล่าวคือ นอกจากกวีจะต้องประพันธ์ร้อยกรองตามรูปแบบฉันทลักษณ์ภาพที่ 2 และ ภาพที่ 3 แล้ว ในบทพากย์ 7 โคพัทธ์สหนึ่ง มีกลวิธีการประพันธ์เพิ่มเติมคือจะต้องซ้ำคำสุดท้ายของวรรคหน้าในต้นวรรคถัดไปตามการโยงเส้นในภาพที่ 4

ส่วนบทพหุพยางค์ 8 อักษรสังวาส มีกลวิธีการประพันธ์เพิ่มเติมคือ คำที่ 1 กับคำที่ 2 และคำที่ 7 กับคำที่ 8 ต้องส่งสัมผัสคล้องจองกันในทวิวรรค

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการต่อยอดสู่รูปแบบร้อยกรองที่มีขึ้นเชิงยั้งขึ้นอย่าง “กลบท” ย่อมมาจากการสร้างแบบแผนหรือในวรรณกรรมใช้คำว่า “ขนบ” ที่เป็นแนวทางการสร้างสรรค์ทางวรรณศิลป์ ดังเช่นในงานวิจัยเรื่อง บุหงาหอมร่วงฟ้าในป่าแก้ว: ฉันทลักษณ์จาก “วรรณคดี” ถึง “กวีนิพนธ์สมัยใหม่” ของ กิริติ ธนไชย (Thanachai, 2008) ที่นำเสนอไว้ว่า “ฉันทลักษณ์” เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของ การสร้างสรรค์วรรณคดีร้อยกรองไทย ร่าย โคลง ฉันท์ กาพย์ และกลอน รวมทั้งคำประพันธ์เฉพาะถิ่นต่าง ๆ เป็นหลักฐานยืนยันว่า กวีไทยประกอบสร้างคำขึ้นอย่างประณีต มีการออกแบบแบบแผน และหยั่งรู้ธรรมชาติ อารมณ์ของภาษาไทยที่ทรงประสิทธิภาพยิ่งในการถ่ายทอดจินตนาการกว้างขวางลึกซึ้ง เพื่อแสดงให้เห็นว่า ฉันทลักษณ์ยังคงเป็นขนบที่ได้รับการสืบสานและนำไปใช้เพื่อสร้างความงดงามทางวรรณศิลป์ เรื่อยมา เปรียบประดุจดอกไม้หอมร่วงฟ้าในป่าแก้ว วรรณศิลป์ที่กวีผู้ชำนาญเล็งเห็นความพิศุทธิ์โสภาคและ ประจักษ์แก่เพื่อนำมาร้อยเรียงเป็น “ตัวบท” งดงามด้วยฝีมืออันประณีต สะท้อนและต่อยอดความเชื่อมั่นใน ภูมิปัญญาของวัฒนธรรมขิดภาษาของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้อย่างดี (Thanachai, 2008, Preface)

เมื่อกล่าวถึงร้อยกรองกลบท ซึ่งเป็นกลวิธีการแต่งกวีนิพนธ์ที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากฉันทลักษณ์ พื้นฐาน พบว่าไทยมีตำราประพันธ์ศาสตร์จำนวนหนึ่งที่รวบรวมและเรียบเรียงความรู้เรื่องกลบทไว้ ดังที่ ธเนศ เวศร์ภาดา (Vespada, 2000) นำเสนอผลการวิเคราะห์ตำราประพันธ์ศาสตร์ไทยจำนวน 10 เล่ม ได้แก่ อลัการศาสตร์ พระคัมภีร์ สุโธลาการ คัมภีร์วุดโตทัย กาพย์สารวิลาสินีและกาพย์คันธะ จินตามณิ กลบทศิริวิบุลกิตติ์ ประชุมลำนำนัตำราฉันท์มาตราพดพิและวรรณพดพิ และตำราฉันทลักษณ์ เพื่อชี้ให้เห็นแนวคิดและความสัมพันธ์ที่มีต่อกระบวนการสร้างและสืบทอดขนบวรรณศิลป์ของไทย โดย ธเนศ เวศร์ภาดา นำเสนอผลการศึกษาไว้ดังนี้ (Vespada, 2000, Abstract)

ตำราประพันธ์ศาสตร์ดังกล่าวมีพันธกิจร่วมกันคือเป็นตำราการประพันธ์ที่มุ่งประมวลแบบแผน และหลักการประพันธ์จากวรรณคดีแบบฉบับที่ได้สั่งสมมาในแต่ละยุคสมัย และกำหนดกฎเกณฑ์ให้เป็นระบบ และบรรทัดฐานของวรรณคดีลายลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการนิยามคำและความหมายอันเกี่ยวเนื่องกับ หลักการประพันธ์ และการปฏิบัติคือสร้างบทประพันธ์ให้เป็นแบบอย่าง นอกจากนี้ ยังได้ปรับปรุงยกต์แบบแผน ที่มีมาแต่เดิมมาสร้างสรรคให้เกิดแบบแผนใหม่ เพื่อส่งทอดต่อไปในกระบวนการสร้างงานกวีนิพนธ์ไทย ทั้งตำราประพันธ์ศาสตร์และวรรณคดีแบบฉบับของไทยได้สะท้อนแนวคิดเรื่องความงามทางวรรณศิลป์ไทย ที่สำคัญประการหนึ่ง คือกฎเกณฑ์การแต่งกล ในด้านเสียง คำ และโวหาร กวีไทยได้แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ได้ศึกษาธรรมชาติของภาษาไทยอย่างถ่องแท้ ทั้งนี้ เพื่อสร้างตัวบทให้สมบูรณ์แบบ คือ ประกอบไปด้วย ความแจ่มชัด ความประณีต และความไพเราะ แนวคิดเรื่องกฎเกณฑ์การแต่งกลนี้นับเป็นหัวใจของการสร้าง ขนบวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย ตั้งแต่สมัยอยุธยาถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น กวีไทยได้ใช้เสียงสัมผัสคล้องจอง ฉันทลักษณ์ ไวยากรณ์ คำ ตลอดจนโวหารเป็นเครื่องมือในการเล่น “กล” เพื่อแสดงให้เห็นว่าในเนื้อหา เดียวกัน กวีสามารถใช้เครื่องมืออันหลากหลายดังกล่าวมาเกิดให้เกิดเป็นตัวบทใหม่อันงดงามต่อไป

นอกจากนี้ ในหนังสือประพันธ์ศาสตร์เพชรและหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ร้อยกรองเพชร ที่ผู้วิจัยใช้เป็นแหล่งข้อมูล ได้แก่ เมกาพย์ (เมกาพย์) ของ เอียง สาย (Iiang, 2005) ความสัมพันธ์วรรณคดี ไทย-เขมร ของ ศานติ ภักดีคำ (Phakdeekham, 2007) ศิลปะประพันธ์กวีนาพย์ (ศิลปะแต่งกวีนาพย์)

ของ เพชร ทุมกรวิล (Peth, 2011) วรรณกรรมเพชร ของ สงบ บุญคล้อย (Bunkhloi, 2015) และ กำนายเพชร (กำนายเพชร) ของ ลี สมูณี (Sumunee, 2019) และ ศิริวิบูลย์กิตติ์ ของ หลวงศรีปรีชา (เซ่ง) (Luangseepreecha (Cheng), 2009) พบว่า การสร้างสรรค์กวีนิพนธ์ในรูปแบบ บทเหวมาตร นำมาใช้กับฉันทลักษณ์ประเภทบทพากย์ หลายรูปแบบ ได้แก่ บทพากย์ 4 (ภาคคติ) บทพากย์ 7 บทพากย์ 8 บทพากย์ 9 และบทพากย์ 10 ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาการใช้บทเหวมาตรที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากฉันทลักษณ์ บทมูลฐานประเภทบทพากย์ 4 (ภาคคติ) บทพากย์ 7 บทพากย์ 8 บทพากย์ 9 และบทพากย์ 10 ในบทกวี แต่ละเรื่องจากกวีนิพนธ์รางวัลซีไรต์ และวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา ที่ประพันธ์ด้วยบทเหวมาตร เพื่อนำเสนอว่าการใช้บทเหวมาตรคือสิ่งแสดงความสามารถของกวี อีกทั้งเป็นเครื่องมือสร้างความงามทางวรรณศิลป์และสารสารถยะในบทกวี

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาการใช้บทเหวมาตรในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา
2. เพื่อศึกษาศิลปะการประพันธ์ในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาที่ประพันธ์ด้วยบทเหวมาตร

ทบทวนวรรณกรรม

งานวิทยานิพนธ์ เรื่อง ตำราประพันธ์ศาสตร์ แนวคิดและความสัมพันธ์กับขนบวรรณคดีไทย ของ ธเนศ เวศร์ภาดา (Vespada, 2000) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ตำราประพันธ์ศาสตร์ไทยจำนวน 10 เล่ม ได้แก่ อลังการศาสตร์ พระคัมภีร์ สุโธลัการ คัมภีร์วุตโตทัย กาวยสารวิลาสินีและกาวยคันถะ จินตามณีนี กลบทศิริวิบูลย์กิตติ์ ประชุมลำนาคำวณัฎฐาตราชฤดีและวรรณพฤติ และตำราฉันทลักษณ์ ทั้งนี้ ตำรา กลบทของไทย คือ ศิริวิบูลย์กิตติ์ ที่ธเนศ เวศร์ภาดา กล่าวถึง ปรากฏข้อมูลการรวบรวมกลบทของร้อยกรองไทยไว้ 86 ชนิด และมีตัวอย่างฉันทลักษณ์เพิ่มเติมอีก 1 ชนิด (Luangseepreecha (Cheng), 2009)

การศึกษาข้างต้น สอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือ ความสัมพันธ์วรรณคดีไทย-เพชร ของ ศานติ ภักดีคำ (Phakdeekham, 2007) ที่มีการเทียบเคียงกลบทร้อยกรองไทยและเพชรที่มีชื่อเรียกและฉันทลักษณ์ เหมือนหรือใกล้เคียงกัน โดย ศานติ ภักดีคำ อภิปรายประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างกลอนสุภาพของไทย กับ บทพากย์ 6, 7, 8, 9, 10 และ 11 ว่า รูปแบบฉันทลักษณ์กลอนที่ต่อมาพัฒนาเป็นแบบแผนกลอนสุภาพ เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ ต่อมาทางกัมพูชาปรับปรุงแบบกลอนของไทยไปพัฒนาเป็น บทพากย์ ในระยะแรก ยังไม่มีการกำหนดคำตายตัว จำนวนคำในแต่ละวรรคจึงเท่ากันบ้างไม่เท่ากันบ้าง จากักอยู่ที่จำนวน 6-11 คำ ที่นิยมมากที่สุดคือ 7 คำ ทั้งนี้ มีการนำบทพากย์ 7, 8, 9 และ 10 มาแต่งเป็นกลบท โดยน่าจะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบจาก “เพลงยาวกลบทและกลอักษร” ในจารึกวัดพระเชตุพน (Phakdeekham, 2007, pp. 85-90)

หนังสือ วรรณกรรมเพชร ของ สงบ บุญคล้อย (Bunkhloi, 2015) ก็มีการรวบรวม นำเสนอ และ ยกตัวอย่างฉันทลักษณ์และกลบทร้อยกรองเพชรไว้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่า จากผลการศึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนข้อมูลจากตำราและหนังสือข้างต้นที่ค้นคว้า วิเคราะห์และเรียบเรียงโดยนักวิชาการชาวไทย สามารถนำมาเป็นแนวทางการศึกษากลบทในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาได้เช่นกัน

ในส่วนของตำราและหนังสือประพันธ์ศาสตร์ที่ค้นคว้าเรียบเรียงโดยนักวิชาการ หรือนักปราชญ์ ชาวกัมพูชา ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานของ เอียง สาย ผู้เรียบเรียงหนังสือประพันธ์ศาสตร์ เมกาวัย (liang, 2005) โดยผู้เขียนกล่าวไว้ว่า หนังสือนี้เขียนขึ้นเพื่อให้เป็นแบบแผนการประพันธ์ “กฏกาวัย” (คำพากย์) แก่ผู้สนใจศึกษาและฝึกฝนแต่งคำประพันธ์ร้อยกรอง (liang, 2005, p. ๙-๒) เนื้อหาในหนังสือนี้มีรูปแบบ

การเรียงเรียงคล้ายคลึงกับกลบทศิริวิบูลย์กิตติ์ของไทย (Luangseepreecha (Cheng), 2009) โดยในส่วเนื้อหาคำชี้แจงกล่าวถึงฉันทลักษณ์การประพันธ์ร้อยกรองพื้นฐานและกลบทที่มี 46 ชนิด ในหนังสือเมกาพย์ รวบรวมและยกตัวอย่างไว้ 32 ชนิด เนื่องจากกลบทอีก 14 ชนิด ปรากฏใช้ในงานประพันธ์เพียงส่วนน้อย จึงไม่ได้รวบรวมไว้ในหนังสือนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ข้อมูลแนวทางการวิเคราะห์กลบทร้อยกรองเพชรจากหนังสือประพันธ์ศาสตร์ ศิลปะประพันธ์ก้านาพย์ ของ เพชร ทุมกรวิโรล (Peth, 2011) ผู้เป็นเจ้าของผลงานกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาเรื่องแรกคือ บทเพลงจิ้งโกร่ง เพชร ทุมกรวิโรล ระบุไว้ในเนื้อหาคำกล่าวผู้เขียนว่า ได้รวบรวมและเรียบเรียงหนังสือขึ้นเพื่อให้มีเอกสารอันเป็นความรู้และเป็นต้นแบบด้านการประพันธ์ร้อยกรอง หลังจากทีประเทศกัมพูชาพ้นยุคสมัยของระบอบ พอล พต (Peth, 2011, pp.7-8) มีการค้นคว้าและรวบรวมฉันทลักษณ์พื้นฐานและกลบทรวม 52 ชนิด ในขณะที่ตำราประพันธ์ศาสตร์ ก้านาพย์เพชร ของ ของ สีสุมณี (Sumunee, 2019) มีการแบ่งเนื้อหาเป็น 8 บท ได้แก่ พัฒนาการวรรณกรรมประเภทกวีนิพนธ์เพชร องค์ประกอบกวีนิพนธ์ บทมูลฐาน บทเทวมาตร สารสำคัญของกวีนิพนธ์ ประเภทของบทเทวมาตร แบบฝึกหัดเสริม และบทความเพิ่มเติม ทั้งนี้ยังได้แบ่งฉันทลักษณ์เป็นสองหมวดหมู่สำคัญได้แก่ ร้อยกรองโบราณ คือฉันทลักษณ์ประเภทบทกาหกคดี (บทพากย์ 4) บทพรหมคีติ บทพำโนล บทบันโทโลกา บทกฤษณกลีลาบท และร้อยกรองสมัยใหม่หรือเรียกว่า บทสมัย ได้แก่ บทพากย์ 7 บทพากย์ 8 บทพากย์ 9 บทพากย์ 10 และบทพากย์ 11 ตามลำดับ ทั้งนี้หนังสือประพันธ์ศาสตร์ เมกาพย์ ได้นำเสนอ กลบทที่ต่อยอดจากบทพากย์แต่ละรูปแบบไว้ด้วยเช่นกัน

การนำเสนอบทมูลฐานหรือฉันทลักษณ์พื้นฐานและองค์ประกอบของกวีนิพนธ์ที่นำเสนอในตำรานี้ มีตัวอย่างคำประพันธ์ร้อยกรองจากวรรณกรรมเพชร เช่น บทพากย์ 8 และบทพากย์ 9 ดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้

ฉลบทรูป ๘

	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
ฉรูป ๑๐	๑. เถี	บุ	ลิล	ฉิล	บุธ	บุธ	บิ	ลล
	๒. คี	ลิล	บุธ	เฑ	บุธ	ฉล	ร	บิล
	๓. เกลย	เฑ	บุธ	ลล	คิ	บุธ	บุธ	ลล
	๔. คณ	ลล	ลล	เฑ	บุธ	บุธ	บุธ	ลล
ฉรูป ๑๑	๑. คี	ฉิล	ลิล	บุ	บุ	ลล	ลล	ลล
	๒. ลิล	เฑ	บุ	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล
	๓. เฑ	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล
	๔. เกลย	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล

(กฎ บทพากย์ ๕ สิบสอง)

ภาพที่ 6 ฉันทลักษณ์บทพากย์ 8 จำนวน 2 บท (Sumunee, 2019, p. 30)

ฉลบทรูป ๙

	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
ฉรูป ๑๐	๑. เกลย	ลิล	บุ	ลล	บุธ	บุธ	บุธ	ลล
	๒. เกลย	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล
	๓. เกลย	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล
	๔. เกลย	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล
ฉรูป ๑๑	๑. เกลย	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล
	๒. เกลย	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล
	๓. เกลย	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล
	๔. เกลย	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล	ลล

(กฎ บทพากย์ ๕ สิบสอง)

ภาพที่ 7 ฉันทลักษณ์บทพากย์ 9 จำนวน 2 บท (Sumunee, 2019, p. 32)

จากการศึกษาหนังสือประพันธ์ศาสตร์เขมร กำนายเขมร ของ ลี สุมนี (Sumunee, 2019) พบว่า การสร้างสรรค์กวีนิพนธ์ในรูปแบบ บทเหวมาตร นำมาใช้กับฉันทลักษณ์ประเภทบทพากย์ หลายรูปแบบ ได้แก่ บทพากย์ 4 (ภาคคีติ) บทพากย์ 7 บทพากย์ 8 บทพากย์ 9 และ บทพากย์ 10 ในส่วนของบทเหวมาตร หรือเทียบกับศัพท์วรรณกรรมไทยคือ กลบท เป็นกลวิธีทางการประพันธ์ร้องกรองในระดับที่สูงกว่าระดับพื้นฐาน ปรากฏการนำเสนอรูปแบบฉันทลักษณ์บทเหวมาตรหรือกลบทที่มีผังภาพและตัวอย่างบทประพันธ์ เช่น กลบทโคฟท์สนี่ ลี สุมนี อธิบายไว้ว่าเป็นกลบทที่ต่อยอดจากฉันทลักษณ์บทภาคคีติ หรือบทพากย์ 4 มีกลวิธีการแต่งเพิ่มเติมคือ มีการนำคำท้ายวรรคแต่ละวรรค มาใช้ซ้ำในการเริ่มต้นคำประพันธ์วรรคถัดไป และบทต่อไป ทำให้จังหวะคำที่ส่งต่อในแต่ละวรรคและแต่ละบทเกี่ยวร้อยต่อเนื่องกันเรื่อยไป (Sumunee, 2019, pp. 84-85) ดังนี้

บอญเียบงคิต	คิตแกวเพกพิต
พิตพิลลึงเกลจ	เกลจโภชนา
นากาลณาเฌมจ	เฌมจเทาคิตเซจ
เซจจจจำกฏาลเกฎา	
เกฎากฎาลนิกมิตต	มิตตมวลชวชิต
ชิตชามวยเนา	เนาแนบนิตยเหีย
เหียเมฎจบาตเพา	เพาเียบงเกฎา
เกฎาพนเพกไกรฯ	

สงบ บุญคล้าย กล่าวถึงกลบทชนิดนี้แยกจากฉันทลักษณ์บทภาคคีติ เทียบเคียงกลบทชนิดนี้ว่าเทียบได้กับกลบทหัวพันหลัก ของร้อยกรองไทย (Bunkhloi, 2015, pp. 40-43) ดังตัวอย่างการใช้กลบทหัวพันหลักในกลอนสุภาพจากตำราประพันธ์ศาสตร์ศิริวิบูลย์กิตต์ ดังนี้ (Luangseepreecha (Cheng), 2009, p. 30)

อันเรื่องราวดาวบสสร้างพรตทรง	ทรงจำนน้อมกร่อนเศียรศรี
ศรีโรราบกราบไหว้เปลวอัคคีมี	มียินดีนึกหมายชายจิวร
จิวรแห่งพระปัจเจกพุทธองค์	องค์ท้าวทรงจิตจำคำสั่งสอน
สอนดวงจิตระทิกฐิริแต่ก่อน	ก่อนสั่งสอนฤทัยยอมมีมา

นอกจากการศึกษากาพย์บทเหวมาตรแล้ว ผู้วิจัยยังมุ่งศึกษาวิเคราะห์ศิลปะการพินธิในแง่มุมของการสื่อคำ ความหมาย ภาพพจน์ ตลอดจนการสะท้อนหลักแนวคิดที่ปรากฏในบทกวีที่แต่งด้วยบทเหวมาตร จากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาเช่นกัน เพื่อนำไปสู่การสะท้อนคุณค่า ความงาม อารมณ์กระทบใจหรืออารมณ์สะท้อนใจในบทกวี

ทั้งนี้ ในทางวรรณกรรมหรือวรรณคดีศึกษานับว่าการประเมินค่าหรือเข้าถึงคุณค่างานวรรณกรรม ในลักษณะข้างต้นคือการเข้าถึง สุนทรียภาพ หรือ สุนทรียรส ในตัวบทวรรณกรรม โดย รื่นฤทัย สังเกตพันธุ์ อภิปรายเกี่ยวกับคำว่า สุนทรียศาสตร์ สุนทรียภาพ และสุนทรียรสไว้ว่า คำ 3 คำ ข้างต้นมาจากภาษาอังกฤษคำว่า Aesthetics ใช้ในความหมายถึงศาสตร์แห่งความงาม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับงานศิลปะ วรรณคดีเป็นงานศิลปะแห่งถ้อยคำภาษา สุนทรียศาสตร์แห่งวรรณคดีจึงหมายถึงพลังแห่งคำที่เข้มข้น

จนเร้าความรู้สึกของมนุษย์ให้เกิดความสะเทือนอารมณ์ เป็นพลังกระตุ้นจิตใจที่ลึกซึ้งและรุนแรง (Satchaphan, 2006, p. 34) ด้วยเหตุนี้ สุนทรียภาพของวรรณคดีจึงเป็นเรื่องของการศึกษาพลังของภาษาที่เร้าสัมผัสทางอารมณ์ สุนทรียรสของภาษาในวรรณคดีจึงเกิดจากการที่ผู้อ่านได้สัมผัสกับความงาม ความไพเราะ และความประณีตลึกซึ้งของความคิด ภาษาในวรรณคดีเป็นภาษาที่คัดสรรกลั่นกรองแล้ว อย่างประณีตบรรจง กวีหรือนักเขียนจะ “เลือกเฟ้นถ้อยคำสำนวนเพื่อให้เกิดความไพเราะประการหนึ่ง หรือเพื่อแสดงออกซึ่งความนึกคิดและอารมณ์ของตนอีกประการหนึ่ง จึงจำเป็นต้องสร้างสรรค์วรรณกรรม ด้วยภาษาที่มีลักษณะและคุณค่าทางสุนทรียะ” (Nagavaajra, 1971, p. 26).

กุสุมา รักษมณี (Raksamanee, 2004b, pp. 97-98) อภิปรายเกี่ยวกับสุนทรียภาพในภาษาไว้ว่า สุนทรียภาพ ความงาม ความดี หรือความเหมาะสมนั้น เป็นสิ่งที่อยู่ในจิตวิญญาณในชีวิตประจำวันของเรา การสื่อสารไม่ว่าเราจะพูดหรือเขียน เราก็จะเลือกสรรภาษาเพื่อให้ได้ที่เหมาะสมและสวยงาม สิ่งนี้คือการมีสุนทรียภาพในภาษา ซึ่งประกอบด้วยหลักใหญ่ ๆ 6 ประการ ได้แก่ ความไพเราะของเสียง ความกลมกลืนของภาษา ความคมคายของภาษา ความแรงหรือพลังของคำ ความถูกต้องของภาษา และเจตนาที่จะให้เกิดการสร้างสรรค์

จากการอภิปรายเกี่ยวกับการประเมินค่าวรรณกรรมในเชิงสุนทรียศาสตร์ข้างต้นสอดคล้องกับหลักการวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณศิลป์ในงานวรรณกรรมของ สุจิตรา จงสถิตยวัฒนา ที่นำเสนอว่า เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่ากวีหรือนักเขียนได้ใช้กลวิธีประการใดบ้างเพื่อสร้างสรรค์วรรณศิลป์ของตน และเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจลักษณะและประเภทต่าง ๆ ของวรรณศิลป์ในฐานะที่เป็นกลไกและเครื่องมือของการสร้างวรรณศิลป์ผ่านศิลปะแห่งภาษาเพื่อสามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยบทปะพันธ์ได้ ทั้งนี้ ได้จำแนกการวิเคราะห์เป็นสองส่วนสำคัญ คือ การวิเคราะห์ในระดับคำ และการวิเคราะห์ในระดับความ (Jongsathitwatthana, 2006, p. 13)

การวิเคราะห์วรรณศิลป์ในระดับคำตามแนวทางของ สุจิตรา จงสถิตยวัฒนา ได้แก่ การพิจารณาการสรรคำ การเล่นคำเล่นเสียง ส่วนการวิเคราะห์ในระดับความ ได้แก่ การใช้ภาพพจน์ การใช้สัญลักษณ์ การใช้สำนวน และการสร้างเอกภาพ (Jongsathitwatthana, 2006, p. 13)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์และวิจักษ์คุณค่าวรรณศิลป์ในงานวรรณกรรมเขมรและไทยข้างต้น ส่งผลให้ผู้วิจัยได้แนวทางการศึกษาวิเคราะห์การปรากฏใช้บทเหวมาตรในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา ได้แก่ การปรากฏใช้บทเหวมาตรในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา และศิลปะการประพันธ์ในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาที่ประพันธ์ด้วยบทเหวมาตร

ข้อตกลงเบื้องต้นของการศึกษาและนิยามศัพท์

1. การแปลภาษาเขมรเป็นภาษาไทยและการถ่ายถอดอักษรเขมรเป็นอักษรไทยในบทความวิจัยนี้ มีข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1.1 การแปลศัพท์ในงานวรรณกรรม รูปแบบฉันทลักษณ์ ข้อบทกวี ชื่อกวีนิพนธ์ ใช้วิธีการแปลจากภาษาเขมรเป็นภาษาไทย ส่วนคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต แปลโดยการเทียบศัพท์ที่มีใช้ในภาษาไทย เช่น បទពាក្យ แปลและเขียนว่า บทพากย์ ព្រះចន្ទ្រស្រុកខ្មែរ แปลและเขียนว่า พระจันทร์เมืองเขมร ยกเว้นคำว่า ទេវតា ครัวจะใช้รูปคำ เทวมาตร เพื่อแสดงให้เห็นว่า เทว ออกเสียงแบบควบกล้ำ โดยยังคงรูปแบบการสะกดคำในภาษาเขมรไว้คือเขียนพยัญชนะต้นควบติดกัน

1.2 ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ภาษาเขมรในบทความนี้ ผู้วิจัยจะใช้หลักเกณฑ์การถ่ายถอดรูปอักษรโดยอิงจากหนังสือ ร่องรอยภาษาเขมรในภาษาไทย ของ อุไรศรี วรตะริน แปลโดย อรรถวรรณ บุญยฤทธิ์ และคณะ (Varasarin, 2010, 48-52) ยกเว้นชื่อที่มีรูปคำเทียบกับรูปคำและรูปเขียนในภาษาไทย ผู้วิจัยจะใช้รูปคำภาษาไทยในคำนั้น เช่น ภูมิภาค ใช้ว่า วัฒนารักษ์ ส่วนชื่อที่ใช้ในภาษาไทยจนเป็นที่รู้จักแพร่หลาย จะไม่ใช้หลักการถ่ายถอดรูปอักษร โดยจะสะกดตามที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายในภาษาไทย เช่น บ៉ูน ฏก ใช้ว่า พอล พต

1.3 การยกตัวอย่างเนื้อหาบทกวีภาษาเขมร ผู้วิจัยจะใช้วิธีการถ่ายถอดรูปอักษรเขมรเป็นอักษรไทย หลักเกณฑ์การถ่ายถอดรูปอักษร โดยอิงจากหนังสือ ร่องรอยภาษาเขมรในภาษาไทย ของ อุไรศรี วรตะริน แปลโดย อรรถวรรณ บุญยฤทธิ์ และคณะ (Varasarin, 2010, 48-52) และมีหลักการถ่ายถอดอักษรเพิ่มเติมดังนี้

- 1) คำเขมรที่มีตัวเชิง เมื่อถ่ายถอดเป็นอักษรไทย จะใช้เครื่องหมาย (พิณทุ) กำกับได้พยัญชนะ หมายถึง เป็นพยัญชนะตัวเต็มในภาษาเขมร เช่น รูปคำ ក្រៅ ถ่ายถอดเป็น เกฎา
- 2) คำเขมรที่ประกอบเครื่องหมาย (รัสสัญญา) เมื่อถ่ายถอดเป็นอักษรไทย จะใช้เครื่องหมาย " (อัญประกาศปิด) ตามหลังพยัญชนะที่ประกอบเครื่องหมายดังกล่าว เช่น รูปคำ ម៉ុย ถ่ายถอดเป็น มุ"ม ยกเว้น รูป ប៉ (พยัญชนะ ប ประกอบเครื่องหมายรัสสัญญา) จะถ่ายถอดเป็นอักษร ป ในภาษาไทย

1.4 การนำเสนอคำศัพท์วรรณกรรมเขมรในเนื้อหา ผู้วิจัยจะใช้การแปลตามหลักเกณฑ์ข้อ 1.1 และ 1.2 โดยจะวงเล็บคำถ่ายถอดจากรูปอักษรเขมรเป็นอักษรไทย ตามหลักเกณฑ์ข้อ 1.3

2. บทความวิจัยนี้ใช้คำว่า กัมพูชา ในบริบทของชื่อประเทศและเมื่อกล่าวร่วมกับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) และใช้คำว่า เขมร ในบริบทของภาษา วรรณกรรม และวัฒนธรรม เช่น กวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา ประเทศกัมพูชา ภาษาเขมร วรรณกรรมเขมร

3. บทความวิจัยนี้ใช้การระบุปีเป็น ค.ศ. (คริสต์ศักราช) เป็นหลัก

4. กวีนิพนธ์ หมายถึง งานวรรณกรรมอันมีลักษณะที่รวมเป็นรูปเล่ม

5. บทกวี หมายถึง บทกวีแต่ละเรื่องในหนังสือกวีนิพนธ์ ตามที่ระบุในข้อ 4

วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้ 1. รวบรวมหนังสือกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาและศึกษาบทกวีในกวีนิพนธ์ซีไรต์ 2. ศึกษาหนังสือประพันธ์ศาสตร์และวรรณคดีเขมร ฉบับภาษาเขมรและฉบับภาษาไทย 3. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 4. ดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 1) พิจารณาบทกวีที่ปรากฏใช้บทเหวมาตรหรือกลบท 2) จำแนกรูปแบบของบทเหวมาตรที่พบในบทกวีแต่ละเรื่อง 3) วิเคราะห์การใช้บทเหวมาตรว่าแต่ละรูปแบบพบการใช้จำนวนเท่าใดและนำมาจำแนกความถี่ของการใช้ 4) พิจารณารูปแบบบทเหวมาตรที่พบการใช้มากที่สุดและรองลงมา ตามลำดับ 5) วิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ ได้แก่ กลวิธีทางวรรณศิลป์และสารสารถะจากบทกวีที่นำมาเป็นกรณีศึกษา 6) นำเสนอผลการศึกษา และ 5. อภิปรายและสรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษา

ข้อมูลการศึกษาวิจัยนี้คือกวีนิพนธ์รางวัลซีไรต์กัมพูชา จำนวน 11 เรื่อง ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา

ลำดับที่	ชื่อเรื่องกวีนิพนธ์ ภาษาไทย (ภาษาเขมร)	ชื่อผู้ประพันธ์ ภาษาไทย (ภาษาเขมร)	ปีที่ได้รับรางวัลซีไรต์
1.	บทเพลงจิ้งโกร่ง (មេត្តាចម្រើនដំរី)	เพชร ทุมกรวิล (ពេជ្រ តុក្រវិល)	ค.ศ. 1999
2.	กัมพูชาลงแขก (កម្ពុជាខ្ជាប់ខ្ជួន)	คงค์ บุนเมือง (កង់ បុនឃើង)	ค.ศ. 2000
3.	เสียงชาเดียว (សំឡេងសាដើម)	เมา อายุทร์ (ម៉ៅ អាជុทร)	ค.ศ. 2001
4.	นางแก้วกัศิ (នារីកែវកម្ពុជា)	แสง ลำอาน (សេង សំអាង)	ค.ศ. 2002
5.	ความป่วยไข้และโอสถ (ជំងឺនិងថ្នាំ)	คิม เพชรพรรณ (គឹម ពេជ្រព័ន្ធន់)	ค.ศ. 2003
6.	รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1 (ផលិតផលនៃកวีนิพนธ์ ភាគ ១)	ชัย จาบ (ជ័យ ចាប)	ค.ศ. 2004
7.	พระจันทร์เมืองเขมร (ព្រះចន្ទរាសីខ្មែរ)	ปัส วัฒนาวิรัช (ប៉ាស់ វណ្ណារិក)	ค.ศ. 2006
8.	คำสอนของพ่อ (คำสอนของพ่อ)	สิน ฑูจ (สิน ฑูจ)	ค.ศ. 2008
9.	ตะปู (ដំរី)	เพรื่อง ประณีต (ព្រើង ប្រណីត)	ค.ศ. 2016
10.	อนิจจาชีวิต (អនិច្ចាតជីវិត)	แวน สุน (แวน สุน)	ค.ศ. 2019
11.	ชีวิตโลกีย์ (ជីវិតโลก)	อิน ลวด (อิน ลวด)	ค.ศ. 2021

ผู้วิจัยพบว่ามิกวีนิพนธ์ที่ใช้บทเหวมาตรจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เสียงชาเดียว ความป่วยไข้และโอสถ รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1 และเรื่องอนิจจาชีวิต โดย เสียงชาเดียว มีบทกวีจำนวน 4 เรื่อง ความป่วยไข้ และโอสถ มีบทกวีจำนวน 14 เรื่อง รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1 มีบทกวีจำนวน 11 และ อนิจจาชีวิต มีกวีจำนวน 14 เรื่อง ที่ใช้บทเหวมาตรในการประพันธ์ รวมมีบทกวีที่ใช้บทเหวมาตรจำนวน 43 เรื่อง ผลการศึกษาวิเคราะห์การใช้บทเหวมาตรและศิลปะการประพันธ์ในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาที่ประพันธ์ด้วยบทเหวมาตรจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา 4 เรื่องดังกล่าว มีดังนี้

การใช้บทเหวมาตรในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา
เสียงชาเดียว

กวีนิพนธ์เรื่อง เสียงชาเดียว กวีนิพนธ์ซีไรต์ ค.ศ. 2001 เป็นผลงานของ เมา อายุทร์ (Ayudh, 2002) ประกอบด้วยบทกวีจำนวน 99 เรื่อง ปรากฏใช้รูปแบบคำประพันธ์บทเหวมาตรที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากบทมูลฐานประเภท บทพากย์ ดังข้อมูลในตารางนี้

ตารางที่ 2 บทเหวมาตรในกวีนิพนธ์เรื่อง เสียงชาเดียว

ลำดับที่	ชื่อเรื่องกวีนิพนธ์ ภาษาไทย (ภาษาเขมร)	รูปแบบบทเหวมาตร ภาษาไทย (ภาษาเขมร)
1.	ตายก่อนตาย (ស្លាប់ មុន ស្លាប់)	บทพากย์ 8 อักษรสังวาส (បទពាក្យ ៨ អក្សរសង្វាស)
2.	ที่ระลึกขมขื่น (អនុស្សាវរីយ៍ខ្មស់)	บทพากย์ 7 โคัพท์สนิง (បទពាក្យ ៧ គោត្តន៍)
3.	เขาให้...โน (គេផ្តល់...នេះ)	บทพากย์ 10 ดอกบัวบาน (បទពាក្យ ១០ ផ្កាប្លុក)
4.	สามปี แปดเดือน ยี่สิบวัน (สามปี แปดเดือน ยี่สิบวัน)	บทพากย์ 7 งูกลิ้งหาง (បទពាក្យ ៧ ពស់ពេជ្រ)

จากข้อมูลข้างต้น ปรากฏการใช้ฉันทลักษณ์รูปแบบบทเหวมาตรในบทกวี 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องตายก่อนตาย ที่ระลึกขมิ้น เขาให้...โน และบทกวีเรื่อง สามปี แดเดือน ยี่สิบวัน ใช้ฉันทลักษณ์ บทพากย์ 8 อักษรสังวาส บทพากย์ 7 โคพัทธ์สนึง บทพากย์ 10 ดอกบัวบาน และบทพากย์ 7 จุกลิ้นหาเงตามลำดับ แสดงให้เห็นรูปแบบบทเหวมาตรที่ต่อยอดจากบทมูลฐานประเภทบทพากย์จำนวน 3 ประเภท ได้แก่ บทพากย์ 7 บทพากย์ 8 และบทพากย์ 10

ความป่วยไข้และโอสถ

กวีนิพนธ์เรื่อง ความป่วยไข้และโอสถ กวีนิพนธ์ซีไรต์ ค.ศ. 2003 เป็นผลงานของ คิม เพชรพินาน (Kim, 2017) ประกอบด้วยบทกวีจำนวน 64 เรื่อง ปรากฏใช้รูปแบบคำประพันธ์บทเหวมาตรที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากบทมูลฐานประเภท บทพากย์ ดังข้อมูลในตารางนี้

ตารางที่ 3 บทเหวมาตรในกวีนิพนธ์เรื่อง ความป่วยไข้และโอสถ

ลำดับที่	ชื่อเรื่องกวีนิพนธ์ ภาษาไทย (ภาษาเขมร)	รูปแบบบทเหวมาตร ภาษาไทย (ภาษาเขมร)
1.	สงสารปลากริมทอง (សង្ខារត្រីរឹមមាស)	บทพากย์ 9 ดิดก้าน (บรรพทศ ๕ ๗ประ)
2.	เหลือใจ (ខ្មោចចិត្ត)	บทพากย์ 9 ดอกบัวบาน (บรรพทศ ๕ ๗ประ)
3.	คนกับเงิน ยักษ์กับเนื้อ อูจจาระกับหมา (មនុស្សនិង យក្សនិងសាច់មនុស្ស)	บทพากย์ 9 ดิดก้าน (บรรพทศ ๕ ๗ประ)
4.	รากทะเลาะ (មូលជម្លោះ)	บทพากย์ 9 ดิดก้าน (บรรพทศ ๕ ๗ประ)
5.	ธรรมะไม่มีข้อบกพร่อง (ធម៌គ្មានមេរៀន)	บทโน (บรรพทศ)
6.	สันติภาพเป็นโอสถอันประเสริฐ (សន្តិភាពជា ឱសថដ៏ ប្រសើរ)	บทพากย์ 9 ดอกบัวบาน (บรรพทศ ๕ ๗ประ)
7.	แกร่งอยู่เหนืออะไร (ខ្មាំងនៅលើអ្វី)	บทพากย์ 9 ดิดก้าน (บรรพทศ ๕ ๗ประ)
8.	ก่อร่างสร้างตัว (កសាងខ្លួន)	บท ก ข (บรรพทศ ๒)
9.	ดูแก่นบายัน (មើលខ្លឹមប៉ាយ)	บทพากย์ 7 โคพัทธ์สนึง (บรรพทศ ๗ เคาทรี)
10.	อยู่อายุธรรมพระ (គ្រប់អាយុ ธรรม)	บทครอบจักรวาล (บรรพทศ ๗ ประ)
11.	ข้อต่อสวยงาม (តំណភ្ជាប់)	บทอักษรล้วน (บรรพทศ ๗ ประ)
12.	อวสานกดา (អវសានកថា)	บทนาคราชแปลงฤทธิ์ (บรรพทศ ๗ ประ)
13.	จงเลือกทางดีงาม (จงเลือก หนทางดี)	บทพากย์ 7 สัตว์ทางปีก (บรรพทศ ๗ ประ)
14.	คำสอนของตา (คำสอน ของเรา)	บทพากย์ 7 เอยรา (บรรพทศ ๗ ประ)

จากข้อมูลข้างต้น ปรากฏการใช้ฉันทลักษณ์รูปแบบบทเหวมาตรในบทกวี 14 เรื่อง โดยมีบทกวีที่ประพันธ์ด้วยบทพากย์ 9 ดิดก้าน 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง สงสารปลากริมทอง คนกับเงิน ยักษ์กับเนื้อ อูจจาระกับหมา รากทะเลาะ และเรื่อง แกร่งอยู่เหนืออะไร บทกวีที่ประพันธ์ด้วยบทพากย์ 9 ดอกบัวบาน มี 2 เรื่อง ได้แก่เรื่อง เหลือใจ และเรื่อง สันติภาพเป็นโอสถอันประเสริฐ บทกวีที่ประพันธ์ด้วยบทพากย์ 7 โคพัทธ์สนึง บทพากย์ 7 สัตว์ทางปีก และ บทพากย์ 7 เอยรา มีประเภทละ 1 เรื่อง ได้แก่ ดูแก่นบายัน จงเลือกทางดีงาม และคำสอนของตา ตามลำดับ

ส่วนบทกวีอีก 5 เรื่อง ประพันธ์ด้วยบทเหวมาตรที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากบทพากย์ 7 และบทพากย์ 8 กล่าวคือ บทกวีเรื่อง ธรรมชาติไม่มีข้อบกพร่อง ที่ประพันธ์ด้วย บทนโม เป็นรูปแบบฉันทลักษณ์ที่มีต้นแบบจากบทพากย์ 7 บทกวีเรื่อง ก่อร่างสร้างตัว ประพันธ์ด้วย บท ก ข เป็นรูปแบบฉันทลักษณ์ที่มีต้นแบบจากบทพากย์ 7 และบทพากย์ 8 บทกวีเรื่อง อายายธรรมพระ ประพันธ์ด้วย บทครอบจักรวาล บทกวีเรื่องนี้มีฉันทลักษณ์ที่มีต้นแบบจากบทพากย์ 8 บทกวีเรื่อง ข้อต่อสวยงาม ประพันธ์ด้วย บทอักษรล้วน เป็นฉันทลักษณ์ที่มีต้นแบบจากบทพากย์ 7 และบทกวีเรื่อง อวสานกลา ประพันธ์ด้วย บทนาคราชแปลงฤทธิ์ เป็นฉันทลักษณ์ที่มีต้นแบบจากบทพากย์ 8

รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1

กวีนิพนธ์เรื่อง รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1 กวีนิพนธ์ซีไรต์ ค.ศ. 2004 เป็นผลงานของ ชัย จาบ (Chap, 2004) ประกอบด้วยบทกวีจำนวน 48 เรื่อง ปรากฏใช้รูปแบบคำประพันธ์บทเหวมาตรที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากบทมูลฐานประเภท บทพากย์ ดังข้อมูลในตารางนี้

ตารางที่ 4 บทเหวมาตรที่ในกวีนิพนธ์เรื่อง รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1

ลำดับที่	ชื่อเรื่องกวีนิพนธ์ ภาษาไทย (ภาษาเขมร)	รูปแบบบทเหวมาตร ภาษาไทย (ภาษาเขมร)
1.	มะพร้าวไหลม (ដូងដូង)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
2.	อย่าปะทะลม (កុំជួបនឹងខ្យល់)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
3.	อิทธิฤทธิ์กองทัพบ (មហិទ្ធិទ្ធិកងទ័ព)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
4.	อา-จันทร์-โตร (ស៊ី-ច័ន្ទ-ត្រ)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
5.	ผลกรรมวาสนา (ផលកម្មវាសនា)	กาตกติ โคพท์สนึง (កាកតិ កៅព័ន្ធស៊ី)
6.	อิทธิพลดอลลาร์ (ឥទ្ធិពលដុល្លារ)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
7.	โรคอำนาจ (โรคผลัดแล)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
8.	จิตไท่ตัวผู้ (មុខចិត្តខ្មែរ)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
9.	รวงข้าว (ស្រូវចំរើ)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
10.	ฟังตานะหลาน (សូយ៉ាសាងលំទៅ)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)
11.	ดวงจันทร์กรมกร (ដួងច័ន្ទក្រម)	บทพากย์ 9 ดิดกัน (บรรพทญ ๕ ๕ ประสม)

จากข้อมูลข้างต้นปรากฏการใช้ฉันทลักษณ์รูปแบบบทเหวมาตรในบทกวี 11 เรื่อง โดยมีบทกวีที่แต่งด้วยบทพากย์ 9 ดิดกัน 10 เรื่อง ได้แก่ มะพร้าวไหลม อย่าปะทะลม อิทธิฤทธิ์กองทัพบ อา-จันทร์-โตร อิทธิพลดอลลาร์ โรคอำนาจ จิตไท่ตัวผู้ รวงข้าว ฟังตานะหลาน และเรื่อง ดวงจันทร์กรมกร

ส่วนบทกวีอีก 1 เรื่อง คือเรื่อง ผลกรรมวาสนา ประพันธ์ด้วยฉันทลักษณ์กาตกติโคพท์สนึง ทั้งนี้ บทกาตกติ มีอีกชื่อหนึ่งว่า บทพากย์ 4 ซึ่งฉันทลักษณ์นี้เทียบได้กับฉันทลักษณ์กาพย์สุรางคนางค์ 28 ของไทย (Phakdeekham, 2007, p. 72)

อนิจจาชีวิต

กวีนิพนธ์เรื่อง อนิจจาชีวิต กวีนิพนธ์ซีไรต์ ค.ศ. 2019 เป็นผลงานของ แวน สุน (Van, 2020) ประกอบด้วยบทกวีจำนวน 60 เรื่อง ปรากฏใช้รูปแบบคำประพันธ์บทเหวมาตรที่สร้างสรรค์ต่อยอดจากบทมูลฐานประเภท บทพากย์ ดังข้อมูลในตารางนี้

ตารางที่ 5 บทเหวมาตรในกวีนิพนธ์เรื่อง อนิจจาชีวิต

ลำดับที่	ชื่อเรื่องกวีนิพนธ์ ภาษาไทย (ภาษาเขมร)	รูปแบบบทเหวมาตร ภาษาไทย (ภาษาเขมร)
1.	ช่วยรักษาวินธรรมชาติ (ជួយរក្សាវិន័យជាតិ)	บทพยางค์ 7 ครอบจักรวาล (บทพยางค์ ๗ ครอบจักรวาล)
2.	ได้โทษเพราะรีบ (បានโทษเพราะรีบ)	บทพยางค์ 8 ดอกบัวบาน (บทพยางค์ ๘ ดอกบัวบาน)
3.	ลูกเอ๋ยขยันเรียน (ลูกเอ๋ยขยันเรียน)	บทพยางค์ 7 งูกลืนหาง (บทพยางค์ ๗ งูกลืนหาง)
4.	น้ำใจพ่อแม่ (น้ำใจพ่อแม่)	บทพยางค์ 7 ถอยหลังเข้าแพรก (บทพยางค์ ๗ ถอยหลังเข้าแพรก)
5.	ตะเกียบหนึ่งมดกัดไม่ได้ (ตะเกียบหนึ่งมดกัดไม่ได้)	บทพยางค์ 9 ดิดก้าน (บทพยางค์ ๙ ดิดก้าน)
6.	ปากเอ๋ย (ปากเอ๋ย)	บทพยางค์ 7 ดอกบัวบาน (บทพยางค์ ๗ ดอกบัวบาน)
7.	หน่อไม้สนองไม่! (หน่อไม้สนองไม่!)	บทพยางค์ 7 ก ข (บทพยางค์ ๗ ก ข)
8.	जान (จาน)	บทพยางค์ 9 ดิดก้าน (บทพยางค์ ๙ ดิดก้าน)
9.	ความสวยงามชายทะเลแถบ (ความสวยงามชายทะเลแถบ)	บทพยางค์ 9 คลื่นโยนยาว (บทพยางค์ ๙ คลื่นโยนยาว)
10.	อย่าขายที่มรดก (อย่าขายที่มรดก)	บทพยางค์ 7 นโม (บทพยางค์ ๗ นโม)
11.	คิดก่อนเดิน (คิดก่อนเดิน)	บทพยางค์ 8 วัวพันหลัก (บทพยางค์ ๘ วัวพันหลัก)
12.	ระวัง! (ระวัง!)	บทพยางค์ 8 ดอกบัวบาน (บทพยางค์ ๘ ดอกบัวบาน)
13.	คำสอนยายเพ็ญ (คำสอนยายเพ็ญ)	บทพยางค์ 7 สัตว์กางปีก (บทพยางค์ ๗ สัตว์กางปีก)
14.	อัปสรคร่ำครวญ (อัปสรคร่ำครวญ)	บทพยางค์ 7 สัตว์กางปีก (บทพยางค์ ๗ สัตว์กางปีก)

ข้อมูลข้างต้นปรากฏการใช้ฉันทลักษณ์รูปแบบบทเหวมาตรในบทกวี 14 เรื่อง มีบทกวีใช้ฉันทลักษณ์บทพยางค์ 7 จำนวน 8 เรื่อง ซึ่งใช้รูปแบบบทเหวมาตรแตกต่างกันไป ได้แก่ เรื่อง ช่วยรักษาวินธรรมชาติ ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 7 ครอบจักรวาล บทกวีเรื่อง ลูกเอ๋ยขยันเรียน ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 7 งูกลืนหาง บทกวีเรื่อง น้ำใจพ่อแม่ ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 7 ถอยหลังเข้าแพรก บทกวีเรื่อง ปากเอ๋ย ประพันธ์ ด้วยบทพยางค์ 7 ดอกบัวบาน บทกวีเรื่อง หน่อไม้สนองไม่! ประพันธ์ ด้วยบทพยางค์ 7 ก ข บทกวีเรื่อง อย่าขายที่มรดก ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 7 นโม บทกวีเรื่อง คำสอนยายเพ็ญ และ อัปสรคร่ำครวญ ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 7 สัตว์กางปีก

บทกวีที่ใช้ฉันทลักษณ์บทพยางค์ 8 มี 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ได้โทษเพราะรีบ และเรื่อง ระวัง! ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 8 ดอกบัวบาน และบทกวีเรื่อง คิดก่อนเดิน ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 8 วัวพันหลัก ส่วนบทกวีที่ใช้ฉันทลักษณ์บทพยางค์ 9 มี 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ตะเกียบหนึ่งมดกัดไม่ได้ และเรื่อง จาน ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 9 ดิดก้าน และบทกวีเรื่อง ความสวยงามชายทะเลแถบ ประพันธ์ด้วยบทพยางค์ 9 คลื่นโยนยาว ผลการศึกษาที่น่าสนใจข้างต้น แสดงการใช้บทเหวมาตรรูปแบบต่าง ๆ โดยพบว่ามีการใช้บทเหวมาตรที่มาจากบทมูลฐานหรือฉันทลักษณ์พื้นฐาน 4 ประเภท ได้แก่ บทพยางค์ 4 หรือ บทกนกคคิ บทพยางค์ 7 บทพยางค์ 8 และบทพยางค์ 9

บทกวีในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาที่ปรากฏใช้บทเหวมาตรหรือกลบท สรุปเป็นข้อมูลรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ข้อมูลการใช้บทเทวมาตรในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา

จำนวนบทกวีที่ปรากฏใช้บทเหวมาตรงแต่ละรูปแบบ																									
กวีนิพนธ์	บทพากย์ 4 ภาค ๑ โฉมสี่คน	บทพากย์ 7						บทพากย์ 8			บทพากย์ 9		บทพากย์ 10 ฉากบ้าน	รวม											
		โจทก์ตั้งฝั่ง	ผู้เขียนทรง	เป็น	อีกครึ่งวัน	ครบยี่สิบเวลา	ตอนหลังจึงขึ้นเพลง	ฉากบ้าน	บท ๓ ข	บทตั้งท่าฉาก	บทยอว่า	อีกครึ่งเวลา			บท ๓ ข	ครบยี่สิบเวลา	นาคทราบแจ้งคดี	ฉากบ้าน	โจทก์ตั้งฝั่ง	ติดกัน	ฉากบ้าน	ครึ่งโชมยาว			
เสียงซาเคียว																								4	
ความป่วยไข้ และโอสถ																									14
รวมเบ็ดเตล็ด																		๒๕							11
กวีนิพนธ์ ภาค 1																		๒๕							
อนิจจาชีวิต																									14
รวม	1												7						19				1		43

ข้อมูลจากตารางพบว่า มีบทกวีในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาจำนวน 43 เรื่อง ปรากฏบทกวีที่ใช้การประพันธ์ด้วยรูปแบบบทเหวamatrที่ต่อยอดจากบทพ่าย 9 มากที่สุดคือจำนวน 19 เรื่อง รองลงมาคือ บทพ่าย 7 จำนวน 15 บทพ่าย 8 จำนวน 7 เรื่อง และ บทพ่าย 4 (ภาคคีติ) กับ บทพ่าย 10 รูปแบบละ 1 เรื่อง

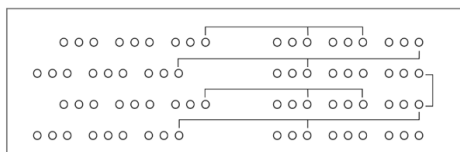
บทพยางค์ 9 ดิถีกัน เป็นบทพจนมัตตที่ปรากฏใ้มากที่สุด มีฉันทลักษณ์พื้นฐานมาจากบทพยางค์ 9 หรือ บทพยางค์ 9 สามัญ คือ 1 บท มี 4 วรรค แต่ละวรรคมี 9 พยางค์ ส่งสัมผัสคล้องจองในระหว่างวรรค และระหว่างบทตามที่นำเสนอในภาพที่ 2 ฉันทลักษณ์บทพยางค์ 9 จำนวน 2 บท โดยมีกลวิธีการประพันธ์เพิ่มเติมคือ พยางค์ที่ 3 ส่งสัมผัสคล้องจองกับพยางค์ที่ 4 และ พยางค์ที่ 6 ส่งสัมผัสคล้องจองกับพยางค์ที่ 7 ในคำประพันธ์ทศวรรค

ศิลปะการประพันธ์ในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาที่ประพันธ์ด้วยบทเหวมาตร

จากผลการศึกษาพบว่า กวีนิพนธ์ซีไรต์มักพบมีการใช้บทเหวตามตรชนิตบทพากย์ 9 ตีถ่านมากที่สุด รองลงมาคือ บทพากย์ 7 สัตว์กางปีก และ บทพากย์ 8 ดอกบัวบาน ตามลำดับ ซึ่งกลวิธี การประพันธ์ดังกล่าวเอื้อต่อการสร้างสรรค์คุณค่าด้านความงามในคำและสำนวนเนื้อความ ดังนี้

บทพากย์ 9 ตัดก้าน: ความงามทางวรรณศิลป์และสารสารัตถะ

บทพากย์ 9 ติดก้าน มีพื้นฐานจากบทพากย์ 9 ซึ่งมีรูปแบบฉันทลักษณ์ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 8 แผนผังรูปแบบต้นหลักขันธ์บทพากย์ 9 (Phakdeekham, 2007, p. 91)

จากตัวอย่างเนื้อหาบทกวี เรื่อง รากทะเลาะ ตะเกียบหนึ่งมัดหักไม่ได้ และ อา-จันทร์-โตร จากกวีนิพนธ์ซีไรต์ ความป่วยไข้และโอสถ อนิจจาชีวิต และ รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1 ตามลำดับ แสดงให้เห็นศิลปะการประพันธ์ด้วยกลบทบทพยางค์ 9 ตัดก้าน ที่ใช้คำสัมผัสคล้องจองตามรูปแบบที่กำหนดของกลบทนี้โดยยังคงตามระเบียบฉันทลักษณ์พื้นฐานคือบทพยางค์ 9 ทั้งจำนวนคำ การสัมผัสระหว่างวรรค และการสัมผัสระหว่างบท

บทกวีเรื่อง รากทะเลาะ ผลงานของ คิม เพชรพรินน และ ตะเกียบหนึ่งมัดหักไม่ได้ ผลงานของ แวน สุน มีเนื้อหาสะท้อนหลักแนวคิดสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ บทกวีเรื่อง รากทะเลาะ มุ่งนำเสนอให้ผู้อ่านในฐานะลูกหลานของประเทศไทยทั้งชาย-หญิง ตระหนักและหลีกเลี่ยงการประพฤติชั่ว ทำผิดกฎหมาย หรือกฎระเบียบของสังคม ดังปรากฏในเนื้อหาบทประพันธ์ที่กล่าวว่า *โศสากุรกร์ ลอกร์ควรเวียร ชานาที่ บุรสนา... ภู่อู่วิตามฯ* หมายถึง “โทษชั่วร้าย พึงหลีกเลี่ยง เป็นหน้าที่ชายหญิง ... อย่าทำตาม” และเนื้อหาส่วนต่อมาที่ว่า *คีพากยจาส จบาสมานยุร คุตรมรวร ทุกชาผลูว ตรูวกุ่ดราบ จ บาบฏลหาม เพราะชาลส พิธสากุรกร์ ภูกัฏิตฎาม อนุลงตาม สนามฉวคตปี สริบรูสจ่าฯ* หมายความว่า “คำเก่ากล่าวมานานจารแบบแผน ใต้เป็นทางถูกต้องห้ามทำสิ่งต้องห้าม เพราะเป็นรากพิษชั่วร้ายที่ติดตาม ตัว หัวมลงทินเกิดจากความบ้า 3 ประการให้หญิงชายจดจำ” โดย ความบ้าทั้งสาม กวีได้นำเสนอไว้ในเนื้อหาบทกวีบทต่อ ๆ มา ได้แก่ บ้าสุรา บ้าผู้หญิง และบ้าการพนัน ตามลำดับ (Kim, 2017, p. 134)

ส่วนบทกวีเรื่อง ตะเกียบหนึ่งมัดหักไม่ได้ ชื่อบทกวี ចម្លើយបាច់កាច់មិនបាក់ เป็นสุภาษิตเขมร (Chan, 2019) มุ่งนำเสนอเชิงเปรียบเทียบให้เห็นว่าความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันคือพลังนำพาให้ชาติเข้มแข็ง ทั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าสิ่งนี้สะท้อนถึงการปลูกฝังให้คนในชาติมีแนวคิดเดียวกันคือยอมรับและไม่ต่อต้านอำนาจการปกครอง เพื่อให้ประเทศมีความสมัคสมานสามัคคีและนำไปสู่ความสงบสุข ดังที่ Chan (2019) นำเสนอคำขวัญเสริมเน้นแนวคิดสุภาษิตนี้ว่า *សាមគ្គីឬម្ល៉េះ បែកបាក់សាមគ្គីឬម្ល៉ាប់* แปลว่า “สามัคคีเขมรอยู่แตกสามัคคีเขมรตาย” บทกวีสองเรื่องนี้จึงให้คุณค่าและความสำคัญกับการดำรงตนเป็นพลเมืองที่อยู่ในกรอบความดีงามตามครรลองศีลธรรมและมีความสามัคคี สอดรับกับการปลูกฝังให้ชาวกัมพูชาอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่สร้างความแตกแยก ดังที่มีป้ายข้อความ *អរគុណស្តីភាព* (ออกเสียงว่า ออ-กุน-ซ็อน-เต-เพียบ) แปลว่า “ขอบคุณสันติภาพ” ติดอยู่ทั่วไปตามสถานที่ในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในประเทศกัมพูชา กระทั่งต่อยอดเป็นบทเพลงและวิดีโอเผยแพร่ออกอากาศรวมถึงเผยแพร่ในสื่อยูทูบเมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 2021 ช่อง ចម្លើយគ្រួសារខ្មែរ (Khmer Family’s Music, 2021) ขับร้องโดย ญูญ วันเนต และ สวร สรีมูม ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 10 ภาพวิดีโอต้นประกอบบทเพลง *អរគុណស្តីភាព* วินาทีที่ 35 (Khmer Family’s Music, 2021)

บทกวีทั้งสองเรื่องข้างต้นจึงแสดงถึงศิลปะการประพันธ์ทั้งด้านการสรรคำของกวีให้มีสัมผัสคล้องจองตามรูปแบบของบทพยางค์ 9 ตัดก้าน และด้านการนำเสนอแนวคิดสำคัญที่สอดรับกับการให้คุณค่าและความสำคัญเรื่องความสมานฉันท์ของคนในชาติอันเป็นสิ่งที่แฝงฝังไว้ใน คำ และ ความ ผ่านสื่ออื่น ๆ ของประเทศกัมพูชาเช่นกัน

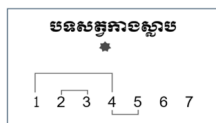
ส่วนบทกวีเรื่อง อา-จันทร์-โตร นอกจากจะใช้บทพยางค์ 9 ติดกัน ในการประพันธ์โดยสรรคำมาใช้ได้อย่างถูกต้องตามกลกลอนแล้ว ข้อบทกวีและเนื้อหาในบทกวียังแสดงถึงศิลปะการประพันธ์ที่สื่อถึงการรำพันรักและครวญคิดถึงหญิงสาวในบทกวี กล่าวคือ ข้อบทกวีที่ออกเสียงในภาษาเขมรว่า “เฮีย-จัน-โตร” สามารถผวนได้เป็นคำว่า โอ-จัน-เตรีย แปลว่า โอจันทร่า สอดคล้องกับเนื้อหาบทกวีที่รำพันถึงหญิงสาวอันเป็นที่รัก แสดงถึงกลวิธีทางภาษาอันเป็นลีลาการเล่นคำของการเปรียบเทียบหญิงสาวในบทกวีว่าเป็น “ดวงจันทร์” เค้นขีดในคำประพันธ์ด้วยเช่นกัน ดังที่ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาบทกวีข้างต้นว่า ចន្ទរតន្ត្រី ហ៊ុំ ហ៊ុំ មេ មេ មេ មេ មេ មេ មេ មេ មេ “จันทร์อรุณ แห่ห้อมล้อม อยู่เคียงดาว” การใช้คำว่า จันทร์ และ ดวงดาว และเล่าเรื่องราวพระจันทร์มีดวงดาวรายล้อม สื่อถึงหญิงสาวในบทกวีที่มีชายมากมายหมายปอง เป็นการใชภพพจน์แบบอุปลักษณ์ (Metaphor) (Jongsathitwatthana, 2006, p. 38) ที่เปรียบเทียบลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบมาเล่าพันกัน โดยไม่มีคำเชื่อมโยง หรืออาจใช้คำว่า เป็น ประกอบการเปรียบเทียบ

นอกจากนี้ เนื้อหาบทกวีบทที่ 2 วรรคสุดท้ายที่มีเนื้อหาออกเสียงว่า “แบ-แสน-สง” สามารถผวนได้เป็นคำว่า บอง-แสน-เสนห์ แปลว่า ที่แสนรัก โดยคำว่า สง ยังส่งสัมผัสลงถึงคำถัดไปตามฉันทลักษณ์ของกลบทติดกัน ที่ประพันธ์ไว้ว่า แบ-แสน-สง บง เสนาะสร ลอ ลอดล่อน แปลว่า ที่แสนรักที่ซื่อสัตย์ ต่อมาตลอด สิ่งนั้นนับเป็นการแสดงอัจฉริยภาพของกวีที่สามารถใช้กลวิธีการเล่นภาษา คือ การใช้คำผวนมาประพันธ์บทกวีด้วยรูปแบบบทเหวมาตร ชนิดบทพยางค์ 9 ติดกัน ให้ความลงตัวทั้งสัมผัสคล้องจองตามข้อกำหนดฉันทลักษณ์ตลอดจนสื่อความหมายและแสดงอารมณ์ของบทกวี

จากการใช้รูปแบบการสร้างสรรคกลบทของบทพยางค์ 9 ติดกัน ที่ประกอบด้วยคำประพันธ์วรรคละ 9 คำ มีสัมผัสสระในคำที่ 3 กับคำที่ 4 และ คำที่ 6 กับคำที่ 7 ให้เป็นคู่คล้องจองกันทุกวรรคแสดงให้เห็นว่า นอกจากกวีจะสามารถบรรจุจำนวนคำต่อวรรคได้มากกว่าบทพยางค์ 7 และบทพยางค์ 8 ซึ่งเอื้อต่อการสื่อสารเนื้อหาในบทกวีแต่ละวรรคแล้ว บทเหวมาตรชนิดนี้ยังมีจังหวะคำที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทุกวรรค ทำให้คำที่นำมาส่งสัมผัสสระแต่ละคำ “ทำงาน” สอดประสานกันทั้งในด้านเสียงคล้องจองและสารสารัตถะ

บทพยางค์ 7 สัตว์กางปีก: ความงามทางวรรณศิลป์และสารสารัตถะ

บทพยางค์ 7 สัตว์กางปีก คือกลบทที่พบการปรากฏใช้รองลงมา กลบทนี้มีพื้นฐานจากบทพยางค์ 7 (Peth, 2011, 62) ซึ่งมีรูปแบบฉันทลักษณ์ตามภาพที่ 2 โดยต่อยอดศิลปะการประพันธ์ให้เป็นกลบทที่มีลักษณะเฉพาะคือ คำคำที่ 1 กับคำที่ 4 และคำคำที่ 2 กับคำที่ 3 รวมถึงกำหนดสัมผัสคำที่ 4 กับคำที่ 5 ให้เป็นคู่คล้องจองกัน เป็นเช่นนี้ไปทุกวรรค ดังภาพรูปแบบกลบทพยางค์ 7 สัตว์กางปีก ที่นำเสนอไว้ข้างต้น

ภาพที่ 11 รูปแบบคำซ้ำและสัมผัสคล้องจองในวรรคของบทพยางค์ 7 สัตว์กางปีก (Peth, 2011, p. 62)

ในที่นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ในบทกวีจากกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา ที่ประพันธ์ด้วยกลบทหรือบทเหวมาตร จากตัวอย่างบทพยางค์ 7 สัตว์กางปีก ที่ปรากฏใช้ในบทกวีเรื่อง จงเลือกทางดี คำสอนยายเพ็ญ ในรูปแบบภาษาเขมร ดังนี้

จงเลือกทางดี (Kim, 2017, p. 208)

(บทสัต์วงปึก)

๑- สาคลเหตุ เหตุสาคล ราล่งกวล
สาคลขลวน ขลวนสาคล ราล่องบราณ

สฎาบล ผลสฎาบล ราลุ่มิณฐาน
กสถานตเกสึม เกสึมกสถานต บานชาสพานา

คำสอนยายเพ็ญ (Van, 2020, p. 36)

(บทสัต์วงปึก (พากย์ 7))

เจ้าเอี้ย เอี้ยเจ้าเฒ่าชาแซมร
ช่วยยาย ยายช่วยสหายสนดาน

กรุงแสร์ แสร์กรุงบร้งบราบราณ
เห็บบาน บานเห็บเงี้ยวชื

จากตัวอย่างเนื้อหาบทกวีเรื่อง จงเลือกทางดี และ คำสอนยายเพ็ญ แสดงให้เห็นศิลปะการประพันธ์ด้วยกลบทพยางค์ 7 สัต์วงปึก ที่ใช้คำสัมผัสคล้องจองตามรูปแบบที่กำหนดของกลบทนี้ โดยยังคงตามระเบียบฉันทลักษณ์พื้นฐานคือพยางค์ 7 ดังที่นำเสนอในภาพที่ 6 ทำให้บทกวีข้างต้นปรากฏวรรณศิลป์ด้านการสรรคำและเล่นคำโดยปริยาย เช่น *สาคลเหตุ เหตุสาคล... สฎาบล ผลสฎาบล... “รู้เหตุ เหตุรู้... รู้ผล ผลรู้...”* *ช่วยยาย ยายช่วย... เห็บบาน บานเห็บ...* “ช่วยยาย ยายช่วย... จึงได้ ได้จึง...”

เมื่อพิจารณาวรรณศิลป์ที่แสดงศิลปะการประพันธ์ด้านการสื่อความหมาย พบว่าบทกวีทั้งสองเรื่อง นี้มีเนื้อหาโวหารโดดเด่น กล่าวคือ มีการใช้คำเพื่อมุ่งงูใจให้ผู้อ่านในฐานะลูกหลานของชาติดำรงตนอย่างดีงาม ได้แก่ การรู้จักใช้เหตุและผล รู้จักตนเอง มีวิจรรย์ญาณ (Kim, 2017, p. 208) อีกทั้งหวังให้ระลึกรู้ชาติกำเนิดและพระคุณของบรรพบุรุษ (Van, 2020, p. 36) เข้าลักษณะการใช้เนื้อหาโวหาร ซึ่งเป็นการใช้โวหารหรือสำนวนงูใจให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม เห็นดีเห็นงามตามข้อความนั้น (Jongsathitwatthana, 2006, p. 55)

ส่วนบทกวีเรื่อง อัสราคร่ำครวญ นอกจากจะปรากฏศิลปะการเล่นคำตามรูปแบบกลบทสัต์วงปึกแล้ว ยังมีความโดดเด่นด้านภาพพจน์บุคลาธิษฐาน กล่าวคือ ตั้งแต่ข้อบทกวีอันหมายถึงภาพจำหลักนางอัสรา อีกทั้งกวียังนำเสนอภาพลักษณ์ของ “หินจำหลัก” เพื่อขับเน้นอารมณ์สะท้อนใจในบทกวี ดังนี้

อัสราคร่ำครวญ (Van, 2020, p. 42)

(บทพากย์ 7 (สัต์วงปึก))

สฎายหวิส หวิสสฎาย กายเคลก
ณมย์ ยณม ลอบอสร

มวก วกมก ยกภูลลาร
มึงถ่า ถ่ามึง บร้งอวรรา

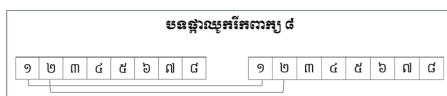
จากเนื้อหาบทกวีที่แปลความหมายได้ว่า “...เสียดายยิ่ง ยิ่งเสียดาย กายเขาชาย มาหลง หลงมา เอาดอลลาร์ หินร้องไห้ ร้องไห้หิน งามอัสรา รู้ว่า ว่ารู้ เฝ้าอ่อนนอน” แสดงภาพพจน์ให้เห็นนาฏการของหินจำหลักรูปนางอัสราที่มีความอาลัยในชะตากรรม เนื่องจากถูกโจรกรรมเพื่อแลกเงินดอลลาร์ ซึ่งเป็นสกุลเงินที่นิยมใช้ในกลุ่มพวชนอกจากสกุลเงินประจำชาติคือเงินเรียล จากการใช้คำว่า *หินร้องไห้ เฝ้าอ่อนนอน* เป็นการใช้ภาพพจน์ที่สร้างอารมณ์สะท้อนใจในบทกวี เนื่องด้วยภาพจำหลักรูปอัสรา รวมถึงรูปสลักหินต่าง ๆ ในบริเวณโบราณสถานของกลุ่มพวชน ล้วนเป็นสมบัติที่ลูกหลานชาวกัมพูชาต้องหวงแหนและช่วยกันปกป้องรักษา หาใช่ “หลงมา เอาดอลลาร์” ดังที่สะท้อนเรื่องราวในบทกวี

การใช้รูปแบบการสร้างสรรค์กลบทของบทพากย์ 7 สัตว์ทางปีก ที่มีลักษณะเฉพาะคือ คำคำที่ 1 กับคำที่ 4 และคำคำที่ 2 กับคำที่ 3 รวมถึงกำหนดสัมผัสคำที่ 4 กับคำที่ 5 ให้เป็นคู่คล้องจองกัน เป็นเช่นนี้ไปทุกวรรค ทำให้เกิดวรรณศิลป์ด้านเสียงและจังหวะในบทกวี กล่าวคือมีการเล่นคู่คำในลักษณะนำคู่คำมาสลับที่กันในตำแหน่งต้นวรรค ดังที่ผู้วิจัยนำเสนอข้างต้น รวมถึงการส่งสัมผัสสระในคำถัดมาคือคำที่ 5 ของแต่ละวรรค ยังช่วยขับเน้นการนำเสนอคำและความในบทกวี ตลอดจนมีความไพเราะจากการส่งสัมผัสคล้องจองในคำถัดไป

ดอกบัวบาน-ผกาณุกรีก: ความงามทางวรรณศิลป์และสารสาธิตะ

กลบทดอกบัวบาน หรือตามรูปคำเขมรคือ ผกาณุกรีก คือรูปแบบบทเหวมาตรที่พบจำนวนการปรากฏใช้ในลำดับถัดมา ในหนังสือประพันธ์ศาสตร์ ศิลปะการแต่งก้านาพย์ ของ เพชร ทุมกรอวิล (Peth, 2011, p. 126) แนะนำว่ากลบทนี้ต่อยอดมาจากบทพากย์ 8 ซึ่งมีรูปแบบฉันทลักษณ์ตามภาพที่ 3 มีลักษณะกลบทคือในทวิวรรคจะใช้สามคำแรกซ้ำกัน คล้ายคลึงกับเนื้อหาในหนังสือ เมกาพย์ ของ เอียงสาย ที่นำเสนอว่า บทพากย์ 8 ดอกบัวบานมี 2 รูปแบบ โดยรูปแบบแรกตรงกับฉันทลักษณ์บทพากย์ 8 ดอกบัวบานของ เพชร ทุมกรอวิล ส่วนรูปแบบที่สองมีความแตกต่างออกไปเล็กน้อย คือใช้สองคำแรกซ้ำกันในต้นวรรคทวิวรรค (liang, 2005, pp. 61-63)

ส่วนหนังสือประพันธ์ศาสตร์ก้านาพย์เขมร ของ สี่ สมุณี เรียบเรียงว่ากลบทดอกบัวบาน ปรากฏใช้กับบทพากย์ 8 และ บทพากย์ 7 ได้ด้วยเช่นกัน มีรูปแบบกลบทเหมือนกลบทดอกบัวบานรูปแบบที่สอง คือมีการใช้สองคำหรือสองพยางค์แรกซ้ำกันในต้นวรรคทวิวรรค ดังภาพโครงสร้างกลบทดอกบัวบานในบทพากย์ 8 ดังนี้ (Sumunee, 2019, p. 95)

ภาพที่ 12 รูปแบบการซ้ำคำของบทพากย์ 8 ดอกบัวบาน (Sununee, 2019, p. 95)

จากบทกวีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ได้แก่ โทษเพราะรีบ ระวัง! และ ปากเอ๋ย ซึ่งเป็นบทกวีในกวีนิพนธ์เรื่อง อนิจจาชีวิต ที่กวีระบุไว้ว่าแต่งด้วยกลบทดอกบัวบาน พบว่า บทกวีเรื่อง ระวัง! (รูปคำเขมรคือ บรยัตน) แต่งตามรูปแบบในหนังสือประพันธ์ศาสตร์ที่นำเสนอข้างต้น คือ ใช้สองคำหรือสองพยางค์แรกซ้ำกันในต้นวรรคทวิวรรค ดังนี้

ระวัง! (Van, 2020, p. 126)

บทดอกบัวบาน (บทพากย์ 8)

บรยัตน! อนาคตเสรีเพลเยิงซุส

บรยัตน! อนาคตมนลปิฏจุจลากรบา

บรยัตน! อนาคตหุสมิตตมินบราป

บรยัตน! มิตตจิตตบาบฏจผลลวาว

ในขณะที่บทกวีเรื่อง ปากเอ๋ย ที่แต่งด้วยบทพากย์ 7 ดอกบัวบาน พบว่ากวีลดความเคร่งครัดของกลบทนี้ลงไป กล่าวคือ ไม่ได้ใช้สองคำแรกซ้ำกันในต้นวรรคทวิวรรค ดังตัวอย่างบทประพันธ์ดังต่อไปนี้ที่สามารถแรกใช้คำขึ้นต้นว่า *มาตเอ๋ย* “ปากเอ๋ย” ส่วนวรรคสุดท้ายใช้คำขึ้นว่า *มาตจุจ* “ปากจุจ”

ปากเอย (Van, 2020, p. 43)

บทดอกบัวบาน (บทพากย์ 7)

มาตเอยีตรูจะระเสรีเร

มาตเอยีกูเซรคอนกเงวี

มาตเอยีกูฎทไกรมเลี

มาตอุจกรเพ็จำแตหา

ส่วนบทวีเรื่อง ได้โทษเพราะรีบ กวีระบุว่า เป็นกลบทดอกบัวบาน ทว่ามีศิลปะการพันท์ที่ต่างออกไปจากหนังสือประพันธ์ศาสตร์ กล่าวคือ กวีใช้คำซ้ำคำเดียวตลอดเรื่อง แต่ใช้คำซ้ำนั้นวรรณคดี 3 แห่งในตำแหน่งคำที่ 1 คำที่ 4 และ คำที่ 6 ของแต่ละวรรค ดังนี้

ได้โทษเพราะรีบ (Van, 2020, p. 15)

บทดอกบัวบาน (บทพากย์ 8)

ฉาบัทหลวงฉาบเทฉาบักเกิดทุกข

ฉาบ่ยลุ่มฉาบมินฉาบภลตส์เสนียด

ฉาบจะสุกฉาบีสีฉาบโลกชาติ

ฉาบอระเทียตฉาบอวดฉาบอบายสา

ผู้วิจัยพิจารณาว่าแม้ แวน สุน เจ้าของผลงานกวีนิพนธ์ อนิจจาชีวิต จะใช้กลบทดอกบัวบานในบทวีเรื่อง ได้โทษเพราะรีบ ที่มีรูปแบบต่างไปจากหนังสือประพันธ์ศาสตร์เขมร ทว่ายังคงเค้ารูปแบบกลบทดอกบัวบานคือการซ้ำคำในทวนวรรค และซ้ำในตำแหน่งเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ นับเป็นการสร้างสรรค์ศิลปะการประพันธ์ในงานกวีนิพนธ์ของตนเองรูปแบบหนึ่ง และเมื่อพิจารณาคำที่กวีเลือกใช้ในบทกวีทั้งสามเรื่องพบว่า “คำ” เหล่านี้ ทำงานจนเกิด “ความ” ในแง่การให้หลักแนวคิดแก่ผู้อ่าน โดยบทกวีเรื่อง ระวัง! และ ปากเอยนี้มีภาพพจน์อุปมา (Simile) และมีเทศนาโวหารโดดเด่น ที่ปรากฏการใช้คำว่า ระวัง! และ ปากเอยเป็นคำซ้ำของบทกวี ตามลำดับ เนื่องจากมีสาระสำคัญมุ่งสั่งสอนเตือนใจผู้อ่านให้ระมัดระวังการใช้ชีวิตโดยเฉพาะการศึกษาและคบคน ดังเนื้อหาบทกวีที่แปลว่า “ระวัง! คนสรรเสริญเวลาเราทำผิด ระวัง! มีความผิดเพื่อนไม่บอก ระวัง! คนมีเล่ห์กลเหมือนเสือหมอบ ระวัง! มิตรใจบาปจุดผลมะเดื่อ” และ “ปากเอยต้องรู้จักยกย่องเขา ปากเอยอย่าดูค่าคนที่ทำ ปากเอยอย่าโกหกคนล่างบน ปากเอยเหมือนจะเข้ค่อยแต่อา...”

ส่วนกวีนิพนธ์เรื่อง ได้โทษเพราะรีบ มีความโดดเด่นที่การซ้ำคำว่า “รีบ” คือรูปอักษร ฉาบ/ ในตัวอย่างบทกวี โดยแสดงเหตุไปสุผล และผลกระทบ จากการ “รีบ” ดังเนื้อหาบทกวีที่แปลว่า “รีบยอมรับรีบไม่ยอมรับรีบเกิดทุกข์ รีบคืนหน้ารีบไม่คืนรับเสียที รีบให้สินบนรีบกินรีบเสียชาติ รีบดีใจรีบอ้อววดรีบอภัย” การใช้ศิลปะการประพันธ์เพื่อสื่อคำและสื่อความของ แวน สุน ที่ปรากฏในบทกวีที่ผู้วิจัยนำเสนอข้างต้น ล้วนให้หลักแนวคิดอยู่ในขอบเขตของการแนะนำสั่งสอนผู้อ่านในฐานะผู้เป็นชนรุ่นหลัง ตามกรอบมโนทัศน์ของกวีผู้มีประสบการณ์ชีวิต โดยเฉพาะในสมัยเขมรแดงที่กวีถูกเกณฑ์ไปใช้แรงงานเป็นช่างไม้ และรอดชีวิตกลับมาทำคุณประโยชน์ให้ประเทศชาติ (Van, 2020, pp. 153-154)

การใช้กลบทดอกบัวบาน อันมีลักษณะเด่นคือการใช้คำเดียวซ้ำกันในตำแหน่งต้นวรรคทวนวรรคในบทประพันธ์ เป็นกลวิธีที่แสดงให้เห็นคำสำคัญของบทกวีเรื่องนั้น ๆ ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาเชื่อมโยงกับชื่อบทกวีหรือแนวคิดของบทกวีแต่ละเรื่องได้ เช่น การซ้ำคำ ระวัง! (บุรยัตน) ซึ่งเป็นคำเดียวกับชื่อบทกวี ให้แนวคิดเพื่อมุ่งเตือนผู้อ่านให้พึงระมัดระวัง หลีกเลียงพฤติกรรมหรือสิ่งต่าง ๆ อันไม่ถูกไม่ควรหรืออาจนำพาความเดือดร้อนมาสู่ชีวิต การซ้ำคำ ปากเอย (มาตเอยี) ซึ่งเป็นคำเดียวกับชื่อบทกวี ให้แนวคิด

เพื่อเตือนผู้อ่านให้รู้จักการใช้คำพูดเหมาะสม เลี่ยงการใช้คำพูดในทางไม่ดี และการเข้าใจว่า ธิบ (ฉาบ) ในบทกวีได้โทษเพราะธิบ เป็นการขบขันเน้นคำสำคัญของข้อบทกวีคือคำว่า ธิบ โดยนำเสนอผลเสียหรือโทษของการบริบร้อนตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ โดยยังไม่ได้ใช้ความคิดพิจารณาหรือขาดการใคร่ครวญอย่างถ่วงถี่

การใช้บทเหวมาตรแต่ละประเภท แสดงให้เห็นถึงความนิยมใช้กลบทที่มีพื้นฐานจากบทมูลฐาน ประเภท บทพากย์ 9 บทพากย์ 8 และบทพากย์ 7 อย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าเนื่องจาก บทพากย์ 7 ถึงบทพากย์ 11 เป็นฉันทลักษณ์ที่นิยมนำมาใช้ในการสร้างงานวรรณกรรมยุคก่อนหน้านั้น ดังเช่นที่ สนบ บุญคล้าย นำเสนอว่า วรรณกรรมเขมรยุคกลางคือในสมัยลงแวง-อุดมคัมขัย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 20-25 มีการใช้รูปแบบคำประพันธ์บทพากย์ 7 ถึง บทพากย์ 11 ในงานวรรณกรรมอย่างแพร่หลาย ต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงสมัยอาณาจักรเขมร เช่น ทุมทาว (ออกเสียงว่า ตุม-เตียว) ของ ภิกษุโสม สุภาจิตตจาบสรี (สุภาจิตตสอนหญิง) และ นิราศนครวัด ของ ออกญาสุตตันตปรีชา (อินท์) ทาวเอก (ออกเสียงว่า เตียวเอก) ของ บุณก (Bunkhloi, 2015, p. 169) ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่ารูปแบบฉันทลักษณ์บทพากย์ 9 บทพากย์ 8 และบทพากย์ 7 ที่แพร่หลายในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20-25 ส่งอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานกวีนิพนธ์ในสมัยฟื้นฟูวรรณกรรมเขมรหลังยุคเขมรแดงนับตั้งแต่ ค.ศ. 1979 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ การใช้บทเหวมาตรประเภทบทพากย์ 9 ติดก้าน บทพากย์ 7 สัตว์กางปีก และบทพากย์ 8 บทพากย์ 7 ดอกบัวบาน ในผลงานกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชาที่นำเสนอข้างต้น แสดงถึงศิลปะการประพันธ์และอัจฉริยลักษณ์ของกวีเจ้าของผลงาน ให้ความสำคัญทั้ง คำ และ ความ อันสะท้อนคุณค่าด้านวรรณศิลป์และสารสารัตถะ กล่าวคือ กวีได้ร้อยเรียงบทประพันธ์ให้มีเสียงและจังหวะคำตรงตามรูปแบบฉันทลักษณ์ของบทเหวมาตรหรือกลบทที่กำหนดไว้ ในขณะที่เดียวกันบทกวีเหล่านี้ก็ยังมีพลังด้านเนื้อหา โดยสื่อความหมายอันนำเสนอแนวคิดหรืออารมณ์สะท้อนใจที่กวีต้องการสื่อสารได้อย่างมีสุนทรียภาพ

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาการปรากฏใช้บทเหวมาตรในการแต่งบทกวีในกวีนิพนธ์ซีไรต์กัมพูชา พบว่า ปรากฏบทเหวมาตรในบทกวีจำนวน 43 เรื่อง จากกวีนิพนธ์รางวัลซีไรต์ 4 เรื่อง ได้แก่ เสียงซาเดียว ความป่วยและโอสถ รวมเบ็ดเตล็ดกวีนิพนธ์ ภาค 1 และ อนิจจาชีวิต ปรากฏบทกวีที่ใช้การประพันธ์ด้วยรูปแบบบทเหวมาตรที่ต่อยอดจากบทพากย์ 9 มากที่สุดคือจำนวน 19 เรื่อง รองลงมาคือ บทพากย์ 7 จำนวน 15 เรื่อง บทพากย์ 8 จำนวน 7 เรื่อง และ บทพากย์ 4 (ภาคคิด) กับ บทพากย์ 10 รูปแบบละ 1 เรื่อง รูปแบบบทเหวมาตรหรือกลบทที่ปรากฏใช้ได้แก่ จุกกลินทาง โคพัทธ์สนึง อักษรสรวาส ติดก้าน ดอกบัวบาน บทนโม บท ก ข ครอบจักรวาล อักษรล้วน นาคราชแผลงฤทธิ์ ถอยหลังเข้าแพรก สัตว์กางปีก เอยรา และ คลื่นโยนยาว ผู้วิจัยมีข้อสันนิษฐานว่าความนิยมใช้รูปแบบฉันทลักษณ์พื้นฐานที่มาจากบทพากย์ 9 บทพากย์ 8 และบทพากย์ 7 เนื่องมาจากอิทธิพลของรูปแบบวรรณกรรมเขมรในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20-25 คือช่วงยุคกลางถึงยุคอาณาจักรเขมร ที่นิยมนำฉันทลักษณ์บทพากย์ 7, 8, 9, 10 และ 11 มาใช้สร้างสรรค์บทร้อยกรอง

การใช้กลบทในบทกวีจำนวน 43 เรื่อง จากกวีนิพนธ์ซีไรต์ 4 เรื่อง จึงแสดงถึงศิลปะการประพันธ์และอัจฉริยลักษณ์ของกวีเจ้าของผลงาน ที่นำกลวิธีการประพันธ์อันมีข้อกำหนดหรือระเบียบฉันทลักษณ์ที่ยากและซับซ้อนยิ่งขึ้นมาใช้สร้างสรรค์ผลงานให้มีความงามทั้งทางวรรณศิลป์และสารสารัตถะในเนื้อหา

บทกวี เช่น การใช้คำพวน การแสดงภาพพจน์ การสื่ออารมณ์สะท้อนใจในบทกวี การให้แนวคิดหรือหลักคำสอน

จากการผลการศึกษา พบกลบทสามชนิดที่ปรากฏใช้มากที่สุด ได้แก่ กลบทติดกัน กลบทสัต์วางปีก และกลบทออบัวบาน พบว่ากลบทแต่ละชนิดที่กวีเลือกสรรมาใช้นั้น ต่างมีกลวิธีทางฉันทลักษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะ ส่งผลให้บทกวีในแต่ละวรรคเกิดความงามทางวรรณศิลป์ ได้แก่ เสียงสัมผัส การเล่นคำ การซ้ำคำ จังหวะคำ ลีลาวรรณศิลป์ดังกล่าวนี้ยังช่วยขับเน้นให้บทกวีนำเสนอสารสาระได้อย่างแจ่มชัดยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาชี้แสดงถึงการสืบสานและต่อยอดกลวิธีการแต่งร้อยกรองที่กวีบรรพชนสร้างสรรค์ไว้ การสืบสานฉันทลักษณ์พื้นฐานมาและนำมาต่อยอดเชิงสร้างสรรค์นี้ ปรากฏในวรรณกรรมไทยเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับที่ ธนศ เวศร์ภาดา (Vespada, 2006) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของงานวรรณกรรมตามขนบวรรณศิลป์และฉันทลักษณ์ในวรรณกรรมไทยไว้ว่า “ขนบกับฉันทลักษณ์เป็นแนวคิดที่ปะทะสังสรรค์กันอยู่เสมอทุกยุคสมัย” โดยสรุปไว้ว่า “ทั้งขนบและฉันทลักษณ์งานวรรณกรรมนับเป็นเอกภาพในกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ งานศิลปะที่เราถือว่ามีคุณภาพนั้นจะไม่ดำเนินรอยตามขนบทุกประการ ... ในทางกลับกัน ย่อมไม่มีงานศิลปะชิ้นใดที่เกิดขึ้นโดยไม่มีพื้นฐานของอดีตรองรับ” (Vespada, 2006, p. 90)

การแสดงพรรณนาของ ธนศ เวศร์ภาดา สอดคล้องกับการศึกษาวิเคราะห์กวีนิพนธ์เขมรที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ของ ชานชัย คงพิยธธรรม (Khongphiantham, 2010) ที่กล่าวถึง ขนบในฉันทลักษณ์ไว้ว่า หมายถึงรูปแบบคำประพันธ์ที่ได้รับการยอมรับจากผู้สร้างและผู้อ่านงานแล้วว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม และผู้สร้างงานได้ยึดเป็นแบบอย่างปฏิบัติสืบต่อ ๆ กันมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง และอธิบายเพิ่มเติมว่า ฉันทลักษณ์ที่มีการสืบทอดขนบในกวีนิพนธ์เขมรที่เกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ มีทั้งบทโบราณและบทสมัยรวมทั้งสิ้น 26 ชนิด ฉันทลักษณ์ที่พบในกวีนิพนธ์หลายเล่ม ได้แก่ บทโบราณและบทพากย์สามัญ ส่วนฉันทลักษณ์ประเภทกลบทและฉันทลักษณ์ที่มีรูปแบบใหม่อื่น ๆ ปรากฏในกวีนิพนธ์เรื่องเสียงซาเดียว เท่านั้น (Khongphiantham, 2010, p. 147)

นอกจากนี้ ฤศมา รักษมนี (Raksamanee, 2004a) กล่าวถึงความสำคัญของการเลือกใช้คำในการสร้างสรรค์วรรณกรรมประเภทกวีนิพนธ์ไว้ว่า กวีนิพนธ์ไม่ได้ใช้ภาษา “เต็มรูปแบบ” อย่างนวนิยายหรือเรื่องสั้น บทพรรณนา บทบรรยาย หรือบทสนทนา ถ้าจะมีก็สื่อออกมาได้ไม่หมดจดครบถ้วนด้วยรูปแบบของภาษาเพราะจำกัดด้วยจำนวนคำซึ่งกำหนดกันเป็นวรรค ๆ เพื่อจังหวะในการอ่านและการฟัง ข้อจำกัดนี้จะเรียกว่าเป็น “อภิลิทธิ” ของกวีที่น่าจะได้ จะละ จะรวบ จะแปลง จะแต่งเติม ฯลฯ ด้วยเหตุผลของกวีแต่ละคนก็ย่อมได้ ทว่าต้องมีการ “สรรคำ” เป็นสำคัญ (Raksamanee, 2004a, p. 139) ตลอดจนถึงต้องข้อสังเกตประกอบการอธิบายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานของศักดิ์ศิริ มีสมสืบ กวีซีไรต์ ค.ศ. 1992 ของไทย จากผลงานกวีนิพนธ์เรื่อง มือนั้นสีขาว ไว้ว่า คงไม่ผิดหากจะกล่าวว่าการนี้เป็นผู้มีพื้นรากความรู้ฉันทลักษณ์ตามขนบโบราณอย่างดี แต่เขาเลือกที่จะใช้จังหวะในงานประพันธ์ที่แปรไปจากเดิมเพื่อให้ผสานกับอารมณ์และความคิดที่ไหลลั่งพรั่งพรูของเขา แล้วเขาก็ทำได้สำเร็จเสียด้วย (Raksamanee, 2004a, p. 145)

ทรงพระดังกล่าวเป็นข้อบ่งชี้ว่า การสร้างงานกวีนิพนธ์ด้วยศิลปะการประพันธ์ที่ยากขึ้น มีชั้นเชิงยิ่งขึ้น หรือสร้างสรรค์ชิ้นใหม่เป็นนวัตลักษณ์ กวีแต่ละคนต้องมีความรู้และทักษะการประพันธ์ร้อยกรองตามขนบฉันทลักษณ์ที่แตกฉานชำนาญเสียก่อน รวมถึงต้องให้ความสำคัญกับการเลือกใช้คำที่ส่งพลังอย่างใดอย่างหนึ่งถึงผู้อ่าน เช่น ให้แง่คิดสอนใจสื่อความหมายกินใจ สร้างอารมณ์กระทบใจ ทั้งนี้ ในวงวรรณกรรมเขมรที่มีการสร้างสรรค์และบัญญัติบทเหวมาตรเป็นหนึ่งในศิลปะการประพันธ์ที่ต่อยอดจากฉันทลักษณ์พื้นฐาน นับเป็นการสร้างสรรค์ต่อยอดที่ทำให้กวีมี “เครื่องมือฝีมือ” สำหรับสร้างผลงานที่แสดงถึงความสามารถของกวี ซึ่งต้อง “สรรค่า” มาจัดวางร้อยเรียงให้ถูกฉันทลักษณ์พร้อมทั้งให้คำที่เลือกใช้ “ทำงาน” ในทางสารสารัตถะควบคู่ไปด้วย

แม้ว่าการปรากฏใช้บทเหวมาตรตามผลการศึกษานี้ จะไม่ได้มีการปรากฏใช้เป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับสัดส่วนกลุ่มข้อมูลที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา คือกวีนิพนธ์ซีไรต์จำนวน 11 เรื่อง ปรากฏกวีนิพนธ์ที่ใช้บทเหวมาตรจำนวน 4 เรื่อง พบบทกวีที่ใช้ศิลปะการประพันธ์ด้วยบทเหวมาตร จำนวน 43 เรื่อง ทว่าการปรากฏใช้และยังคงอยู่ของบทเหวมาตรหรือร้อยกรองกลบทประเภทต่าง ๆ ในงานกวีนิพนธ์ซีไรต์ก็มิพวาทซึ่งเป็นผลงานของกวีหลายท่าน แสดงให้เห็นว่า การใช้กลบทในงานกวีนิพนธ์ยังคงเป็นหนึ่งในกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานของกวี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกวีนิพนธ์ที่ได้รับการคัดสรรให้เป็นวรรณกรรมซีไรต์ ซึ่งจะจารึกไว้ในสารบบของวรรณกรรมเขมรและวรรณกรรมแห่งภูมิภาคอาเซียน

References

- Ayudh, M. (2002). **Sound of Lute** (2nd ed.). Phnom Penh. Palitmat Group. (In Khmer)
- Bunkhloi, S. (2015). **Khmer Literature**. Bangkok: Department of Fine Arts. (In Thai)
- Chan, S. (2019, October 22). **Explanation of Proverbs**. Cambodian Literary Association. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=422288635099095&set=a.120188365309125>. (In Khmer)
- Chap, C. (2004). **Collection of Minor Poetry Vol.1**. Phnom Penh: Faculty of Arts and Humanities, Phnom Penh University. (In Khmer)
- Comittee of Academician on Arts and Social Sciences. (2021). **The Modern Khmer Linguistics Part 1**. Phnom Penh: Cambodian Royal Society and Ministry of Economics and Finance. (In Khmer)
- liang, S. (2005), **Mae Kabya**. Phnom Penh: Garu Kosalya National Instution. (In Khmer)
- Jongsathitwatthana, S. (2006). **Chemchankangsadan : Language and Literary Art in Thai Literature** (2nd ed.). Bangkok: Project of Distribution of Academic works of Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

- Khmer Family's Music. (2021, January, 6). **Thank you peace [vedio]**. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=rx3atPlk7Yg>
- Khongphiantham, C. (2010). **A Study of Cambodian Poetry Related to Genocide** [Doctoral Dissertation]. Silpakorn University, Bangkok. (In Thai)
- Kim, P. (2017). **Illness and Medicine**. Phnom Penh: Mind Books Publishing. (In Khmer)
- Luangseepreecha (Cheng). (2009). **Sirivipulakitti**. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University. (In Thai)
- Nagavaajra, C. (2003). A contemporary poetry as a cross-cultural dialogue. In **International Poetry: a critical study** (pp.13-54). Bangkok: Khombang.
- National Coucil for Khmer Language. (2013). **A Dictionary of Linguistics and Literature of Khmer-English-French**. Phnom Penh: Office of Prime Minister.
- Narun, H. (2019). **An Analysis of Stuides in Khmer Literature to Promote the Reading to Cambodian**. Phnom Penh: Sipar.
- Office of Royal Society of Thailand. (2018). **Dictionary of Literary Terms Edition of Royal Society of Thailand (Rev. ed.)** (2nd ed.). Bangkok: Office of Royal Society of Thailand. (In Thai)
- Peth, T. (2011). **An Art of Poetic Composition**. Phnom Penh. (Fourth Edition). (In Khmer)
- Phakdeekham, S. (2007), **Relation of Thai-Khmer literature**. Bangkok: Amarin. (In Thai)
- Raksamane, K. (2004a) **Kusuma Vanna 5: Wananaiwinit**. Bangkok: Maekhamphang. (In Thai)
- Raksamane, K. (2004b), **Kusuma Raksamane 60**. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya
- Raksamane, K. (2013). **A Research in Literature**. (2nd ed.). Bangkok: Department of Oriental language, Faculty of Archeology, Silpakorn University.
- Sathainkoset (Pseudonym). (2003). **A study of Literature in the line of Literary Art** (5th ed.). Bangkok: Siam.

- Satchaphan, R. (2006). **An Aesthetics of Life**. Bangkok: Na Phet Publishing House.
- Siriwitthayacharoen, C. (1976). **An Aesthetic Study of Lilit Talengphai** [Master's thesis]. Chulalongkorn University.
- Sumunee, L. (2019). **Kamnap Khmer**. Phnom Penh: Ministry of Education, Youth and Sports (In Khmer)
- Thanachai, K. (2008). **Fragrant Flowers Falling from the Sky to the Precious Forest: from Prosody of "Literature" to "Modern Poetry"**. Bangkok: Academic Work Dissemination Project, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Thung, E. (2021). **A Literary Aesthetics** (2nd ed.). Phnom Penh: Khmer Books Edition.
- Van, S. (2020). **Misery Life**. Phnom Penh. Khmer Book Edition. (In Khmer)
- Vespada, T. (2000). **Thai Text on poetics: concept and relation to Thai literary convention** [Doctoral Dissertation]. Chulalongkorn University.
- Vespada, T. (2006). **Fragrance of Literary Art's World**. Bangkok: Pachera. (In Thai)
- Varasarin, U. (2010). **The Elements of Khmer Language in the formation of Thai Language** [Les éléments khmer dans la formation de la langue siamoise] (Orawan Boonyarit et al. Trans.). Nakhon Pathom: Metta Copy Print (Original Printed in 1894). (In Thai)

การศึกษาการสร้างคำภาษาถิ่นเหนือในนวนิยาย
เรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ นิยรปาทิ
Study on the Word Formation of the Northern Thai Dialect
in the Novel “Klin Kasalong” by Niarapati

กนกวรรณ สอนนิล¹ / ชญาพัฒน์ มั่งกุลณา² / สุภาพร คงศิริรัตน์³
Kanokwan Sonnin¹ / Chayapat Mungkulna² / Supaporn Kongsirirat³

^{1,2,3} สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก 65000, ประเทศไทย
^{1,2,3} Department of Thai, Faculty of Humanities, Naresuan University, Phitsanulok, 65000, Thailand

Email: kanokwanso63@nu.ac.th ; chayapatm63@nu.ac.th ; supapornk7@yahoo.com

Received: January 11, 2024

Revised: March 7, 2024

Accepted: March 27, 2024

Abstract

This research article aimed to investigate the methods employed in formatting Northern Thai Dialect found in the novel “Klin Kasalong” by Niarapati. The results of the study revealed three distinct approaches to Northern Thai Dialect formation, identified from a total of 228 newly created words. These methods were categorized as compound words, comprising 95 words, accounting for 41.67%; Synonymous compound words, totaling 94 words, representing 41.23%; and reduplicated words, amounting to 39 words, making up 17.10%. The words used in the formation range from 2 to 6 words depending on the author’s methodology and type.

Key words: Word formation, Northern Thai Dialect, Novel, “Klin Kasalong,” Niarapati

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างคำภาษาถิ่นเหนือที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ ผลการศึกษา พบการสร้างคำภาษาถิ่นเหนือ 3 วิธีจากจำนวนคำที่สร้างใหม่ 228 คำ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คำประสม จำนวน 95 คำ คิดเป็นร้อยละ 41.67 คำซ้อน จำนวน 94 คำ คิดเป็นร้อยละ 41.23 และ คำซ้ำจำนวน 39 คำ คิดเป็นร้อยละ 17.10 โดยหน่วยคำที่นำมาประกอบนั้น อาจมีตั้งแต่ 2 หน่วยคำจนถึง 6 หน่วยคำขึ้นอยู่กับวิธีการสร้างคำของแต่ละชนิด

คำสำคัญ: การสร้างคำ, ภาษาถิ่นเหนือ, นวนิยาย กลิ่นกาสะลอง

บทนำ

ภาษาถิ่น เป็นภาษาย่อยของภาษาที่คนส่วนใหญ่พูดกันในแต่ละประเทศหรือในแต่ละท้องถิ่น บางทีเรียกว่า “ภาษาท้องถิ่น” อาจหมายถึงภาษาที่พูดแตกต่างกันออกไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เจ้าของภาษานั้น ๆ ตั้งหลักแหล่งอยู่และสามารถสื่อสารกันได้โดยใช้ภาษาถิ่นของตน เพราะมีลักษณะด้านเสียง คำศัพท์ และประโยคที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับ Pankhueankhat (1988, pp. 27-28) ได้กล่าวว่า ภาษาถิ่นสะท้อนถึงเจ้าของภาษาว่ามีความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติอย่างใกล้ชิดกันมาแต่ดั้งเดิม แม้จะอยู่คนละท้องถิ่นหรือคนละประเทศก็สามารถที่จะสื่อสารกันได้

ภาษาไทยถิ่นเหนือเป็นสาขาหนึ่งของภาษาตระกูลไท นิยมใช้พูดกันในชีวิตประจำวันในท้องถิ่น 8 จังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน โดยผู้คนใน 8 จังหวัดดังกล่าวเรียกภาษาของตนว่า “คำเมือง” หรือออกเสียงตามภาษาไทยถิ่นเหนือว่า “กาเมือง” ซึ่งภาษาไทยถิ่นเหนือนี้มีประเภของคำเช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐาน ได้แก่ คำประสม คำซ้อน และคำซ้ำ (Junsawang & Chaikittitham, 2023 p. 80)

ปัจจุบันผู้คนเริ่มหันมาสนใจภาษาถิ่นมากขึ้น นอกจากจะศึกษาภาษาถิ่นในชีวิตประจำวันแล้วยังมีการศึกษาภาษาถิ่นในนวนิยายด้วย โดยเฉพาะนวนิยายที่มีเนื้อหา ผจญภัย หรือตัวละครเกิดขึ้นในท้องถิ่น นวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง มีการดำเนินเรื่องใช้ตัวละครและฉากอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่จึงมีบทสนทนาที่เป็นภาษาถิ่นเหนือ นวนิยายเรื่องนี้ได้รับความนิยมมาก มีการตีพิมพ์ถึง 4 ครั้ง (Sriprasert, 2018) นอกจากนี้ยังนำไปสร้างเป็นละครโทรทัศน์และได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างมาก “...ทำให้คนไทยหันมาสนใจภาษาถิ่นเหนือ เครื่องแต่งกายชาวเหนือ มีการส่งของผ้าขึ้นผ้าทอเพิ่มมากขึ้น” (Boondham, 2019, August 25) สิ่งที่น่าสนใจคือ มีการนำภาษาถิ่นมาใช้ในบทสนทนาของตัวละครและมีการสร้างคำใหม่ที่ใช้ภาษาถิ่นปนอยู่ด้วย ทำให้ผู้อ่านนอกจากจะได้รับความรู้เกี่ยวกับคำในภาษาถิ่นแล้วยังเป็นการสอดแทรกวัฒนธรรมทางภาษาของถิ่นเหนือได้อย่างกลมกลืนอีกด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสร้างคำในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการสร้างคำในภาษาถิ่นเหนือพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับภาษาพูดในชีวิตประจำวัน เช่น งานของ Chaikittitham (2014) ศึกษาโครงสร้างพยางค์คำซ้อนภาษาไทยกลาง-ล้านนา และงานของ Kaewkhieo (2008) ศึกษาเปรียบเทียบคำประสมภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาไทยถิ่นเหนือ ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างคำภาษาถิ่นเหนือที่ปรากฏในนวนิยายเท่าที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมมักพบแต่การสร้างคำในภาษาถิ่นอื่น ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้การศึกษาการสร้างคำ

ในนวนิยายเรื่อง **กลิ่นกาสะลอง** นอกจากจะทำให้เห็นวิธีการสร้างคำภาษาไทยถิ่นเหนือที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้แล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการสร้างคำในภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ อีกด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิธีการสร้างคำภาษาไทยถิ่นเหนือที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง **กลิ่นกาสะลอง** ของ เนียรปาดิ

กรอบที่ใช้ในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่อง การสร้างคำ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Anchaleenukul (2020), Bandhumedha (1985), Sukhothai Thammathirat University (2005) และ Thai Language Institute (2006) มาประมวลเข้าเป็นกรอบในการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างคำ มีวิธีการสร้างคำ 3 ประเภท ได้แก่ การประสมคำ การซ้อนคำ และการซ้ำคำ

1. **การประสมคำ** หมายถึง การนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีหน่วยคำแรกเป็นหน่วยคำหลักและหน่วยคำที่มีมาประสมด้วยมักเป็นหน่วยคำขยาย เมื่อนำมารวมกันแล้วจะเกิดเป็นคำใหม่ อาจมีความหมายใหม่หรืออาจมีคำความหมายเดิมก็ได้ เช่น คนบ้านนอกปอยหลวง (งานฉลองใหญ่) ผ่าตุ้ม (ผ่าคลุมไหล่, ผ่าเช็ดตัว) เป็นต้น

2. **การซ้อนคำ** งานวิจัยฉบับนี้จำแนกวิธีการซ้อนคำเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การซ้อนเพื่อ ความหมาย และการซ้อนเพื่อเสียง รายละเอียดดังนี้

2.1 **การซ้อนเพื่อความหมาย** หมายถึง การนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยหน่วยคำที่นำมาประกอบเข้าด้วยกันนั้น จะมีความหมายเหมือนกัน โกลัเดียวกัน หรือตรงกันข้าม เช่น ตรอกซอย ฆ่าฟัน สูงต่ำดำขาว เป็นต้น จำแนกตามจำนวนหน่วยคำที่นำมาประกอบได้ 3 ลักษณะ ได้แก่

2.1.1 **คำซ้อนเพื่อความหมาย 2 หน่วยคำ** ประกอบด้วยหน่วยคำ 2 หน่วยคำ คือ ส่วนประกอบของคำซ้อนแต่ละส่วนจะมี 1 หน่วยคำ เช่น เมินนาน (ช้า, นานมาก) คำแลง (คำ) เป็นต้น คำที่ได้เรียกว่า คำซ้อน

2.1.2 **คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ** ส่วนประกอบของคำแต่ละส่วนจะมี 2 หน่วยคำ แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ ประเภทมีสัมผัส ประเภทซ้อนสลับ ประเภทคู่ซ้อนซ้ำ และประเภหคู่ซ้อนต่าง

2.1.3 **คำซ้อนเพื่อความหมาย 6 หน่วยคำ** ส่วนประกอบของคำแต่ละส่วนจะมี 3 หน่วยคำ เช่น อดตาหลับขับตานอน ชิงกร้าขากี้แรง คดในข้องอในกระดูก เป็นต้น

2.2 **การซ้อนเพื่อเสียง** Bandhumedha (1985, p. 91) ได้กล่าวถึงคำซ้อนเพื่อเสียงว่า “เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระหรือไม้อิสระ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีมุ่งที่เสียงเป็นสำคัญมากกว่าความหมาย” หน่วยคำที่นำมาประกอบเข้าด้วยกันนั้นอาจมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันและเสียงพยัญชนะตัวสะกดอาจเหมือนกันหรือต่างกันได้ แต่ประสมด้วยเสียงสระต่างกันซ้อนกัน ความหมายของคำชนิดนี้อาจอยู่ที่ส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่น จริงจ้ง หรืออยู่ที่ทุกส่วน เช่น จงแผล โลเล คำซ้อนเพื่อเสียงมักมีจำนวนหน่วยคำเป็นจำนวนคู่

3. การซ้ำคำ หมายถึง การนำคำเดียวกันมากล่าวซ้ำกัน 2 ครั้ง ในการเขียนคำซ้ำมักจะใช้เครื่องหมายไม้ยมกแทนคำที่ซ้ำ คำที่เกิดใหม่อาจมีความหมายหนักขึ้นหรือเบาลง หรือความหมายเปลี่ยนไปก็ได้ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำซ้ำประเภทไม่เปลี่ยนเสียง และคำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียง รายละเอียดดังนี้

3.1 คำซ้ำประเภทไม่เปลี่ยนเสียง หมายถึง การนำคำมากล่าวซ้ำโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง จะใช้ไม้ยมกแทนคำที่ซ้ำ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1.1 คำซ้ำไม่เปลี่ยนเสียง 2 พยางค์ หมายถึง การนำคำมาซ้ำกัน 2 ครั้ง โดยใช้เครื่องหมายไม้ยมกแทนคำที่ซ้ำ เช่น เด็ก ๆ ชาว ๆ ซ้ำ ๆ ไกล ๆ เป็นต้น

3.1.2 คำซ้ำไม่เปลี่ยนเสียง 4 พยางค์ หมายถึง เกิดจากการนำคำซ้อนหรือกลุ่มคำ มาซ้ำกัน 2 ครั้ง และออกเสียงเหมือนเป็น 4 พยางค์ เพื่อขยายความให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทซ้อนซ้ำ และประเภทซ้ำกลุ่มคำ

3.2 คำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียง หมายถึง การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่พยางค์หน้า เพื่อบอกความหมายเน้นหนัก เช่น ต้าดำ ย้าวยาว เบื่อเบื่อ เป็นต้น

สรุปการสร้างคำในภาษาไทยประกอบด้วยการนำหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดเป็นคำประสม คำซ้อน และคำซ้ำ รวมเป็น 3 ประเภท

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการสร้างคำภาษาถิ่นเหนือที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ ฉบับพิมพ์ พ.ศ. 2561 พิมพ์ครั้งที่ 4 จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์แสงดาว จะศึกษาวิธีการสร้างคำ 3 ประเภท ได้แก่ การประสมคำ การซ้อนคำ และการซ้ำคำ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง จะศึกษาการสร้างคำทั้งภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยมาตรฐาน เพราะภาษาไทยถิ่นเหนือเป็นภาษาย่อยของภาษาไทย จึงมีการใช้ปะปนกัน ดังที่ Wimongkasem (2006, p. 8) กล่าวถึงการใช้ภาษาถิ่นของคนเหนือว่า “...รับคำศัพท์ของภาษาไทยมาตรฐานไปใช้พูดจากันมากขึ้น เพียงแต่เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ให้เป็นภาษาไทยถิ่นเหนือเท่านั้น...”

2. คำศัพท์ภาษาถิ่นเหนืออ้างอิงคำแปลจากพจนานุกรมล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2534

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาษาถิ่นเหนือ หมายถึง ภาษาที่มีใช้อยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ณฑลพายัพ ในนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง ของ เนียรปาดิ

การสร้างคำ หมายถึง การนำหน่วยคำในภาษาถิ่นเหนือตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ได้แก่

คำประสม หมายถึง การนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อนำมารวมกันแล้วจะเกิดเป็นคำใหม่ อาจมีความหมายใหม่หรืออาจมีคำความหมายเดิมก็ได้

คำซ้อน หมายถึง การนำหน่วยคำอิสระหรือหน่วยคำไม่อิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การซ้อนเพื่อความหมาย และการซ้อนเพื่อเสียง

คำซ้ำ หมายถึง การนำคำเดียวกันมากล่าวซ้ำกัน 2 ครั้ง ในการเขียนคำซ้ำมักจะใช้เครื่องหมายไม้ยมกแทนคำที่ซ้ำ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำซ้ำประเภทไม่เปลี่ยนเสียง และคำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาและวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

- 1.1 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับนวนิยายเรื่อง **กลิ่นกาสะลอง**
- 1.2 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาถิ่นเหนือ
- 1.3 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างคำ

2. ขั้นทบทวนวรรณกรรม

- 2.1 ศึกษาข้อมูลที่รวบรวมในข้อที่ 1 อย่างละเอียด
- 2.2 นำข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างคำมาสร้างเป็นกรอบที่ใช้

ในการศึกษา

3. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.1 อ่านนวนิยายเรื่อง **กลิ่นกาสะลอง** ของ เนียรปาดิ อย่างละเอียด จากนั้นรวบรวมคำศัพท์ที่เกิดจากการสร้างคำที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้
- 3.2 นำคำศัพท์ที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 อภิปรายผลและนำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบวิธีการสร้างคำ 3 ประเภท เรียงลำดับวิธีการสร้างคำจากจำนวนมากไปหาจำนวนน้อย ได้แก่ คำประสมจำนวน 95 คำ คิดเป็นร้อยละ 41.67 คำซ้อน 94 คำ คิดเป็นร้อยละ 41.23 และคำซ้ำจำนวน 39 คำ คิดเป็นร้อยละ 17.10 รวมทั้งหมดเป็น 228 คำ คิดเป็นร้อยละ 100 รายละเอียดดังนี้

1. คำประสม

จากการศึกษานวนิยายเรื่อง **กลิ่นกาสะลอง** พบคำประสมมากที่สุดจำนวน 95 คำ เมื่อประสมแล้วจัดอยู่ในหมวดต่างๆ ได้แก่ หมวดคำนาม หมวดคำกริยา และหมวดคำวิเศษณ์ ดังนี้

1.1 คำประสมหมวดคำนาม

เกิดจากการนำคำชนิดต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้วจะอยู่ในหมวดคำนาม จากนวนิยายเรื่อง **กลิ่นกาสะลอง** พบจำนวนคำประสมหมวดคำนาม จำนวนทั้งหมด 74 คำ ดังนี้

1.1.1 คำนาม + คำนาม เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป ซึ่งหน่วยคำที่นำมาประกอบอาจเป็นคำมูลหรือคำประสม มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้วหน่วยคำหลักและหน่วยคำประกอบเป็นคำนามทั้งคู่ พบจำนวน 59 คำ จาก 74 คำ เช่น เก้าไม้ (ต้นไม้) แก่งแค (แก่งแค) แก่งจัน (แก่งเนื้อ) แก่งหอย (แก่งหอย) แก้วกือ (แก้วมณี, ทับทิม) ขนมห็อก (ขนมเทียน) ขนมเส้น (ขนมเงิน)

ตัวอย่างการวิเคราะห์   ข้าวเงี้ยว

(Sriprasert, 2018, p. 243)

วิเคราะห์ : คำว่า “ข้าวเงี้ยว” เป็นคำประสม 2 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระซึ่งเป็นคำนามทั้ง 2 หน่วยคำ มาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีส่วนหลักคือคำว่า “ข้าว” และส่วนขยายคือคำว่า “เงี้ยว” เมื่อประกอบกันแล้วจะให้ความหมายใหม่ หมายถึง อาหารชนิดหนึ่งของชาวไทใหญ่หรือชาวเงี้ยว ทำจากข้าวหุงสุกผสมกับเลือดหมูแล้วนำไปนึ่ง

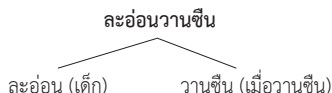
1.1.2 คำนาม + คำกริยา เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป ซึ่งหน่วยคำที่นำมาประกอบอาจเป็นคำมูลหรือคำประสม มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้ว หน่วยคำหลักเป็นคำนาม และหน่วยคำประกอบเป็นคำกริยา พบจำนวน 11 คำ จาก 74 คำ ได้แก่ ครว्ह้อย (เครื่องประดับ) คนเปียน (คนเพียรพยายาม) ช่างพ้อน (นางรำ) ผ้าตุ้ม (ผ้าคลุม, ผ้าเช็ดตัว) ป้อเลี้ยง (นายจ้างผู้ขาย) หมาวัว (สุนัขบ้า) แม่เลี้ยง (นายจ้างผู้หญิง) สาวเค้น (หญิงที่มีอายุแล้วยังไม่ได้แต่งงาน) สังขารล่อง (วันสงกรานต์) โอ่งเสียน (โรงเรียน)

ตัวอย่างการวิเคราะห์   สังขารล่อง

(Sriprasert, 2018, p. 271)

วิเคราะห์ : คำว่า “สังขารล่อง” เป็นคำประสม 2 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 2 หน่วยคำ ซึ่งเป็นคำนามกับคำกริยามาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีส่วนหลักคือคำว่า “สังขาร” และส่วนขยายคือคำว่า “ล่อง” เมื่อประกอบกันแล้วจะให้ความหมายใหม่ หมายถึง เมื่อพระอาทิตย์ย้ายจากราศีมีนเข้าสู่ราศีเมษวันใดเรียกวันนั้นว่า วันสงกรานต์ล่องหรือวันมหาสงกรานต์ (Thailand Cultural Encyclopedia, 1999, p. 6724) (คำว่า “สังขาร” มาจากคำว่า “สงกรานต์” คนภาคเหนือจะออกเสียงควบกล้ำ “ก” [k-] กับ “ร” [r-] เป็นเสียง “ข” [kh-]) สอดคล้องกับ Na Nagara (2002, p. 187) ที่กล่าวว่า “ภาษาถิ่นล้านนาพยูชนะที่ 1 ควบกับ ร กลายเป็นพยูชนะหลักที่ 2 ในวรรคเดียวกัน เช่น กราบ เป็น ขาบ เวลาเขียนอักษรโรมัน ก [k-] ข [kh-] คือ ก + ฮ นั่นเอง ฉะนั้น เมื่อล้านนาออกเสียง ก + ร เป็น ก + ฮ หรือ [kh-] จึงเป็น ข ไปนั่นเอง”

1.1.3 คำนาม + คำวิเศษณ์ เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป ซึ่งหน่วยคำที่นำมาประกอบอาจเป็นคำมูลหรือคำประสม มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้ว หน่วยคำหลักเป็นคำนาม และหน่วยคำประกอบเป็นคำวิเศษณ์ พบจำนวน 3 คำ จาก 74 คำ ได้แก่ ปีก่า (ปีก่า) ปีใหม่ (ปีใหม่) ละอ่อนวานซืน (ผู้ที่ผ่านประสบการณ์มาน้อย หรือผู้ที่มีอายุน้อย/เกิดทีหลังมาไม่นาน)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ ละอ่อนวานจีน

(Sriprasert, 2018, p. 82)

วิเคราะห์ : คำว่า “ละอ่อนวานจีน” เป็นคำประสม 3 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 3 หน่วยคำ โดยหน่วยคำแรกเป็นคำมูล ส่วน 2 หน่วยคำหลังเป็นคำประสม ซึ่งเป็นคำนามกับคำวิเศษณ์มาประกอบเข้าด้วยกัน ส่วนหลักคือคำว่า “ละอ่อน” เป็นคำมูล และส่วนขยายคือคำว่า “วานจีน” เป็นคำประสมที่เป็นคำวิเศษณ์ โดยใช้แนวเทียบจากคำว่า เมื่อวานจีน วันก่อนวันนี้ไป 2 วัน เมื่อประกอบกันแล้วจะได้ความหมายใหม่ หมายถึง ผู้ที่ผ่านประสบการณ์น้อย หรือผู้ที่มีอายุน้อย/เกิดทีหลังมาไม่นาน

1.1.4 คำวิเศษณ์ + คำนาม เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้ว หน่วยคำหลักเป็นคำวิเศษณ์ และหน่วยคำประกอบเป็นคำนาม พบจำนวน 1 คำ จาก 74 คำ ได้แก่ ก้างเดิน

ตัวอย่างการวิเคราะห์ ก้างเดิน

(Sriprasert, 2018, p. 259)

วิเคราะห์ : คำว่า “ก้างเดิน” เป็นคำประสม 2 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 2 หน่วยคำ ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์กับคำนามมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีส่วนหลักคือคำว่า “ก้าง” และส่วนขยายคือคำว่า “เดิน” เมื่อประกอบกันแล้วจะมีค่าความหมายเดิม หมายถึง ห้องโถงหรือส่วนที่ยื่นออกมานอกบ้านหรือกลางลานบ้าน สามารถเป็นได้ทั้งที่นั่งเล่น นอนเล่น หรือที่รับประทานอาหารของคนเหนือ

1.2 คำประสมหมวดคำกริยา

เกิดจากการนำคำชนิดต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้ว จะอยู่ในหมวดคำกริยา จากนวนิยายเรื่อง **กลินกาสะลอง** พบจำนวนคำประสมหมวดคำกริยา จำนวน 15 คำ ดังนี้

1.2.1 คำนาม + คำกริยา เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้ว หน่วยคำหลักเป็นคำนาม และหน่วยคำประกอบเป็นคำกริยา พบจำนวน 1 คำ จาก 15 คำ ได้แก่ ออกตกต่าย

ตัวอย่างการวิเคราะห์ ออกแตกต่าย

(Sriprasert, 2018, p. 198)

วิเคราะห์ : คำว่า “ออกแตกต่าย” เป็นคำประสม 3 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 3 หน่วยคำ ซึ่งเป็นคำนามกับคำกริยามาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีส่วนหลักคือคำว่า “ออก” และส่วนขยายคือคำว่า “แตกต่าย” เมื่อประกอบกันแล้วจะให้ความหมายใหม่ หมายถึง อาการของคนที่เก็บความรู้สึกรอคอยอันตื้นใจจนทนไม่ไหว

1.2.2 คำกริยา + คำนาม เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้ว หน่วยคำหลักเป็นคำกริยา และหน่วยคำประกอบเป็นคำนาม พบจำนวน 10 คำ จาก 15 คำ ได้แก่ กุมข้าว (บินทबाट) ดักปาก (ไม่ให้พูด) ดังไฟ (ก่อไฟ) ตวยใจ (ตามใจ) ปักบ้าน (กลับบ้าน) ปลูกดิน (ขาดทุน) เป้งใจ (พอใจ) ยะกาน (ทำงาน) ลงเฮือน (แต่งงาน) ฮองตั้น (รับใช้)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ ดังไฟ

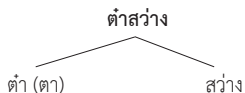

(Sriprasert, 2018, p. 551)

วิเคราะห์ : คำว่า “ดังไฟ” เป็นคำประสม 2 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 2 หน่วยคำ ซึ่งเป็นคำกริยากับคำนามมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีส่วนหลักคือคำว่า “ดัง” และส่วนขยายคือคำว่า “ไฟ” เมื่อประกอบกันแล้วจะมีค่าความหมายเดิม หมายถึง ก่อไฟ (Rungrueangsri, 1991, p. 248)

1.2.3 คำนาม + คำวิเศษณ์ เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้ว หน่วยคำหลักเป็นคำนาม และหน่วยคำประกอบเป็นคำวิเศษณ์ พบจำนวน 4 คำ จาก 15 คำ ได้แก่ ใจอ่อน (ใจอ่อน) ตาสว่าง (ตาสว่าง) ตัวเย็น (ตัวเย็น) ตัวฮ้อน (ตัวร้อน)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ ตาสว่าง

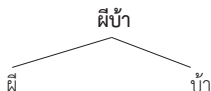
(Sriprasert, 2018, p. 264)

วิเคราะห์ : คำว่า “ตาสว่าง” เป็นคำประสม 2 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 2 หน่วยคำ ซึ่งเป็นคำนามกับคำวิเศษณ์มาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีส่วนหลักคือคำว่า “ตา” และส่วนขยายคือคำว่า “สว่าง” เมื่อประกอบกันแล้วจะให้ความหมายใหม่ หมายถึง เข้าใจแล้วว่าอะไรดีอะไรถูก

1.3 คำประสมหมวดคำวิเศษณ์

เกิดจากการนำคำชนิดต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มาประกอบเข้าด้วยกัน เมื่อประกอบแล้ว จะอยู่ในหมวดคำวิเศษณ์ พบจำนวน 6 คำ ได้แก่ ชักแร้น (ชักเถียง) จ้าง่าว (โง่มาก) จ้างดหมา (เลว, ชั่ว) หน้างาว (หน้าโง่) ฝีบ้า เมื่อง่าย (เมื่อเช้า)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ ฝีบ้า

(Sriprasert, 2018, p. 194)

วิเคราะห์ : คำว่า “ฝีบ้า” เป็นคำประสม 2 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 2 หน่วยคำ ซึ่งเป็นคำนามกับคำวิเศษณ์มาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีส่วนหลักคือคำว่า “ฝี” และส่วนขยายคือคำว่า “บ้า” เมื่อประกอบกันแล้วจะให้ความหมายใหม่ หมายถึง เสียสติ, พฤติกรรมผิดประหลาดจากคนทั่วไป (Rungrueangsri, 1991, p. 471)

2. คำซ้อน

งานวิจัยฉบับนี้จำแนกวิธีการซ้อนคำเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การซ้อนเพื่อความหมาย และการซ้อนเพื่อเสียง พบจำนวนทั้งหมด 94 คำ รายละเอียดดังนี้

2.1 การซ้อนเพื่อความหมาย

จากนวนิยายเรื่อง กลืนกาสะลอง พบจำนวนคำซ้อนเพื่อความหมายจำนวนทั้งหมด 86 คำ จำแนกตามจำนวนหน่วยคำที่นำมาประกอบได้ 3 ลักษณะ รายละเอียดดังนี้

2.1.1 คำซ้อนเพื่อความหมาย 2 หน่วยคำ ประกอบด้วยหน่วยคำ 2 หน่วย คือ ส่วนประกอบของคำซ้อนแต่ละส่วนจะมี 1 หน่วยคำ พบจำนวนคำซ้อน 2 หน่วยคำ จำนวนทั้งหมด 14 คำ จาก 86 คำ ได้แก่ ชื่นล่อง แข็งแอง คำแลง เซาะหา ปุดขาด ผิวพรรณ ผมเฝ้า เมินนาน (ซ้ำ, ยาวนาน) ล้าเหลือ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ เมินนาน

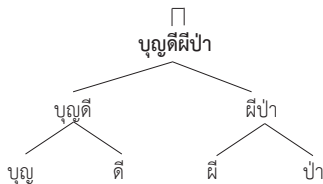
(Sriprasert, 2018, p. 139)

วิเคราะห์ : คำว่า “เมินนาน” เป็นคำซ้อน 2 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 2 หน่วยคำที่มีความหมายเหมือนกันมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยความหมายจะอยู่ที่ทั้งสองหน่วย หมายถึง ซ้ำ, ยาวนาน (Rungrueangsri, 1991, p. 559)

2.1.2 คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประกอบด้วย 4 หน่วยคำ โดยแต่ละส่วนจะประกอบด้วย 2 หน่วยคำ อาจมีส่วนที่นำคำประสมมาซ้อนด้วย พบจำนวนคำซ้อน 4 หน่วยคำ จำนวนทั้งหมด 71 คำ จาก 86 คำ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

2.1.2.1 คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประเภทมีสัมผัสตรงกลางระหว่างส่วนประกอบมักจะมีเสียงคล้องจองระหว่างหน่วยคำที่ 2 กับหน่วยคำที่ 3 พบจำนวน 5 คำ จาก 71 คำ ได้แก่ โคตรวงศ์พงศา บุญดีผีป่า บุญปาวาสนาส่ง เป้งปาดาัย ส่วยสาอากร

ตัวอย่างการวิเคราะห์   บุญดีผีป่า

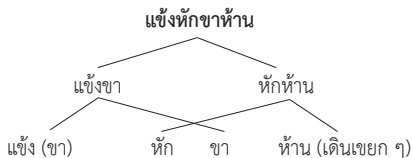

(Sriprasert, 2018, p. 148)

วิเคราะห์ : คำว่า “บุญดีผีป่า” เป็นคำซ้อน 4 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 4 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน มีเสียงคล้องจองระหว่างหน่วยคำที่ 2 กับหน่วยคำที่ 3 คือคำว่า “ดี” และคำว่า “ผี” โดยคำที่นำมาซ้อนมีลักษณะเป็นคำประสม 2 คำ คือคำว่า “บุญดี” หมายถึง กรรมดี และคำว่า “ผีป่า” หมายถึง ผีเจ้าป่า เจ้าเขา ซึ่งคำประสม 2 คำนี้มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยความหมายจะอยู่ที่ทุกส่วน หมายถึง ทำดีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็จะคุ้มครอง

2.1.2.2 คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประเภทซ้อนสลับ เป็นคำซ้อน 2 หน่วยคำมาซ้อนกัน 2 คู่ โดยหน่วยคำแรกและหน่วยคำหลังของแต่ละคู่จะมีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือตรงกันข้ามเป็นคู่ ๆ สลับกัน พบจำนวน 5 คำ จาก 71 คำ ได้แก่ แข่งหักขาห้าน

ตัวอย่างการวิเคราะห์   แข่งหักขาห้าน

(Sriprasert, 2018, p. 228)

วิเคราะห์ : คำว่า “แข่งหักขาห้าน” เป็นคำซ้อน 4 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 4 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน มีคำซ้อน 2 คำ คือคำว่า “แข่งขา” (ความหมายเหมือนกัน) และคำว่า “หักห้าน” (ความหมายใกล้เคียงกัน) ซึ่งแต่ละคำจะนำมาซ้อนสลับกัน โดยความหมายจะอยู่ที่ทุกส่วน หมายถึง ขาคู่แข่งหักขาห้าน

2.1.2.3 คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประเภทคู่ซ้อนซ้ำ คำแรกของแต่ละคู่จะเป็นคำเดียวกัน ส่วนคำหลังจะมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน พบจำนวนทั้งหมด 51 คำ จาก 71 คำ เช่น (ใจบ่อย) กับเนื้อกับตัว ก็เจ็บก็ไข้ คนงานคนมาน คนซื้อคนจ่าย จะดีจะงาม จะเดินจะเหิน จ้าดหมาจ้าดงาว เจ็บเนื้อเจ็บตัว โดนจูโดนหลอก เมื่อยเนื้อเมื่อยตัว
ตัวอย่างการวิเคราะห์ โดนจูโดนหลอก

(Sriprasert, 2018, p. 342)

วิเคราะห์ : คำว่า “โดนจูโดนหลอก” เป็นคำซ้อน 4 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 4 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน มีคำซ้อนคือคำว่า “จูหลอก” ที่มีความหมายเหมือนกัน และคำว่า “โดน” เป็นคำที่นำมาชำระหว่างคำซ้อน โดยความหมายจะอยู่ที่ทุกส่วน หมายถึง โดนหลอก

2.1.2.4 คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประเภทคู่ซ้อนต่าง คำแรกของแต่ละคู่จะเป็นคำเดียวกัน แต่คำหลังจะมีความหมายตรงกันข้าม พบจำนวน 10 คำ จาก 71 คำ ได้แก่ กายไปกายมา คนหนุ่มคนแก่ เงินใช้เงินเก็บ จะขึ้นจะลง จะดีจะชั่ว จะเป็นจะตาย เดือนแจ้งเดือนดับ ผ่อเหนือผ่อใต้ ห้อมหน้าห้อมหลัง อยู่เหนืออยู่ใต้
ตัวอย่างการวิเคราะห์ ผ่อเหนือผ่อใต้

(Sriprasert, 2018, p. 271)

วิเคราะห์ : คำว่า “ผ่อเหนือผ่อใต้” เป็นคำซ้อน 4 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 4 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน มีคำซ้อน คือคำว่า “เหนือใต้” ที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน และคำว่า “ผ่อ” หมายถึง ดู เป็นคำที่นำมาชำระหว่างคำซ้อน โดยความหมายจะอยู่ที่ทุกส่วน หมายถึง ดูทิศทาง, ดูหนทาง

2.1.3 คำซ้อนเพื่อความหมาย 6 หน่วยคำ ประกอบด้วย 6 หน่วยคำแต่ละส่วนจะมี 3 หน่วยคำ จากนวนิยายเรื่อง กลิ่นกาสะลอง พบจำนวนคำซ้อน 6 หน่วยคำ จำนวน 1 คำ จาก 71 คำ ได้แก่ บเคยฮู้บเคยหัน
ตัวอย่างการวิเคราะห์ บเคยฮู้บเคยหัน

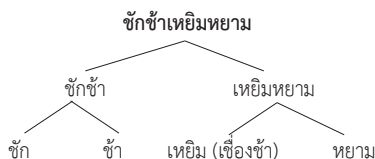

(Sriprasert, 2018, p.197)

วิเคราะห์ : คำว่า “บ่เคยฮู้บ่เคยเห็น” เป็นคำซ้อน 6 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระทั้ง 6 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน มีคำซ้อนคือคำว่า “ฮู้เห็น” หมายถึง รู้เห็น เป็นคำซ้อนที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และคำว่า “บ่เคย” หมายถึง ไม่เคย เป็นคำที่นำมาชำระระหว่างคำซ้อน โดยความหมายจะอยู่ที่ทุกส่วน หมายถึง ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น

2.2 การซ้อนเพื่อเสียง

จากนวนิยายเรื่อง *กลืนกาสะลอง* พบจำนวนคำซ้อนเพื่อเสียงจำนวน 8 คำ ได้แก่ ซักข้าเหียมเหียม คนคืดคนคัก บ่กบ่กั้น แม่ญ๋าม่งญ๋าม่ง ยะยากยะเย็น ละอ่อนละเอิ้น วันหน้าวันตา ฮู้จักมักจี่ ตัวอย่างการวิเคราะห์ ซักข้าเหียมเหียม

(Sriprasert, 2018, p. 261)

วิเคราะห์ : คำว่า “ซักข้าเหียมเหียม” เป็นคำซ้อน 4 หน่วยคำ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระ 2 หน่วยคำและหน่วยคำไม่อิสระ 2 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยมีคำซ้อนเพื่อเสียงคือคำว่า “ซักข้า” และคำว่า “เหียมเหียม” นำมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยความหมายจะอยู่ที่ทั้งสองส่วน หมายถึง ซ้ำ

3. คำซ้ำ

จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำซ้ำประเภทไม่เปลี่ยนเสียง และคำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียง พบจำนวนทั้งหมด 39 คำ รายละเอียดดังนี้

3.1 คำซ้ำประเภทไม่เปลี่ยนเสียง

จากนวนิยายเรื่อง *กลืนกาสะลอง* พบจำนวนคำซ้ำประเภทไม่เปลี่ยนเสียงจำนวนทั้งหมด 36 คำ ซึ่งจำแนกตามจำนวนของหน่วยคำที่นำมาประกอบได้ 2 ประเภท ดังนี้

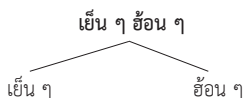
3.1.1 คำซ้ำไม่เปลี่ยนเสียง 2 พยางค์ การนำคำมากล่าวซ้ำโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเสียง จะใช้บ่อยมากแทนส่วนที่ซ้ำ พบจำนวนคำซ้ำ 2 พยางค์ จำนวนทั้งหมด 28 คำ จาก 36 คำ เช่น กั้น ๆ, ก้อย ๆ (เบา ๆ), ไกล ๆ, ไกล ๆ, ขาด ๆ, ขวาย ๆ (สาย ๆ), งาม ๆ, ง่าย ๆ, โง่ง ๆ (โง่ง ๆ)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ ก้อย ๆ (Sriprasert, 2018, p. 271)

วิเคราะห์ : คำว่า “ก้อย ๆ” หมายถึง ค่อย ๆ /เบา ๆ เป็นคำซ้ำ 2 พยางค์ โดยใช้เครื่องหมายไม้ยมกมาแทนหน่วยคำหลัง

3.1.2 คำซ้ำไม่เปลี่ยนเสียง 4 พยางค์ เกิดจากการนำคำซ้อนหรือกลุ่มคำ มาซ้ำกัน 2 ครั้ง ออกเสียงเหมือนเป็น 4 พยางค์ เพื่อขยายความให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น พบจำนวนคำซ้ำ 4 พยางค์ จำนวน 8 คำ จาก 36 คำ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1.2.1 ประเภทซ้อนซ้ำ คือ การนำคำซ้อนมากล่าวซ้ำ พบจำนวน 3 คำ จาก 8 คำ ได้แก่ บีบ ๆ นวด ๆ, เย็น ๆ อ่อน ๆ, หลบ ๆ ซ่อน ๆ
ตัวอย่างการวิเคราะห์ เย็น ๆ อ่อน ๆ

(Sriprasert, 2018, p. 234)

วิเคราะห์ : คำว่า “เย็น ๆ อ่อน ๆ” หมายถึง เย็น ๆ ร้อน ๆ เป็นคำซ้ำ 4 พยางค์ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระ 2 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน ซึ่งคำที่นำมาประกอบเป็นคำซ้อนคือคำว่า “เย็นอ่อน” ที่มีความหมายตรงข้ามกัน และนำมาซ้ำโดยใช้เครื่องหมายไม้ยมก เพื่อบอกความหมายบาลง

3.1.2.2 ประเภทซ้ำกลุ่มคำ คือ การนำกลุ่มคำมากล่าวซ้ำ พบจำนวน 5 คำ จาก 8 คำ ได้แก่ แด็กกา แด็กกา, บไข่ ๆ, บ่เอา บ่เอา, ไปเนาะ ไปเนาะ, พลอะ ๆ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ บไข่ ๆ (Sriprasert, 2018, p. 201)

วิเคราะห์ : คำว่า “บไข่ ๆ” หมายถึง ไม่ไข่ เป็นคำซ้ำ 4 พยางค์ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระ 2 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน และนำมาซ้ำโดยใช้เครื่องหมายไม้ยมก

3.2 คำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียง

การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่พยางค์หน้า เพื่อบอกความหมายเน้นหนัก จากนวนิยายเรื่อง **กลีนกาสะลอง** พบคำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียงจำนวน 3 คำ จาก 39 คำ ได้แก่ จ้ำมจัม ล้ำลำ ฮ้อมหอม

ตัวอย่างการวิเคราะห์ ล้ำลำ (Sriprasert, 2018, p. 152)

วิเคราะห์ : คำว่า “ล้ำลำ” หมายถึง อร่อยมาก ๆ เป็นคำซ้ำ 2 พยางค์ ที่เกิดจากหน่วยคำอิสระ 2 หน่วยคำมาประกอบเข้าด้วยกัน ซึ่งคำว่า “ล้ำลำ” เป็นการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์จากเสียงสามัญเป็นเสียงตรี เพื่อบอกความหมายเน้นหนัก

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาการสร้างคำในนวนิยายเรื่อง **กลีนกาสะลอง** ของ เนียรปาทิ พบการสร้างคำ 3 ประเภท โดยจัดเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาจำนวนน้อย ได้แก่ คำประสมจำนวน 95 คำ (คิดเป็นร้อยละ 41.67) คำซ้อนจำนวน 94 คำ (คิดเป็นร้อยละ 41.23) และคำซ้ำจำนวน 39 คำ (คิดเป็นร้อยละ 17.10) รวมทั้งหมด 228 คำ (คิดเป็นร้อยละ 100) ซึ่งหน่วยคำที่นำมาประกอบเป็นคำประสม คำซ้อน และคำซ้ำนั้นมีตั้งแต่ 2 หน่วยคำจนถึง 6 หน่วยคำ ทั้งนี้คำที่นำมาประกอบมีทั้งภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ แต่ส่วนใหญ่มักเป็นภาษาไทยถิ่นเหนือ ดังสรุปตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปการปรากฏของการสร้างคำในนวนิยายเรื่อง *กลิ่นกาสะลอง* ของ เนียรปาทิ

ประเภทและลักษณะการสร้างคำ	จำนวน	ร้อยละ
คำประสม		
คำประสมหมวดคำนาม	74	77.89
คำประสมหมวดคำกริยา	15	15.79
คำประสมหมวดคำวิเศษณ์	6	6.32
รวม	95	100
คำซ้อน		
คำซ้อนเพื่อความหมาย 2 หน่วยคำ	14	14.89
คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประเภทมีสัมผัส	5	5.32
คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประเภทซ้อนสลับ	5	5.32
คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประเภทคู่ซ้อนซ้ำ	51	54.26
คำซ้อนเพื่อความหมาย 4 หน่วยคำ ประเภทคู่ซ้อนต่าง	10	10.64
คำซ้อนเพื่อความหมาย 6 หน่วยคำ	1	1.06
คำซ้อนเพื่อเสียง	8	8.51
รวม	94	100
คำซ้ำ		
คำซ้ำไม่เปลี่ยนเสียง 2 พยางค์	28	71.79
คำซ้ำไม่เปลี่ยนเสียง 4 พยางค์ ประเภทซ้อนซ้ำ	3	7.69
คำซ้ำไม่เปลี่ยนเสียง 4 พยางค์ ประเภทซ้ำกลุ่มคำ	5	12.63
คำซ้ำเปลี่ยนเสียง	3	7.96
รวม	39	100

จากตารางที่ 1 การที่พบคำประสมมากที่สุดอาจเป็นเพราะเป็นคำที่ทำให้เกิดความหมายใหม่ ซึ่งสามารถสื่อถึงความคิดหรือสิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้เป็นอย่างดี ดังที่ Singnoi (2005, p. 148) ได้กล่าวว่า “การประสมคำทำให้เห็นถึงธรรมชาติหรือลักษณะที่แท้จริงของภาษาในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งอันมีความเกี่ยวพันโยงไปถึงวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ ในสังคมเดียวกันอีกด้วย ไม่ได้เป็นแค่เพียงสื่อของความคิดเท่านั้น” ส่วนคำซ้อน พบเป็นอันดับสองและคำส่วนใหญ่ที่นำมาซ้อน มักเป็นคำภาษาถิ่นเหนือเพื่อสื่อความหมายของคำหลักให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Pankhueankhat (2009, p. 184) ที่กล่าวว่า “คำประสม และคำซ้อนบางคำ คำหลักเป็นภาษาไทยกลาง คำหลังอาจเป็น ภาษาถิ่นใดก็ได้” ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าคำซ้อนเพื่อความหมายอาจนำคำประสมมาซ้อนกันก็ได้ โดยคำซ้อน บางประเภทมีโครงสร้างซ้อนสลับ แต่บางทีก็มีสัมผัสกลางเพราะเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของภาษาไทย ที่มีกชอบเสียงสัมผัสคล้องจอง ดังที่ Phisetsakonkit (1990, p. 39) ได้กล่าวว่า “ภาษาไทยมีคำคล้องจอง อยู่เป็นอันมาก ถ้าอยู่ตามลำพัง อาจเข้าใจไม่ชัดเจนหรือเข้าใจผิดได้ ถ้าเอาคำที่มีความหมายอย่างเดียวกัน ซ้อนกำกับไว้ก็จะทำให้ความหมายชัดเจนไม่เข้าใจผิดพลาดไป” ส่วนคำซ้ำพบน้อยที่สุด ชนิดของคำ ที่มักนำมาซ้ำส่วนใหญ่มักเป็นคำวิเศษณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นว่าการสร้างคำใหม่ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือในบทสนทนาของ ตัวละครใน นวนิยายเรื่อง *กลิ่นกาสะลอง* นอกจากจะทำให้นวนิยายมีความสมจริงทำให้ผู้อ่านเข้าถึง อารมณ์ของตัวละครได้ดียิ่งขึ้นแล้วยังทำให้เข้าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamphang (2009, p. 46) ที่กล่าวถึงการนำภาษาถิ่นมาใช้ในบทสนทนาของตัวละครในนวนิยายเรื่อง

คำอ้าย ของ ยงค์ โสธร ที่มีการดำเนินเรื่องอยู่ในถิ่นอีสานว่า “...เพื่อให้ได้บรรยากาศของความเป็นพื้นบ้าน... ทำให้เนื้อเรื่องมีเสน่ห์และมีชีวิตชีวาด้วยภาษาอันมีรสชาติและบรรยากาศท้องถิ่น...” ทั้งยังสอดคล้องกับ Bamrungrthai (1999, p. 151) ที่กล่าวว่า “...บทสนทนาจะให้ความรู้สึกว่าตัวละครมีชีวิตชีวา มีการพูด การเจรจาเช่นเดียวกับคนทั่ว ๆ ไป และที่สำคัญคือทำให้ผู้อ่านมีความใกล้ชิดผูกพันกับตัวละคร ซึ่งผู้อ่านได้มีส่วนรับรู้รับฟังการพูดคุยของตัวละคร ประหนึ่งว่าได้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์ของเรื่องด้วย” นอกจากนี้ยังสะท้อนอัตลักษณ์ทางภาษาและวัฒนธรรมของล้านนาได้เป็นอย่างดีด้วย ดังที่ Sawaddikun, et al (2018, p. 6) ได้กล่าวถึงภาษาถิ่นกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมว่า “ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ และเป็นเครื่องแสดงวัฒนธรรมส่วนอื่น ๆ ของมนุษย์อีกด้วย เราจึงสามารถศึกษาวัฒนธรรมตลอดจนเอกลักษณ์ของชนชาติต่าง ๆ ได้จากการศึกษาภาษาของชนชาตินั้น ๆ” ซึ่งสอดคล้องกับเจตนาของเนียรปาดิ ผู้แต่งนวนิยายเรื่องนี้ ที่กล่าวว่า “อยากบอกเล่าวัฒนธรรมทางภาคเหนือ...” (Natchaphon, 2019, June 24)

References

- Anchaleenukul, S. (2020). **Thai Word System**. (6th ed.) Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Bamrungrthai, W. (1999). **The Science of Novels**. Phitsanulok: Naresuan University. (In Thai)
- Bandhumedha, B. (1985). **Structure of Thai** (6th ed.) Bangkok: King-Chan. (In Thai)
- Boondham, K. (2019, August 25). **Klin Kasalong drives sales of Teen-jok Sarongs until the new year. Help promote the income of local people**. CNN. <https://m.pantip.com>. (In Thai)
- Chaikiattitham, R. (2014). Structures of Synonymous Compounds in Central Thai and lanna Thai. **Humanities and Social Sciences Journal**, 5-18. (In Thai)
- Jirananthanaporn, S. (1998). **Tai dialectology**. Phitsanulok: Naresuan University. (In Thai)
- Junsawang and Chaikiattitham. (2023). A Comparison of Compound Words in Northern Thai Dialect and Lao Language. **Journal of Humanities and Social Sciences Valaya Alangkorn**, 18 (1), 79-87. (In Thai)
- Kamphang, B. (2009). **A study of the literary value of the novel Kham-Ai by Yong Yasothon**. [Master's thesis]. Naresuan University. (In Thai)
- Kaewkhieo, Y. (2008). **A Comparative Study of Compound Words in Standard Thai and Northern Thai Dialect**. [Master's thesis]. Kasetsart University. (In Thai)

- Na Nagara, P. (2002). Thai Dialects and Inscriptions. **The Journal of the Royal Institute of Thailand**, 27 (1), 186-196. (In Thai)
- Natchaphon, B. (2019, June 24). **The writer's path " Nianrapati", Pisit Sriprasert, owner of the novel, Klin Kasalong**. CNN. <https://www.sanook.com/campus/1395981>. (In Thai)
- Pankhueankhat, R. (1988). **Thai dialectology** (2nd ed.) Nakhonpathom: Research Institute for Languages and Cultures, Mahidol University. (In Thai)
- Pankhueankhat, R. (2009). **Thai Linguistics**. Bangkok: Fast Book. (In Thai)
- Phisetsakonkit, S. (1990). **Dialect in Synonymous Compound** (2nd ed.) Bangkok: RungSilp. (In Thai)
- Rungrueangsri, U. (1991). **Photchananukrom Lanna-Thai chabap Maefa Luang**. Bangkok: Amarin Printing Group. (In Thai)
- Sawaddikun, S. (2018). **A comparison of Thai language of Southern Thai language in Tungyai Nakhon Si Thammarat Province**. (Project Report). Rajamangala University of Technology Srivijaya. (In Thai)
- Singnoi, A. (2005). **Compound Noun: The Science of Thai Word-formation**. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Sukhothai Thammathirat University. (2005) **Thai 3** (12th ed.). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University. (In Thai)
- Sriprasert, P. (2018). **Klin-kasalong** (4th ed.) Bangkok: Saengdao Press. (In Thai)
- Thailand Cultural Encyclopedia Foundation of Siam Commercial Bank. (1999). **Thailand Cultural Encyclopedia North**. Bangkok: Siam Press Management (In Thai)
- Thai Language Institute, Ministry of Education. (2006). **Thai Reference Books, Thai Language Norms, Volume 2**. Bangkok: Office of the Basic Education Commission. (In Thai)
- Wimonkasem, K. (2006). **Northern Thai Dialect** (2nd ed.) Nakhonpathom: Silpakorn University Press. (In Thai)

ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น “ด้วยรักและผูกพัน”
ของ นริศพงศ์ รักวัฒนนานนท์

A Reflection of Chinese Culture in Narispong Rakwattananon's
Collection of Short Stories “Family Comes First”

สรไน รอดนิทย์ / Sorranai Rortnit

ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี 12000, ประเทศไทย
Thai Language for Communication Department, College of Liberal Arts, Rangsit University,
Pathumthani 12000, Thailand

Email: Sorranai.r.rsu.ac.th

Received: January 6, 2024

Revised: February 1, 2024

Accepted: March 6, 2024

Abstract

This research article aimed to investigate the reflection of Chinese culture in a collection of short stories entitled “Family Comes First” by Narispong Rakwattananon. Data were gathered from 11 short stories and the content analysis was employed in the analysis. The results revealed three distinct aspects through which Chinese culture was portrayed. The first aspect concerned language serving as a culture that represented the nation, nationality, and unity of the people. The second aspect was related to people’s values, particularly the prioritization of male over female offspring, the significance of son’s marriage as a means of inheriting the family lineage, and respecting and obeying the elders. These values were found to be the causes of family problems. The last aspect included customs and beliefs such as paying respect to deities in the shrines, adorning spaces with red lanterns, donning traditional red Chinese costumes, showing reverence to ancestral spirits, and the practice of giving red envelopes.

Key words: Reflection, Chinese culture, Collection of short stories, Family Comes First

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักวัฒนนานท์ รวมเรื่องสั้นทั้งหมด 11 เรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านภาษา พบว่า ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นชาติ เชื้อชาติ และแสดงถึงความผูกพันของชนชาติเดียวกัน 2. ด้านค่านิยม พบว่า มีค่านิยมเกี่ยวกับผู้ชายเป็นใหญ่ คือ การรักลูกหลานผู้ชายมากกว่าลูกหลานผู้หญิง ลูกชายต้องแต่งงานสืบทอดวงศ์ตระกูล และค่านิยมเกี่ยวกับสังคมอาวุโส ค่านิยมดังกล่าวส่งผลกระทบทำให้เกิดปัญหาครอบครัวหลายประการ 3. ด้านขนบธรรมเนียมและความเชื่อ พบว่า มีขนบธรรมเนียมและความเชื่อ การไหว้เทพเจ้าในศาลเจ้า การแขวนโคมแดง การสวมชุดกี่เพ้า สีแดง การไหว้บรรพบุรุษ และการให้อั่งปอก

คำสำคัญ: ภาพสะท้อน วัฒนธรรมจีน รวมเรื่องสั้น ด้วยรักและผูกพัน

บทนำ

วรรณกรรมที่สะท้อนภาพคนไทยเชื้อสายจีนมีหลายเรื่อง เช่น มงกุฎดอกส้ม ของ ถ่ายเถา สุจริตกุล ดงดอกเหมย ของ นันทนา วีระชน ลอดลายมังกร ของ ประภัสสร เสวิกุล และเรื่องที่โดดเด่นเป็นกระแสในปัจจุบันคือ Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักวัฒนนานท์ ซึ่งเป็นรวมเรื่องสั้นที่ตีพิมพ์เล่มต่าง ๆ ของชีวิตคนไทยเชื้อสายจีนได้อย่างชัดเจน ทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ด้อย เช่น ความภาคภูมิใจในภาษาของตนเอง การมองผู้หญิงเป็นเพียงเครื่องจักรผลิตทายาท เพศสภาพต้องห้ามในครอบครัว นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมจีนด้านขนบธรรมเนียม ค่านิยม ความเชื่อได้อย่างสมจริง โดยสอดแทรกจินตนาการของผู้เขียนได้อย่างกลมกลืน เช่น การประกอบพิธีกรรมในวันมงคล การแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ การให้ลูกชายเป็นใหญ่ ลูกสาวเป็นรอง ดังตอนหนึ่งจากเรื่องสั้นเรื่องที่สาวของหม

ไม่เกลียดก็แปลกแล้ว ขนาดผมเองยังรู้สึกเลยว่าอะไร ๆ พ่อแม่ก็หมดลวด ตอนกินข้าวทุกคนจะรุมตักโน้นตักนี้ให้ผมกิน ไม่ใช่แค่พ่อแม่หรอก อาмаาก็เหมือนกัน ทั้ง ๆ ที่กับข้าวบนจานสูงยิ่งกับภูเขาจนผมกินแทบไม่ไหว แต่กลับไม่มีใครสนใจตักกับข้าวให้พี่เลย ที่ต้องคอยตักข้าวกินเอง เมื่อไหร่ที่พี่ทำอันล่อ้มกระทบกับจานเสียงดังเกินไปนิดเดียว ก็จะโดนดุทันที (Rakwattananon, 2021, p.223)

นอกจากเนื้อหาที่สะท้อนวัฒนธรรมจีนในแง่มุมต่าง ๆ แล้ว รวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักวัฒนนานท์ ยังมีความโดดเด่นโดยได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 หนังสือดีเด่นรางวัลเชว่นปึกออร์ด ครั้งที่ 19 ประจำปี 2565 ประเภทรวมเรื่องสั้น (Thai Post, 2022) และยิ่งไปกว่านั้นรวมเรื่องสั้นชุดนี้ยังได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2566 อีกด้วย ดังคำประกาศบางส่วนของคณะกรรมการตัดสินรางวัลซีไรต์ (Thai PBS, 2023) ดังนี้

รวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักวัฒนนานท์ เล่าเรื่องคนไทยเชื้อสายจีนในมุมมองใหม่ ผู้เขียนใช้ “ความเป็นจีน” เป็นเครื่องมือในการตั้งคำถามต่อจารีตประเพณี

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ รวมทั้งค่านิยมบางประการ เช่น ค่านิยมผู้ชายเป็นใหญ่ มายาคติของสายเลือด ตัวละครตกอยู่ในกับดักของประเพณี ผู้หญิงถูกกดทับให้ตกอยู่ในพันธนาการของความหมั่นเคร้า ประเพณีที่เคยเป็นสัญลักษณ์ของครอบครัวใหญ่ได้ล่มสลายลง สร้างบาดแผลให้แก่สมาชิกในครอบครัวและก่อให้เกิดโศกนาฏกรรม กระนั้น ในความ “ผูกพัน” ก็ยังคงมีความ “ผูกพัน” ที่เป็นเครื่องยึดโยงให้อยู่ร่วมกันได้

ผู้เขียนถ่ายทอดความเป็นจีนผ่านแนวการเล่าเรื่องที่หลากหลาย ทั้งแนวสมจริง (realism) แนวลัทธินิยายมหัศจรรย์ (magical realism) ซึ่งเชื่อเชิญให้ผู้อ่านตีความได้หลายนัยและขยายประสบการณ์เฉพาะทางวัฒนธรรมไปสู่ประเด็นปัญหาร่วมในสังคม การใช้ผัสสะที่เอื้อต่อการตีความ เช่น การใช้สีแดง เพื่อสื่อความหมายที่ขัดแย้งกันระหว่างสีแห่งมงคลกับสีแห่งความตาย ช่วยสื่อบรรยากาศความลึกลับ ความน่าสะพรึงกลัว ความอึดอัด

เมื่อพิจารณาคำประกาศของคณะกรรมการตัดสินรางวัลซีไรต์ พบว่าวรรณกรรมเรื่องนี้มีภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนหลากหลายด้าน ซึ่งผู้อ่านสามารถเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมจีนด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี จากเหตุผลดังกล่าวและจากการได้รับรางวัลนับเป็นการยืนยันได้ว่า รวมเรื่องสั้นชุดนี้เป็นหนังสือที่มีคุณค่าอย่างมาก ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักวัฒนนานท์ เพื่อให้ทราบว่ามีวัฒนธรรมด้านใดบ้าง แต่ละด้านมีลักษณะและการปฏิบัติ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักวัฒนนานท์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคม ตามที่ Boonkhajorn (2017, p.5-6) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนสังคมของวรรณกรรมมิใช่เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทำนองเอกสารประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียน และเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่

สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคม ทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง สภาพการณ์ของปัจจัยเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งที่กำหนดโลกทัศน์และชีวทัศน์ของเขา การพิจารณาอิทธิพลของสังคมต่อนักเขียนควรให้ความสนใจว่า นักเขียนรับอิทธิพลจากสังคมมาอย่างไร และเขามีท่าทีสนองตอบต่ออิทธิพลเหล่านั้นอย่างไร

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้วิเคราะห์ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของนริศพงศ์ รักวัฒนนานท์ ทุกเรื่อง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของเรื่องสั้น ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก และบรรยากาศของเรื่อง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ คือ รวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์ ซึ่งตีพิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2564 โดยสำนักพิมพ์แหลมทอง ประกอบด้วยเรื่องสั้นรวมทั้งหมด 11 เรื่อง ได้แก่ 1. วันที่ครอบครัวกลับบ้าน 2. ถ้อยคำที่ร่วงหล่น 3. งานเฉลิมฉลองสีแดง 4. ผู้ให้กำเนิด 5. หลานชายคนโปรด 6. ป้าบอกว่า 7. คุณ, ผนพรา และแมวสีดำ 8. เราล้วนรื่นรมย์ในงานฉลองมงคลสมรส 9. น้ำตกใจสลาย 10. พี่สาวของผม 11. Pieces เศษเสี้ยว บทสนทนา ความทรงจำ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์ตัวบทเรื่องสั้น (Textual Analysis) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคม และเรื่องสั้นกับภาพสะท้อนสังคมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย 2. ศึกษาคุณค่าและองค์ประกอบของเรื่องสั้น 3. ศึกษาความเป็นมา วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน 4. ศึกษาเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน อย่างละเอียด และเก็บข้อมูลภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนด้านต่าง ๆ 5. วิเคราะห์ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์ และ 6. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคม มีผู้ให้คำอธิบายไว้หลายคน เช่น Boonkhajorn (2017, pp.5-6) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนสังคมของวรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ และอีกประการหนึ่งคือ สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญา และการเมือง สภาพการณ์ของปัจจัยเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งที่กำหนดโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ของเขา ส่วน Suphanwanit (2011, p.6) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมนั้นแยกจากกันไม่ออก สมัยหนึ่ง ๆ สังคมเป็นอย่างไร วรรณกรรมก็จะสะท้อนออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน วรรณกรรมกับสังคมเป็นสิ่งที่ผูกพันกัน และวรรณกรรมจะสะท้อนทั้งความคิด ความเชื่อ และความเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดยั้ง นอกจากนี้ Jitjamnong (2022, p. 142) กล่าวว่า วรรณคดีสะท้อนสังคมผ่านทัศนะของผู้แต่ง ไม่ว่าเขาจะได้รับแรงกระตุ้นให้คล้ายตามสังคม หรือโต้แย้งสังคมในแง่ใดแห่งหนึ่ง สังคมมีอิทธิพลต่อผู้แต่งอาจเป็นสังคมจินตภาพ หรือสังคมภายนอก หรือทั้งสองอย่าง

จากแนวคิดและคำอธิบายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมเป็นกระจกเงาสะท้อนสังคม และชีวิตมนุษย์ผ่านทัศนะ ความรู้สึก และประสบการณ์ของผู้เขียน ทำให้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนความรู้สึก ความปรารถนา และชีวิตจิตใจของคนในแต่ละยุคสมัยได้อย่างชัดเจน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนในวรรณกรรมไทยมีหลายเล่ม เช่น Bunto (1999) ศึกษาเรื่อง “ภาพสะท้อนวิถีชีวิตของชาวจีนที่ปรากฏในวรรณกรรมของหยก บุรพา” พบว่า มีการนำเสนอเรื่อง ครอบครัวและเครือญาติ เน้นการให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว ผู้ใหญ่เป็นผู้มีสิทธิ์ในครอบครัว ในด้านสถานภาพทางเพศ ผู้ชายต้องเป็นผู้นำ ด้านค่านิยม มีการพึ่งตนเอง ความกตัญญูต่พ่อแม่ ในด้านความเชื่อ มีการสร้างฮวงซุ้ย ความเชื่อต่อเรื่องฟ้าดิน Chen (2011) ศึกษาเรื่อง “ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนชนบทในวรรณกรรมของกิมหลั่น” พบว่า คนไทยเชื้อสายจีนชนบทนิยมมีลูกหลานจำนวนมาก และต้องการได้ลูกชายมากกว่าลูกสาวเพื่อสืบตระกูล สถานะทางเพศของผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง นิสัยคนไทยเชื้อสายจีนชนบทมีนิสัยขยัน ประหยัด กตัญญูต่พ่อแม่ ซื่อสัตย์สุจริตและอดทน เทศกาลตรุษจีนถือเป็นเทศกาลและประเพณีที่สำคัญที่สุดของคนไทยเชื้อสายจีนชนบท Ma (2012) ศึกษาเรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายของประภัสสร เสวิกุล” พบว่า ด้านการสั่งสอนชาวไทยเชื้อสายจีนจะสั่งสอนลูกหลานให้มีคุณธรรม ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูต่พ่อแม่ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การพึ่งตนเอง ความประหยัด และความถ่อมตัว ด้านความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นเก่ายังคงรักษาเอาไว้ได้อย่างดี แต่พอรุ่นหลังความสำคัญที่ให้กับขนบธรรมเนียมและประเพณีเก่า ๆ ค่อย ๆ ลดลง ด้านอิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อผู้อ่าน พบว่า ผู้เขียนกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของผู้หญิงและยุติความรุนแรงในครอบครัว Xu (2012) ศึกษาเรื่อง “ภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจากนวนิยายไทย” พบว่า ในด้านครอบครัวจะนิยมมีครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ มีลูกหลานจำนวนมาก โดยมีผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เพื่อช่วยดำเนินธุรกิจและสืบตระกูล ด้านคุณธรรมคือ ซื่อสัตย์ สุจริต กตัญญูต่พ่อแม่ ขยันหมั่นเพียร พึ่งตนเอง ประหยัด และถ่อมตัว ด้านความเชื่อ คนไทยเชื้อสายจีนเชื่อเรื่องโชคร้ายจากการมีลูก เรื่องการสร้างฮวงซุ้ย และเชื่อเรื่องโหงวเฮ้ง

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้เป็น แนวทางในการวิเคราะห์ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านค่านิยม และด้านขนบธรรมเนียมและความเชื่อ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์รวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์ พบภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านค่านิยม และด้านขนบธรรมเนียมและความเชื่อ ดังนี้

1. ด้านภาษา

ภาษาเป็นระบบกฎเกณฑ์ที่คนในสังคมคิดขึ้นเพื่อใช้สื่อสารความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และความต้องการต่าง ๆ ภาษาช่วยให้สังคมดำรงวัฒนธรรมของตน คนที่สื่อสารโดยใช้ภาษาเดียวกันทั้งการพูดและการเขียน ความรู้สึกนึกคิด ๆ จะมีความเป็นชนชาติเดียวกันอยู่ด้วย

ในเรื่องสั้นเรื่องถ้อยคำที่ร่วงหล่น สะท้อนวัฒนธรรมด้านภาษาได้ชัดเจนที่สุด ตัวละครแม่เป็นคนฮ่องกงย้ายตามอาภิง (ตา) และอาผ่อง (ยาย) ที่เป็นคนจีนกวางตุ้งมาอยู่ประเทศไทยตอนอายุประมาณ 10 ขวบ จนกระทั่งปัจจุบันแม่อายุ 68 ปี แม่ลืมถ้อยคำภาษาจีนที่เคยใช้ ไม่สามารถนึกได้ว่าคำนั้น ๆ มีรูปร่างอย่างไร เขียนอย่างไร และออกเสียงอย่างไร ลูกชายจึงพาแม่ไปพบแพทย์เพื่อปรึกษาอาการแพทย์เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ง่าย ๆ และให้คำแนะนำ ลูกชายหาวิธีที่จะรื้อฟื้นความทรงจำภาษาจีนของแม่

ให้กลับคืนมา เขาซื้อหนังสือสอนภาษาทางดั่งสองสามเล่มให้แม่ และสอนแม่ใช้แอปพลิเคชันเพื่อดูวิดีโอสอนภาษาทางดั่งหรือละครฮ่องกง

แม่บอกว่าหนังสือเรียนภาษาและละครที่แม่ค้นพบในแอปพลิเคชันทำให้แม่รู้สึกเหมือนตอนเด็ก ๆ แม่ได้นี้ไปตามตัวอักษรต่าง ๆ บนหน้าหนังสือ แล้วอ่านออกเสียงทีละคำ เหมือนเด็กหน้าห้องที่จดจ่อกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ เวลาละครแม่จะเปิดเสียงจากมือถือให้ดังที่สุด มันทำให้แม่รู้สึกเหมือนตอนดูทีวีในบ้านที่ฮ่องกง (Rakwattananon, 2021, p.49)

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การที่แม่พยายามฟื้นความทรงจำเกี่ยวกับภาษาจีน เพื่อจะรักษาความเป็น จีนของตนไว้นั้น มีนัยแห่งความภาคภูมิใจของแม่ในเรื่องภาษาและเชื้อชาติของตนแฝงอยู่

การที่แม่ย้ายมาอยู่เมืองไทยต้องสื่อสารด้วยภาษาไทย ประกอบกับการใช้ภาษาจีนของแม่มีขอบเขตจำกัด ใช้ได้เฉพาะในครอบครัวของแม่ซึ่งบางคนก็ไม่สนทนาและกับเครือญาติเท่านั้น แม่ยอมสละเงินถ้อยคำสำนวนเงินจำนวนหนึ่งไปซึ่งเป็นเรื่องปกติ

ผมเคยชมฝีมือการทำอาหารของแม่ “แค่ห่อไส้เกี้ยว แล้วเอาไปต้มเท่านั้นเอง” แม่พูดสั้นประโยค ความกระวนกระวายแบบวันนั้นกลับมาปรากฏอยู่บนใบหน้าของแม่อีกครั้ง ผมจับมือของแม่ไว้ “มันเป็นอะไร” ผมถาม “มันนึกว่าต้มไม่ออก” “หมายถึงภาษาจีนใช่ไหม” แม่พยักหน้า ผมหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมาแล้วค้นหาคำว่าต้มเป็นภาษาจีนทางดั่ง (Rakwattananon, 2021, p.48)

เมื่อแม่หลงลืมถ้อยคำต่าง ๆ มากและถี่ขึ้น ลูกชายได้พาแม่ไปรับการสนทนากลุ่ม ผลการตรวจปกติดีทุกอย่าง

ผลออกมาว่าสมองของแม่ปกติดีทุกอย่าง หมอทำได้เพียงสั่งยาให้กินต่อไป พร้อมบอกให้ผมจับตาคุณแม่ให้มากขึ้น และทำเครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือวิธีใดก็ตามที่จะทำให้แม่กลับมาหาผมได้ในกรณีที่เกิดวันหนึ่งอาการของแม่ลุกลามเป็นคนความจำเสื่อมและหายไปจากบ้าน (Rakwattananon, 2021, p.51)

เมื่อความพยายามของแม่ที่จะรื้อฟื้นภาษาจีนไม่สัมฤทธิ์ผล ไม่สามารถนึกคำภาษาจีนได้อีกแล้ว แม่จึงถอดใจยอมแพ้

แม่แค่ไม่พูดภาษาจีน ไม่ฟังเพลงจีน ไม่อ่านหนังสือจีน ไม่ดูละครจีนอีกต่อไป สิ่งเหล่านี้กลายเป็นสิ่งแปลกปลอมในชีวิตแม่ และตอนนี้ก็คงเกินกำลังของแม่ที่จะเรียนรู้มันจากศูนย์ แม่ไม่เอายากกลับไปฮ่องกงอีก แม่บอกว่าถึงไปก็มีแต่ภาษาที่ไม่คุ้นเคยอยู่รอบกาย พูดอะไรกับใครเขาก็ไม่ได้ แม่คิดว่าที่นั่นไม่ใช่ที่ของแม่อีกแล้ว (Rakwattananon, 2021, p.55)

ข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ภาษาจีนที่แม่คุ้นเคยใช้สื่อสารในวัยเด็กที่แสดงความเป็นตัวตนและความภาคภูมิใจในเชื้อชาติจีนของแม่ได้สูญหายไป ความรู้สึกของแม่ที่แฝงไว้ในข้อความดังกล่าวก็คือ สิ้นภาษาก็ไร้ชาติไร้อัตลักษณ์ความเป็นเชื้อชาติ

ดังนั้น จากเรื่องสั้นเรื่องถ้อยคำที่ร่วงหล่นจึงสะท้อนความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อภาษาว่า ภาษาคือวัฒนธรรม เป็นเครื่องแสดงความเป็นชาติ ความเป็นเชื้อชาติ และแสดงถึงความรู้สึกของชนชาติเดียวกัน เราจึงควรภาคภูมิใจในภาษาของตนเอง

2. ด้านค่านิยม

ค่านิยมเป็นข้อตกลงของผู้คนในสังคมที่เห็นชอบและกำหนดขึ้น ค่านิยมเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

อย่างไรก็ตาม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง ผู้คนได้รับการศึกษามากขึ้น มีประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้น ค่านิยมเก่าที่เคยยึดถือปฏิบัติกันมาอาจเปลี่ยนแปลงได้ ผลการวิจัยพบภาพสะท้อนด้านค่านิยม 2 ประการ ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับผู้ชายเป็นใหญ่ และค่านิยมเกี่ยวกับสังคมอาวุโส

2.1 ค่านิยมเกี่ยวกับผู้ชายเป็นใหญ่ สังคมจีนโบราณปลูกฝังสืบทอดกันมาว่า ศูนย์กลางชีวิตของทุกคนอยู่ที่ครอบครัวและวงศ์ตระกูลสามีเป็นหลักของภรรยาและบุตร บุตรจะต้องเชื่อฟังบิดามารดา และกตัญญูต่อท่าน ค่านิยมหนึ่งที่อยู่กับครอบครัวคนจีนตลอดคือ การให้ความสำคัญกับลูกชาย เพราะลูกชายเป็นกำลังสำคัญในการทำมาหากิน และแข็งแรงกว่าลูกสาว ช่วยคุ้มครองคนในครอบครัวและทรัพย์สิน เมื่อแต่งงานจะทำให้สืบทอดวงศ์ตระกูลของครอบครัว การมีลูกชายจึงเป็นค่านิยมในครอบครัวจีน (Sikkakoson, 2016, p.14)

1) การรักลูกหลานผู้ชายมากกว่าลูกหลานผู้หญิง

ในเรื่องสั้นเรื่อง Pieces เศษเสี้ยว บทสนทนา ความทรงจำ สะท้อนค่านิยมการรักลูกหลานผู้ชายมากกว่าลูกหลานผู้หญิงได้อย่างชัดเจน ดังบทสนทนายระหว่างลูกชายกับแม่

ผมเป็นลูกคนเล็กของบ้าน ด้วยความเป็นลูกชายหรือเปล่าก็ไม่รู้ ทำให้แม่ค่อนข้างโอ้อวดและตามใจในขณะที่ยี่ ๆ มักจะคอยพูดกับผมเสมอว่า สมัยตัวเองม่่าไม่เห็นจะใจดีแบบนี้ (Rakwattananon, 2021, p.254)

ในเรื่องสั้นเรื่องผู้ให้กำเนิด ปรากฏชัดเจนถึงความต้องการลูกหลานเพศชายไว้สืบทอดวงศ์ตระกูลผ่านการกระทำของแม่สามี เมื่อสามีไม่สามารถมีหลานชายให้นางได้ สามีจะถูกเหยียดหยาม ดูหมิ่น ดังบทสนทนายระหว่างแม่สามีกับลูกสะใภ้

“คราวนี้ที่ผู้หญิง” ในน้ำเสียงเย็น ๆ ที่เหมือนผิวน้ำ เงียบสงบ โทสะบอวลลึกลงไป “ม่่า หนูขอโทษ” หญิงชราไม่ตอบคำ แต่ลึกลงไปในดวงตา ความหยาบเหยียดเกลียดซึ่งหนาแน่นกว่า “ถ้ามีหลานชายให้ได้ก็อย่าขอโทษเลย” หญิงชราพูดเรียบ ๆ หญิงสาวได้แต่หลบหน้า อารมณ์ของคนที่ยังมองลงมาเอ่อตันเกินกว่าเธอจะรับไหว เธออยากให้คนตรงหน้าตลาดหวาดและก่นด่าเธอเสียยิ่งกว่าถูกมองด้วยความขยะแขยงราวกับเธอเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจเหลือประมาณแบบนี้” (Rakwattananon, 2021, p.97)

ในสังคมจีนโบราณที่ไม่ต้องการทารกผู้หญิงหรือทารกที่ไม่สมบูรณ์ หมอตำแยจะทำให้ทารกเสียชีวิตตามคำสั่งของผู้มีอำนาจในครอบครัวนั้น เมื่อสามีให้กำเนิดทารกเป็นผู้หญิง ทารกจึงถูกกำจัด ดังข้อความ

“แล้วลูกหนูละมั่ว” คำถามกระซิบซิบเป็นเสียงหวีดหวิว อ่อนแรง พร้อมจะถูกพัดพาให้จมหาย “ผู้หญิง เกือบไว้ใจไ้ค่า” เพียงเท่านั้นที่หญิงชราตอบกลับมา (Rakwattananon, 2021, p.98)

ความต้องการมีหลานชายอย่างที่สุด แม่สามจึงเสาะหาญาติมาให้ลูกสะใภ้รับประทาน และใช้วิธีการต่าง ๆ แม้กระทั่งเฝ้าดูทวงทำการมีเพศสัมพันธ์ของลูกชายกับลูกสะใภ้เพื่อให้ถูกต้องตามที่ตนคิด อันจะช่วยให้ได้ หลานชาย ดังข้อความ

“มาได้ยาคิดมา” แม่สามมีพูด ความสับสนยังหนาแน่นเหมือนหมอกเมฆเสียดำ ไม่ทันที่เธอจะได้พูดหรือคิดอะไรไปมากกว่านี้ หญิงชราส่งสัญญาณให้ชายหนุ่ม เขาพยักหน้ารับและค่อย ๆ ปีนขึ้นมาบนเตียง...หญิงชราเฝ้ามองความเคลื่อนไหวของทั้งคู่อย่างใกล้ชิด เพื่อให้แน่ใจว่าการสอดใส่ นั้นเกิดขึ้นอย่างถูกต้อง เป็นการเย็บเย็บที่ต้องปฏิบัติ (Rakwattananon, 2021, pp.100-101)

การกระทำทั้งหมดของแม่สามมีสะท้อนค่านิยมที่ตนเองยึดติดคือ ‘ยกผู้ชาย กดผู้หญิง’ ซึ่งไม่เพียงลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ เหยียดเพศหญิงด้วยกันแล้วยังได้ทำลายและทำร้ายชีวิตของผู้บริสุทธิ์อีกด้วย อย่างที่นางได้กระทำกับลูกสะใภ้และทารกผู้หญิงหลายคนที่เป็นหลานของนางอย่างโหดเหี้ยม

ส่วนเรื่องสันเรื่องพี่สาวของผม ผู้อ่านได้เห็นปัญหาการไม่ลงรอยกันของพี่สาวและน้องชาย เนื่องจากคนในครอบครัวเชิดชูชื่นชมแต่ลูกหลานที่เป็นชาย และนำไปเปรียบเทียบกับลูกหลานที่เป็นหญิง คำพูดการกระทำซ้ำ ๆ รวมทั้งการใช้ความรุนแรงในครอบครัวส่งผลต่อจิตใจของผู้ถูกกระทำอย่างมาก ดังตอนหนึ่งในเรียงความที่น้องชายเขียนส่งครู

“ตอนกินข้าว ทุกคนจะรุมดักโน้มน้าวกันให้ผมกิน ไม่ใช่แค่พ่อแม่หรอก อาม่าก็เหมือนกัน ทั้ง ๆ ที่กับข้าวจานสูงอย่างกับภูเขาจนผมแทบกินไม่ไหว แต่กลับไม่มีใครสนใจดักกับข้าวให้พี่เลยที่ต้องคอยดักข้าวกินเอง เมื่อไหร่ที่พี่ทำข้อล่อมกระทบกับงานเสี่ยงดังเกินไปนิดเดียว ก็จะได้โดนดุทันที” (Rakwattananon, 2021, p.223)

และอีกเหตุการณ์หนึ่งคือ ตอนที่น้องชายรายงานผลการเรียนให้ทุกคนฟังขณะร่วมรับประทานอาหารมื้อเย็น ดังข้อความ

วันนี้พ่อและแม่อาผมไปเปรียบกับพี่อีกแล้ว ผลการสอบวัดระดับชั้นออกมาเป็นที่น่าพอใจ ผมสอบได้อันดับต้น ๆ ของห้อง ส่วนในระดับชั้น อีกแค่สองสามอันดับผมก็จะขึ้นไปอยู่หลักเดียวทุกคนในบ้านดีใจมาก (อาจะไม่ทุกคน) ตอนกินข้าวเย็น พ่อ แม่ และอาม่า แย่งกันดักข้าวให้ผมเยอะกว่าทุกวัน (แม่ไม่ลืมแะดักให้พี่ แม้จะแค่ครั้งเดียวก็ตาม) “ตอนเจ๊อายุเท่านี้ นุ่น เกือบได้ที่โหล” แม่พูดแล้วหัวเราะออกมา” (Rakwattananon, 2021, p.231)

จากเหตุการณ์นี้ พี่สาวไม่พอใจมาก เดินลงเท้าเสียงดังขึ้นห้องและเฝ้าปากเสียงกับน้องชายอย่างรุนแรง จนพ่อแม่ต้องเข้ามาในห้อง ดังข้อความ

พ่อและแม่เข้ามาในห้อง แคเห็นพี่และสภาพของผมทั้งสองคนก็จะประตืดประต้อเรื่องราวในหัวแม่ทันที แม่เข้ามาทอดม ส่วนพ่อพาพี่ออกไป “โอ้มันอยู่นั่นแหละ จะเป็นเด็กปัญญาอ่อนอยู่แล้ว อะอะก็ร้องไห้” เสียงของพี่แทบจะเป็นเสียงกรี๊ดร้อง ค็นั่น พี่โดนพ่อต้อย่างแรง ไม่เรียวยาวที่ไข้วโทษที่มานับครั้งไม่ถ้วน ครั่งนี้มันหักครั่งมือของพ่อ” (Rakwattananon, 2021, pp.232-233)

หลังจากเลิกทะเลาะกัน พี่สาวได้กล่าวขอโทษน้องตามพี่แม่สั่งโดยที่ไม่มองหน้าน้อง และตั้งแต่นั้นมาพี่ก็จะหลบหน้าน้อง ไม่มองหน้าน้องอีกเลย แม้เวลารับประทานอาหารร่วมกันของครอบครัว ความน้อยเนื้อต่ำใจที่ไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่น และการปฏิบัติที่เท่าเทียมกับน้องชาย เธอจึงหาทางออกให้กับตนเองโดยเลือกที่จะอยู่หอพักเมื่อเธอได้เรียนต่อมหาวิทยาลัย และไม่กลับบ้านอีกเลย แม้พ่อแม่จะขอร้องและอ้อนวอน ดังข้อความ

แต่ไม่ว่าพ่อแม่จะพูดอย่างไร พี่ก็ไม่ยอมกลับบ้าน เช็งแม้ง ตรุษจีน ปีใหม่ ทุกเทศกาลผ่านไป โดยไม่มีที่อยู่บนโต๊ะอาหารในบ้าน ไม่รู้ว่าพี่ให้เหตุผลว่าอย่างไร แต่ทุกคนต่างรู้ถึงสาเหตุที่แท้จริงซึ่งไม่มีใครพูดออกมา (Rakwattananon, 2021, p.234)

จนกระทั่งเธอตั้งครรภ์และแอบกลับบ้านในยามดึกเพื่อขอยืมเงินน้องชายโดยกำชับไม่ให้บอกพ่อแม่ แม้เรียนจบเธอก็ไม่ได้แจ้งให้พ่อแม่ทราบ

อย่างไรก็ตาม อีกห้าปีต่อมาเธอก็กลับบ้าน อาจเนื่องมาจากเธอมีลูกจึงเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก และได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากครอบครัว เพราะทุกคนรู้ว่าการที่เธอไม่กลับบ้านเกิดจากความน้อยใจที่ครอบครัวให้ความสำคัญน้องชายมากกว่าเธอ ดังข้อความ

พอเจอพี่เป็นคนแรก ด้วยเป็นคนต้นข้าวที่สุดในบ้าน ตอนที่พ่อเปิดประตูออกมาสูดอากาศและรับแดดยามเช้า พี่ก็ยืนอยู่ตรงนั้นแล้ว มือข้างหนึ่งกุมมือเด็กชายคนหนึ่งไว้ พี่และพ่อยืนมองหน้ากันสักระยะ ต่างฝ่ายต่างดูเหมือนไม่อยากเชื่อว่าคนตรงหน้ามีตัวตนอยู่จริง ๆ ช่วงขณะผ่านไป เหมือนเพิ่มนาฬิกาเดินหน้าอีกครั้ง พ่อเดินไปกอดพี่แล้วพี่ก็ปล่อยโฮออกมา (Rakwattananon, 2021, p.241)

เรื่องสั้นเรื่องที่พี่สาวของผม สะท้อนให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากการเลี้ยงดูบุตรหลานลำเอียง ให้ความสำคัญลูกชายมากกว่าลูกสาว นอกจากนี้ ยังสะท้อนมุมมองของผู้เขียนที่มีต่อบ้านว่า บ้านเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในครอบครัว เป็นสถานที่สร้างความสุข ความอบอุ่น มีคนที่รักเรา และคนที่เรารัก พร้อมจะรับฟังเรื่องราวความทุกข์ร้อนที่เราได้รับ และปลอบโยนให้กำลังใจเมื่อเราท้อแท้ ผิดพลาด ล้มเหลว

เรื่องสั้นเรื่องน้ำตาใจสลาย ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นความรักของแม่ที่มีต่อลูกชายมากกว่าลูกสาว แม้ลูกชายจะเสียชีวิตไปแล้วแต่แม่ก็ยังมีความรัก ความทรงจำให้เฉพาะลูกชายเท่านั้น ไม่เผื่อแผ่ความรักให้เธอซึ่งเป็นลูกสาว รวมถึงญาติของเธอก็เช่นกัน ดังตอนที่ญาติ ๆ มาเยี่ยมที่บ้านหลังจากน้องชายของเธอเสียชีวิต

ตอนที่ญาติ ๆ มาเยี่ยมพ่อแม่ที่บ้าน ฉันมักจะแอบได้ยินพวกเขาบางคนคุยกันลับหลังเวลาพ่อกับแม่ออกจากห้องไปหยิบของหรือเตรียมอาหาร “น่าสงสาร ทำไมต้องเป็นลูกชายด้วยนะ” (Rakwattananon, 2021, p.213)

แม้ไม่เคยบอกว่ารักเธอ เห็นเธอเป็นคนแปลกหน้า จำเธอซึ่งเป็นลูกที่เหลือเพียงคนเดียวไม่ได้ ทั้งที่เธอเฝ้าดูแลปรนนิบัติอย่างเอาใจใส่หลังจากที่แม่ความจำเสื่อม เนื่องจากได้รับความกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรงเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งว่า พบร่างน้องชายของเธอที่เสียชีวิตไปมากกว่า 20 ปี แล้ว ตั้งข้อความ

การดูแลแม่ที่แก่ชราเป็นงานหนักหน้อย การดูแลแม่ที่แก่ชรา และเห็นเราเป็นเพียงคนแปลกหน้า เป็นงานที่หนักหน้อยอย่างแสนสาหัส ทุกวัน ฉันตื่นมาพบกับสายตาเย็นชาของแม่ “นี่ใคร” ฉันไม่ตอบ ปลอมใจคำถามเลื่อนลอยผ่านไปอย่างไม่มีแสบ “แน็กไปไหน” แววดาแข็งกร้าว เรียกร้อง และเร่งเร็ว (Rakwattananon, 2021, p.217)

การให้ความรักกับลูกชายมากกว่าลูกสาวที่แม่ของเธอบริปฏิบัติ จึงเป็นการกดทับและแรงผลักดันให้เธอตัดสินใจฆ่าแม่ของตนเองโดยการเหยียงแม่ให้ตกสะพานข้ามหน้าผา ดังข้อความ

“ม่” ฉันเรียกแม่แล้วกอดแม่เอาไว้ “ขอบคุณนะ” แม่บอกฉันสำหรับฉันนี่คงมากที่สุดที่ฉันจะขอได้แล้ว ฉันกระชับอ้อมกอดให้แน่น ก่อนออกแรงเหยียง ท่ามกลางการร่ำไห้เสียงกึกก้องของน้ำตกกลายเป็นกัมปนาทที่คล้ายการระเบิด ฉันกรีดร้องออกมาอย่างสุดเสียง แต่เป็นเพียงความเงียบที่ฉันได้ยิน” (Rakwattananon, 2021, pp.220-221)

การฆ่าแม่หรือการทำมาตุฆาตในทางพระพุทธศาสนาถือเป็นอนันตริยกรรม คือ กรรมที่เป็นบาปหนักที่สุด (Royal Academy, 2013, p.1368) ในเรื่องสั้นเรื่องน้ำตกใจสลายนี้ ผู้เขียนได้นำพฤติกรรม การฆ่าแม่ของลูกสาว มาเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการทำลายล้างค่านิยมการให้ความรักกับลูกชายมากกว่าลูกสาวให้หมดสิ้นไป

2) ลูกชายต้องแต่งงานสืบทอดวงศ์ตระกูล ในประเทศจีน ผู้ชายโสจะเป็นผู้ชายแบบ ‘เถาไม่ไผ่ผล’ คือ การขาดผู้สืบทอดวงศ์ตระกูล การแต่งงานจึงเป็นวิธีเดียวเพื่อการสืบทอดทายาท โดยหัวหน้าครอบครัวมีอำนาจเลือกและตัดสินใจในการสมรสของลูกหลานได้อย่างเต็มที่ (Diprawat, 2021, 18)

ในเรื่องสั้นเรื่องเราล้วนรื่นรมย์ในงานฉลองสมรส เป็นเรื่องของผู้ชายรักร่วมเพศที่ต้องแต่งงานกับผู้หญิง เพื่อให้พ่อที่เขารักภาคภูมิใจแม้เขาจะเจ็บปวด ดังข้อความ

พ่อของเขาเป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ มีคนนับหน้าถือตาพอสมควร ตอนที่ชายหนุ่มบอกว่าจะแต่งงาน พ่อสั่งให้เขาพิมพ์บัตรเชิญเชิญจากจำนวนที่เขาคาดการณ์ไว้ราว ๆ สองสามร้อยใบ เพื่อส่งให้เพื่อนและคนรู้จัก “งานแต่งงานลูกชายคนเดียว” พ่อบอกแบบนี้ (Rakwattananon, 2021, p.183)

การแต่งงานครั้งนี้ชายหนุ่มไม่ได้มีความสุขเลย เขาได้แตุ่่นวายใจและครุ่นคิดถึงแต่ ‘เขา’ ซึ่งเป็นคนรัก

คืนนี้ในใจชายหนุ่มคิดถึงคนอยู่สามคน หนึ่ง-พ่อของเขา สอง-เธอ เจ้าสาวของเขา สาม-เขา ชายหนุ่มคิดถึงเขา (Rakwattananon, 2021, p.182)

หากชายหนุ่มเห็นแก่ความสุขของตนเอง ปฏิเสธการแต่งงานโดยเปิดเผยความลับให้พอรู้ว่าเขาเป็นผู้ชายที่ชอบเพศเดียวกัน และมีคนรักแล้ว สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับพ่อของเขา คือ ความเสียใจหมดความภาคภูมิใจในตัวเขา หมดความสุข หมดความหวังที่จะมีทายาทสืบทอดวงศ์ตระกูล ดังข้อความ

“ผมเลี้ยงเขามาด้วยตัวคนเดียว เขาทำให้ผมรู้สึก ว่า ชีวิตนี้ถึงจะไม่มีคนรัก หรืออาจจะไม่ได้แต่งงานอีก แต่แค่มีเขา ผมไม่ต้องมีใครก็ได้” น้ำเสียงของพ่อเปลี่ยนไป จากความตื่นเต้น เป็นการสั่นสะเทือนจากการสะกดกลั้น “ผมหวังว่าจะให้เขามีคนรักและชีวิตคู่ที่ดี ผมอยากให้เขามีในสิ่งที่ผมไม่เคยมี” (Rakwattananon, 2021, p.191-192)

ดังนั้นการที่ชายหนุ่มตัดสินใจแต่งงานกับหญิงสาวและเลิกกับผู้ชายที่เขารักจึงเป็นความถูกต้องในความคิดของเขา แม้เขาจะต้องปิดบังเพศสภาพของเขาตลอดเวลา เพื่อให้มีที่ยืนในสังคมที่ยังไม่ยอมรับผู้ชายที่ชอบเพศเดียวกัน ดังข้อความ

เขามีความสุขหรือเปล่า? นั่นอาจเป็นเรื่องรอง เขาเพียงรู้สึกว่าได้กระทำการบางสิ่งที่ต้อง (Rakwattananon, 2021, p.187)

เรื่องสั้นเรื่องเรลวันรีนรมย์ในงานฉลองมงคลสมรส เป็นภาพสะท้อนผู้ชายที่ชอบเพศเดียวกันที่เลือกการแต่งงานเพื่อให้มีทายาทสืบทอดวงศ์ตระกูลตามค่านิยมของครอบครัว และเพื่อปกปิดความจริงแม้ตนเองจะมีความสุข แทนการเลือกที่จะเป็นตัวของตัวเองโดยเปิดเผยเพศสภาพและรสนิยมทางเพศของตนต่อสังคม ซึ่งจะทำให้ชีวิตมีความสุข

2.2 ค่านิยมเกี่ยวกับสังคมอาวุโส คือ การให้ความเคารพผู้ใหญ่ ลูกหลานที่เป็นผู้ชาย ถ้าเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามความต้องการของพ่อแม่หรือเครือญาติที่เป็นผู้ใหญ่ ก็จะได้รับความรัก ความชื่นชม และจะกลายเป็นความซิงซัง หากลูกหลานไม่ได้เป็นอย่างที่คาดหวัง ค่านิยมนี้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องสั้นเรื่องหลานชายคนโปรด ดังข้อความ

สี่ปีที่เฝ้ารอน้องชายและน้องสาวคนเล็กให้กำเนิดลูกชายยาวนานนับสิบปี ทุกคนตกหลุมรักเด็กน้อยตั้งแต่แรกเห็น รู้สึกว่าสิ่งมีชีวิตเล็กจ้อยตรงหน้าดูมีคุณค่าน่าทะนุถนอมยิ่งกว่าสิ่งใด (Rakwattananon, 2021, p.106)

หลังจากนั้นญาติพี่น้องทั้งข้างพ่อข้างแม่ต่างก็แวะเวียนมาเยี่ยมหลานชายคนโปรดอยู่เสมอ แต่เกรงว่าจะ เป็นการรบกวนน้องมากเกินไปจึงเปลี่ยนสถานที่และกำหนดวันรวมญาติใหม่ เช่น วันสำคัญต่าง ๆ ของชาวจีน และทุกครั้งทีแต่ละคนเฝ้ามองหลานชายเติบโตขึ้นก็จะจินตนาการปั้นแต่งถึงอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับหลานคนนั้นไปต่าง ๆ นานา ดังข้อความ

บ้างก็คิดว่าเขาจะโตขึ้นมาเป็นเจ้าคนนายคน มีลูกน้องในการควบคุมดูแลนับร้อย หรือไม่พันแล้วก็ต้องเป็นเจ้าธุรกิจมูลค่านับพัน ๆ ล้าน หรือถ้าคิดใหญ่อีกสักนิด เขาคงจะกลายเป็นผู้มีอิทธิพลไปไหนก็มีแต่คนนับหน้าถือตา ปะหลกยกมือไหว้ยามเดินผ่านสิ่งผาย (Rakwattananon, 2021, p.108)

แล้วแต่การพบกันเฉพาะวันสำคัญก็ไม่ใช่เพียงพออีกต่อไป พวกญาติต้องการรู้ให้มากขึ้น อยากมีส่วนร่วมให้มากขึ้น พฤติกรรมการโทรศัพท์ของเหล่านายติ ๆ จึงเกิดขึ้น ดังข้อความ

โดยไม่ต้องพูดคุยหรือมีข้อตกลงรับรู้ร่วมกัน เหล่าพี่น้องก็เริ่มผลัดกันโทรไปหาน้องคนเล็กของตัวเอง สิ่งที่ยากรู้ก็คือ หลานกำลังตั้งใจเรียนอยู่หรือเปล่า ยังเป็นเด็กดีอยู่ไหม และพวกเขาจะมีความสุขอย่างยิ่งเมื่อได้คำตอบว่าหลานชายกำลังทำการบ้าน เรียนพิเศษ หรือทำอะไรก็ตามแต่ที่พวกเขาเห็นว่ามิประโยชน์ ไม่เสียเวลากับการละเล่นไร้สาระใด ๆ” (Rakwattananon, 2021, p.109)

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าสิ่งที่ควบคุมกับความรักหลานอย่างล้นเหลือก็คือ การคาดหวังของญาติ ๆ ที่ต้องการให้หลานชายมีอนาคตที่ดี มีความมั่นคง มีชื่อเสียงเป็นที่เชิดหน้าชูตาวงศ์ตระกูล การถูกคาดหวังชีวิตถูกวางล้ำ ประกอบกับการไม่มีอิสระในการดำเนินชีวิตตามวิถีของตนเองจึงสร้างความกดดันให้แก่หลานชาย พฤติกรรมของเขาจึงแปรเปลี่ยนจากเด็กดีเป็นเด็กร้าย ก้าวร้าว ต่อต้าน ไม่เชื่อฟัง ไม่เคารพญาติ ๆ จนพวกเขาคิดและแน่ใจว่าไม่ใช่หลานชายตัวจริง มีคนอื่นปลอมมาเป็นหลานของพวกเขา เช่นในวันรวมญาติวันหนึ่งหลังจากที่ครอบครัวของหลานชายกลับไปแล้ว ญาติ ๆ ก็สนทนากันถึงพฤติกรรมของหลานชาย ดังข้อความ

กลับกลายเป็นว่าครั้งนี้คือการดับความหวังให้ুবวอดอีกขาดภาพแห่งความฝันของพวกเขาเสียหมดสิ้น ไม่เพียงแต่ความก้าวร้าวแข็งกระด้างจะไม่ลดน้อยลง หากอุปนิสัยภายนอกของหลานชายกลับเปลี่ยนแปลงไปแทบจะสิ้นเชิง (Rakwattananon, 2021, p.116)

“มันแปลกเกินไป เปลี่ยนไปจนเหมือนอยู่ ๆ ก็กลายเป็นใครก็ไม่รู้ พูดยากที่ไม่มีทางเสียงกระซอก โสภซก สักเกตมาตั้งแต่คราวก่อนหน้าแล้ว จู๋ ๆ ผอมลงปุปบับชวบชวบขนาดนี้ มันจะเป็นยังไง” ข้อสังเกตจากหลังเรียกความสนใจ และการพยักหน้าตอบรับไร้สัมผัสเสียงจากที่ ๆ อีกคำรบ “โอ้เท่าที่ซังกะตายนั้นอีก ดูสิ้นหวังกับชีวิตอะไรขนาดนั้น แล้วมีใครเห็นหน้าตอนนั้นหรือเปล่า อยู่ดี ๆ ก็จ้องมองอย่างกบจะกินเลือดกินเนื้อ ทั้ง ๆ ที่พวกเราที่พูดเล่นหัวด้วยความเอ็นดูเหมือนปกติ” ใจฟูตขึ้นเหมือนเป็นการเรียกให้ใบหน้าบูดเบี้ยวในความทรงจำกลับมาอยู่ตรงหน้าอีกครั้ง (Rakwattananon, 2021, pp.118-119)

และอีกเหตุการณ์หนึ่งคือ ตอนที่ญาติ ๆ พากันไปพบพ่อแม่ของหลานชายเพื่อคัดค้านให้พ่อแม่ยอมรับว่าหลานคนนี้เป็นหลานชายตัวจริง

แล้วน้องชายคนเล็กก็ผุดลุกขึ้น บอกว่าพวกเขาเป็นบ๊วยไรกัน ลูกเขาจะไม่ใช้หลานชายพวกเขาไฉ่ยัง พวกเขายังคงยืนยันไม่ใช้ ยังไงก็ไม่ใช้ เด็กคนนี้เป็นหลานของพวกเขา หลานชายพวกเขาไม่ได้เป็นคนแบบนี้ ไม่ได้ทำตัวแบบนี้ น้อง ๆ ทำอะไรกับลูกชายของตัวเอง (Rakwattananon, 2021, p.124)

การที่ญาติๆ เข้าไปก้าวก่ายกับการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูลูกของครอบครัวหลานชาตินั้นเป็นการกระทำให้พ่อแม่ของหลานชายตกอยู่ในภาวะเครียด เพราะถูกบีบบังคับ ทางออกของพ่อแม่ก็คือการไปส่งสอนลูกชายให้ปฏิบัติตัวตามที่พ่อแม่ต้องการ ซึ่งเป็นการสร้างความกดดันอย่างรุนแรงให้ลูกชาย เมื่อลูกชายต่อต้านจึงทะเลาะกัน พ่อแม่พาลังปากพูดออกไปด้วยความโกรธว่า เขาไม่ใช่ลูก ลูกตัวจริงของพวกเขาอยู่ที่ไหน การพูดเช่นนี้ก็เพื่อให้ลูกชายเป็นเด็กต้อยต่ำที่เคยเป็น แต่เขากลับคิดว่าพ่อแม่ไม่ต้องการเขาเป็นลูก ดังนั้นเขาก็ไม่ต้องการให้ทั้งสองคนนี้เป็นพ่อแม่ของเขาเช่นกัน ผลที่ตามมาคือ ลูกชายฆ่าพ่อแม่ของตนเองอย่างโหดเหี้ยม ดังข้อความที่เด็กชายให้การต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า

จู่ ๆ พ่อแม่ก็เอาแต่พูดว่าผมไม่ใช่ลูกของพวกเขา บอกว่าลูกของพวกเขาจะไม่วันทำตัวแบบนี้ ไม่มีวันกลายเป็นเด็กแบบนี้ แล้วก็เอาแต่ถามผมว่าเอาลูกตัวจริงของพวกเขาไปไว้ที่ไหน ผมเลยคิดว่าพวกเขาจะไม่อยากได้ผมเป็นลูกแล้ว ผมก็เลยไม่อยากได้พวกเขาเป็นพ่อแม่ผมแล้วเหมือนกัน (Rakwattananon, 2021, p.127)

จากข้อความแสดงให้เห็นว่าการที่ลูกต้อยต่ำ ไม่เชื่อฟัง ไม่ปฏิบัติตามความต้องการของพ่อแม่ นั้นเป็นพฤติกรรมเยี่ยงคนที่ไม่ใช่ลูก

การฆ่าพ่อแม่หรือการทำมาตุฆาตปิตุฆาตในทางพระพุทธศาสนาถือเป็นอนันตริยกรรม คือ กรรมที่เป็นบาปหนักที่สุด (Royal Academy, 2013, p.1368) ในเรื่องสั้นเรื่องหลานชายโคโรนนี่ ผู้เขียนได้นำพฤติกรรมการฆ่าพ่อแม่ของลูกชายมาเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการก่อกำเนิดนิยามที่ว่า “ลูกชายหลานชายที่ดีต้องปฏิบัติตามอยู่ในกรอบความต้องการของพ่อแม่และเครือญาติ” ให้สูญสิ้นไป เพื่อคืนเสรีภาพในการดำเนินชีวิตตามแนวทางที่ลูกหลานต้องการ

3. ด้านขนบธรรมเนียมและความเชื่อ

ชาติจีนเป็นชาติเก่าแก่ มีอารยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีมาช้านาน ธรรมเนียมจีนเป็นความนิยมของคนจีนส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา เมื่อชาวจีนอพยพมาแหล่งที่อยู่มั่นคงแล้ว ประเพณีการเฉลิมฉลองเทศกาลสำคัญของคนจีนก็จัดขึ้นตามคติความเชื่อที่คนในชุมชนสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ผลการวิจัยพบภาพสะท้อนด้านขนบธรรมเนียมและความเชื่อ 5 ประการ ได้แก่ การไหว้เทพเจ้าในศาลเจ้า การแขวนโคมแดง การสวมชุดกี่เพ้าสีแดง การไหว้บรรพบุรุษ และการให้อั่งเปา

3.1 การไหว้เทพเจ้าในศาลเจ้า เมื่อตั้งรกรากรวมตัวเป็นชุมชนแล้วจะต้องสร้างศาลเจ้าในชุมชนนั้นเสมอ เพื่อประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนในชุมชนนับถือศรัทธาเป็นที่พึ่งทางใจของชุมชน ได้กราบไหว้เพื่อความเป็นสิริมงคล ทำพิธีกรรมร่วมกันและขอพร ดังข้อความจากเรื่องสั้นเรื่องงานเฉลิมฉลองสีแดง

เด็กชายไม่เคยมาที่ศาลเจ้านี้มาก่อน หากจำได้ว่าแม่เคยเล่าให้เขาฟังว่าเคยไหว้ลูกชายอีกคน (ซึ่งก็คือเขา) ที่ศาลเจ้าแถวบ้าน เด็กชายเข้าใจเอาเองว่าน่าจะเป็นที่นี่ (Rakwattananon, 2021, p.64)

การกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาลเจ้าเพื่อขอพรให้ได้ลูกชายเป็นความเชื่อที่แนบแน่นมากับสังคมจีนโบราณ ยังมีลูกชายหลายคนยังคิดคนจีนถือว่าถ้าปราศจากลูกชาย ร่ำรวยไปก็ไร้ประโยชน์ และก็จะสิ้นสกุล

3.2 การแขวนโคมแดง ในช่วงเทศกาลตรุษจีน คนไทยเชื้อสายจีนจะแขวนโคมแดงไว้บริเวณหน้าบ้าน โดยเชื่อว่าเป็นการขึ้นทางให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งมงคลเข้ามาภายในบ้าน ช่วยให้ผู้อยู่มีความสุข ร่ำรวยเงินทอง คนในครอบครัวมีสุขภาพแข็งแรง ดังข้อความจากเรื่องสั้นเรื่องงานเฉลิมฉลองสีแดง

เมื่อวันสำคัญเวียนมาบรรจบ โคมสีแดงสองดวงจะถูกนำมาประดับที่สองข้างของหน้าบ้าน ทุกหลัง (Rakwattananon, 2021, p.64)

3.3 การสวมชุดกิ๊พ้าสีแดง “ชุดที่เพ้ามีลักษณะเป็นเสื้อที่มีชายเสื้อยาวปกคลุมไปถึงท่อนขาของผู้สวมใส่ มีขนาดพอดีตัว เน้นทรวดทรงของผู้สวมใส่ ด้านข้างจะมีตะเข็บผ่าเพื่อให้สามารถก้าวขาได้สะดวก” (www.bangkokbizng) ชุดกิ๊พ้าเป็นชุดประจำเทศกาลตรุษจีนที่ผู้หญิงนิยมสวมใส่เพื่อความสวยงามและให้เข้ากับบรรยากาศเฉลิมฉลองเทศกาลตรุษจีนหรือวันปีใหม่ของจีน ดังข้อความจากเรื่องสั้นเรื่องงานเฉลิมฉลองสีแดง

แม้ในชุดกิ๊พ้า พ่อโนเสื้อคอปกสีแดงเอ่ยคำอวยพรกับเขาแทนที่จะเป็นคำทักทายอย่างเช่นทุกวัน “สิ่งร้าย ๆ หายไปในวันนี้ ต่อไปขอให้ไม่มีแต่สิ่งดี ๆ เข้ามา” เขาเอ่ยตอบกลับพ่อและแม่ด้วยประโยคเดียวกันตามธรรมเนียม (Rakwattananon, 2021, p.59)

ส่วนในเรื่องสั้นเรื่องคุณ, ฝนพรา และแมวดำ ตัวละคร ‘คุณ’ ซึ่งเป็นคนไทยแท้แต่งชุดกิ๊พ้าไปในงานสมรสของเพื่อนคนจีนตามลักษณะที่เจ้าบ่าวเจ้าสาวกำหนดไว้ ดังข้อความ

“งานแต่งงานใส่ชุดจีนด้วยหรือ” ผมตอบทสันทนา คุณก้มลงสำรวจชุดของตัวเองเล็กน้อย แล้วผมก็ได้รู้ว่าเพื่อนของคุณเป็นคนจีน งานแต่งงานครั้งนี้ เพื่อนเจ้าสาวและเจ้าบ่าวต้องใส่ชุดจีนทุกคน (Rakwattananon, 2021, p.157)

และอีกเหตุการณ์หนึ่งคือ ตอนที่ตัวละคร ‘ผม’ พา ‘คุณ’ ซึ่งเป็นคนรักไปให้ ‘แม่’ ดูตัว ก็สวมชุดกิ๊พ้า แม้ซึ่งเป็นคนจีนยุคเก่ามีความเห็นว่า

มักก็เข้าใจและชอบคุณ แต่การเอาชุดแบบนี้อาจเพราะอยากได้การยอมรับ อยากทำตัวเป็นพวกเดียวกับเรา โดยที่ไม่เข้าใจความสำคัญของชุดแบบนี้ ไม่ได้ทำให้มารู้สึกดีเลย (Rakwattananon, 2021, p.169)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้เขียนที่มีต่อชุดกิ๊พ้าว่า ปัจจุบันชุดกิ๊พ้าสามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส ไม่เฉพาะกับเทศกาลตรุษจีนเท่านั้น ยังนิยมใส่เป็นชุดเจ้าสาว เพื่อนเจ้าสาว โดยปรับเปลี่ยนแบบของชุดให้มีความร่วมสมัยเหมาะสมกับงาน จุดมุ่งหมาย และกาลเทศะ

3.4 การไหว้บรรพบุรุษ เป็นพิธีกรรมที่แสดงความกตัญญูต่อบรรพชน พิธีกรรมนี้เป็นคุณสมบัติที่ดีของมนุษย์ทุกกลุ่มชน

ในเรื่องสั้นเรื่องวันที่ครอบครัวกลับบ้าน กล่าวถึงหญิงชราวัย 78 ปี อยู่บ้านคนเดียวอย่างเงียบเหงา ว่าเหว มีเสียงทีวีที่เปิดไว้เป็นเพื่อน นานหลายปีที่หญิงชราคอยครอบครัวของลูกชายมาเยี่ยมและไหว้บรรพบุรุษในวันตรุษจีน ธรรมเนียมปฏิบัติที่กระทำกันมีขั้นตอนดังนี้ เริ่มด้วยครอบครัวของลูกชาย (ครอบครัวรับจ้าง) นำส้มผลไม้มงคลมาไหว้ขอขมาต่อเจ้าที่ในครัวเรือน (เรื่องนี้ใช้คำว่า กงสีฟาไล แปลว่า ขอให้อร่าราญ) จากนั้นนำส้มวางบนหิ้งที่มีรูปบรรพบุรุษ ต่อด้วยการจุดธูปบอกกล่าวบรรพบุรุษแล้วรับประทานอาหารร่วมกัน เมื่อจะลากลับก็จะไปไหว้บรรพบุรุษ ท้ายสุดคือการแจกอังเปา เช่นตอนที่หญิงลูกสะใภ้รับจ้างเข้าไปไหว้ป้า

“ไม่เป็นไรอาหมิง แค่อามาไหว้มาก็ขอบคุณแล้ว เอ้า! มาไหว้ป้าก่อนมา! ฮกเดินนำหน้าหมิงไปที่หิ้ง หยิบธูปมาส่องดอก จุดด้วยไฟแช็กที่พกมาแล้วส่งให้ภรรยา อาภักก็กริยาคล่องแคล่วรู้งานของลูกชายในวันนี้ทำให้หญิงชราเลิกแปลกใจอยู่ลึก ๆ” (Rakwattananon, 2021, p.25)

หลังจากที่ลูกชาย ลูกสะใภ้ และหลาน 2 คน ซึ่งเป็นพนักงานของบริษัทจัดหาครอบครัว จำกัด กลับไป แล้ว ลูกชายตัวจริงได้โทรศัพท์มาหาหญิงชราด้วยความห่วงใย พร้อมกล่าวขอโทษที่ปีนรั้วมาถึงหลายปีที่ผ่านมาไม่ได้พาครอบครัวมาเยี่ยมหญิงชราและไหว้บรรพบุรุษ เนื่องจากมีงานจำนวนมากที่ต้องทำ และให้ความหวังแก่หญิงชราว่า จะมาหาปีหน้า ดังข้อความ

“ยังเลยม๊า นี้อยู่อยู่ออฟฟิศอยู่เลย ช่วงนี้งานยุ่งมาก” พอลูกชายพูดขึ้น หล่อนถึงเพิ่งสังเกตได้ว่า เสียงของลูกชายฟังดูเหนื่อยล้าเหลือเกิน... “ขอโทษนะม๊า ปีนี้ก็ได้ไปหา ไหว้ป้าหน้าะ” (Rakwattananon, 2021, pp.36-37)

หญิงชราเข้าใจถึงความจำเป็นของลูกชาย ดังนั้นการไหว้บรรพบุรุษในวันสารทจีนที่จะมาถึง ในอีกหลายเดือนข้างหน้านี้ หญิงชราคงใช้บริการของบริษัทจัดหาครอบครัว จำกัด จัดหาลูก หลาน ลูกสะใภ้ มาบริการทดแทนครอบครัวของลูกชายตัวจริงเช่นเดิม

เรื่องสั้นเรื่องวันที่ครอบครัวกลับบ้าน ผู้เขียนได้สะท้อนความถดถอยของประเพณีตรุษจีนและปัญหาผู้สูงอายุที่ถูกลูกหลานทอดทิ้งให้อยู่อย่างเดียวดาย เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไป กลายเป็นกระแสทุนนิยม ส่งผลให้ความรักความผูกพันในครอบครัวลดน้อยลง คนในครอบครัวสนใจแต่เรื่องการทำงานเก็บเงินจนอาจมองข้ามความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวไป

ส่วนเรื่องสั้นเรื่องปีปากบอว่า เป็นเรื่องราวของ ‘ซุน’ ที่ขายคนโตของครอบครัวที่ยึดถือและปฏิบัติตามถ้อยคำของป้าที่บอกไว้เกี่ยวกับการไหว้บรรพบุรุษอย่างเคร่งครัด เขากังวลใจว่าน้อง ๆ จะมาไม่ทันฤกษ์ไหว้ ซึ่งของไหว้ต้องครบและมีจำนวนถูกต้องตามธรรมเนียมที่ป้าได้บอกไว้ ดังข้อความ

“ป้าเคยบอว่าเง ผลไม้ทุกชนิดต้องมีหก ไม่ก็แปดผล ต้องเป็นเลขคู่ แต่ห้ามมีสี่ลูก เพราะไม่เป็นมงคล ต้องมีหก ไม่ก็แปด ไม่จั้นก็ไหว้ไม่ได้” (Rakwattananon, 2021, p.143)

เมื่อลูกกลับผลไม้มงคลที่หมายถึงความสุข ความสดชื่นขาดไปหนึ่งลูก ทำให้เขาต้องรีบไปซื้อหิ้ง ๆ ที่น้องของเขาบอกให้ไหว้เท่าจำนวนที่มีจะได้ไม่เลยฤกษ์ไหว้ แต่เมื่อเขาได้ลูกกลับและกลับมาถึงบ้านน้อง ๆ ได้ไหว้บรรพบุรุษไปแล้ว เมื่อเลยฤกษ์ไหว้แล้ว ‘ซุน’ ก็ไม่ได้ไหว้บรรพบุรุษ โดยมีความเห็นว่า

พวกน้อง ๆ ไม่ฟังคำที่ป้าบอก ป้าบอกว่าถ้าไม่ครบก็ให้ไม่ได้ หมายถึง จะไม่มีการให้เกิดขึ้น จนกว่าของให้จะครบ (Rakwattananon, 2021, p.149)

เขาวงลูกพลับลูกเดียวมันไว้บนโต๊ะ พื้นผิวของมันบุบยุบลงไปตามแรงกดเป็นจั่วคล้ายรอย เสียรูปไม่ชวนมอง ไม่ต้องพูดถึงว่าใครจะนำมันไปรับประทาน (Rakwattananon, 2021, p.150)

เรื่องสั้นเรื่องป้าบอกว่า เป็นเรื่องสั้นที่ผู้เขียนต้องการสะท้อนให้เห็นว่า การยึดติดกับขนบธรรมเนียมโดยไม่มีการยืดหยุ่นหรือการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยหรือสภาพสังคม ตลอดจนความเหมาะสม ความสะดวก ก็อาจจะเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

3.5 การให้อั่งเปา Konanthakiat (1998, p.109-110) กล่าวว่า “เงินอั่งเปา มีคำเรียกเฉพาะว่า เงินแต๊ะเอีย หรือเงินเอี้ยบช่วยจี เป็นเงินสิริมงคล ถ้าผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ให้ลูกหลานเล็ก ๆ เงินมงคลนี้จะมีหมายอวยพรให้ผู้รับโตไป ๆ แข็งแรง สติปัญญาดี หากให้ลูกหลานที่ทำงานแล้ว เงินเอี้ยบช่วยจีจะอวยพรให้การทำงานก้าวหน้ารุ่งเรือง สุขภาพแข็งแรง”

อย่างไรก็ตาม ลูกหลานที่มีรายได้ก็สามารถให้อั่งเปาแก่ญาติผู้ใหญ่ได้เช่นกัน เป็นการอวยพรให้ญาติผู้ใหญ่มีสุขภาพแข็งแรง อายุยืนยาว

ในเรื่องสั้นเรื่องวันที่ครอบครัวกลับบ้าน หญิงชราได้ให้อั่งเปาแก่ลูกชาย ลูกสะใภ้ หลานชายและหลานสาว เพียงฝ่ายเดียว หลานชายและหลานสาวของเงินอั่งเปาเพิ่มโดยคิดตามจำนวนชั่วโมงที่อยู่กับหญิงชราซึ่งเธอก็ยินดีจ่าย เนื่องจากพวกเขาเป็นพนักงานของบริษัท จัดหาครอบครัว จำกัด หญิงชรารู้เงื่อนไขข้อนี้ดี

หลานทั้งสองยกมือไหว้และรับอั่งเปาจากมือหล่อน เมื่อทั้งสองแ้มมองของสีแดงสดในมือดูสีหน้างุนงงที่ปรากฏขึ้นทำให้หล่อนอดถามไม่ได้ (Rakwattananon, 2021, p.31)

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของนิริศพงศ์ รักพัฒนานนท์ ผลการวิจัยพบภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านภาษา พบว่า ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นชาติ เชื้อชาติ และแสดงถึงความผูกพันของชนชาติเดียวกัน 2. ด้านค่านิยม พบว่า มีค่านิยมเกี่ยวกับผู้ชายเป็นใหญ่ คือ การรักลูกหลานผู้ชายมากกว่าลูกหลานผู้หญิง ลูกชายต้องแต่งงานสืบทอดวงศ์ตระกูล และค่านิยมเกี่ยวกับสังคมอาวุโส คือ การให้ความเคารพผู้ใหญ่ ค่านิยมดังกล่าวนี้คนไทยเชื้อสายจีนรุ่นเก่าหรือรุ่นผู้ใหญ่ให้ความสำคัญและยึดติดอย่างมาก จนส่งผลกระทบต่อลูกหลานและทำให้เกิดปัญหาครอบครัวหลายประการ เช่น ลูกชายและลูกสาวขัดแย้งกัน ลูกสาวต้องการออกจากบ้านไปอาศัยอยู่ที่อื่น ลูกสะใภ้ถูกทารุณกรรมบีบบังคับจากแม่สามีให้ต้องมีลูกผู้ชาย ถ้าเป็นลูกผู้หญิงจะถูกฆ่า ลูกสาวแม่ของตัวเอง ลูกชายฆ่าทั้งพ่อและแม่ของตัวเอง ลูกชายที่เป็นเกย์มีความทุกข์เพราะต้องแต่งงานกับผู้หญิงเพื่อให้มีทายาทสืบวงศ์ตระกูล 3. ด้านขนบธรรมเนียมและความเชื่อ พบว่า ในเทศกาลตรุษจีนมีการไหว้เทพเจ้าในศาลเจ้าเพื่อความเป็นสิริมงคลและขอพร การแขวนโคมแดงเพื่อขึ้นนำทางให้

สิ่งศักดิ์สิทธิ์เข้ามาในบ้านช่วยให้อยู่ดีมีสุข ร่ำรวยเงินทอง การสวมชุดที่ฟ้าสีแดงเพื่อความสวยงามและให้เข้ากับบรรยากาศการเฉลิมฉลองเทศกาลตรุษจีน การไหว้บรรพบุรุษเพื่อแสดงความกตัญญูต่อบรรพชน และการให้อั่งเปาเพื่ออวยพรให้ผู้รับมีสุขภาพแข็งแรง สติปัญญาดี การงานก้าวหน้ารุ่งเรือง ขนบธรรมเนียมและความเชื่อดังกล่าว คนไทยเชื้อสายจีนรุ่นเก่าหรือรุ่นผู้ใหญ่ยังคงยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่รุ่นลูกหลานจะให้ความสำคัญน้อยลง สะท้อนให้เห็นความถดถอยของประเพณีตรุษจีน ปัญหาผู้สูงอายุถูกลูกหลานทอดทิ้ง

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าวรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Boonkhajorn (2017, pp. 5-6) ที่กล่าวว่า การสะท้อนสังคมของวรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียน และเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคม สอดแทรกอยู่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunto (1999) Chen (2011) Xu (2012) Ma (2012) และ Chen (2013) ที่วิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนจากวรรณกรรมประเภทนวนิยายและเรื่องสั้น พบว่า ด้านครอบครัวต้องการมีลูกชายมากกว่าลูกสาวเพื่อสืบทอดวงศ์ตระกูล ด้านสถานภาพทางเพศ สถานะทางเพศของผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง ผู้ชายต้องเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม มีความกตัญญูต่เวที เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ด้านความเชื่อ ขนบธรรมเนียม และประเพณี คนไทยเชื้อสายจีนรุ่นเก่ายังคงยึดถือและรักษาไว้ได้อย่างดี แต่รุ่นลูกหลานให้ความสำคัญกับขนบธรรมเนียมประเพณีเก่า ๆ ลดลง

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนวัฒนธรรมจีนจากรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพันของ นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์ พบจุดเด่น คือ ผู้เขียนเน้นสะท้อนภาพปัญหาครอบครัวซึ่งเกิดจากการยึดติดกับค่านิยมอย่างเคร่งครัดของคนไทยเชื้อสายจีนรุ่นเก่าหรือรุ่นผู้ใหญ่ การเสนอภาพด้านลบของวัฒนธรรมจีนในวรรณกรรมยังไม่ปรากฏให้เห็นมากนัก จึงอาจกล่าวได้ว่า นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์ เป็นนักเขียนคนแรก ๆ ที่ถ่ายทอดความเป็นจริงของปัญหาวัฒนธรรมจีนผ่านวรรณกรรมได้อย่างน่าทึ่ง สะท้อนใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรวิเคราะห์การใช้ภาษาสร้างจินตภาพและคุณค่าในรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของนริศพงศ์ รักพัฒนานนท์
2. ควรวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นในรวมเรื่องสั้น Family Comes First ด้วยรักและผูกพัน ของ นริศพงศ์ รักพัฒนานนท์

References

- Bangkokbiznews. (2023). **Cheongsam: Dress Culture Passed on from Generation to the Next.** www.bangkokbiznews.com. (In Thai)
- Boonkhachorn, T. (2004). **Novels and Thai Society.** Faculty of Arts, Chulalongkorn University.
- Boontho, T. (1999). **Reflections of Chinese People's Way of Life in Novels by Yok Burapha** [Master's thesis]. Srinakharinwirot University. (In Thai)
- Chen, J. (2011). **Reflections in Thai Novels of the Big Family of Chinese-Thais** [Master's thesis]. <https://has.hcu.ac.th/jspui/handle/123456789/513>. (In Thai)
- Deeprawat, K. (2021). **Honjok (Happiness from Within).** Amarin How to. (In Thai)
- Jitjamnong, D. (2022). **An Introduction to Literary Criticism.** The Book+. (In Thai)
- Konantakiet, C. (1998). **Kie Sung Huad Chai: Lucky Grateful Children.** Praew. (In Thai)
- Ma, Y. (2012). **Reflection of Chinese-Thai Society in the Novel of Prabhasorn Sevikul** [Master's thesis]. <https://has.hcu.ac.th/jspui/handle/123456789/518>. (In Thai)
- Rakwattananon, N. (2021). **Family Comes First.** Salmon. (In Thai)
- Sikkhakoson, T. (2016). **First Names, Family Names, and Family Name System: Important Identities of Chinese People.** Matichon. (In Thai)
- Suphanwanit, I. (2011). **Literature and Society: Reflections from Present Novels.** Faculty of Arts, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Thai Post. (2022). **Announcement of the 19th Seven Book Award Committee B.E.2565: Short Stories.** www.thaipost.net. (In Thai)
- ThaiPBS. (2023). **Announcement of The SEA Write Organising Committee 2023.** <https://www.thaipbs.or.th/news/content/333452>. (In Thai)
- Thai Royal Institute. (2013). **Thai Royal Institute Dictionary B.E. 2544.** Thai Royal Institute. (In Thai)
- Xu, W. (2012). **The Settlement of Chinese-Thais in Thai Society as Reflected in Thai Novels** [Master's thesis]. <https://has.hcu.ac.th/jspui/handle/123456789/662>. (In Thai)

**การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์
โดยใช้ Google Sites รายวิชา การออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**

**Learning Activities in a Virtual Classroom Based on Constructivist Concept Using
Google Site for Educational Media Design and Production Course
in Thai Language Studies**

พัชรินทร์ เสือสวatee¹ / สริตา ปัจจุสานนท์²

Patcharin Suesawatee¹ / Sarita Patjusanon²

^{1,2} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี 22000 ประเทศไทย

^{1,2} Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi 22000, Thailand

Corresponding author. Email : patcharin.p@rbu.ac.th

Received: December 3, 2023

Revised: April 24, 2024

Accepted: April 27, 2024

Abstract

This research article aimed to evaluate the learning outcomes achieved through a virtual classroom based on constructivist concept using Google Site for an Educational Media Design and Production Course in Thai Language Studies. It also examined student satisfaction with the constructivist-oriented virtual classroom using Google Site for an Educational Media Design and Production Course in Thai Language Studies. The target group included 62 fourth-year Thai Language Education students from the Faculty of Education. The research tools comprised pre- and post-tests, teaching materials utilizing Google Site, student work products, and a satisfaction evaluation form. Quantitative data analysis involved percentages, averages, and standard deviations. The research findings revealed that: 1) The comparison of learning outcomes in the virtual classroom based on constructivist concept using Google Site for an Educational Media Design and Production Course in Thai Language Studies indicated that the average score after completing the course ($\bar{x} = 18.16$) was significantly higher than the average score before starting the course ($\bar{x} = 14.84$), with a statistical significance level of .05. 2) The satisfaction level regarding content understanding in the development of the virtual classroom based on constructivist

concept using Google Site for an Educational Media Design and Production Course in Thai Language Studies was rated as “very high” in the overall evaluation ($\bar{x}$ = 4.87, S.D.= 0.33)

Keywords: Virtual Classroom, Constructivism concept, Google Site

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ จำนวน 62 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สื่อการสอนโดยใช้ Google Site ผลงานของนักศึกษา และแบบประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$ = 18.16) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 14.84) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจเกี่ยวกับความเข้าใจด้านเนื้อหาต่อการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.87, S.D.= 0.33)

คำสำคัญ: ห้องเรียนเสมือนจริง คอนสตรัคติวิสต์ Google Site

บทนำ

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยและทั่วโลก ส่งผลทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโควิด-19 (COVID-19) ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการลดการแพร่ระบาดของเชื้อที่ติดต่อทางละอองฝอยหรือการสัมผัส (Maude, 2023, p. 113) การเรียนการสอนออนไลน์จึงเป็นวิธีการถ่ายทอดเนื้อหา รูปภาพ วิดีทัศน์ การใช้สื่อหลากหลายประเภทร่วมกับการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ทันสมัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามความต้องการ ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความจำเป็นมากในสถานการณ์ปัจจุบัน ในฐานะผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่มีความทันสมัยให้ทันกับโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง และจะต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นผู้มีทักษะทางด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่นเดียวกับ ห้องเรียนเสมือนจริง การเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) เป็นวิวัฒนาการที่มีการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบันที่มีผลสืบเนื่องมาจากศักยภาพของเทคโนโลยีในการจัดข้อจำกัดใน เรื่องของ ระยะเวลา และ เป็นระบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนและผู้ใช้เกิดการเรียนรู้ เหมือนกับการเรียนแบบปกติ แต่แตกต่างกันที่ห้องเรียนเสมือนจะใช้สื่อคอมพิวเตอร์ในการสอนผ่านระบบเครือข่าย และให้บริการเป็นการสอนที่มีการนัดเวลาหรือไม่นัดเวลาว่าการเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนจะพร้อมกันหรือไม่พร้อมกัน มีการใช้สื่อการสอนทั้งภาพและเสียง ใช้สื่อการเรียนการสอนจริง เช่น สไลด์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สอน และผู้สอน เป็นต้น ผู้เรียนสามารถรับฟังและติดตามการสอนของผู้สอน ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเอง ทั้งยังสามารถโต้ตอบกับอาจารย์ผู้สอน หรือร่วมกิจกรรมกลุ่มตอบโต้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอนหรือเพื่อนร่วมในห้องเรียนได้ ดังนั้นผู้เรียนจะสามารถทำกิจกรรม ทางการศึกษาได้ตลอดเวลา มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นสามารถสอบถาม อ่านและวิจารณ์เรื่องราว ที่ผู้สอนได้มอบหมายงานให้อ่านได้ หรือส่งกลับบ้าน ทำรายงาน ทำแบบทดสอบและรับผลป้อนกลับโดยไม่ต้อง เข้าชั้นเรียน และช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยสามารถเลือกเวลาและสถานที่ที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่สถาบันการศึกษา ต่าง ๆ ทั่วโลก กำลังให้ความสนใจและขยายตัวมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงใน สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แนวทางคอนสตรัคติวิสต์จึงเน้นการออกแบบการใช้คุณสมบัติของเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอน ได้แก่ การสร้างและสนับสนุนสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนตามสถานการณ์จริง Na Songkhla, 2550, p. 161) จึงได้นำสู่ระบบการเรียนการสอนใน การจัดรูปแบบการเรียนในลักษณะของห้องเรียนเสมือนจริง

เป้าหมายของห้องเรียนเสมือนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ ด้วยเทคโนโลยีทำให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันได้ง่ายผ่านระบบสื่อสารคอมพิวเตอร์ ดังนั้น การนำเอาระบบห้องเรียนเสมือนมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ จะสามารถช่วยให้การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดึงศักยภาพการเรียนรู้ของตนเองได้ดีเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีความรอบรู้มากที่สุด และเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนแต่ละคนได้

Google Site คือโปรแกรมของ Google ที่ให้บริการสร้างเว็บไซต์ฟรี สามารถสร้างเว็บไซต์ได้ง่าย ปรับแต่งรูปแบบได้อย่างอิสระ และสามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลไว้ในที่เดียว เช่น วิดีโอ, ปฏิทิน, เอกสาร อื่น ๆ สามารถนำมาแทรกในหน้าเว็บเพจได้ เป็นการเพิ่มลูกเล่น ใช้งานได้ง่าย ทำให้ช่วยอำนวยความสะดวกได้เป็นอย่างมาก พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานองค์ความรู้ร่วมกับนวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย การใช้ห้องเรียนเสมือนจริงจึงมีความเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการเรียนนั้น จะต้องเน้นการใช้เทคโนโลยี ซึ่งการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และทำให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์และออกแบบผลิตสื่อการสอนได้เอง โดยยึดข้อมูลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นหลัก เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่องที่เรียน และเพื่อนำไปใช้ในการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษาต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้ Google Site รายวิชา การออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นรายวิชาตามหลักสูตรของคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สามารถสร้างความรู้ใหม่ได้หลากหลาย เกิดทักษะใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถที่จะเรียนรู้และค้นพบความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความเข้าใจด้านเนื้อหาในการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) หรือ ทฤษฎีสรคณิยมเป็นแนวคิดที่นำมาใช้ร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ซึ่งทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ (Prawat & Floden, 1994, pp. 37-48)

1) คอนสตรัคติวิสต์แบบรากฐาน (Radical Constructivist; Cognitive Constructivism) เป็นแนวคิดที่มาจากกลุ่มนักการศึกษาและนักจิตวิทยาผู้นิยมความคิดของนักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส คือ จิน เพียเจต์ (Jean Piaget) ที่มีความคิดว่า ความรู้คือการเปลี่ยนแปลงโดยถือว่า บทบาทของครูเป็นผู้ช่วยให้เด็กพัฒนาความคิดและจัดสภาพแวดล้อมที่ท้าทายวิธีการคิดของเด็กและช่วยให้เด็กทดสอบความคิดของตนเอง

2) คอนสตรัคติวิสต์แบบสังคม (Social Constructivism) คอนสตรัคติวิสต์กลุ่มนี้ประกอบด้วยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตทางสังคม โดยมีความสัมพันธ์กับสิ่งต่อไปนี้ คือ ความรู้พัฒนาผ่านการเจรจาในการสนทนาและแลกเปลี่ยนของชุมชนและผลลัพธ์ของการเรียนรู้ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมและองค์ประกอบของประวัติศาสตร์

ห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ในการส่งเสริมการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยใช้ช่องทางในระบบสื่อสารและ อินเทอร์เน็ตซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงบทเรียนและเนื้อหาต่าง ๆ ได้โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือเครื่องมือสื่อสาร ต่าง ๆ ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การสตรีมมิ่งหรือการถ่ายทอดสด คือ การถ่ายทอดสัญญาณภาพและเสียงจากการจัดการ การเรียนการสอนตามปกติ ลงในระบบโทรคมนาคมและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนที่อยู่ นอกห้องเรียนได้รับชม

2) การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ คือไม่จำเป็นต้องมีห้องเรียนเป็นต้นแบบในการกระจาย สัญญาณผู้สอนสามารถสอนผ่านระบบออนไลน์ได้เลยบนเว็บไซต์ ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้ามารับชมได้ตาม ความต้องการของผู้เรียนเอง

Google Site คือโปรแกรมของ Google ที่ให้บริการสร้างเว็บไซต์ฟรี สามารถสร้างเว็บไซต์ได้ง่าย ปรับแต่งรูปลักษณ์ได้อย่างอิสระ และสามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลไว้ในที่เดียว เช่น วิดีโอ, ปฏิทิน, เอกสารอื่น ๆ สามารถนำมาแทรกในหน้าเว็บเพจได้ เหมาะสำหรับให้นักศึกษาใช้ในการออกแบบ สื่อต่าง ๆ

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การออกแบบและผลิตสื่อการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบทดสอบวัดความสามารถพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากนั้นจึงสร้างแบบทดสอบ โดยแบบทดสอบ ที่สร้างเป็นแบบทดสอบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกรวมทั้งหมด 20 ข้อ และกำหนดคะแนนให้ แบบทดสอบแต่ละข้อมีคะแนนข้อละ 1 คะแนน วิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถ การพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและ ผลิตสื่อการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาคุณภาพ ในด้านการหาคุณภาพของแบบทดสอบ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ผล การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

2. แบบสอบถามความพึงพอใจ และความเข้าใจด้านเนื้อหา ในการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริง ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อ การศึกษากลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและเทคนิคการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจวิเคราะห์ กำหนดนิยามพฤติกรรมที่ต้องการวัดให้ชัดเจนและเลือกประเภทของแบบประเมินความพึงพอใจที่จะวัด คือมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด วัด 3 ด้านจำนวน 16 ข้อ และตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อดูความสอดคล้องระหว่าง รายการข้อคำถามกับนิยามของพฤติกรรมเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการทำ แบบทดสอบวัดความสามารถการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

2. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ และความเข้าใจด้านเนื้อหา ในการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง คะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยการทดสอบที่กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for Dependent Sample) ซึ่งพบว่า ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่น่ามาวิเคราะห์มีการแจกแจงแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดความสามารถการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดความสามารถการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริง ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	t-test	p
ก่อนเรียน	62	14.84	2.02	-18.09	0.00*
หลังเรียน	62	18.16	1.61		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดความสามารถการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลังการจัดการสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจและความเข้าใจด้านเนื้อหาในการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิด
คอนสตรัคติวิสต์โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายการ	x	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.ด้านการเรียนการสอน			
1.1 แจ้งแนวทางการสอนที่สามารถอธิบายจุดประสงค์และเนื้อหาของรายวิชาได้อย่างชัดเจน	4.87	0.33	มากที่สุด
1.2 จัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตามแนวการสอน	4.91	0.30	มากที่สุด
1.3 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ครบตามเวลา เข้าสอน	4.84	0.38	มากที่สุด
1.4 ภาพรวมความพึงพอใจด้านการเรียนการสอน	4.84	0.38	มากที่สุด
รวมผลการประเมินด้านที่ 1	4.87	0.04	มากที่สุด
2. ด้านการวัดผลและประเมินผล			
2.1 ความสอดคล้องของชิ้นงานกับเนื้อหาโดยมี การกำหนดคะแนนของชิ้นงานที่เหมาะสม	4.87	0.33	มากที่สุด
2.2 ความสม่ำเสมอในการตรวจงาน และการแจ้งคะแนน	4.85	0.36	มากที่สุด
2.3 ความยุติธรรมในการวัดผลและประเมินผล	4.84	0.38	มากที่สุด
2.4 ภาพรวมความพึงพอใจด้านการวัดผลและประเมินผล	4.89	0.30	มากที่สุด
รวมผลการประเมินด้านที่ 2	4.87	0.04	มากที่สุด
3. ด้านเอกสารและสื่อประกอบการสอน			
3.1 ความเหมาะสมของหนังสือหรือสื่อที่ใช้ประกอบ การสอนที่หลากหลาย	4.89	0.30	มากที่สุด
3.2 การแนะนำแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อให้นักศึกษา เพิ่มเติม	4.87	0.34	มากที่สุด
3.3 มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ ตำรา และเทคโนโลยี สารสนเทศ	4.89	0.32	มากที่สุด
3.4 ภาพรวมความพึงพอใจด้านเอกสารและสื่อ ประกอบการสอน	4.89	0.30	มากที่สุด
รวมผลการประเมินด้านที่ 3	4.89	0.30	มากที่สุด
4. ด้านการวางตนในสถานภาพของการเป็นอาจารย์			
4.1 การใช้ภาษาสุภาพ และวางตัวเหมาะสมกับ การเป็นอาจารย์	4.92	0.28	มากที่สุด
4.2 ความเอาใจใส่ผู้เรียน การให้คำปรึกษาในประเด็น ที่มีปัญหา	4.87	0.35	มากที่สุด
4.3 การให้เวลาในการปรึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	4.87	0.34	มากที่สุด
4.4 ภาพรวมความพึงพอใจด้านการวางตนใน สถานภาพของการเป็นอาจารย์	4.86	0.36	มากที่สุด
รวมผลการประเมินด้านที่ 4	4.88	0.04	มากที่สุด
รวม	4.87	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจ เกี่ยวกับความเข้าใจด้านเนื้อหา ต่อการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$, $S.D. = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้ภาษาสุภาพ และวางตัวเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.92$, $S.D. = 0.28$) รองลงมา ได้แก่ ด้านจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตามแนวการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, $S.D. = 0.30$) และมีความพึงพอใจต่ำสุด ได้แก่ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ครบตามเวลาเข้าสอน ภาพรวมความพึงพอใจด้านการเรียนและการสอนความยุติธรรมในการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x} = 4.84$, $S.D. = 0.38$) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชา การออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัด ความสามารถการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิด คอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดความสามารถการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเป็น 18.16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.80 ของคะแนนเต็ม คะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียนเป็น 14.84 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.20 ของคะแนนเต็ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์แล้ว ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ หรือการสร้างความรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ขึ้นมาเอง โดยอาศัยประสบการณ์เดิมมาสร้างเป็นความเข้าใจของตนเอง มีใช้เป็นการจดจำสารสนเทศมาเท่านั้น แต่จะประกอบด้วยโดยที่แต่ละบุคคลนำประสบการณ์เดิม หรือความรู้อยู่ ความเข้าใจเดิมที่ตนเองมีมาก่อน มาสร้างเป็นความรู้ความเข้าใจที่มีความหมายของตนเองเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจสร้างความหมายที่แตกต่างกัน เพราะมีประสบการณ์ หรือ ความรู้ความเข้าใจเดิมที่แตกต่างกันจึงทำให้ผลการพัฒนาหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีการสนับสนุนผลการวิจัยด้วยงานของ Noysakun (2023, p. 100) ที่ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับศูนย์การเรียนรู้การค้ำหนุนในอุตสาหกรรมประมงไทย สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการศึกษาความพึงพอใจ และความเข้าใจด้านเนื้อหา ในการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตาม แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ความพึงพอใจ เกี่ยวกับความเข้าใจด้านเนื้อหา ต่อการพัฒนาห้องเรียนเสมือนจริงตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้ Google Site รายวิชาการออกแบบและผลิตสื่อการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การใช้ภาษาสุภาพและวางตัว

เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตามแนวการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจด้าน การเรียนและการสอนคุณธรรมในการวัดผล และประเมินผล ทั้งนี้เนื่องมาจากสื่อสร้างสรรค์ตามแนว คอนสตรัคติวิสต์ได้ออกแบบแตกต่างจาก สื่อการเรียนรู้รูปแบบเดิม ๆ โดยการใช้รูปภาพที่ดึงดูดความสนใจมาประกอบเนื้อหา ออกแบบกิจกรรม ในแต่ละเรื่องย่อยโดยเน้นให้ผู้เรียนฝึกการคิดวิเคราะห์ และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ประกอบกับ การเรียนใช้ Google Site เข้ามาช่วยสร้างสื่อให้มีความหลากหลาย สามารถสร้างเว็บไซต์ฟรี ปรับแต่งรูปแบบได้ อย่างอิสระ และสามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลไว้ในที่เดียว เหมาะกับการเรียนในช่วง สถานการณ์โรคโควิด 19 ระบาด ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างไม่มีข้อจำกัด ซึ่งมีการสนับสนุน ผลการวิจัย ด้วยงานของ Kaewmanee et al. (2023, p. 95) ที่ได้นำแนวทางของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ มาสร้างสรรค์ สื่อตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ มีความทันสมัย สะดวกต่อการใช้งาน ช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้ง่าย ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ช่วยเพิ่มบทบาทผู้เรียนให้เป็นผู้ปฏิบัติเกิด กระบวนการคิด ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งเวลาในการนำเสนอเนื้อหา มีความเหมาะสม ซึ่งสามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนได้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจำลองสภาพแวดล้อมที่ครอบคลุมสถานที่อื่น ๆ เช่น วัด สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ในจังหวัด บริเวณชุมชน เป็นต้น ซึ่งอาจจะช่วยให้ผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาครูสามารถออกแบบห้องเรียนให้ มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
2. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมที่มีการบูรณาการใน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วย

References

- Na Songkhla, C.. (2550). **E-Instructional Design**. Bangkok: Center for textbook and Academic works of Faculty of Education, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Kaewmanee , P., Thasook , A. & Koysupsin, C. (2020). The Development of Constructivist Creative Media in Learning Resources and Learning Networks: A case study of Phuket Mining Museum for Students in Graduated Diploma in Teaching Profession. **Journal of Yala Rajabhat University**, **15** (1), 85-97. (In Thai)
- Maude, R.R. (2020). **Get to know Govid-19**. Magazine @Rama. <https://www.fti.or.th/wp-content/uploads/2020/07/A-COVID-19-1.pdf> (In Thai)
- Prawat, R. S., & Floden, R. E. (1994). Philosophical perspectives on constructivist views of learning. **Educational Psychologist**, **29** (1), 37–48. <https://doi.org/10.1207/s15326985ep2901>
- Rongrop noysakun (2020). **A Development of Learning Activities Model on Constructivist Theory for Human Trafficking in the Thai Fishing Industry Learning Center for Students in Higher Education** [Master's thesis]. Naresuan University. (In Thai)

**การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้เกมช่วยจำศัพท์ของ
นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**

**A Development of Chinese Vocabulary Memory Skills by Using
Vocabulary Memory Games as a Medium for Students
in the Chinese Language Program, Faculty of Humanities
and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University**

หยิซิง แซ่จ้าว / Zhang Shuhua

*โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย
57100, ประเทศไทย*

*Chinese Language Program, Faculty of Humanities and Social Science Chiang Rai Rajabhat University,
Chiang Rai 57100, Thailand*

Corresponding author. Email: yiching.sae@cr.ru.ac.th

Received: February 14, 2024

Revised: April 25, 2024

Accepted: April 27, 2024

Abstract

This research article aims to evaluate the effectiveness of lesson plan using games as a medium of Chinese major vocabularies students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University, and to compare their achievement in memorizing Chinese major vocabularies students before and after learning of major vocabularies students Chinese language Program by using games as a medium. The population was composed of 8 third-year Chinese major students from the Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University, enrolling in Traditional Chinese Reading Course in the second semester of the 2020 academic year. The tools used in the research consisted of the lesson plan using games as a medium, and an achievement assessment form before and after learning by using games as a medium. For data analysis, Percentage, Mean, and Standard Deviation (S.D.) were employed. The research results revealed as follows: For the effectiveness of the learning management plan using games as a medium, it was found that the efficiency values (E1/E2) was 80.00/ 85.83, which was higher than the specified

value (80/80). For the students' learning achievement, it was shown that their achievement in vocabulary memorization after learning by using games was higher (S.D. = 17.80) and it was statistically significant at the 0.05 level.

Keyword: Game activity, Chinese vocabulary memorization skills, Academic achievement

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์กับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาจีน ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม ประกอบการใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการอ่านภาษาจีนโบราณ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนการใช้เกมโดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลวิจัยพบว่า 1.แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ มีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.00/85.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยด้วย t-test ปรากฏค่า t-test = 17.80 จึงกล่าวได้ว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน คือ คะแนนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กิจกรรมเกม ทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทนำ

การศึกษาภาษาจีนมีความสำคัญอย่างมากในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากจีนมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ที่สูง ประเทศจีนเป็นประเทศที่พัฒนาเศรษฐกิจก้าวหน้ามากที่สุดในโลก และมีกำลังการผลิตที่สูงที่สุดในโลก อีกทั้งยังมีบทบาททางเศรษฐกิจที่สำคัญในระดับโลกด้วย การเรียนรู้ภาษาจีนไม่เพียงแต่เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์และกฎข้อบังคับทางไวยากรณ์เพียงเท่านั้น แต่การจดจำคำศัพท์เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจภาษาได้อย่างคล่องตัว การรู้คำศัพท์เป็นจำนวนมากช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและสื่อสารกับผู้พูดภาษาจีนได้ดียิ่งขึ้น คำศัพท์มากเท่าไรก็ยังมีโอกาสเข้าใจรายละเอียดและหัวข้อการสนทนาที่หลากหลายมากขึ้นเท่านั้น การรู้คำศัพท์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจเอกสารหรือวรรณกรรมภาษาจีนได้ อีกทั้งยังช่วยในการเขียนภาษาจีนให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ คำศัพท์ในภาษาจีนได้สะท้อนถึงแนวคิดและค่านิยมของวัฒนธรรมจีน การเรียนรู้คำศัพท์จึงเป็นการเปิดประตูสู่การเข้าใจวัฒนธรรมและสังคมจีนได้ดียิ่งขึ้น (Zhu Hua, 2009) เกมทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนคำศัพท์ใหม่ ๆ ในบริบทที่สนุกสนานและน่าสนใจ ซึ่งช่วยให้พวกเขาสามารถจดจำ

คำศัพท์ได้ดีขึ้นและนานขึ้น เกมสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน พวกเขามีโอกาสใช้คำศัพท์ในการตอบสนองที่จำเป็นต่อกิจกรรมเกม ซึ่งทำให้พวกเขามีโอกาสฝึกใช้ภาษาอย่างแท้จริง เกมช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยผ่านการแลกเปลี่ยนและการทำงานร่วมกันในกลุ่ม เกมบางเกมต้องการให้นักเรียนอธิบายคำศัพท์หรือใช้คำศัพท์ในบริบทต่างๆ ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูดที่สำคัญ เกมเป็นเครื่องมือในการสอนคำศัพท์นั้นช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนโดยรวม และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขและมีประสิทธิภาพสูงสำหรับนักเรียน (Derakhshan & khatir, 2015)

การวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีน แผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน โดยที่นักศึกษาจะได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ผ่านการเล่นเกมที่ถูกพัฒนาเป็นพิเศษสำหรับการศึกษาภาษาจีน เมื่อนักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่น่าสนใจจากการเล่นเกม ก็จะจดจำคำศัพท์ได้มากขึ้น ทำให้กระบวนการเรียนรู้ภาษาจีนและรู้สึกสนุกสนานกับมัน ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนให้กับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อย่างเหมาะสมและน่าสนใจ ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการใช้ภาษาจีนในสถานการณ์ทางวัฒนธรรมและการสื่อสารในทุก ๆ ด้าน (Brown & Lee, 2015; Zhang et al., 2018)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์

ทบทวนวรรณกรรม

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

Sukphun (2009, p. 49) ได้สรุปความสำคัญของแผนการสอน ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ครูไม่ศึกษาหาความรู้ ทั้งหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม 2) ครูได้เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า 3) อำนวยความสะดวกแก่ครูที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการสอน 4) ให้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนแทนเมื่อติดธุระหรือลา 5) ทำให้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ 6) เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำหรือนิเทศการเรียนการสอน Wanitwatthanaworachai (2015, pp. 347-348) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูมืออาชีพ มีการเตรียมล่วงหน้า แผนการจัดการเรียนรู้จะสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรม และจิตวิทยาผสมผสานกันหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่ตนเองสอนอยู่ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า หาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการสอน วิธีการวัดและประเมินผล 3) แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนและครูที่จะปฏิบัติการสอนแทน สามารถปฏิบัติการสอนแทนได้อย่างมั่นใจ

และมีประสิทธิภาพ 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป 5) แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะหรือตำแหน่งได้ Chaithiang (2010, p. 20) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญหลายประการ ดังนี้

- 1) ทำให้ผู้สอน สอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอนย่อมจะสอนด้วยความคล่องแคล่วเป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด การสอนจะดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์
- 2) ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่ากับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนมีแผนมีเป้าหมายและมีทิศทางในการสอน
- 3) ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร วางแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์ เนื้อหาสาระที่จะสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล 4) ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแผนการจัดการเรียนรู้อย่างรอบคอบในทุกองค์ประกอบ รวมทั้งการจัดเวลา สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 5) ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวนหรือการออกข้อสอบเพื่อวัดผลและประเมินผลผู้เรียนได้ 6) ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน การที่ผู้สอนได้เตรียมเอกสารที่พร้อมเพรียง ย่อมสอนด้วยความกระฉับกระเฉง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทเรียน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนมีความสำคัญที่ช่วยให้ครูผู้สอนมีคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ที่ท้าวล่วงหน้าด้วยตนเอง และการเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้าว่าครูผู้สอนจะสอนไปในทิศทางใด มีวิธีการสอนอย่างไร ที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้ตามจุดประสงค์ที่ครูผู้สอนได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการจำ

Chupraphawan (2013, p. 35) กล่าวว่า ความทรงจำเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการสติปัญญาของมนุษย์ และสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างแนบแน่นสติปัญญา หรือ ความสามารถในการ “เข้าใจ และคิด” อยู่บนฐานของข้อมูลที่มีมนุษย์บันทึกไว้ในสมองของเรา หากมีมากก็จะเพิ่มพูนความสามารถในการคิดมากขึ้น ขับซ้อนขึ้น Luan & Ankhana Saiyot (1998, p. 161) กล่าวว่า ความจำเป็นความสามารถในการระลึกนึกออกสิ่งที่ได้เรียนรู้ ได้มีประสบการณ์ ได้รับรู้มาแล้ว ความจำเป็นความสามารถพื้นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งจะขาดเสียมิได้ ความคิดทั้งหลายก็มาจากการหาความสัมพันธ์ของความรู้จำนั่นเอง แบบทดสอบวัดความจำจึงใช้วัดความสามารถในการระลึกนึกออกว่า สมองได้ส่งสมอะไรไว้จากที่เห็น ๆ มาแล้ว และมีย่อยมากน้อยเพียงใดด้วย

Phian-Anukunbut (1984, p.138) กล่าวว่า ความจำเป็นความสามารถที่จะทรงไว้ซึ่งสิ่งที่รับรู้ไว้แล้วระลึกออกมา อาจระลึกออกมาในรูปของรายละเอียดภาพ ชื่อสิ่งของ วัตถุ ประโยค และแนวคิด ฯลฯ ความจำมี 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ จำอย่างมีความหมายและจำอย่างไม่มีความหมาย

สรุปได้ว่า ความสำคัญและประโยชน์ของการจำ คือ การจำเป็น ส่วนสำคัญยิ่งต่อพัฒนาการสติปัญญาของมนุษย์ และสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่แนบแน่นสติปัญญา ทำให้มนุษย์สามารถจำเรื่องราวข้อมูลต่าง ๆ ได้ การจำมีส่วนช่วยในการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์อีกด้วย

ความหมายและความสำคัญของเกม

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ให้ความหมายของเกมที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้ Khongphirumchuen (2009, p. 31) กล่าวว่า เกมหมายถึง การเล่นที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยฝึกทักษะให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียนอาจมีการแข่งขันหรือไม่ก็ได้ แต่จะต้องมีกติกาการเล่น และต้องมีการประเมินความสำเร็จของผู้เล่นด้วย Suwansi (2013, p. 113) กล่าวว่า เกม หมายถึง การที่มีกฎกติกา มีกฎเกณฑ์ มีการแข่งขัน เป็นการเล่นของเด็กที่มีการพัฒนาทางสังคมเพิ่มมากขึ้นสามารถเล่นเป็นกลุ่มได้ เกมช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน ฝึกความร่วมมือ ระเบียบ วินัย เคารพกฎเกณฑ์ และยังสามารถนำมาใช้ร่วมกันกับกระบวนการเรียนการสอนได้ดี ซึ่งเกมแต่ละชนิดมีความมุ่งหมาย กติกา วิธีเล่น และสิ่งประกอบในการเล่นที่แตกต่างกัน Siriprasoet (2012, p. 2) กล่าวว่า เกม หมายถึง รูปแบบของการเล่นที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการเคลื่อนไหว ผู้เล่นเล่นด้วยความสมัครใจ มีรูปแบบและกฎกติกาการเล่นที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมในการเล่นได้ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า เกมหมายถึง การเล่นหรือการแข่งขันกัน ที่มีกติกา และวิธีการเล่นรวมทั้งองค์ประกอบของการเล่นเกม นอกจากนี้เกมนั้นยังมีประโยชน์ในแง่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สติปัญญา และสร้างความคิด ซึ่งการเล่นเกมนั้นอาจจะใช้อุปกรณ์การเล่นหรือไม่ก็ได้

วิธีการดำเนินการวิจัย

พัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับเกมช่วยจำคำศัพท์ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการอ่านภาษาจีนโบราณ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 คน (ข้อมูลนักศึกษา จากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 2.1.แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์
2.2.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

3.1. ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1.1 ศึกษาหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาจีนโบราณ

3.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา รวมทั้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1.3 กำหนดเนื้อหาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ ออกเป็น 5 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ดังนี้

แผนที่ 1 天时不如地利 (ฟ้าลิขิตมีผู้ดินอำนาจ ดินอำนาจมีผู้คนสามัคคี)

แผนที่ 2 秋水 (น้ำฝนที่ตกตามฤดูกาล(ฤดูใบไม้ร่วง)

แผนที่ 3 负荆请罪 (แบกหนามไปขอให้อภัยโทษหรือพกไม้เรียวไปให้อภัยโทษ)

แผนที่ 4 荆轲刺秦王 (จิงเคอปลอมแปลงพระชนม์จักรพรรดิฉินซี)

แผนที่ 5 为学 (วิธีปฏิบัติตนกับการศึกษา)

3.1.4 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ จากเอกสาร ตำรา คู่มือ จากนั้นนำเนื้อหาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์

3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาสำหรับการประเมินที่ต่ำกว่าเกณฑ์ 0.5 – 1.00

3.1.6. นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3.2 วิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.2.1. ออกแบบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยศึกษาจากกรอบเนื้อหาที่เรียน แบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นชุดเดียวกัน แบบสร้างขึ้นเอง (Teacher made test) เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ เพื่อเลือกแบบทดสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ไว้ใช้ จำนวน 25 ข้อ

3.2.2 สร้างแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยให้ครอบคลุมจุดประสงค์เรียนรู้ทั้งหมด เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนที่ 1 天时不如地利 (ฟ้าลิขิตมีผู้ดินอำนาจ ดินอำนาจมีผู้คนสามัคคี)

แผนที่ 2 秋水 (น้ำฝนที่ตกตามฤดูกาล(ฤดูใบไม้ร่วง)

แผนที่ 3 负荆请罪 (แบกหนามไปขอให้อภัยโทษหรือพกไม้เรียวไปให้อภัยโทษ)

แผนที่ 4 荆轲刺秦王 (จิงเคอปลอมแปลงพระชนม์จักรพรรดิฉินซี)

แผนที่ 5 为学 (วิธีปฏิบัติตนกับการศึกษา)

3.2.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อนำผลที่ได้ไปคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง เลือกเฉพาะข้อที่ได้ IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 เพื่อประเมินคุณภาพของแบบทดสอบ

3.2.4 นำผลการทำแบบทดสอบของนักศึกษาที่ใกล้เคียงกับประชากรจริงมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.02 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เพื่อใช้ในการทดลองจริง จำนวน 25 ข้อ

3.2.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว จำนวน 25 ข้อ ไปใช้กับนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์
2. ทำการทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ
3. ดำเนินตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ จำนวน 5 แผนการเรียนรู้
แผนละ 3 ชั่วโมง
4. เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ จำนวน 5
แผนการเรียนรู้ แล้วทำการทดสอบหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. หาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ ให้มีประสิทธิภาพ
ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อน-หลังเรียนของ
กลุ่มตัวอย่างด้วย ค่าสถิติ t-test โดยคะแนนสอบหลังเรียนที่สูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
จะบ่งชี้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ที่สร้างขึ้น มีผลทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูงขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้
(Phengsawat, 2008, p. 245)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

2. ค่าความยาก (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้
(Wibunsi, 2010)

$$P = \frac{R_u + R_l}{2f}$$

เมื่อ	P	แทน	ระดับความยากง่าย
	R_u	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูกที่ทำข้อสอบถูก
	R_l	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูกที่ทำข้อสอบถูก
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งเท่ากัน

3. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (Wibunsi, 2010)

$$r = \frac{R_u - R_l}{f}$$

เมื่อ	R	แทน	ระดับความยากง่าย
	R_u	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูกที่ทำข้อสอบถูก
	R_l	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูกที่ทำข้อสอบถูก
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งเท่ากัน

4. ค่าเฉลี่ย (Mean) (Sisa-at , 2000, p. 85)

จากสูตร $\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง (Sample Mean)
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

5. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Sisa-at, 2000, p. 85)

จากสูตร $S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งชุด
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

6. ค่าประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตรคำนวณหา ค่า E1/E2 (Sisa-at, 2010, p. 103)

$$E1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ	E1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

$$E2 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ	E2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
		แทน	คะแนนรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

ผลการวิจัย

1. ผลสร้างและหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยการพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ค่าประสิทธิภาพที่ได้คือ 81.00/85.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าแผนการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ในการจำคำศัพท์ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยด้วย t-test ปรากฏว่า $t\text{-test} = 17.80$ จึงกล่าวได้ว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน คือ คะแนนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ช่วย พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสร้างและหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยการพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.00/85.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ทั้งนี้เพราะแผนการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ ได้ผ่านการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอน มีกิจกรรม สื่อ การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกัน ที่สำคัญคือผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ ที่ส่งเสริมทักษะด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีน พูดภาษาจีน ตลอดจนการวัดและประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพ ดังที่ Raksutthi (2010 ,p.16) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่ดีจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน มีกิจกรรม สื่อ การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกัน ที่สำคัญต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกขั้นตอน ทุกกระบวนการต้องลงสู่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการไปตามความมุ่งหมาย

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ ในการจำคำศัพท์ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาจีนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยด้วย t-test ปรากฏว่า $t\text{-test} = 17.80$ จึงกล่าวได้ว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน คือ คะแนนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ ช่วย พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ ช่วยพัฒนาทักษะการจำของผู้เรียน ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจในการเรียน

ภาษาจีนมากยิ่งขึ้น ดังที่ Amphaiaphan, 2013, pp. 3-4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเกม ไว้ว่า เกมสามารถช่วยผู้สอนทำให้อาหารกระจำง่ายต่อการเข้าใจ ช่วยสร้างความสนใจในบทเรียนสำหรับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม ผู้เรียนที่เรียนเก่งจะช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนอ่อนได้ เกมช่วยลดความเข้มข้นของเนื้อหาลงได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานอยากร่วมกิจกรรม และกล้าแสดงออก เกมช่วยเสริมสร้างทักษะทางภาษาได้ทุกเรื่อง ทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน และสามารถใช้ในการลำดับขั้นการสอนภาษาทุกขั้นตอน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chailak (2016) ได้ศึกษาวิจัยหัวข้อเรื่องการพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์และการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมเกมบิงโกในครั้งนี้ พบว่า พัฒนากิจกรรมการจดจำคำศัพท์และการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมเกมบิงโก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ก่อนเรียนมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.47 ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.9 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.07 พัฒนาการด้านทักษะการจดจำคำศัพท์หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์นั้น ครูผู้สอนควรชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
2. ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์นี้ไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับชั้นต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
3. ในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์ เนื้อหาควรมีความเหมาะสม ไม่ควรมากหรือน้อยเกินไป และควรคำนึงถึงความเหมาะสมระดับของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์กับรายวิชาภาษาจีนอื่น ๆ
2. ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมช่วยจำคำศัพท์กับทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล เป็นต้น

References

- Amphaiaphan, R. (2513). 100 language games. Bangkok: Thaiwatthanaphanit. (In Thai)
- Chailak, C. (2016). Development of memory skill of vocabulary and pronunciation of Chinese vocabulary of the grade 11 student, using bingo game activity. [Classroom Research]. Joseph Upatham School. (In Thai)

- Chatabut, C.(2014). **Using educational game in development of skill in memorizing English vocabulary of the 3th year student of certificate in auto mechanic (OM3101) major in machinist, Lanna Polytechnic Chiang Mai Technological college [Master's thesis]**. Chiang Mai University. (In Thai)
- Chaithiang, A. (2010). **Principle of Instruction (5th ed.)**. Bangkok: Odeonstore. (In Thai)
- Chupraphawan, C. (2013). **Significance of Memory**. Bangkok: CUP. (In Thai)
- Derakhshan, A. & El khatir, E. D. (2015). The effects of using games on English vocabulary learning. **Journal of Applied Linguistics and Language Research**, 2, 39-47.
- Md Shaiful, I. & Mahani Bt, S. (2021). Students' low proficiency in spoken English in private universities in Bangladesh: reasons and remedies. **Language Testing in Asia**, 11, article 22.
- Phengsawat, W. (2008). **Research Methodology**. Bangkok: Suwiriyan. (In Thai)
- Rakstutthi, S. (2010). **Creation of learning media and innovation and lesson Plan for learning media innovation**. Nonthaburi. Phoemsap. (In Thai)
- Saiyot, L & Saiyot, A.(1993). **Technique of Educational Research (3rd ed.)**. Bangkok : Suwiriyan. (In Thai)
- Shen Li'na & Yu Yanhua. (2010). **A Study on the Teaching of Initial Pronunciation in Teaching Chinese as a Foreign Language**. China: Liaoning Geology Engineering Vocational College.
- Silakhao, W. (2015). **A comparison of achievement and Retention in learning English vocabulary grade12 student who learnt by using exercise with game and without game for instruction [Master's thesis]**. Srinakharinwirot Univesity. (In Thai)
- Siriprasoet, C. (2512). **Minor Games: Handbook for teaching and creating thinking about game (8th ed.)**. Chonburi : Faculty of Education, Burapha University. (In Thai)

- Sisa-At, B. (1992). Identifying population when using the rating scale tool with sample. **Journal of Educational Assessment, Srinakharinwirot University Mahasarakham**, 3 (1), 22-25. (In Thai)
- Sukphun, P.(2015). **Lesson Plan Development on the subject arears of work and fundamental career at 12 grade level on creative work from corn by using project [Master's thesis]**. Mahasarakham University. (In Thai)
- Sunthonwirot, W. (2512). **Learning Design by Backward Design.(3rd ed.)**. Mahasarakham: Mahasarakham University Press. (In Thai)
- Suwansi, N. (2513). **Early Childhood Education**. Bangkok: Ton-o. (In Thai)
- Tanpiti, S. (1993). **A comparative study of the capacity in reading word with R, L, W consonant blends of grade 7 student who was trained in skill by using game and using activity in teacher's handbook [Master's thesis]**. Srinakharinwirot University. (In Thai)
- Wanitwatthanaworacha, S. (2015). **General Instruction**. Nakhonpathom: Faculty of Education SilpakornUniversity. (In Thai)
- Wibusi, Y. R. (2003). **Project Assessment: Theory and Practice**. Bangkok: CUP. (In Thai)
- Zhu Hua. (2009). Vocabulary and Culture in Teaching Chinese as a Foreign Language. **Journal of Yichun University**, 3, 173-175.

บ่วงเสน่หากับความเป็นชายในนวนิยายเรื่อง รำรณรงค์เลือด ของ พงศก

Love Snare and Manhood in Novel ‘Blood Ring’ of Phongsakon

ยุพาวดี อัจหาญ / Yupawadee Athan

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ บุรีรัมย์ 31000, ประเทศไทย
Program of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Science,
Buriram Rajabhat University, Bui Ram 31000, Thailand

Email: yupawadee.ar@bru.ac.com

Received: July 7, 2023

Revised: April 25, 2024

Accepted: April 27, 2024

Abstract

This academic article aimed to analyze the significant relationship of power of male and female in the novel entitled ‘blood ring’ of Phongsakon. The study showed that the plot had showed the domination of female over male, and the domination of female over male come from the ability to instigate the emotion and, demeanor of female who made a man to get in snare of love and subsidized, at the same time, the female character was overpowered by male through love. In addition, the male character who was the non-human being was characterized as normal human who was the handsome man, endowing with lofty, bewitching manhood, and protecting woman. It presented the mind of character of non-human being who was not revengeful, forgivable for the past mistake and letting oneself on, who tried to correct the past mistake, and this showed the image of manhood and showed that the gender having the role in creating goodness and way of thinking of the character as well.

Keywords: patriarchy, gender, power

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งวิเคราะห์ในนวนิยายเรื่อง อัมรงค์เลือด ของพงศกร ว่ามีนัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าโครงเรื่องแสดงให้เห็นถึงอำนาจของผู้หญิงและเป็นผู้ครอบงำผู้ชาย ซึ่งความสามารถในการครอบงำผู้ชายของผู้หญิงนั้น มาจากความสามารถในการปลุกเร้าอารมณ์ จริตมารยาของผู้หญิง ที่ทำให้ผู้ชายติดอยู่ในบ่วงเสน่ห์และเป็นผู้สยบยอมในขณะเดียวกันตัวละครหญิงก็ถูกอำนาจของเพศชายครอบงำผ่านความรัก อีกทั้งตัวละครชายที่เป็นตัวละครคอมมูนียถูกสร้างให้มีลักษณะเหมือนมนุษย์ทั่วไป เป็นชายที่มีบุคลิกขงัดแงะ สง่างาม มีเสน่ห์ และมีความเป็นลูกผู้ชาย ทำหน้าที่ดูแลปกป้องผู้หญิง และนำเสนอวิธีคิดของตัวละครคอมมูนียที่ไม่เอาฮาตบปายหา รู้จักให้อภัยและปล่อยวางเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต และพยายามแก้ไขในสิ่งที่ทำผิดพลาดในอดีต ให้ออกต้องซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นชาย และยังแสดงให้เห็นว่าเพศมีส่วนในการกำหนดคุณค่า และวิธีคิดของตัวละครอีกด้วย

คำสำคัญ: ปิตาธิปไตย เพศสถานะ อำนาจ

บทนำ

ในบรรดานักเขียนนวนิยายเหนือธรรมชาติในปัจจุบัน นักเขียนท่านหนึ่งได้นำจินตนาการความเชื่อของคนไทยมาผสมผสานเข้ากับหลักวิชาการหลายแขนง ทำให้นวนิยายเหนือธรรมชาติที่สร้างสรรค์ออกมา ไม่ได้มีเพียงแค่ความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังมีสาระความรู้สอดแทรกด้วย จึงทำให้งานเขียนของนักเขียนท่านนี้ มีคุณภาพน่าสนใจ และเป็นที่ยอมรับชื่นชอบของผู้อ่าน นักเขียนท่านนี้ก็คือ “พงศกร” (Ruchiseni, 2011,p.4) เป็นนามปากกาของพงศกร จินดาวัฒน์ เป็นนักเขียนที่มีผลงานตีพิมพ์ออกอย่างต่อเนื่อง และได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้นวนิยายหลายเรื่องมีผู้ผลิตละครโทรทัศน์นำไปผลิตเป็นบทโทรทัศน์ช่องต่างๆ โดยเฉพาะ “นวนิยายชุดผีน้า” และ “นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องประดับ” โดยพงศกรได้สร้างโครงเรื่องเกี่ยวกับความเหนือธรรมชาติและชาติภพผูกเรื่องให้ตัวละครสร้างกรรมต่อกันไว้ทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว การเปิดเรื่องที่มีการบรรยายถึงความลับเพื่อให้การดำเนินเรื่องเห็นถึงความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ นวนิยายแนวเครื่องประดับ เรื่องกำไลมาศ เรื่องกฤษณาสาว นวนิยายทั้งสองเรื่องดังกล่าว พงศกรได้นำเครื่องประดับมาสร้างปมขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ กล่าวคือเรื่อง กำไลมาศเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ ระหว่างบุคคลที่ครอบครองกำไลมาศกับบริวทอง “ข้อมือผี” ของบริวทองจะไปตามทางดินจนเกิดความวุ่นวายขึ้นเสมอ ส่วนนวนิยายเรื่องกฤษณาสาวเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติคือสบันงา ต่อพัฒนาถึงปิตาธิปไตยทางเพศที่สร้างความขัดแย้งในอดีตชาติมีความเชื่อมโยงตลอดจนส่งผลมายังชาติปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นว่าตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายทั้งสองเรื่องอยู่ในลักษณะของวิญญาณของเพศหญิงที่มีจิตผูกอาฆาตพยาบาทจองเวรจะติดกับดักแห่งพันธนาการของกิเลสจนยากที่จะหลุดพ้นได้ส่งผลให้ดวงจิตเศร้าหมองจนไม่อาจแสวงหาความสุขและไม่สามารถหลุดพ้นได้ ซึ่งจะเห็นว่าการสร้างตัวละครเหนือธรรมชาติของพงศกรนั้นมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนา

เช่นเดียวกับนวนิยายเรื่อง “อำมรงค์เลือด” ก็เป็นนวนิยายอีกเรื่องหนึ่งของพงศกรที่มี การนำเครื่องประดับมาสร้างปมขัดแย้งได้อย่างน่าสนใจ นวนิยายเรื่อง “อำมรงค์เลือด” เป็นเรื่องราว การตามหาพระอำมรงค์ไพลินคู่ คือแหวนชิ้นสำคัญในเรื่อง ซึ่งเป็นแหวนที่หมายปองของพระสนมฉิมและ พระมเหสีในสมเด็จพระพันวษา พระนางทั้งสองต่างต้องการครอบครองพระอำมรงค์จนเกิดโศกนาฏกรรม ในอดีตชาติ ซึ่งสีหราช หรือ ออกหลวงสีหเสนา ในอดีตชาติ ออกหลวงสีหเสนาลุ่มหลงในตัวพระสนมฉิม จนยอมขโมยพระอำมรงค์ไพลินที่สมเด็จพระพันวษาและพระมเหสีทรงกำบังถวายพระพุทธรูปจาก มาจากกรุวัดราชธิดาเพื่อมอบให้พระสนมฉิม ซึ่งส่งผลให้เขากลายเป็นเวนิกเปรตไม่สามารถไปเกิดได้ มาร้อยกว่าปี ในชาติปัจจุบัน “ปะวะหล่ำ” นักโบราณคดี หรือแมงกั่วในอดีตชาติได้ช่วยสีหราช ตามหาพระอำมรงค์ไพลินจนสามารถนำกลับมาคืนที่กรุวัดราชธิดาได้สำเร็จ ส่งผลให้สีหราชหลุดพ้นจาก การเป็นเวนิกเปรตและกลับมาเป็นมนุษย์อีกครั้ง และสามารถครองรักกับปะวะหล่ำได้

สังคมปิตาธิปไตย เป็นสังคมที่เต็มไปด้วยการกดขี่ข่มเหง ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้หญิง ทำให้ บทบาทของผู้หญิงในสมัยนั้นด้อยกว่าผู้ชาย (Rodphet, 2018, p.58) ได้อธิบายถึงผู้หญิงที่ใช้ชีวิตอยู่ภายใต้ สังคมปิตาธิปไตยไว้ว่า “อำนาจปิตาธิปไตยมองว่าสถานะภาพของผู้หญิงถูกควบคุมโดยผู้ชายที่มีอำนาจ ในการปกครองดินแดนว่าผู้หญิงควรเป็นอย่างไร ผู้หญิงต้องมีสถานะเป็นแม่และเมียที่ดี ผู้หญิงต้องมีลักษณะ ที่อ่อนหวานอ่อนโยน และเก่งในเรื่องงานดูแลบ้าน แนวคิดชายเป็นใหญ่ที่วันนี้จึงเสมือนได้กำหนดให้ผู้ชาย คือศูนย์กลางของสังคม และแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างชายหญิงเป็นสองขั้ว โดยระบุว่าผู้ชายเป็นเพศที่ เข้มแข็ง มีเหตุผลเป็นผู้นำส่วนผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ ใช้อารมณ์ และมีหน้าที่ในการเลี้ยงลูก คุณลักษณะ ตามนี้ทำให้ผู้หญิงต้องตกเป็นรองและถูกจำกัดบทบาทเอาไว้ตามที่ผู้ชายต้องการ (Jiamtiranat, 2011, p.174) แนวคิดชายเป็นใหญ่จึงกำหนดให้ผู้หญิงควรเป็นกุลสตรีที่มีพฤติกรรมอันเหมาะสมให้แก่ครอบครัว รับใช้และเชื่อฟังคำพูดของผู้ชาย ดูแลงานบ้านและรักษาภาพลักษณ์ทางสังคมของครอบครัว จนกลายเป็น หน้าที่สำคัญของผู้หญิงแต่ละคนที่สมควรมี

การนำเสนอความเหนือธรรมชาติผ่านตัวละครเอกในเรื่อง มีประเด็นที่น่าติดตาม กล่าวคือ การสร้างตัวละครเอกให้เป็นตัวละครเหนือธรรมชาติที่มีความผูกพันและมีความเกี่ยวข้องกับเครื่องประดับ ชิ้นสำคัญในเรื่อง คือ พระอำมรงค์ไพลิน โดยใช้พระอำมรงค์ไพลินเป็นสิ่งเชื่อมโยงเรื่องราวในอดีตชาติ ถึงปัจจุบัน ซึ่งความน่าสนใจในนวนิยายเรื่องนี้คือตัวละครที่เป็นอนุษย์ คือ เวนิกเปรต และตัวละครนี้ เป็นผู้ชายที่ถูกจองจำไม่สามารถไปเกิดได้เพราะบาปที่เคยทำไว้ในอดีตชาติ ต้องการแก้ไขความผิดบาป ในอดีตและทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อรอคอยการปลดปล่อย โดยมีตัวละครหญิงคอยช่วยเหลือ ในนวนิยาย เรื่องอำมรงค์เลือดของพงศกรตัวละครอนุษย์นั้นเป็นเพศชาย และสร้างตัวละครอนุษย์ให้มี ความคล้ายคลึงกันกับมนุษย์ และใช้ชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์ปกติทั่วไปในโลกแห่งชีวิตจริง อีกทั้งลักษณะ รูปร่างหน้าตาที่ไม่ได้มีกายเลียดน่ากลัวแต่อย่างใดแต่กลับมีรูปร่างสวยงาม สง่างาม ละอียดอ่อน และทำหน้าที่ ต่อกรกับผีชั่วร้ายและคุ้มครองดูแลมนุษย์ให้ปลอดภัยจากภัยอันตราย ซึ่งไม่ได้ลดทอนคุณค่าของตัวละครชาย แต่อย่างใด ขณะเดียวกันกลับเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับตัวละครชายโดยแฝงคุณค่าความดีของตัวละครชาย เข้ามาทำให้รู้สึกน่าสงสาร น่าเห็นใจ และแสดงให้เห็นว่าผู้ชายได้ดำรงโน้มน้าความเป็นชายที่สังคม ชายเป็นใหญ่คาดหวังไว้ด้วย กล่าวคือ ผู้ชายต้องมีความสง่างาม เสียสละ เข้มแข็ง และเป็นผู้นำ

จึงน่าสนใจว่าตัวละครอนุษย์ที่เป็นเพศชายที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายเรื่องอำมรงค์เลือดของ พงศกรนั้นมีประเด็นเชื่อมโยงกับเพศสถานะอยู่ไม่น้อย โดยบทความนี้จะศึกษาโครงเรื่องและตัวละคร ที่มีนัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายหญิง

ผลการวิจัย

1. สิทราช: ภาพลักษณ์และบทบาทของเพศชาย

ในนวนิยายเรื่องอำมรงค์เลือด ตัวละครสิทธราช ในอดีตชาติคือ พ่อเสือ หรือ ออกหลวงสิทธเสนา เป็นลูกชายของออกญาอภัยรมฤทธิ์ หลานชายของออกญาภักดีบรยง ผู้เป็นนายกongก่อสร้างพระปรางค์ วัดราชธิดา สมเด็จพระพันวษาทรงสั่งให้ออกญาภักดีบรยงเป็นแม่กองบูรณปฏิสังขรณ์วัดราชธิดาให้สวยงาม รวมถึงสร้างพระปรางค์สำหรับบรรจุพระอัฐิของพระราชธิดา ซึ่งต้องมีกรรมปฏิบัติตามธรรมเนียมปฏิบัติ อุทิศข้าวของเงินทอง อัญมณีเครื่องประดับลงในกรเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ออกหลวงสิทธเสนาได้รับบัญชาจากสมเด็จพระพันวษาให้เขียนภาพผนังกรในพระปรางค์วัดราชธิดา และออกแบบอำมรงค์ไพลินเพื่่อมอบเป็นของขวัญให้กับพระสนมนิ่ม ซึ่งเคยผู้สมักรักใคร่กับออกหลวงสิงเสนามาก่อนจะเข้าถวายตัวเป็นพระสนม

ภายหลังพระมเหสีทรงเห็นอำมรงค์ไพลินคู่ดงามและทูลขอจากสมเด็จพระพันวษาสร้างความคับแค้นใจให้กับพระสนมนิ่มเป็นอย่างมาก เพราะพระสนมนิ่มหวังที่จะได้ครอบครองอำมรงค์ไพลินวงนี้ เพราะไพลินนี้เป็นไพลินที่บิดาของพระสนมนิ่มนำมาถวายพ่ออยู่หัวพร้อมกับพระสนมนิ่มตอนถวายตัว ความริษยานี้ทำให้พระสนมนิ่มวางแผนวางยาพิษพระราชธิดาเพื่อแก้แค้นพระมเหสี เหตุการณ์ครั้งนี้สมเด็จพระพันวษาทรงเสียพระทัยมากจึงมีรับสั่งให้นำอำมรงค์ไพลินคู่บรรจุลงในพระปรางค์วัดราชธิดาเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ก่อนคืนวัดปิดกรพระสนมนิ่มหลอกล่อให้ออกหลวงสิทธเสนา ยอมหยิบพระอำมรงค์ยอมนิยบคู่ออกมาจากกรให้ แต่พระมเหสีลงโปรดตรวจสอบของที่กลบนำด้วยพระองค์เอง จึงพบว่าพระอำมรงค์ไพลินหายไป ออกหลวงสิทธเสนาจึงถูกนำตัวไปคุมขัง แม้ว่าจะถูกทรมานอย่างแสนสาหัส แต่ออกหลวงสิทธเสนาก็ไม่ยอมปริปากชักทอดพระสนมนิ่ม ภายหลังพระสนมนิ่มหลงกลแผนการของแม่เฒ่าแก้วทำให้สภาพความผิดทั้งหมดโดยไม่รู้ตัวพ่ออยู่หัวและพระมเหสีทรงแอบฟังอยู่และได้ยินเรื่องราวทั้งหมด ทำให้พระสนมนิ่มจำนนด้วยหลักฐานจำใจต้องนำพระอำมรงค์มาคืน แต่ด้วยความริษยาพระสนมนิ่มได้กลืนพระอำมรงค์ไพลินวงของสตรีลงไปในท้อง และนำพระอำมรงค์ไพลินวงของบุรุษมาคืนแล้วโยนความผิดให้ออกหลวงสิทธเสนา จึงเหลือเพียงพระอำมรงค์ไพลินของบุรุษวงเดียวที่ถูกนำไปบรรจุลงในกรเพื่อกลบนาเป็นพุทธบูชา ดังนั้นออกหลวงสิทธเสนาจึงกลายเป็นเวนิกเปรตที่ถูกจองจำอย่างทุกข์ทรมานไม่ได้ไปสุดไปเกิด ดังเช่นในตอนที่กล่าวว่า

“เพราะครั้งนั้น...เขาและลูกน้องคนสนิททั้งสองพลั้งพลาดขาดสติ
ทำบาปทำกรรมอย่างหนักหนาสาหัส ครั้นเมื่อสิ้นชีวิตไปดวงวิญญาณจึงไม่ได้
ไปนรกหรือสวรรค์อย่างบุคคลอื่น หากถูกกรรมจองจำอยู่ในภพสุรกาย
กลายเป็นเปรตที่ต้องชดใช้ความผิดบาป จนกว่าจะถึงเวลาอันเหมาะสม...”

ในพระสูตรกล่าวถึงเวนิกเปรตว่า มีร่างกายน่าเกลียดน่ากลัวในยาม
กลางวัน แต่กลับมีรูปร่างงดงามราวเทวดาในยามกลางคืน

ด้วยเหตุนี้ ในยามกลางวันเขาและลูกน้องจะมีรูปกายที่เปื่อยเน่าฟอง
เจ็บปวดทรมานราวคนเป็นโรคเรื้อน ไม่มีสิ่งใดจะบรรเทาเบาบางลงได้ จนกว่า
พระอาทิตย์จะลับขอบฟ้าไปแล้วนั้นละ ร่างกายจึงจะคืนกลับมาสวยงามอีกครั้งหนึ่ง”
(Phongsakon, 2022, p.165)

สาเหตุที่ทำให้หอกลวงสี่หสนา หรือ เสือ ต้องกลายเป็นเวนิกเปรตมาจากการขโมยพระอัมรังค์ไพลินคู่ที่สมเด็จพระพันวษาและพระมหีสัทรภักกลปนาถายเป็นพุทธบูชาออกจากรั้ววัดราชธิดา ทำให้ต้องถูกจองจำเพื่อชดใช้ความผิดบาปจนกว่าจะนำอัมรังค์มาคืนไว้ที่กรั้ววัดราชธิดาดังเดิม ตัวบทแสดงให้เห็นว่าผีสี่หสนาเป็นผีที่มีกายหยาบทั้งตงาม มีกลิ่นหอม และสามารถปรากฏกายให้มนุษย์เห็นได้ตามต้องการอีกด้วย

ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เขาน่าจะหยั่งรู้ว่า...เพลงภัทรเพ็ญนำเครื่องประดับจากรั้ววัดราชธิดามาเสนอขาย เลยตั้งใจจะแฉมา...

ปะวะเหล่ารู้ตั้งแต่สี่หสนายังไม่ก้าวเข้ามาในร้านด้วยซ้ำ

รู้ได้อย่างไร...รู้เพราะว่าจู่ๆ บรรยายกายศรอกบายก็เยะเยือกเย็นขึ้นมากะทันหัน พร้อมกับกลิ่นหอมอันเป็นกลิ่นเฉพาะตัวก็รยรินขึ้นมาในอณูอากาศ ไม่เหมือนน้ำอบ ไม่มากลัว เป็นความหอมอันเยือกเย็น เหมือนดอกไม้ไทย หลากๆชนิดผสมกัน (Phongsakon, 2022, pp.124-125)

“...เป็นจังหวะเดียวกับที่ร่างสูงล่ำสันก้าวเข้ามาในร้าน พร้อมกับกลิ่นหอมเฉพาะตัวที่ลอยอวลมาพร้อมๆ กัน” (Phongsakon, 2022, p.49)

จากตัวบทจะเห็นว่าแม้ว่าสี่หสนา จะเป็นอมมนุษย์ แต่การปรากฏกายของสี่หสนาไม่ได้ทำให้มนุษย์รู้สึกหวาดกลัว เพราะรูปร่างไม่ได้น่าเกลียดน่ากลัว ไม่มีกลิ่นเหม็นสาบสาบ แต่มีรูปร่างเหมือนมนุษย์ทั่วไป และยังมีกลิ่นที่หอมเหมือนดอกไม้อีกด้วย ซึ่งหากพิจารณาตัวละครสี่หสนาจะเห็นว่าซ่อนนัยความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงและชายเอาไว้ แนวคิดชายเป็นใหญ่เป็นระบบซึ่งผู้ชายมีบทบาทฐานะสูงกว่า และมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง เมื่อพิจารณามิติของเพศผ่านมุมมองแบบปิตาธิปไตยผ่านตัวละครหญิงในเรื่องได้แก่ ตัวละครหญิง ‘คุณไฉย’ เจ้าของร้านขายเครื่องประดับโบราณ และตัวละครเอกหญิง ‘ปะวะเหล่า’ หลานสาวของคุณไฉย พบว่า ตัวละครชายสี่หสนา แม้จะเป็นอมมนุษย์แต่ก็ยังมียบทบาทเหนือกว่าตัวละครหญิงทั้งสอง

ตัวละคร “ปะวะเหล่า” สาวนักโบราณคดี หลานสาวคุณไฉยเจ้าของร้านเครื่องประดับโบราณ เป็นตัวละครหญิงรักใคร่กับสี่หสนาในอดีตชาติ ปะวะเหล่าก็คือ แม่นกแก้ว ธิดาออกฤกษ์กตึบรยง แม่กองสร้างพระปรางค์วัดราชธิดา เธอรักใคร่กับผีเสื้อหรือหอกลวงสี่หสนา และเมื่อครั้งหอกลวงสี่หสนาต้องสงสัยว่าขโมยพระอัมรังค์ไพลินคู่ไปจากกรั้วพระปรางค์วัดราชธิดา และถูกนำตัวไปทรมานแต่เขาก็ไม่ยอมบอกว่าไปซ่อนไว้ที่ไหน แม่นกแก้วจึงพยายามหาหายานและหลักฐานจนรู้ว่าผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ทั้งหมดคือพระสมณเณร เช่นเดียวกับปะวะเหล่าในชาติปัจจุบัน เมื่อพบสี่หสนาเธอก็รู้สึกเหมือนคุ้นเคยกับเขาอย่างบอกไม่ถูก และแม้กระทั่งได้พบเห็นการกลายร่างเป็นเวนิกเปรตของสี่หสนาแต่ปะวะเหล่าก็ไม่รู้สึกหวาดกลัว แต่ยังพยายามที่จะช่วยเหลือสี่หสนาตามหาพระอัมรังค์ไพลินเพื่อนำมาคืนยังกรั้วพระปรางค์วัดราชธิดาเพื่อให้หลุดพ้นจากการเป็นเวนิกเปรตที่ถูกจองจำหลายชาติภพอย่างทุกข์ทรมานมาหลายร้อยปี และไม่สามารถไปผูกไปเกิดได้ ความว่า

อึ้งมือของเขาไม่ได้เยือกเย็นเหมือนมือภูตผี หากอุ่นเหมือนชายหนุ่ม
ที่มีเลือดเนื้อ มีชีวิต ไม่ต่างไปจากหล่อนเลยสักนิด

...อบอุ่น...ปลอดภัย

นั่นคือความรู้สึกของปะวะหล่ำ

และมันคือความรู้สึกเดียวกับที่นกแก้วมีให้กับ ‘เสื่อ’ (Phongsakon, 2022, p.451)

“ออกหลวงสิทธเสนา...” ปะวะหล่ำพิมพ์่า ทั้งที่พอจะเดาได้ หากหัวใจ
ของเธอเต้นแรงด้วยความตื่นเต้น ยังได้รู้ว่าเธอคือ ‘คุณพี่เสื่อ’ ของนกแก้ว
เธอยังไม่กลัวเธออีกต่อไป ตรงกันข้าม ปะวะหล่ำกลับรู้สึกสงสารที่เธอต้อง
ตกอยู่ในบ่วงกรรม (Phongsakon, 2022, p.446)

จากตัวบทแสดงให้เห็นว่าสิทธราชมีเลือดเนื้อเหมือนกับมนุษย์ทั่วไป และทำให้ปะวะหล่ำรู้สึก
อบอุ่นใจ รู้สึกปลอดภัย และระลึกถึงความรู้สึกที่เม่นกแก้วมีต่อพี่เสื่อในครั้งอดีตชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึง
การสร้างตัวละครสิทธราชให้มีลักษณะเหมือนมนุษย์ทั่วไป อีกทั้งการที่ปะวะหล่ำพยายามที่จะช่วยเหลือ
สิทธราชตามหาพระธำมรงค์ไพลินเพื่อนำมาคืนยังกรุงในพระปรางค์วัดราชธิดาเพื่อให้หลุดพ้นจากการเป็น
เวณิกเปรตนั้น ทำให้ปะวะหล่ำพบว่าตัวละครสิทธราชนั้น มีความเป็นลูกผู้ชาย แม้จะถูกพระสนมฉิมมิล่อลวง
ให้ขโมยพระธำมรงค์ไพลินออกมามากูร จนโดนจับไปคุมขังและถูกทรมานอย่างแสนสาหัสแต่ก็ไม่ยอม
ซีกทอดถึงพระสนมฉิมมิจนตัวตาย และเมื่อปะวะหล่ำได้รู้ว่าสิทธราชก็คือพี่เสื่อของนกแก้วเมื่อในอดีตชาติ
ก็ทำให้ความกลัวหายไปตรงกันข้ามกลับสงสารที่สิทธราชต้องติดอยู่ในบ่วงกรรมอันทุกข์ทรมาน จนในที่สุด
ปะวะหล่ำก็สามารถนำพระธำมรงค์จากพระสนมฉิมมาให้สิทธราชและนำกลับคืนสู่กรุงในพระปรางค์
วัดราชธิดาได้สำเร็จ ซึ่งส่งผลให้สิทธราชหลุดพ้นจากบ่วงกรรมการเป็นเวณิกเปรตและกลับมาเป็นมนุษย์
อีกครั้ง ความว่า

“หรือไม่ก็เพราะธำมรงค์ที่เจ้าหาพบ” ดวงตาของสิทธราชที่มองตรงมายัง
ปะวะหล่ำเต็มไปด้วยความซาบซึ้ง รักใคร่ “เจ้าหาธำมรงค์ที่ถูกขโมยไปจากกรูพบ
แล้วนำมาให้...ที่จะนำกลับไปคืนที่วัด ได้แก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดไปให้กลับมาถูกต้อง...
อาจเพราะสิ่งนี้ก็เป็นได้ ที่ช่วยปลดปล่อยหนี้กรรมในอดีต”

“เป็นไปได้นะคะว่าเป็นเพราะธำมรงค์ไพลิน เพราะคุณหาญและคุณทัฟ
ไม่ได้ถูกดาบฟ้าฟันพื้น แต่เขาก็ได้กลับมาเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับพี่เสื่อ...เพราะว่าเรา
ได้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง พี่เสื่อนำธำมรงค์กลับไปคืน...แถมคิดว่ามันเป็นเพราะเหตุผลนี้แน่ๆ”
(Phongsakon, 2022, p.505)

จากตัวบทข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในท้ายที่สุดสิทธราชถูกปลดปล่อย สามารถหลุดพ้นจากบ่วงกรรม
การเป็นเวณิกเปรต และยังสามารถกลับมาเป็นมนุษย์อีกครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้ชายทำในสิ่งที่ถูกต้อง
ก็จะได้รับการให้อภัย และสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อีกครั้ง ซึ่งน่าสังเกตว่าตัวละครมนุษย์ที่เป็น
ตัวละครหญิงในนวนิยายหลายเรื่องมักจะถูกหาวิธีกำจัด หรือถูกทำลาย เพราะฉะนั้นตัวละครสิทธราชจึงเป็น
ตัวแทนอำนาจของชายที่อยู่เหนือผู้หญิง โดยเฉพาะเรื่องของรูปลักษณ์ กล่าวคือ แม้สิทธราชจะอยู่ในสถานะ
ของมนุษย์ แต่เขาก็ยังมีรูปลักษณ์ที่ดี สง่างาม มีเสน่ห์ และมีความเป็นลูกผู้ชาย ดูแลปกป้องปะวะหล่ำ

จากอันตราย สิวหายคอยช่วยเหลือปะทะเหล่าจากอันตรายด้วยความรักใคร่จากอดีตชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพลักษณะความเป็นชายที่มีลักษณะตามอุดมคติ ดังที่ Connell (2000) ได้อธิบายว่า จะต้องมีความแข็งแรงทั้งกายและใจ (physically and mentally strong) เพื่อที่จะเป็นที่พึ่งพาทางใจสำหรับครอบครัวในยามที่ต้องเผชิญปัญหาชีวิตและปกป้องผู้หู่ใจ ต้องมีเหตุผล (Rational) และใช้เหตุผลและสติปัญญาในการแก้ปัญหาและพิจารณาสิ่งต่างๆ ต้องมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก (In control / self - control) ไม่แสดงความรู้สึกมาก แต่ต้องข่มอารมณ์ความรู้สึกทุกอย่างและมีการแสดงออกแต่พองามและเหมาะสม (Phiayura, 2018 , p.147) เช่นเดียวกับที่ปะทะเหล่ารู้สึกรักและผูกพันกับสิวหาย แม้ว่าจะรู้ว่าสิวหายเป็นเวนิกปรตแต่ปะทะเหล่าก็ไม่ได้หวาดกลัว กลับรู้สึกสงสารและพยายามหาทางนำพระอามรงค์ไปคืนมาให้สิวหายเพื่อนำกลับเป็นकिกรจนสำเร็จ ปะทะเหล่าจึงเป็นเป็นตัวละครหญิงที่แสดงให้เห็นถึงอำนาจการครอบงำของผู้ชายผ่านความรัก ดังนั้น ตัวละครปะทะเหล่าจึงเป็นเครื่องมือของเพศชายเพื่อให้สังคมรับรู้และเข้าใจความผิดพลาดของผู้ชายผ่านการค้นหาความจริงจากเรื่องราวในอดีตชาติ

2. ความเสน่หากับความเป็นหญิง - ชาย

อามรงค์เลือด เป็นนวนิยายที่พงศกร ผู้แต่งได้นำชื่อเครื่องประดับ คือ แหวน มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง และมีเรื่องราวความรัก ความหลง ความริษยาเข้ามามีบทบาทกับแหวน เครื่องประดับชิ้นสำคัญในนวนิยายเรื่องนี้ พระอามรงค์ไพลินคู่ คือแหวนชิ้นสำคัญซึ่งเป็นที่ยกย่องของพระสนมและพระมเหสีในสมเด็จพระพันวษา พระนางทั้งสองต่างต้องการครอบครองพระอามรงค์เพื่อเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงอำนาจในฝ่ายใน ซึ่งในนวนิยายเรื่องอามรงค์เลือดเล่าถึงเรื่องราวในอดีตชาติและชาติปัจจุบัน ซึ่งตัวละครเอกฝ่ายหญิงจะเป็นคนที่ผืนถึงอดีตชาติเพื่อระลึกชาติ

อดีตชาติสมเด็จพระพันวษารับสั่งให้ออกหลวงสิวเสนา หรือเสื่อ ออกแบบพระอามรงค์ไพลินขึ้นมาสองวง วงหนึ่งคือของพระองค์ อีกวงหนึ่งทรงตั้งพระทัยว่าจะพระราชทานให้กับพระสนมและไพลินที่นำมาท้าวพระอามรงค์นั้นทำมาจากไพลินที่ออกญากรมราช บิดาของพระสนมนำมาถวายสมเด็จพระพันวษาเมื่อครั้งพระสนมถวายตัว แต่พระมเหสีตรัสขอพระอามรงค์ สมเด็จพระพันวษาจึงจำเป็นต้องพระราชทานให้พระมเหสี ซึ่งเรื่องนี้สร้างความโกรธแค้นให้กับพระสนมเป็นอย่างมาก พระสนมมีวางยาพิษพระราชธิดาเพื่อแก้แค้นพระมเหสีที่แย่งเอาพระอามรงค์ไป แต่คุณท้าวทรงกันดาลรับสารภาพแทนเพื่อปกป้องพระสนม สมเด็จพระพันวษารับสั่งให้สร้างพระปรางค์เพื่อบรรจุพระบรมอัฐิของพระราชธิดาและทรงกลับนารถพิธีสมโภชมาถวายลงในกรพระปรางค์ รวมทั้งพระอามรงค์ไพลินทั้งสองวงนั้นด้วย พระสนมมีใช้เสน่ห์หลอกล่อให้ออกหลวงสิวเสนาหลงรักและยอมขโมยเอาพระอามรงค์ไพลินจากกรออกมาให้ แม้ออกหลวงสิวเสนาจะถูกนำตัวไปทรมานเขาก็ไม่ยอมรับสารภาพ จนกระทั่งเมื่อก้าว ธิดาของออกญาภักดีบรยซึ่งเป็นแม่กองสร้างพระปรางค์ และมีใจรักใคร่กับออกหลวงสิวเสนาพยายามหาพยานและหลักฐานเปิดโปงพระสนมมีให้รับสารภาพว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ทั้งหมด แม้จะจำนนด้วยหลักฐานแต่พระสนมมีคืนให้เพียงพระอามรงค์ของสมเด็จพระพันวษาเท่านั้น ส่วนพระอามรงค์วงของพระมเหสีนั้นพระสนมมีได้กลืนลงไปท้อง และยืนยันว่าออกหลวงสิวเสนาให้พระสนมมีมาเพียงวงเดียวเท่านั้น พระสนมมีถูกนำตัวไปทรมานจนสิ้นชีวิต ส่วนออกหลวงสิวเสนาถูกนำตัวไปถ่วงน้ำ พระอามรงค์ไพลินวงของสมเด็จพระพันวษาถูกบรรจุกลับคืนลงในกรวิธราชธิดา ส่วนพระอามรงค์อีกวงยังคงสาบสูญ

ชาติปัจจุบัน “ปะทะเหล่า” นักโบราณคดีสาวหลานสาวคุณไสย เจ้าของร้านขายเครื่องประดับโบราณ เธอได้พบกับสิวหาย ชายหนุ่มลึกลับที่ตามหาซื้อแหวนโบราณทรงรังแตน หัวแหวนทำจากอัญมณี

สินน้ำเงินเข้มเจียรระโนเป็นทรงกลม ล้อมรอบด้วยอัญมณีสีขาวเม็ดเล็ก ๆ ตัวหวานเป็นทองสลักลวดลาย เป็นลายเครือเถาละเอียดลออจากร้านของคุณยายเธอ แม้จะเพิ่งเคยเจอสีหราชเป็นครั้งแรก แต่ปะวะหล่ำ กลับรู้สึกเหมือนเคยเห็น เคยรู้จักสีหราชมานานแล้ว ต่อมาเพลงภัทรเพื่อนของปะวะหล่ำเอาหวานไพลิน มาฝากขายที่ร้านของคุณไฉย จึงได้นำรูปถ่ายหวานไพลินให้สีหราชดู แต่กลับไม่ไหว่งที่เขาดามหาหวานไพลินวางตั้งกล่าวเป็นวงของบุรุษ แต่หวานไพลินที่เขาดามหาเป็นวงของสตรี คุณไฉยและปะวะหล่ำ จึงได้รู้ว่าเป็นหวานไพลิน ต่อมาปะวะหล่ำได้ไปช่วยงานปรีชาชุกด์ราชธิดาที่อยู่ธยา เธอจึงมีโอกาสดำไปชมกรรมสมบัติที่เรือนไทยของสีหราช หลังจากกลับจากเรือนไทยของสีหราชปะวะหล่ำก็เริ่มฝันถึงเรื่องราวในอดีตชาติของสีหราชและตัวเองที่มีความรักใคร่ผูกพันกัน และยังมีความเกี่ยวข้องกันกับหวานไพลิน จนในที่สุดปะวะหล่ำรู้ความลับว่าแท้จริงแล้วสีหราชเป็นเวนิกเปรด เพราะเขาถูกพระสนมฉิมหลอกล่อให้ขโมยพระธำมรงค์ไพลินคู่ที่สมเด็จพระพันวษาและพระมหีสรีทรงกลังปลานาลงกรุในพระปรางค์วัดราชธิดาออกมาให้ ปะวะหล่ำพยายามช่วยสีหราชตามหาพระธำมรงค์ไพลินได้สำเร็จ

นวนิยายเรื่องธำมรงค์เลือด นำเครื่องประดับมาสร้างปมความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ให้แก่โครงเรื่องตั้งแต่อดีตชาติจนผูกพันมาสู่ชาติปัจจุบัน ในอดีตชาติเกิดความขัดแย้งระหว่างพระมหีสรีกับพระสนมฉิม ประเด็นเรื่องอำนาจในฝ่ายใน การแย่งชิงพระธำมรงค์ไพลิน ที่สมเด็จพระพันวษาดังพระทัยจะมอบให้พระสนมฉิม ซึ่งเป็นโปรดปรานเป็นอย่างมาก ซึ่งพระธำมรงค์ไพลินเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของอำนาจ และการโปรดปรานจากสมเด็จพระพันวษา ดังนั้นพระมหีสรีจึงทูลขอพระธำมรงค์ไพลินจากสมเด็จพระพันวษา เพื่อต้องการสั่งสอนพระสนมฉิมให้รู้ตำแหน่งของตนเอง แต่พระสนมฉิมกลับไม่ยอมอ่อนข้อให้ วางแผนวางแกล้งแค้นพระมหีสรี ด้วยการวางยาพิษพระราชธิดาจนสิ้นพระชนม์ แม้ว่าสมเด็จพระพันวษาทรงกลังปลานาลพระธำมรงค์ไพลินทั้งสองวงบรรจุลงไปในกรุในพระปรางค์วัดราชธิดา แต่พระสนมฉิมก็ใช้เสน่ห์ล่อหลอกให้ออกหลวงสีหเสนายะพระธำมรงค์ไพลินคู่ออกมาให้ ทว่าในท้ายที่สุดพระสนมฉิมจะเผยแพร่ภาพความผิดทั้งหมด แต่ก็นำพระธำมรงค์วงของสมเด็จพระพันวษาให้เท่านั้น ส่วนอีกวงที่เป็นของสตรีนั้นพระสนมฉิมกลืนลงไปในท้องของตนเอง

เธอหยิบธำมรงค์ของบุรุษมาถือไว้ในมือ

ใช้...วงนี้จะถวายคืน...

ส่วนอีกวงที่เป็นของสตรีนะหรือ...

ไม่มีวันเสียละ

ทุไม่มีวันยกให้มึงหรอก อีแก่ อีพระมหีสรี

พระสนมฉิมใช้อีกมือหนึ่งหยิบธำมรงค์วงเล็กของสตรีขึ้นมาถือไว้ตรงหน้า

ดวงตาจ้องมองดูพระธำมรงค์ด้วยความลุ่มหลง

ของกู...

วงนี้ต้องเป็นของกูคนเดียว

กูต้องไม่แพ้...

พระสนมฉิมยกยิ้มด้วยความเด็ดเดี่ยว ก่อนจะหย่อนพระธำมรงค์ไพลินใส่ปาก...

กลืนกินลงไป...

เธอรู้สึกได้ถึงความเจ็บปวด ยามที่หวานไพลินค่อย ๆ ผ่านลำคอกลงไปถึงท้อง แต่ความเจ็บปวดนั้น ไม่มีผลอะไรเลยสักนิด เพราะความทุกข์ระล่ำพองที่เป็นผู้ช้ำเหนือพระมหีสรีนั้นมีมากกว่าหลายเท่า... (Phongsakon, 2022, pp.514-515)

จะเห็นได้ว่าพระสนมนิ่มซ่อนแหวนไพลินเอาไว้ด้วยแรงริษยา トラバจนลมหายใจสุดท้ายก็ไม่ยอมเปิดเผยว่าอยู่ที่ใด ซึ่งจะเห็นว่าพระศรได้แฝงแนวคิดเรื่องศักดิ์ศรี ซึ่งนำเสนอผ่านตัวละครพระสนมนิ่ม ผู้หญิงที่มีความคิดมากใหญ่ใฝ่สูงเพื่อให้มีอำนาจในฝ่ายใน แม้จะถูกเปิดเผยความคิดแต่ก็ไม่ยอมปล่อยวาง จนกระทั่งตาย พระธำมรงค์ไพลินจึงเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของการอำนาจ การที่พระสนมนิ่มกลืนพระธำมรงค์ไพลินลงไปในห้องเพื่อไม่ให้ผู้ใดได้ครอบครองนอกจากตน

โครงเรื่องแสดงให้เห็นถึงอำนาจของผู้หญิงและเป็นผู้ครอบงำผู้ชาย ซึ่งความสามารถในการครอบงำผู้ชายของผู้หญิงนั้น มาจากความสามารถในการปลุกเร้าอารมณ์ที่ทำให้ผู้ชายติดอยู่ในวังเสนาหา และเป็นผู้สยบยอม ดังเช่นในนวนิยายเรื่องนี้ อ่อนนิ่ม หรือ พระสนมนิ่ม เมื่อเป็นสาวงามผุดผาด เป็นที่หมายปองของหนุ่มทั้งกรุงศรีอยุธยา มีจิตรมารยาและความเป็นหญิงที่สวยงาม อ่อนหวาน

‘พี่เลือนี่เก่งกว่าพี่โหมกมาก ๆ เลยนะจ๊ะ’ อ่อนนิ่มเอ่ยชม ‘พี่โหมกก็เคยบอกว่าจะให้สร้อยฉัน แต่จนบัดนี้ยังไม่เคยเอามาให้อย่างที่เคยรับปาก ด้วยท่าทางสนิทสนม ‘ไปพูดถึงมันทำไม’

‘ไอ้โหมก’ เด็กหนุ่มชักสีหน้าด้วยความไม่พอใจ ดวงหน้าของคู่อริเก่าลอยมาให้เห็นชัด เขาไม่ชอบเลยที่อ่อนนิ่มเอ่ยถึงเด็กหนุ่มคนนั้น

‘เอ้อ...เอ้อ...’ อ่อนนิ่มรู้ว่าพลาดไปเสียแล้ว จึงม้มริมฝีปากแน่น ไม่เอ่ยอะไร

‘นี่เจ้ายังลอบไปพบกับมันอยู่อีกหรือ ไหนบอกว่าจะไม่ข้องเกี่ยวกับมันแล้วอย่างไร’ น้ำเสียงของเลียดฉัน

‘อย่าพูดอย่างนั้นนะพี่เลื้อ’ อ่อนนิ่มตวาด ครั้นพอเห็นดวงหน้าขมึงตึงของอีกฝ่าย จึงลดเสียงให้อ่อนลง ‘ฉันไม่ได้ลอบไปพบปะกับพี่โหมกสักหน่อย เราพบกันโดยบังเอิญตอนไปทำบุญที่วัด พี่โหมกเห็นฉันตัวเปล่าเล่าเปลือย ไม่มีเครื่องประดับสักชิ้น เลยรับปากว่าจะหาสร้อยมาให้ฉันสักเส้นสองเส้น’

‘ต่อไปนี้ห้ามน้องไปรับของของไอ้โหมกมัน...รู้ไหมอ่อนนิ่ม’ เลือดเอ็ด ‘มันไม่งาม’

‘พี่เลื้อห้ามฉันในฐานะอะไร’ อ่อนนิ่มยิ้มถาม และเลือกก็นิ่งไปด้วยไม่รู้จะตอบอย่างไร

‘อยากได้อะไรให้บอกนะ’ เขาไม่ตอบคำถามนั้น หากพูดออกไปด้วยแรงโมโห ‘อยากได้อะไร ให้บอก...พี่สัญญาว่าจะหามาให้ทุกอย่าง ขออย่างเดียว ห้ามรับของพวกนี้จากคนอื่น...เข้าใจไหม’

‘จ๊ะ...’ อ่อนนิ่มลอบยิ้มด้วยความพอใจ (Phongsakon, 2022,pp.178-179)

จะเห็นว่าเลียดตกอยู่ในวังเสน่ห์ของอ่อนนิ่ม จนยอมขโมยสร้อยของมารดาไปให้อ่อนนิ่ม ต่อมาบิดาของอ่อนนิ่มได้พาอ่อนนิ่มไปถวายตัวเป็นพระสนมในสมเด็จพระพันวษา ความสัมพันธ์หนุ่มสาวของทั้งสองคนจึงต้องยุติลง เมื่อสมเด็จพระพันวษามีรับสั่งให้เลื้อทำพระธำมรงค์ไพลินคู่ขึ้นมา เลื้อจึงได้พบกับอ่อนนิ่มอีกครั้ง ซึ่งการพบกันครั้งนี้ทำให้เลื้อก็รู้ตัวว่าความรักความเสนหาที่มีต่ออ่อนนิ่มนั้นยังไม่หายไป แต่ยังคงคุกรุ่นอยู่เบื้องลึกภายในจิตใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเลียดตกอยู่ใต้อำนาจของพระสนมนิ่ม

ดวงหน้าของพระสนมยังคงสวยหวาน ริมฝีปากอ้มเต็มเผยนิทหนอย ด้วยท่าทางเย้ายวน เรือนผมของเธอยาวสลวย คงตกลงมโอดูจดังนางกวางจ้องมอง ตรงมาอย่างท้าทาย

เส้นห่อของอิตสรีในเรือนกายของพระสนมนี้ยังคงทรงพลังเต็มไปด้วย พละนาฏที่สะกดจิตใจของเลื้อเอะเช่นทุกครั้ง (Phongsakon, 2022, p.327)

จนกระทั่งยอมขโมยพระอัมรังค์ไพลินคู่มาให้พระสนมนี้

“ใช่...” พระสนมแหงนหน้าหัวเราะ “มันซึ้งจนเชอ ฉันหลอกให้มัน หยิบออกมาทั้งสองวง เพราะพระอัมรังค์ทั้งสองวงทำมาจากไพลินเม็ดเดียวกัน จึงควรจะได้อยู่เคียงคู่กันตลอดไป อ้านเสื่อลึงเล มันเองก็กลัวความผิดอยู่ไม่น้อย แต่อันสัญญาว่าจะไม่หยิบอัมรังค์ออกมาสวม ไม่ให้ใครได้เห็นเด็ดขาด ทั้งสาบาน ทั้งสัญญา ทั้งรับปากเป็นมันเหมาะเช่นนั้น ในที่สุดอ้ายเสื่อมันถึงยอม...”

(Phongsakon, 2022, p.383)

จะเห็นว่าเสื่อตกอยู่ได้อำนาจของพระสนมนี้ เป็นอำนาจที่ก่อให้เกิดความหลงใหลและปลุกเร้า อารมณ์สามารถครอบงำเสียให้ทำตามที่ต้องการ แม้จะเป็นเรื่องที่ผิดบาปก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้หญิง ใช้ความเป็นหญิงของตนสร้างอำนาจขึ้นมา ซึ่งเป็นอำนาจจากที่มาจากเสน่ห์ จริตมารยาของผู้หญิง ทำให้ผู้ชายสยบยอม

พงศกรนำพระอัมรังค์ไพลินในอดีตมาเชื่อมโยงมายังชาติปัจจุบันเพื่อสร้างโครงเรื่องรอง คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ ได้แก่ ปะวะเหล่า กับ ผีสิทธาх จากการที่สิทธาхกลายเป็น เวนิกเปรตไม่สามารถไปสุดไปเกิดได้ เพราะในอดีตชาติสิทธาхลุ่มหลงในตัวพระสนมนี้จนยอมขโมย พระอัมรังค์ไพลินที่สมเด็จพระพันวษาและพระมหีสัทรกัลปณาดวงพระพุทศานาออกมาจากกรุ วัดราชธิดาเพื่อมอบให้พระสนมนี้ หากยังไม่สามารถนำพระอัมรังค์วงของพระสนมนี้ไปคืนไว้ที่กรุใน พระปรางค์วัดราชธิดาตามเดิม

ซึ่งพงศกรได้คลี่คลายความขัดแย้งโดยให้ปะวะเหล่า ซึ่งในอดีตชาติคือแม่นกแก้ว ที่เคยวางแผน เปิดเผยแผนการชั่วร้ายของพระสนมนี้เพื่อช่วยสิทธาхในอดีตชาติ ปะวะเหล่าได้พบกับสิทธาхและรับรู้ เรื่องราวในอดีตชาติเธอจึงพยายามช่วยสิทธาхตามหาพระอัมรังค์ไพลินได้สำเร็จ ส่งผลให้สิทธาхหลุดพ้น จากการเป็นเวนิกเปรตและกลับมาเป็นมนุษย์อีกครั้ง และสามารถครองรักกับปะวะเหล่าได้

“เมื่อตัวที่เปื่อยยุ่ย แผลกเหลว กลายเป็นซากศพที่น่าเกลียด เจ็บปวดทรมาน จนกว่าจะวันจะตกดิน...แต่หลังจากวันนั้น สภาเวเวนิกเปรตไม่เคยเกิดขึ้นอีกเลย... สิ่งนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับที่เท่านั้น หากกับหาญและทัพที่เช่นกัน...ทั้งสองคนกลับมา เป็นมนุษย์ปกติ ไม่ต้องทนทุกข์ทรมานอีกต่อไป” (Phongsakon, 2022, p.505)

“หรือไม่ก็เพราะอัมรังค์ที่เจ้าหาพบ” ดวงตาของสิทธาхที่มองตรงมายัง ปะวะเหล่าเต็มไปด้วยความซาบซึ้ง รักใคร่ “เจ้าหาอัมรังค์ที่ถูกขโมยไปจากกรพบ แล้วนำมาให้...ที่นำกลับไปคืนที่วัด ได้แก่สิ่งที่เกิดพลาดไปให้กลับมถูกต้อง... อาจเพราะสิ่งนี้เป็นไปได้ ที่ช่วยปลดปล่อยหนี้กรรมในอดีต” (Phongsakon, 2022, p.505)

สีหราช เป็นตัวละครมนุษย์ ที่มีพันธนาการข้ามพบข้ามชาติอันผลมาจากความขัดแย้งที่มีสาเหตุมาจากความรัก ความริษยา ความลุ่มหลงของตัวละครเอง แต่ในท้ายที่สุดก็คลี่คลายปัญหาด้วยการใช้หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา คือ การให้อภัยต่อกัน ไม่อาฆาตพยาบาท ทำให้สีหราชได้รับการปลดปล่อยให้พ้นจากพันธนาการ และไปสู่ภพภูมิใหม่ตามกรรมของตนเอง และได้สมหวังด้านความรัก

“ใช่” หมายว่า “ถ้าหากจะโทษใครสักคน...นายต้องโทษเธอ...เพราะเธอ
ที่ทำให้ฉันต้อง...”

สีหราชรีบยกมือขึ้นห้ามไม่ให้ลูกน้องพูดต่อ ดวงตาเรียวยาวของเขาหลับมิด
ริมฝีปากเหยียดออกราวจะเยาะหยันให้กับชะตากรรมที่เกิดขึ้นกับตน เขากัดฟันแน่น
จนกรามปรากฏขึ้นให้เห็นเป็นสัน

“ถ้าจะโทษใครสักคนละก็...ต้องโทษตัวเรานี้ละ โทษที่เราพ่ายแพ้ต่อกิเลส...
ลุ่มหลงมัวเมา ทั้งรู้แล้วว่ามันจะนำเราไปสู่ปลายทางอย่างไร...”

เขาถอนหายใจหนักหน่วง ดวงตามีร่องรอยรำลึก ในหัวมีแต่ภาพที่ผ่านมาในอดีต
อดีตเมื่อครั้งบ้านเมืองยังดี

อดีตที่ไม่มีวันหวนคืน (Phongsakon, 2022, p.176)

จะเห็นว่า แม้สีหราช จะกลายเป็นเป็นเวนิกเปรต จากผลกรรมที่ทำให้ในอดีตชาติ นั่นคือขโมย
พระอัมรังค์ไพลินที่สมเด็จพระพันวษาและพระมเหสีทรงกัลปมาถวายพระพุทธศาสนาออกมาจากกรุ
วัดราชธิดาเพื่อมอบให้พระสนมนิ่ม จึงถูกจองจำหลายชาติภพอย่างทุกข์ทรมานมาหลายร้อยปี และ
ไม่สามารถไปผูกไปเกิด และนำไปสู่พันธนาการข้ามพบข้ามชาติ ซึ่งซ่อนนัยความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง
ทั้งในแง่ของบทบาทของตัวละคร กล่าวคือ แม้ว่า สีหราช จะเป็นตัวละครมนุษย์ แต่ก็ถูกนำเสนอวิธีคิด
ของตัวละครที่ไม่อาฆาตพยาบาท รู้จักให้อภัยและปล่อยวางที่เกิดขึ้นในอดีต และพยายามแก้ไขในสิ่งที่
ทำผิดพลาดในอดีตชาติให้ถูกต้อง โดยการพยายามตามหาพระอัมรังค์ไพลินเพื่อนำกลับมาคืนไว้ในกรุ
วัดราชธิดาดังเดิม ซึ่งจะเห็นว่า “เพชร” มีส่วนในการกำหนดคุณความดี และวิธีคิดของตัวละครอีกด้วย

“นกแก้วคือปะวะหล้า” หล่อนยกมือของเขายื่นแนบแก้ม “ปะวะหล้า
ก็เือนนกแก้ว...ชาติภาพเป็นเพียงความฝัน...จะผ่านไบนานแค่ไหน วิญญาณดวงนี้
คือวิญญาณดวงเดิมที่รักและเทิดทูนที่เสื่อเสมอมา” (Phongsakon, 2022, p.507)

ในชาติปัจจุบัน ปะวะหล้า หรือนกแก้วในอดีตชาติเป็นคนที่พยายามช่วยสีหราชตามหา
พระอัมรังค์ไพลิน จนสามารถนำพระอัมรังค์ไพลินกลับไปคืนกรุวัดราชธิดาได้ดังเดิม ทำให้สีหราช
หลุดพ้นจากความทรมานจากการเป็นเวนิกเปรต ซึ่งความรัก ความผูกพันที่มีมาตั้งแต่อดีตชาติ ทำให้เื่อ
พยายามช่วยสีหราชโดยไม่กลัวอันตรายอะไร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการผลัดข้ามบทบาทให้เพศหญิงที่ตกอยู่ใน
สถานะความเป็นรองเพศชายด้วยอำนาจของความรัก

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

นวนิยายเรื่อง อัมรงค์เลือด ของพงศกร แสดงให้เห็นประเด็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายได้อย่างน่าสนใจผ่านตัวละครมนุษย์ ซึ่งน่าสังเกตว่าตัวละครมนุษย์ที่เป็นตัวละครหญิงในนวนิยายหลายเรื่องมักจะถูกหาวิธีกำจัด หรือถูกทำลาย เพราะฉะนั้นตัวละครสืบทอดซึ่งเป็นตัวแทนอำนาจของชายที่อยู่เหนือผู้หญิง โดยเฉพาะเรื่องของรูปลักษณ์ของตัวละครชายที่เป็นตัวละครมนุษย์ถูกสร้างให้มีลักษณะเหมือนมนุษย์ทั่วไป เป็นชายที่มีรูปลักษณ์งดงาม สง่างาม มีเสน่ห์ และมีความเป็นลูกผู้ชาย ทำหน้าที่ดูแลปกป้องผู้หญิง และนำเสนอวิธีคิดของตัวละครมนุษย์ที่ไม่อาฆาตพยายาท รู้จักให้อภัย และปล่อยวางเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต และพยายามแก้ไขในสิ่งที่ทำผิดพลาดในอดีตให้ถูกต้องเพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นชายที่สง่างามซึ่งจะเห็นว่า “เพศ” มีส่วนในการกำหนดคุณค่าความดี และวิธีคิดของตัวละคร นอกจากนี้โครงเรื่องในนวนิยายเรื่องอัมรงค์เลือดที่ใช้เครื่องประดับเชื่อมโยงเรื่องราวในอดีตชาติและชาติปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงการสลับขั้วอำนาจของเพศหญิงและเพศชายได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งอำนาจของผู้หญิงที่เป็นผู้ครอบงำผู้ขายนั้นเป็นความสามารถที่มาจากความสามารถในการปลูกเร้าอารมณ์จิตมารยาของผู้หญิง ที่ทำให้ผู้ชายติดอยู่ในวังวนเสน่ห์และเป็นผู้สยบยอม แต่ในท้ายที่สุดผู้หญิงก็ถูกอำนาจของเพศชายครอบงำผ่านความรักเช่นกัน

References

- Chotudomphan, S. (2016). **Western Theory of Criticism in 20 Century A.D.** Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Jiamtiranat, P. (2011). **Male-dominated discourse in Thai woman-centered films** [Master's thesis]. Chulalongkorn University.
- Phongsapit, A. (Ed.). (2005). **Gender and Sexuality in Thai Society.** Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Phongsakon (Pseudonym). (2022). **Blood Ring (2nd ed.).** Bangkok: Group Publishing. (In Thai)
- Piyura, O. (2561). **Literature and Gender (2nd ed.).** Khonkhen: Khonkaen University Press.
- Rodphet, S. (2018). Women and Patriarchy in Uthit Haemamoon's Novels. **Academic Journal Faculty of Humanities and Social Sciences.** 4, (1), 55.
- Rujisene, J. (2011). **An Analysis of the Supernatural Novels of Pongsakon** [Master's thesis] Ramkhamhaeng University. (In Thai).

กระบวนทัศน์ใหม่และวิธีวิทยา: จากมุมมองภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ

New Paradigm and Methodology: Ecolinguistics Perspective

วรรณะ สอน / Vannak SORN

สถาบันการศึกษาแห่งชาติ ราชอาณาจักรกัมพูชา
Khmer Teacher at National Institute of Education, Cambodia

Email :vannakornmsu@gmail.com

Received: January 6, 2024

Revised: February 9, 2024

Accepted: March 8, 2024

Abstract

This academic article presented a synthesis of a new Paradigm and Methodology: Ecolinguistics perspectives as the follows: 1) introduction of the Ecolinguistics theory to study the relationship between language and the physical ecosystem, the significant elements of knowledge connecting language and ecology, an ecology turn relating to language to the environment, nature, and new paradigms of linguistics, developing linguistic theories looking at human beings not only part of society but also part of a larger ecology, independent livings with systematic coexistence, 2) language, discourse, ecology, and Ecolinguistics, and 3) concepts of Ecolinguistics analysis. The methodology of Ecolinguistics interacted with language and ecological diversity the study of messages, road signs, billboards, analysis of messages related to the environment. The study of words in a language was related to the local environment. Studying language combinations surrounds students in multicultural schools and dialects in a geographic location and other diverse areas. The diversity derived from different perceptions of the concept of “ecology” and the concept of “interaction of other things” to the concept related to environmentalism. However, linguistics can be

used to address environmental and ecological problems from climate change and the loss of biosecurity as well as an environmental justice. Therefore, this academic article was a study, analysis of concepts, Ecolinguistics theory, literature review and analysis of new language paradigms (linguistics paradigm) giving an importance to ecosystems and the current world of environment.

Keywords: New Paradigms, Methodology, Ecolinguistics

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นการสังเคราะห์กระบวนทัศน์ใหม่และระเบียบวิธี มุมมองทางภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ดังนี้ 1) การแนะนำทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับระบบนิเวศทางกายภาพ องค์ประกอบสำคัญของความรู้ที่เชื่อมโยงภาษากับนิเวศวิทยา การเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาที่เกี่ยวข้องกับภาษา ผู้สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และกระบวนทัศน์ใหม่ของภาษาศาสตร์ การพัฒนาทฤษฎีทางภาษาศาสตร์โดยคำนึงถึงมนุษย์ไม่เพียงแต่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศที่ใหญ่กว่า การดำรงชีวิตอย่างอิสระด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ 2) ภาษา วาทกรรม นิเวศวิทยา และภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ และ 3) แนวคิดการวิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ระเบียบวิธีของภาษาศาสตร์นิเวศวิทยาได้ตอบกับภาษาและความหลากหลายทางนิเวศ การศึกษาข้อความ ป้ายถนน ป้ายโฆษณา การวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การศึกษาคำศัพท์ในภาษามีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การเรียนการสอนภาษาเน้นเกี่ยวข้องกับนักเรียนในโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษาถิ่นในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และพื้นที่ที่หลากหลายอื่น ๆ ความหลากหลายเกิดขึ้นจากการรับรู้ที่แตกต่างกันเกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง “นิเวศวิทยา” และแนวคิดเรื่อง “ปฏิสัมพันธ์ของสิ่งอื่น ๆ” ไปจนถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ภาษาศาสตร์สามารถใช้เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการสูญเสียความปลอดภัยทางชีวภาพตลอดจนความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นบทความนี้จึงเป็นการศึกษา วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีภาษาศาสตร์นิเวศ การทบทวนวรรณกรรมและวิเคราะห์กระบวนทัศน์ภาษาใหม่ (กระบวนทัศน์ภาษาศาสตร์) ที่ให้ความสำคัญกับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

คำสำคัญ: กระบวนทัศน์ใหม่, นิเวศวิทยา, ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ

บทนำ

ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศเป็นสาขาใหม่ของภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศปรากฏชื่อครั้งแรกโดย Eniar Haugen (1972) ได้เสนอให้ใช้คำว่า “นิเวศภาษา” หรือ “language ecology” และมีนักภาษาศาสตร์หลายคนได้วิจัยค้นคว้าความสัมพันธ์ภาษา นิเวศวิทยา และสังคม ได้จัดตั้งสาขาวิชาภาษาศาสตร์เชิงนิเวศนี้ขึ้นมาเป็นสาขาใหม่ของภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ องค์ความรู้ดังกล่าวที่ยอมรับกันว่าภาษาเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมขนาดใหญ่ สิ่งแวดล้อมเหล่านั้นร่วมไปถึงระบบนิเวศและ

ภาษาที่ใช้สังคมใดสังคมหนึ่ง และภาษามีปฏิสัมพันธ์กับใจของพูดภาษาออกมาเป็นสิ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศวิทยาที่ขนาดใหญ่แต่ละบุคคล เช่น ทางสังคม ธรรมชาติมีปฏิสัมพันธ์กันและกัน มีเครื่องใช้ต่าง ๆ อันที่แท้จริงแล้วก็เป็นการสนับสนุนจากนักภาษาศาสตร์ที่มีความสามารถทำลายของภาษาในบริบทสังคมและนิเวศวิทยา เพื่อตอบสนองการคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ จากการทำลายสิ่งแวดล้อมเนื่องจากการเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีในสังคมปัจจุบัน (Dastenae, 2018, pp.1-2)

การศึกษาภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ (Ecolinguistics “LE”) เป็นวิธีวิทยาทางภาษาที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับปัจจัยทางสังคม ภูมินิเวศ ภูมิประเทศ และวัฒนธรรมของผู้คนที่ใช้นาซ (Nash) ได้กล่าวว่าภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ (Linguistics ecology or Ecolinguistics “LE”) สามารถแบ่งออกเป็นสองประเด็น ประเด็นแรก เกี่ยวกับวาทกรรมวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อม “วาทกรรมวิจารณ์เชิงนิเวศ” (Ecocritical discourse) การศึกษาภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์ และนิเวศทางภาษาแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อม (Environmentalism) ที่สอง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับระบบความคิดต่อสิ่งแวดล้อม โดยนำเสนอผ่านรูปแบบของภาษาพิจารณาจากสิ่งที่มีมนุษย์กล่าวถึง และความสัมพันธ์ระหว่างภาษาศาสตร์ การปรับตัวทางสภาพแวดล้อม ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศแบ่งเป็นสองกรอบแนวคิด กรอบแนวคิดแรกคือ การวิเคราะห์วาทกรรมธรรมชาติ การวิเคราะห์ในแนวทางดังกล่าว เช่น การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงนิเวศ การวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ในประเด็นนิเวศทางภาษา (language of ecology) และธรรมชาตินิยม (environmentalism) กรอบแนวคิดที่สองคือ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติทางจิตใจที่สะท้อนถึงการศึกษาคำศัพท์ทางไวยากรณ์ของผู้ที่พูดภาษาที่มีลักษณะอย่างไร ตลอดจนการใช้ภาษาและสิ่งแวดล้อมของผู้ใช้ภาษาในประเด็นที่สองนี้เป็นการศึกษาของนิเวศของภาษาหรือภาษาเชิงนิเวศ (Nash, 2015:7)

กล่าวได้ว่า ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศส่วนใหญ่เป็นการศึกษาระบบนิเวศ หรือเป็นการหันกลับสู่นิเวศ (ecology turn) หรือเป็นการหันกลับศึกษาเกี่ยวกับระบบนิเวศแบบวิทยาศาสตร์สังคมและจิตวิทยาเชิงนิเวศ (ecopsychology) สตรีนิยมเชิงนิเวศ (ecofeminism) การวิจารณ์เชิงนิเวศ (ecocriticism) บทกวีเชิงนิเวศ (ecopoetry) และนิเวศเชิงสังคม (ecosociology) ทั้งหมดนี้เป็นสาขาวิชาใหม่เหล่านี้ยอมรับว่าเป้าหมายของการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นจิตสำนึกของมนุษย์ ความสัมพันธ์ทางเพศ สังคม วรรณคดี การสื่อสารหรือภาษามีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิดของมนุษย์และวิธีที่มนุษย์ปฏิบัติต่อระบบนิเวศที่ดำรงชีวิต มนุษยวิทยาเชิงนิเวศและสังคมศาสตร์ มุ่งเน้นการช่วยสร้างไม่เพียงแต่สังคมที่ยุติธรรมและให้เกียรติธรรมมากขึ้น แต่รวมถึงสังคมที่ยั่งยืนซึ่งปกป้องรากฐานทางนิเวศวิทยาของพวกเขา ดังเช่นตัวอย่าง เช่น Glotfelty อธิบายว่า “งานเขียนเกี่ยวกับระบบนิเวศส่วนใหญ่มีแรงจูงใจร่วมกันอย่างไร การรับรู้ที่นำเป็นกังวลว่า เราได้มาถึงขีดจำกัด ด้านสิ่งแวดล้อมและผลการกระทำของมนุษย์ที่ทำลายระบบนิเวศ การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานของโลก” (Stibbe, 2019, p. 447)

ดังนั้น บทความชิ้นนี้เป็นการศึกษาระบบนิเวศใหม่และวิธีวิทยา จากมุมมองภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ เพื่อตอบโจทย์ว่า ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศมีความสำคัญอย่างไร มีบทบาทหน้าที่อย่างไร ในการนำเสนอภาพความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และมุมมองภาษาศาสตร์เชิงนิเวศได้อย่างไรบ้าง ผู้เขียนได้สำรวจข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะช่วยให้มองเห็นแนวทางและระเบียบวิธีการศึกษาต่อไป

ผลการวิจัย

1) ความเป็นมาของทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ

สมาคมนักภาษาศาสตร์เชิงนิเวศนานาชาติ (The International Ecolinguistics Association) ก่อตั้งโดยมีเครือข่ายนักวิจัยจำนวน 700 คนทั่วโลก แลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ (Ecolinguistics) ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ศึกษาแสวงหาบทบาทหน้าที่ของภาษาในปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสัตว์ต่างๆ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยมีเป้าหมายสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) เป้าหมายแรกคือการพัฒนาทฤษฎีภาษาศาสตร์ที่มองมนุษย์ไม่เพียงแต่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศขนาดใหญ่สิ่งมีชีวิตต้องพึ่งพาอาศัยกัน 2) จุดมุ่งหมายที่สองคือการแสดงให้เห็นว่า ภาษาศาสตร์สามารถใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางนิเวศวิทยาที่สำคัญได้อย่างไร (ecological issues) จากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพไปจนถึงความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม (Stibbe, 2016, pp. 15-16)

ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ เป็นการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับบริบทที่เราอาศัยอยู่ โดยพิจารณาจากมุมมองเชิงนิเวศวิทยา การต่อต้านการสร้างความเสียหายทางด้านสิ่งแวดล้อมและเพื่อศึกษาเรื่องราวใหม่ๆ อยู่รอบตัวที่อาศัยอยู่ Arran Stibbe ได้กล่าวว่า Ecolinguistics analyses language to reveal the stories we live by, judges those stories from an ecological perspective, resists damaging stories, and contributes to the search for new stories to live by (Stibbe, 2015, p. 202) การวิเคราะห์เรื่องราวจากมุมมองนิเวศวิทยา (ecological perspective) เป็นการวิเคราะห์เชิงปรัชญาเชิงนิเวศ (ecosophy) กรอบปรัชญาเชิงนิเวศคือมีคุณค่ามากเกี่ยวกับความคิดของมนุษย์ สัตว์ต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เรื่องราวที่อาศัยอยู่ (stories we live by) คือเป็นเรื่องในความคิดของคนที่มีความแตกต่างกันผ่านสังคมและวัฒนธรรมและการกระทำของคนเหล่านั้น หน้าที่หลักของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ เหมือนการศึกษาเรื่องราวที่อาศัยอยู่เช่นกันโดยมองผ่านมุมมองนิเวศวิทยา แนวคิดนี้ “eco” (นิเวศ) ในภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ (ecolinguistics) ที่นี้หมายถึงคือความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนในชีวิตร่วมมนุษย์กับมนุษย์กลุ่มอื่น ๆ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ข้อเท็จจริงพูดถึงสิ่งที่ว่า ภาษาศาสตร์ ของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ เป็นกรอบภาษาศาสตร์ หรือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถนำเอาไปวิเคราะห์ภาษา เพื่อเปิดเผยเรื่องพื้นฐานบริบทที่อาศัยอยู่ในสังคม และวัฒนธรรมให้ความเป็นธรรมกับธรรมชาติ แนวคิด “นิเวศวิทยา” ในภาษาศาสตร์กว้างมากขึ้น การวิเคราะห์เชิงปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรมวิเคราะห์ ภาษาศาสตร์มานุษยวิทยา ภาษาศาสตร์ด้านการวิจัยการสอนภาษา และสาขาภาษาศาสตร์อื่นๆ อีกมากมาย ที่สัมพันธ์กับนิเวศวิทยา เช่นความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางภาษา นอกจากนี้หัวข้อสำคัญเกี่ยวข้องความเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ถูกนำมาใช้ในขอบเขตของความกังวลทางภาษา ในช่วงต้นทศวรรษ 1990 แนวทางต่าง ๆ ทั้งหมดที่เชื่อมโยงเรื่องราวของภาษากับระบบนิเวศถูกนำมารวมกันและสร้างสาขาภาษาศาสตร์ที่หลากหลายซึ่งรวมเรียกว่าภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ (Alwin Fill, 2001, pp.1-2)

การบรรยายเชิงนิเวศเป็นที่เข้าใจกันว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการเขียนด้านสิ่งแวดล้อมข้อความที่ผ่านหลักการทางนิเวศวิทยาผ่านกลยุทธ์เชิงนิเวศภาษาศาสตร์และความรู้ความเข้าใจ วาทกรรมเกี่ยวกับวรรณคดีและสิ่งแวดล้อมพลวัตของการรับรู้สิ่งแวดล้อมและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับโลก รอบตัวพวกเขาในฐานะที่เป็นทางออกสำหรับปัญหามากมายของความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นจุดสนใจหลักของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศและเชิงนิเวศวิทยา จากมุมมองนี้วิกฤตการณ์ทางระบบนิเวศในปัจจุบันได้สร้างความคิดด้านสิ่งแวดล้อมและเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องตระหนักถึงความรู้ที่เรามีในประเด็นนี้

(สิ่งที่เราต้องการมากขึ้น) สิ่งทีหลังสร้างการคิดเชิงวิพากษ์สิ่งที่ปรารถนาและความตั้งใจของมนุษย์ กรอบนิเวศวิทยาทางภาษาศาสตร์ใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันสำหรับการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาษามนุษย์ เมื่ออธิบายสภาพแวดล้อมเช่น “นิเวศวิทยาภาษา” หรือ “นิเวศวิทยาของภาษา” หรือ “นิเวศภาษาศาสตร์” แต่โดยทั่วไปยอมรับว่าโลกทัศน์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับส่วนที่เหลือของชีวิตบนโลกมีสองลักษณะ มนุษย์เป็นศูนย์กลาง (anthropocentric) คือ ธรรมชาติเหมือนเครื่องจักร และ biocentric (ธรรมชาติเหมือนแม่ (nature as mother)) โลกทัศน์แบบ biocentric เป็นชุดของความเชื่อสมมติฐานอคติหรืออุดมการณ์ที่วาง biosphere ไว้ที่จุดศูนย์กลางของชีวิตความคิดและความรู้สึกรู้สีกของบุคคล บทบาทของมนุษย์ในมุมมองโลกมนุษย์ที่โดดเด่นเหนือกว่าธรรมชาติและ การมองเห็นธรรมชาติไปมากกว่า “เครื่องมือสำหรับมนุษย์” กระตุ้นให้เกิดชุดคำถามเช่น “มนุษย์มีผลกระทบต่อความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไร?” และ “เราทำอะไรได้บ้าง?” (Soloshenko, 2015, pp. 6-7)

การศึกษาของความรู้เชิงนิเวศของ Francesca Zunino ได้วิพากษ์วิจารณ์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ นอกจากนั้น ยังได้วิเคราะห์ไว้ในเรื่อง Greenspeak, Green Marketing, Greenwash: Greening Processes in Today's Global Communication เขาได้เสนอความคิดเห็นว่าภาษาศาสตร์และกระบวนการของวาทกรรม “สีเขียว” (green) การนำเสนอมุมมองการเปลี่ยนแปลงผ่านภาษาสิ่งแวดล้อม (environmental language) เรียกว่า “Greenspeak” เริ่มตั้งแต่ 1970-1980 เพื่อเพิ่มอย่างรวดเร็วทาง “วาทกรรมสีเขียว” (green discourse) และการเรียกร้องด้านสิ่งแวดล้อมในระดับที่แตกต่างกันไปจนมีการรุนแรงเช่น “Greenwash” และ “Green scam” ความจริงแล้วสังคมกำลังประสบปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อย่งที่วิศุคและการใช้เงินไขการหลั่นกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเงินไขทางนิเวศวิทยาหลอกวาทกรรมและรูปภาพ การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นกระบวนการที่เรียกว่า “การทำให้เป็นสีเขียว” ของการสื่อสารมวลชนที่มีปรากฏการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่ครอบคลุมภาษาทุกภาษาในยุโรป (greening up) นี้เป็นการสร้างคุณลักษณะและการขยายคำศัพท์ ภาษาศาสตร์ วาทศิลป์ (rhetorical) ความสับสน สัญลักษณ์และการบรรยาย เช่น การใช้คำเดิมหน้าของ “eco” และ “bio” (นิเวศ กับ ชีวภาพ) เป็นการรวมกันของคำคุณศัพท์ เช่น คำว่า “ความยั่งยืน” (sustainable) นิเวศวิทยา (ecology) สีเขียว (green) อินทรีย์ (organic) และคำอื่น ๆ เช่น คำอุปมาแบบเก่า-ใหม่ของภาพสีเขียว และวาทกรรมธรรมชาติ การวิเคราะห์การวิเคราะห์ตรรกะเชิงสร้างสรรค์ และเชิงประยุกต์ จุดประสงค์สำคัญหลักการสื่อสารและเศรษฐกิจเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยรับและบันดาลใจจากความแตกต่างทางภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมที่สร้างขึ้น มาจากการทำลายล้างทางสังคมและนิเวศวิทยาของโลก สังคม ethno-anthroposphere และ “natural being realm” (ชีวิตความเป็นธรรมชาติ) (ดิน โลก สถานที่ ภูมิทัศน์ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม นิเวศวิทยา และ ecosphere) ดังนั้น การวิเคราะห์ที่มีจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติและระดับท้องถิ่นของแพรคซิส (praxis) ซึ่งเป็นผลประโยชน์ต่อสุขภาพโดยการรวมกันของธรรมชาติและวัฒนธรรมสามารถรวมกันเป็นวิสัยทัศน์หนึ่งเดียวของธรรมชาติและสังคมแพรคซิสได้ (Zunino, 2014, pp.12-13) ส่วน Richard Alexander & Arran Stibbe (2014) ได้นำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับนิเวศวิทยาภาษาศาสตร์ว่า เป็นการศึกษาลักษณะของภาษาที่มีต่อความสัมพันธ์ การดำรงชีวิตของมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นๆ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มันเป็นแบบเชิงบรรทัดฐานต่อการรักษาความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตต่างๆ

Ecology is the study of the impact of language on the life-sustaining relationships among humans, other organisms and the physical environment. It is normatively orientated towards preserving relationships which sustain life.
(Richard, 2014, pp.1-2)

จากแนวคิด “เรื่องราวที่เราอยู่ด้วย” Stibbe ได้เชื่อมโยงและบูรณาการระหว่าง “เรื่องราวที่เราอยู่ด้วย” กับการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงนิเวศ เพื่อชี้ให้เห็นว่า เรื่องราวที่เราพบเห็นในวัฒนธรรมหรือเรื่องราวที่เราอยู่ด้วยนั้นมีอิทธิพลต่อวิถีคิด วิถีพูดและการกระทำของผู้คนที่ส่งผลมาสู่วิธีที่เราปฏิบัติต่อระบบนิเวศที่สิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ เรื่องราวที่เราเล่าสู่กันฟังจึงเป็นต้นตอของวาทกรรมเชิงนิเวศ (Kingsnorth & Hine, 2009) สติบเบ แบ่งเรื่องราวออกเป็น 8 ประเภท คือ อุดมการณ์ (Ideologies) กรอบ (Framings) อุปลักษณ์ (Metaphors) การประเมิน (Evaluations) อัตลักษณ์ (Identities) ความเชื่อมั่น (Convictions) การลบเลือน (Erasure) และความมีจุดยืน (Salience) (Stibbe, 2015, pp. 16-17) เขาใช้เรื่องราวทั้งหมดนี้เป็นฐานในการวิเคราะห์วาทกรรมโดยตัดสินจากหลักการของนิเวศวิทยา

การวิเคราะห์วาทกรรมโดยทั่วไปแล้วมีความซับซ้อนนักภาษาศาสตร์เชิงนิเวศได้นำเสนอวิธีวิเคราะห์วาทกรรมบนแนวทางของนิเวศวิทยา ตามแนวทางดังนี้ (Stibbe, 2014a) เช่น 1) เน้นไปที่วาทกรรมที่เห็นว่ามี หรืออาจมีผลกระทบที่สำคัญอันเกิดจากวิธีที่ผู้คนปฏิบัติต่อผู้อื่นและระบบนิเวศวิทยาที่สิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ 2) การวิเคราะห์วาทกรรม จะมุ่งแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะทางภาษามารวมกันเพื่อสร้างโลกทัศน์หรือรหัสวัฒนธรรม (Cultural codes) ได้อย่างไร รหัสวัฒนธรรมในที่นี้หมายถึงชุดของค่านิยม บรรทัดฐานและความเชื่อทางสังคมที่ผู้คนมีร่วมกัน ซึ่งสามารถสร้างหรือสะท้อนถึงสามัญสำนึกของชุมชนแต่ละวัฒนธรรม มีความแพร่หลายและมองว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างไร้ขีดจำกัดเป็นทั้งเป้าหมายที่เป็นไปได้และพึงปรารถนาสำหรับสังคมมนุษย์ 3) เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินโลกทัศน์นั้นมาจากปรัชญานิเวศวิทยา (Ecological philosophy หรือ Ecosophy) โดยพิจารณาว่า สิ่งมีชีวิต (รวมถึงมนุษย์) ต่างพึ่งพาปฏิสัมพันธ์กับสิ่งมีชีวิตอื่นและสภาพแวดล้อมทางกายภาพอย่างไร เพื่อความอยู่รอดและเติบโต และยังเป็นการบ่งชี้จริยธรรมในการตัดสินใจว่าเหตุใดการอยู่รอดและการเจริญจึงมีความสำคัญ 4) การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงนิเวศในนิเวศวิทยาสงเคราะห์ให้ความสนใจไปที่วาทกรรมที่เห็นว่าจะทำลายระบบนิเวศหรือขัดต่อหลักการของนิเวศวิทยา ในขณะที่เดียวกันก็เพื่อค้นหาวาทกรรมที่เห็นว่าจะช่วยปกป้องและรักษาเงื่อนไขที่จะสนับสนุนค่าจุนชีวิต หรือวาทกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของนิเวศวิทยา

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงนิเวศ นับว่าเป็นวิธีการศึกษาที่ทรงประสิทธิภาพของนักภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ตัวอย่างการศึกษาเมื่อไม่นานมานี้ในงานของ Stibbe (2003) แสดงให้เห็นว่าเทคนิคการเว้นระยะห่างทางภาษาที่ใช้ในอุตสาหกรรมหมิ่นนั้นเป็นตัวแทนของหมู่ในฐานะเครื่องจักรและวัตถุได้อย่างไร งานวิจัยเรื่องนี้ถือว่าเป็นตัวแทนที่แสดงให้เห็นรูปแบบการทำฟาร์มที่ไร้มนุษยธรรมและทำลายสิ่งแวดล้อม สติบเบชี้ให้เห็นว่าข้อความต่าง ๆ เช่น คู่มืออุตสาหกรรมสัตว์ นิตยสารไลฟ์สไตล์ และตำราเศรษฐศาสตร์ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรม “สิ่งแวดล้อม” หรือ “นิเวศวิทยา” อย่างชัดเจน แต่ในความเป็นจริงแล้วทั้งหมดมีผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น การเติบโตทางเศรษฐกิจหรืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากสัตว์ไม่ได้กล่าวถึงข้อพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจสร้างความเสียหายต่อระบบดังกล่าวได้

2) ภาษา วาทกรรม และนิเวศวิทยา: นิเวศวิทยาทางภาษาศาสตร์

...every individuality (ie. Person, group, word, text, etc.) to exist in three relational dimensions: Intra relationality, inter-relationality and extra-relationality. Intra-relations are relations within the individuality. Inter-

relations are between an individuality and other individualities of the same kind or species. Extra-relations are relations between an individuality and other individualities of other kinds or species.
(Bundsgaard, 2000)

การศึกษาเชิงนิเวศวิทยาแตกต่างกันไปในเรื่อง ความซับซ้อน ความครอบคลุม ความลึกของ การวิเคราะห์และแรงจูงใจแต่ลักษณะทั่วไปบางอย่างของวิธีการเชิงนิเวศวิทยาสำหรับการวิเคราะห์ วาทกรรมอธิบายไว้ ดังนี้

1) การมุ่งเน้นที่วาทกรรมที่มี ผลกระทบที่สำคัญไม่เพียง แต่เกี่ยวกับวิธีที่ผู้คนปฏิบัติต่อผู้อื่น แต่ยังรวมถึงวิธีที่พวกเขาปฏิบัติต่อระบบนิเวศขนาดใหญ่ที่ชีวิตต้องพึ่งพาอาศัยกัน

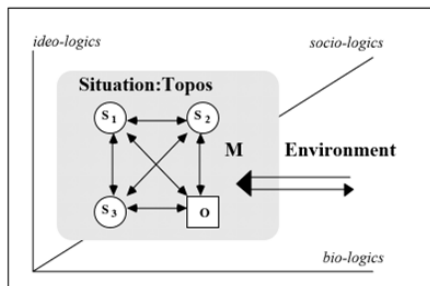
2) การวิเคราะห์วาทกรรมโดยการแสดงให้เห็นว่ากลุ่มของคุณสมบัติทางภาษามารวมกัน ในรูปแบบ “โลกทัศน์” (worldviews) หรือ “รหัสทางวัฒนธรรม” (cultural codes) รหัสทางวัฒนธรรม คือ แพทเทิร์นขนาดกะทัดรัดของค่านิยมที่ร่วมกันบรรทัดฐานจริยธรรมและความเชื่อทางสังคมสร้างขึ้นและ สะท้อนถึง “สามัญสำนึก” (common sense) ของชุมชน ตัวอย่างเช่น รหัสที่แพร่หลายที่เห็นการเติบโต ทางเศรษฐกิจที่ไม่หยุดนิ่ง ทั้งที่เป็นไปได้และตามเป้าหมายที่พึงประสงค์สำหรับสังคมมนุษย์

3) เกณฑ์ที่โลกทัศน์ตัดสินโดยได้มาจากปรัชญาเชิงนิเวศ (Ecosophy) ที่ชัดเจนหรือโดยปริยาย (หรือปรัชญา) มีการแจ้งให้ทราบถึงความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์ ทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต (รวมถึงมนุษย์) ขึ้นอยู่กับการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งมีชีวิตอื่นและสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อความอยู่รอด และความเจริญ

4) การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเผยและดึงความสนใจไปยังวาทกรรมที่ดูเหมือนจะทำลาย ระบบนิเวศ (เช่น การทำงานกับหลักการทางปรัชญา) หรืออีกทางหนึ่งเพื่อค้นหาและส่งเสริมวาทกรรม ที่อาจช่วยปกป้องและรักษาสภาพที่สนับสนุนชีวิต (กล่าวคือสอดคล้องกับค่านิยมของปรัชญา)

5) การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ในทางปฏิบัติโดยการสร้างความตระหนักในบทบาทของ ภาษาในการทำลายหรือการปกป้องระบบนิเวศการแจ้งนโยบาย แจ้งการพัฒนา การศึกษาหรือให้ความคิด ที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบตัวบทที่มีอยู่หรือสร้างข้อความใหม่ในอนาคต (Stibbe, 2014, pp. 9-10)

อย่างไรก็ตาม ความสมดุลระหว่างการศึกษาด้านภาษาศาสตร์อย่างเป็นทางการและภาษาศาสตร์ เชิงวิจารณ์รวมถึงการทบทวนวาทกรรมเชิงวิพากษ์ กลายเป็นตัวเลือกที่สำคัญสำหรับการจัดตำแหน่งของ คนชายขอบ และผู้ถูกกดขี่รวมถึงชายขอบของภาษาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีพื้นที่ที่เป็นรูปแบบหนึ่งสำหรับการ วิเคราะห์เชิงภาษาศาสตร์ในอนาคต ส่วนนี้อยู่บนพื้นฐานของปรัชญาที่อธิบายไว้ สติเบ (Stibbe) ได้เสนออีกว่า การศึกษาด้านภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ก็มีการวิเคราะห์หลายรูปแบบ เช่น 1) การให้ความสำคัญกับ ผู้คนอย่างกว้างขวางในการประเมินคุณค่าของมนุษย์และสายพันธุ์อื่นๆ 2) ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติที่เป็น ประโยชน์ต่อมนุษย์ สปีชีส์ (สายพันธุ์อื่น) ไม่น่าจะถูกนำมาใช้ 3) ตระหนักถึงข้อ จำกัด ด้านสิ่งแวดล้อมดังนั้น เรียกกร้องให้ลดการบริโภคทั่วโลก 4) ตระหนักถึงความยุติธรรมทางสังคมดังนั้นจึงเรียกร้องให้มีการแจกจ่าย ทรัพยากรเมื่อการบริโภคมวลลดลงและ 5) ตระหนักว่าการอยู่รอดของมนุษย์ การมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง กับสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นๆ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพอีกด้วย

Bang and Døør (2000, p. 10): A Dialogue Model about the Three Dimensionality of Social Praxis

สำหรับ Bang & Døør ได้กำหนดรูปแบบองค์ความรู้เชิงนิเวศเพื่ออธิบายขอบข่ายของสิ่งแวดล้อม ภาษาวา เป็นแบบจำลองมีสามมิติของสังคมพหุวัฒนธรรม (social praxis) มิติสามประเภทได้แก่ ideo-logical, socio-logical และ bio-logical จุดประสงค์ทั้งสามมิตินี้คือ มิติแรกเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา และด้านจิตใจ ประการที่สองรวมถึงคอลเลกชันของบุคคลตั้งแต่ครอบครัวซึ่งเป็นพื้นฐานของการจัดระเบียบทางสังคมเพื่อรวมถึงสมาชิกของพื้นที่ใกล้เคียงในชุมชน การพูดและสังคมทั้งหมด ประการสุดท้ายคือ “การสะสมทางชีวภาพ” กับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์กับสายพันธุ์อื่น (Bang & Døør, 2000, pp. 17-18)

สรุปคือการแก้ปัญหาที่สำคัญในหัวข้อควรจะพบในแนวทางสหวิทยาการที่มุ่งวิธีการทางภาษา หรือวัฒนธรรมอย่างเคร่งครัดเท่านั้นที่ไม่เพียงพอที่จะวิจัยโครงสร้างที่ซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ ดังนั้นฉันจึงเสนอที่จะให้ความสำคัญกับสามประเด็นหลักซึ่งแต่ละภาคเน้นเฉพาะภาคส่วนของกรอบสหวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์จิตวิทยาความรู้ความเข้าใจและการศึกษาทางวัฒนธรรม 1) ชีวณพลที่แสดงในการบรรยายเชิงนิเวศของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน 2) ความหนาแน่นเชิงเปรียบเทียบ (เช่น การใช้อุปลักษณ์ การใช้ภาษาที่สื่อความหมายเชิงนิเวศ เช่น คำ ประโยค วลี เป็นต้น) และความหลากหลายในการกำหนดแนวความคิดเรื่องปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนิเวศวิทยาในการเขียนเชิงสิ่งแวดล้อม และ3) การประเมินทางจิตวิทยาของเรื่องเล่าเชิงนิเวศในสังคมในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การศึกษาภาษาศาสตร์เชิงนิเวศนั้นเป็นการศึกษาภาษาในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ ดังนั้น การภาษาศาสตร์เชิงนิเวศเป็นกระบวนการที่คนใหม่ ไม่คิดว่ามีความพันกันใน ความสัมพันธ์ภายนอก และความสัมพันธ์กันและกัน ในของภาษาและสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นแนวคิดใหม่ แนวความคิดใหม่ในแนวความคิดของภาษามนุษย์ในที่สุดก็นำไปสู่เกณฑ์ทางภาษาที่จะทับซ้อนกับด้านอื่น ๆ อีกมากมายที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางภาษา (Derni, 2008, pp.20-21)

งานของ สตามู (Stamou) และ ปาราสเกโวปูลอส(Paraskevopoulos)(2008, as cited in Alexander & Stibbe, 2014b) ใช้กรอบทฤษฎีของ CDA วิเคราะห์เนื้อหาและตรวจสอบคุณสมบัติทางภาษาของหนังสือของผู้เยี่ยมชมที่เขตอนุรักษ์ธรรมชาติของกรีก พบว่าในเอกสารเหล่านี้ยังขาดความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และผู้เยี่ยมชมแทบจะไม่รู้จักถึงความรับผิดชอบใดๆ ต่อสถานที่ดังกล่าว งานวิจัยจึงเสนอแนะให้เพิ่มความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น และให้ลดข้อความที่เน้นแต่ความสะดวกสบายของ

ผู้บริโภคลง เพื่อให้เหมาะสมกับวาทกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตัวอย่างที่นำเสนอให้เห็นนี้ เป็นเพียงบางส่วนของกรวิเคราะห์วาทกรรมเชิงนิเวศที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายในวงวิชาการตะวันตก ในขณะที่การศึกษาวาทกรรมเชิงนิเวศโดยประยุกต์ใช้แนวทางการ CDA นั้นยังมีน้อยซึ่งน่าจะมีการขยายขอบข่ายของการศึกษาให้กว้างขวางต่อไป

อย่างไรก็ตาม ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศนั้นมีระเบียบวิธีในการศึกษาหลายวิธีด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นแนวทางการศึกษาในเวทีวิทยาของภาษาที่เสนอโดยเฮาเกน ซึ่งเน้นการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสภาพแวดล้อม หรือนิเวศวิทยาของภาษา ซึ่งประกอบด้วยเรื่องทางจิตวิทยา และสังคมวิทยา การศึกษาในแนวทางนี้จะมองว่าภาษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ส่วนวิธีการศึกษาที่ซับซ้อนมากขึ้นและถือเป็นระเบียบวิธีหลักของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ คือการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงนิเวศที่ขยายขอบเขตของการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (CDA) ไปเชื่อมโยงกับวาทกรรมเชิงนิเวศ โดยใช้กรวิเคราะห์ทางภาษาเชิงวิพากษ์เพื่อเปิดโปงให้เห็นอำนาจที่ครอบงำ เอาเปรียบและสร้างความไม่เท่าเทียมแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม ที่กลายเป็นเหยื่อและได้รับผลกระทบจากการทำลายล้างระบบนิเวศ ในขณะที่แนวคิด “เรื่องราวที่เราอยู่ด้วย” ซึ่งเสนอโดยสตีเบ ก็เป็นการนำเรื่องราวที่เราพบเห็นในวัฒนธรรมมาเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงนิเวศ เพื่อชี้ให้เห็นว่าเรื่องราวเหล่านี้มีส่วนกำหนดวิถีคิด พฤติกรรมปฏิบัติของเราให้เกิดผลกระทบต่อวิถีระบบนิเวศอย่างไรบ้าง

3) วิธีวิทยาภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ

แนวคิดการศึกษาภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดใหม่ของภาษาศาสตร์ ตามกรอบแนวคิดของ Stibbe ได้นิยามและขอเสนอแนะเรื่องภาษาศาสตร์เชิงนิเวศว่าเป็นในความสัมพันธ์ระหว่างภาษา (language) และนิเวศวิทยา (ecology) เป็นวิธีวิทยามีความชัดเจนสำหรับการวิเคราะห์เป็นจุดยืนของนิเวศวิทยา (ecology stance) ของวาทกรรมผ่านการวิเคราะห์ภาษา รูปแบบการวิเคราะห์เชิงนิเวศนั้นเป็นการยึดตัวบทเป็นหลักและรูปแบบของเรื่องเล่า คำว่า “รูปแบบเรื่อง” (story form) เป็นชุดรูปแบบความคิดเรื่องที่แพร่กระจายสู่สังคม เรื่องคือไม่ใช่เรื่อง แต่เป็นประเภทของการ “เล่า” (narrative) โดยเริ่มต้นจากการเปิดเรื่อง และปิดเรื่อง (opening and ending) เป็นรูปแบบชุดของตัวบทที่แสดงออกทางจิตใจของมนุษย์และรูปแบบอื่นๆ “การเล่าเรื่อง” ในความคิดของ Stibbe คือหมายถึง เรื่องราวที่อาศัยอยู่ของเรา (stories we live by) (Stibbe, 2015, pp.67-68)

บทความเรื่อง “The Study of Critical Eco-linguistic in Green Discourse” Prospective Eco-linguistic Analysis ของ Yommi Yuniawan เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวาทกรรมสีเขียวโดยใช้กรอบแนวคิดวิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ กรววิเคราะห์แนวภาษาศาสตร์เชิงนิเวศคือเป็นการผสมระหว่างภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ และวาทกรรมวิเคราะห์วิพากษ์ โดยกรววิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศเก็บข้อมูลจากวาทกรรมสิ่งแวดล้อมและรูปแบบวาทกรรมต่าง ๆ เป็นอุดมการณ์ที่เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ให้ตัวบทวาทกรรมสีเขียว วรรณคดีสีเขียว โดยการวิเคราะห์ยึดตัวบทเป็นหลักที่ประยุกต์กับแนวคิดกรววิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ตัวบทวาทกรรมสีเขียว การใช้ภาษาในการเสนอภาพแทนเชิงอุดมการณ์ ภาพแทนทางสังคมวิทยา ภาพแทนเชิงความหมาย การศึกษานี้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์และการโฆษณาและสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของชุมชน (Yunianwan, et al., 2017, p. 290)

วิธีวิทยาทางภาษาศาสตร์เชิงนิเวศของ Stibbe แบ่งอยู่ 5 ระดับ ระดับแรกคือ เป็น “prototypical texts produced and used by a certain group in society” เป็นการผลิตตัวบทที่สอดคล้อง

กับกลุ่มมนุษย์ที่ใช้สังคม เช่น คู่มือเศรษฐกิศาสตร์ คู่มืออุตสาหกรรม และการเขียนเกี่ยวกับธรรมชาติ (nature writing) ระดับที่สอง เป็นรูปแบบของการวิเคราะห์ทางภาษา (linguistic analysis) เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้ภาษาทั้งภายในและภายนอกผ่านตัวบท เช่น ใช้อุปลักษณ์ การใช้ภาพพจน์ สีสัน การนำเสนอชีวิตในชนบทของผู้คนเกี่ยวกับธรรมชาติ ระบบนิเวศโดยการนำเสนอผ่านภาษา ระดับสาม คือรูปแบบทางภาษาที่ Arran Stibbe (2015, pp.17-18) ได้พูดถึงเรื่องแนวความคิดรูปแบบเรื่อง (story form) ในการวิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ (Ecolinguistics) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ภาษา 8 ประเด็นได้แก่ 1) อุดมการณ์ (Ideology) 2) เฟรมหรือกรอบความหมาย (Framing) 3) อุปลักษณ์ (Metaphor) 4) อัตลักษณ์ (Identity) 5) การประเมินค่า (Evaluation) 6) การสร้างสำนึก (Conviction) 7) การลบล้าง (Erasure) 8) แบบจำลอง (Salience) ระดับสี่ เรื่องราวถูกนำไปเปรียบเทียบระหว่างปรัชญาเชิงนิเวศ (ecosophy) กับภาษาศาสตร์เชิงนิเวศเพื่อตัดสินว่าวาทกรรมนั้นเป็นวาทกรรมการทำลาย หรือวาทกรรมที่สนับสนุนทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และระดับที่ห้าคือบทบาทหน้าที่ประเภทวาทกรรม ได้แก่วาทกรรมต่อต้านการทำลาย วาทกรรมเพื่อการปรับปรุงหรือปรับแก้ และวาทกรรมการสนับสนุนหรือผลประโยชน์

สำหรับ Joshua Nash ได้เสนอความคิดเรื่องนิเวศในบทความ Placenames and Ecolinguistics: Some Consideration for Toponymists ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับชื่อสถานที่ต่างๆ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงนิเวศมาวิเคราะห์ ชื่อสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์เชิงนิเวศมากมายที่สะท้อนให้เห็นคำศัพท์ใช้การตั้งชื่อสถานที่ต่างๆ แม่น้ำ ป่าไม้ ดิน ธรรมชาติ ภูเขา ภูมิประเทศ หรือลักษณะทางภูมิศาสตร์ และสะท้อนวัฒนธรรมของคนในสังคมนั้นอีกด้วย เขาได้ย้ำว่าภาษาศาสตร์เชิงนิเวศนั้นแบ่งเป็นสองมิติคือ มิติแรกคือเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วาทกรรมสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงนิเวศ การวิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ และมิติที่สองคือ มิติทางนิเวศทางภาษาเกี่ยวข้องกับบริบทสิ่งแวดล้อม มิติที่สองคือความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจของคนกับสิ่งแวดล้อมในการเลือกใช้คำศัพท์ทางไวยากรณ์ ที่คนเราเลือกใช้ การรับภาษาใหม่ของคนหรือการรับภาษาใหม่ในบริบทสิ่งแวดล้อมใหม่ ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศมีความสำคัญมากในการศึกษาชื่อสถานที่ เช่น วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม หรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของชื่อสถานที่เหล่านั้น วิธีการวิเคราะห์เกี่ยวข้องกับชื่อสถานที่ Joshua Nash ได้แบ่งเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) คำศัพท์สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาเหล่านั้น การจำแนกประเภทคำศัพท์เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของที่ใช้ในชุมชน 2) รูปแบบของคำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์ของคำในการตั้งชื่อต่างๆ เกี่ยวข้องกับชื่อคน ธรรมชาติ ป่าไม้ แม่น้ำ หนองน้ำ บึง ภูเขา และลักษณะภูมิประเทศทางกายภาพเป็นต้น 3) คำศัพท์เหมือนกันใช้สำหรับอธิบายลักษณะของผู้คนและชีวิตต่างๆ เช่น การอธิบายลักษณะของสัตว์ มนุษย์ ที่มีการเกี่ยวกับส่วนใดส่วนหนึ่งของธรรมชาติและทางกายมนุษย์ สัตว์ วัตถุสิ่งของต่างๆโดยการใช้ภาษา 4) คำศัพท์และไวยากรณ์สามารถแบ่งแยกถึงของเหล่านั้นได้ ความแตกต่างของชื่อและคำ และ 5) ภาษาเป็นความทรงจำในอดีตมีความสัมพันธ์ของมนุษย์และธรรมชาติ โดยใช้ภาษาเพื่อพรรณนาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมของคนแต่ละวัฒนธรรม ความเชื่อความจഞื่อธรรมชาติเป็นต้น (Nash, 2015, pp.67-68)

ส่วนบทความอีกเรื่องหนึ่งคือ Ecolinguistics: state of the art 1998 ได้กล่าวว่ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ เป็นการศึกษาที่เินโครงสร้างทางไวยากรณ์ ความหมาย จนถึงวัฏปฏิบัติศาสตร์ เป็นทฤษฎีมีบทบาทอย่างมากในการวิเคราะห์ภาษาในแง่ชีววิทยา การแสวงหาความทางภาษาเชิงอุปลักษณ์ ส่วน Fill ได้เสนอระเบียบวิธีวิทยาของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ 5 ประเด็นแก่ 1) การศึกษาแสวงหาทฤษฎีของภาษา 2) ศึกษากระบวนการของภาษาเช่นการตัวบท 3) ศึกษาเกี่ยวกับโลกภาษาเพื่อแก้ปัญหาเชิงนิเวศและสิ่งแวดล้อม 4) ศึกษาความแตกต่างกันของภาษา 5) การศึกษากระบวนการของภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนและการรับภาษาของเด็กและผู้ใหญ่ (Fill, 2001, p.51)

การวิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ (Critical Ecolinguistics) แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การวิเคราะห์ระบบ (a system critical) และ การวิเคราะห์ตัวบท (text critical) การวิเคราะห์ระบบภาษา คำศัพท์ วาทศิลป์ อุปลักษณ์ อุดมการณ์ และระบบไวยากรณ์ เหมือนที่ M.A.K.Halliday กล่าวไว้ในความเรียง *New ways of Meaning: The Challenge to Applied Linguistic* ได้นำเสนอในเวทีนานาชาติ Thessaloniki ประเทศ Greece บทความนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับตัวบทการเจริญเติบโต การเหยียดเพศหญิง ชนชั้น และสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่นที่ปรากฏในโครงสร้างคำศัพท์และโครงสร้างประโยคของภาษาเป็นต้น Halliday เป็นนักภาษาศาสตร์โครงสร้างนิยม ได้ให้นิยามว่า ภาษาเป็นผู้สร้างโลก (language construes the world) ทำให้มีความเข้มข้นขึ้น ส่วน Whorfian ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาที่มีต่อความคิด ซึ่งเป็นอิทธิพลที่เห็นได้ชัดว่ามีความหลากหลายทางด้านภาษาศาสตร์เชิงนิเวศมากกว่า ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โลกกับระบบของภาษา (language world system) มาเปรียบเทียบกับระบบนิเวศ (ecosystem) Andrew Goatly ก็ได้อธิบายถึงเกี่ยวกับ Green Grammar and Grammatical Metaphor Goatly ได้เสนอว่าภาษาของเรามีกระบวนการวิวัฒนาการ มีการพัฒนาการอย่างมาก พยัญชนะ คำ ประโยค และโครงสร้างทางไวยากรณ์ ซึ่งเป็นตัวแทนทุกสิ่งทุกอย่างโดยไม่มีการแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกจากกันได้ ส่วนวาทกรรมวิจารณ์เชิงนิเวศ เป็นรูปแบบการศึกษาแบบใหม่ ศึกษาเกี่ยวกับการวิจารณ์เชิงนิเวศโดยมุ่งศึกษาตัวบท การเมืองสีเขียว หรือข้อความที่อธิบายถึงวาทกรรมสิ่งแวดล้อม ภาษาศาสตร์ทำหน้าที่เป็นการนำเสนอความคิด การประกอบสร้างหมายทางของสภาพแวดล้อม ธรรมชาติ ในสื่อสารสาธารณะ หรือทางวิทยาศาสตร์มีความหมาย (เช่น การพูด หรือการเขียน) มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม (Jung, 2001, p.270)

คุณลักษณะอย่างหนึ่งของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ คือมีความหลากหลายในแนวทางและวิธีการศึกษา เนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่มีความเป็นสหวิทยาการค่อนข้างมาก ดังที่Stibbe (2015, p. 1) ให้ข้อสังเกตว่ามีลักษณะพิเศษอยู่สองประการ คือ ประการแรกภาษาศาสตร์เชิงนิเวศมีแนวทางในการศึกษาที่หลากหลาย โดยมีจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย และวิธีการที่แตกต่างกัน ประการที่สอง การวิเคราะห์ของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศนั้นลึกซึ้งกว่าการแสดงความคิดเห็นในแต่ละตัวบท เช่น โฆษณาหรือหนังสือเกี่ยวกับธรรมชาติ นักภาษาศาสตร์เชิงนิเวศสามารถสำรวจรูปแบบทั่วไปของภาษาที่มีอิทธิพลต่อวิธีที่ผู้คนคิดและปฏิบัติต่อโลก

สเตฟเฟนเซนและฟิลล์ (Steffensen & Fill, 2014, p. 7) ได้กล่าวถึงแนวทางในการศึกษาของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศว่ามี 4 แนวทางใหญ่ ๆ คือ 1) แนวทางที่มองว่า ภาษาอยู่ในระบบนิเวศเชิงสัญลักษณ์ (Language exists in a symbolic ecology) การศึกษาแนวทางนี้จะตรวจสอบการอยู่ร่วมกันของภาษาหรือ “ระบบสัญลักษณ์” ภายในพื้นที่ที่กำหนด เป็นแนวคิดที่มองการอยู่ร่วมกันของภาษาว่ามีปฏิสัมพันธ์ในนิเวศวิทยาระหว่างภาษาในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่กำหนด ซึ่งนำไปสู่การมองว่า ภาษานั้นมีนิเวศวิทยาเชิงสัญลักษณ์ แนวทางนี้แพร่หลายในงานร่วมสมัยว่าหลายภาษาที่มีอยู่ร่วมกันในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือสถาบันทางสังคมอย่างไร 2) แนวทางที่มองว่าภาษาดำรงอยู่ในระบบนิเวศธรรมชาติ (Language exists in a natural ecology) แนวทางนี้จะศึกษาว่าภาษาเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างไร (ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สัตว์ พืช) 3) แนวทางที่มองว่า ภาษาอยู่ในนิเวศวิทยาวัฒนธรรมทางสังคม (Language exists in a sociocultural ecology) โดยมุ่งพิจารณาว่าภาษาเกี่ยวข้องกับพลังทางสังคมและวัฒนธรรมที่กำหนดเงื่อนไขของผู้พูดและชุมชนการพูดอย่างไรบ้าง 4) แนวทางที่มองว่า ภาษาอยู่ในระบบนิเวศทางปัญญา (Language exists in a cognitive ecology) แนวทางนี้จะตรวจสอบว่าภาษาเปิดใช้งานโดยพลวัตระหว่างสิ่งมีชีวิตทางชีววิทยาและสภาพแวดล้อมของพวกเขาอย่างไร โดยเน้นที่ความสามารถ

ทางปัญญาที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ยืดหยุ่นและปรับตัวของสิ่งมีชีวิตการนำเสนอข้างต้น เป็นการศึกษาสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงนิเวศถือว่าเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป เข้าใจระเบียบวิธีการวิเคราะห์ภาษา วิธีการวิเคราะห์รูปแบบเรื่องราวเราอาศัยอยู่รอบโลก เพราะว่าแนวคิดและทฤษฎีภาษาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 ปรากฏว่ามีผู้วิจัยเอามาศึกษาในสาขาภาษาศาสตร์ การศึกษาเกี่ยวกับภาษาศาสตร์เชิงนิเวศมีงานศึกษาในเขตแบบดั้งเดิม โดยตั้งข้อสังเกตว่ามนุษย์เข้าใจธรรมชาติและระบบความคิดความยั่งยืนของสายพันธุ์อื่นจากการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิเคราะห์หาทฤษฎีตามแนวภาษาศาสตร์เชิงนิเวศที่น่าเสนอมานโดยสังเขป ทำให้เรามองเห็นถึงภาพรวมเกี่ยวกับวิธีการศึกษาและการวิเคราะห์หาทฤษฎีเชิงนิเวศในรูปแบบต่างๆ วาทกรรมวิจารณ์เชิงนิเวศ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม แนวคิดที่กว้างๆ นี้คือการผสมใช้ร่วมกับทฤษฎีอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความเป็นสหวิทยาการทั้งภาษาและวรรณคดี การวิจารณ์เชิงนิเวศ การศึกษากลวิธีทางภาษาและภาพแทนเชิงนิเวศที่ถูกใช้เพื่อสะท้อนเห็นถึงวาทกรรมหรือทัศนคติบางอย่างของมนุษย์ที่มีต่อโลกธรรมชาติ ภายใต้บริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความสำคัญ คุณค่า หรือบทบาทของธรรมชาติได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมในยุคสมัยนั้น ๆ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

บทความเรื่องกระบวนทัศน์ใหม่และวิธีวิทยา จากมุมมองภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ เป็นทฤษฎีใหม่ของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ ปรากฏขึ้นในฐานะสาขาใหม่ของภาษาศาสตร์ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ เป็นการศึกษาทฤษฎีและระเบียบวิธีการวิเคราะห์ภาษาเป็นมุมมองใหม่หรือกระบวนทัศน์ใหม่ของภาษาศาสตร์เชิงนิเวศที่ให้ความสนใจศึกษาภาษากับนิเวศวิทยา เพราะว่าภาษาศาสตร์เชิงนิเวศการบูรณาการ เป็นการศึกษาสหวิทยาการ เช่น การวิเคราะห์เชิงนิเวศ สตรีนิยมเชิงนิเวศ วรรณคดีสีเขียว จิตวิทยาสีเขียว นิเวศวิทยาสังคม ภาษาศาสตร์มีความจำเป็นการประกอบสร้างความเป็นจริงของระบบนิเวศ ภาษาทำหน้าที่แทนความคิดทางด้านสิ่งแวดล้อมและการแก้ไขปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม การเรียกร้องให้มีความเป็นธรรมต่อธรรมชาติที่ถูกทำลายจากฝีมือของมนุษย์ แนวคิดภาษาศาสตร์เชิงนิเวศสามารถนำไปศึกษาประยุกต์ใช้ศึกษาได้หลายสาขา ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางวรรณกรรม วรรณคดี คติชนวิทยา สิ่งแวดล้อม วรรณกรรมพื้นบ้าน หรือเรื่องเล่า ตำนาน ก็สามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีเป็นสหวิทยาการได้

นักภาษาศาสตร์เชิงนิเวศเห็นความสนใจจากการศึกษาภาษาในเชิงโครงสร้างด้วยการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและนิเวศวิทยา ด้วยการประกาศว่า ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมที่เราอาศัยอยู่ ผังผังอยู่ในชีวิตมนุษย์เกือบทุกด้าน ศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแง่มุมของชีวิตมนุษย์จึงสามารถนำมาใช้ร่วมกับการศึกษาภาษาศาสตร์ได้ ทัศนะแบบองค์รวมเกี่ยวกับภาษามนุษย์สามารถบรรลุผลโดยผ่านการไตร่ตรองถึงความสัมพันธ์ภายใน ความสัมพันธ์ระหว่างกัน และความสัมพันธ์นอกระบบ ในลักษณะบูรณาการ วิธีคิดเช่นนี้ก็เพื่อกระตุ้นให้มนุษย์ได้ตระหนักว่าการมองโลกด้วยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ก่อให้เกิดการกดขี่ครอบงำต่อบุคคลอื่น และต่อสายพันธุ์อื่นที่ต่างก็เป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างทางนิเวศวิทยาเช่นเดียวกัน

วิธีการศึกษาของนักภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ จึงไม่ได้มองภาษาว่าดำรงอยู่อย่างเอกเทศ แต่ภาษาคือส่วนหนึ่งของโลกและธรรมชาติรวมทั้งเรื่องราวที่เราอยู่ด้วย การวิเคราะห์หาทฤษฎีเชิงนิเวศเหมือนจะเป็นระเบียบวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเปิดเผยให้เห็นกลไกและเล่าเหลี่ยมของภาษาที่ถูกนำมาใช้ในวาทกรรม

ชุดต่าง ๆ ที่ห้อมล้อมชีวิตของเรา ซึ่งมันเกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ คุณค่าอัตลักษณ์ ฯลฯ ที่ส่งผลต่อวิธีที่เราปฏิบัติต่อโลกทั้งในด้านบวกและด้านลบ การแนะนำทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงนิเวศเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับระบบนิเวศทางกายภาพ องค์ประกอบสำคัญของความรู้ที่เชื่อมโยงภาษากับนิเวศวิทยา การเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาที่เกี่ยวข้องกับภาษา สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และกระบวนทัศน์ใหม่ของภาษาศาสตร์ การพัฒนาทฤษฎีทางภาษาศาสตร์โดยคำนึงถึงมนุษย์ไม่เพียงแต่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศที่ใหญ่กว่า การดำรงชีวิตอย่างอิสระด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ภาษา วาทกรรม นิเวศวิทยา และภาษาศาสตร์เชิงนิเวศ และ แนวคิดการวิเคราะห์ภาษาศาสตร์เชิงนิเวศระเบียบวิธีของภาษาศาสตร์นิเวศวิทยาได้ตอบกับภาษาและความหลากหลายทางนิเวศ การศึกษาข้อความ پایณณ پایโฆษณา การวิเคราะห์ข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การศึกษาคำศัพท์ในภาษามีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การเรียนการสอนผสมผสานภาษานั้นเกี่ยวข้องกับนักเรียนในโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษาถิ่นในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และพื้นที่ที่หลากหลายอื่น ๆ ความหลากหลายเกิดขึ้นจากการรับรู้ที่แตกต่างกันเกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง “นิเวศวิทยา” และแนวคิดเรื่อง “ปฏิสัมพันธ์ของสิ่งอื่น ๆ” ไปจนถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ภาษาศาสตร์สามารถใช้เพื่อแก้ไขปัญหาสีสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการสูญเสียความปลอดภัยทางชีวภาพตลอดจนความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นบทความวิชาการนี้จึงเป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีภาษาศาสตร์นิเวศ การทบทวนวรรณกรรมและวิเคราะห์กระบวนทัศน์ภาษาใหม่ (กระบวนทัศน์ภาษาศาสตร์) ที่ให้ความสำคัญกับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

References

- Bang, J. & Door, J. (2000). *Dialectical Ecolinguistics*. Denmark: University of Odense.
- Dastenaee, M.T. (2018). A Critical Review of Ecolinguistic Studies in Iran. *Language & Ecology*, 1-2.
- Derni, A. (2008). The Ecolinguistic Paradigm: An Integrationist Trend in Language Study. *Language Society and Culture*, 20-21.
- Fill, A. (2001). *The Ecolinguistics Reader: Language, Ecology and Environment*. London & New York: British Library Cataloguing in Publication Data.
- Fill, A. (2001). Ecolinguistics: state of the art 1998. In A. Fill & P. Mühlhäusler, (Eds.) *The Ecolinguistics Reader: language, Ecology and Environment (p.51)*. New York: British Library Cataloguing in Publication Data.
- Nash, J. (2009). Ecolinguistics, Semantics and Pragmatics – Two Case Studies: The Hit Chaurasi Pad and Norfolk Island, South Pacific. *Conference linguistics in india 19-21 February, 2009 (pp.138-148)*. Australia: Jawaharhal Nehru University.

- Nash, J. (2015). Placenames and Ecolinguistics: Some Considerations for Toponymists .
Arbeien aus Anglistik und Amerikanistik , 67-68.
- Soloshenko, A. (2015). Language, Cognition and Culture in Eco-Narratives. **Vienna:**
“East-West” Association for Advanced Studies, 6-7.
- Stibbe, A. (2014). Ecolinguistics and Erasure: restoring the natural world to
consciousness. **Language and Society**, 9-10.
- Stibbe, A. (2015). **Ecolinguistics Language, Ecology and the Stories We Live By**.
New York: Routledge.
- Stibbe, A. (2019). Critical discourse analysis and ecology. In J. E. Richardson, & J.
Flowerdew (Eds), **The Routledge Handbook of Critical Discourse Studies**
(p. 447). London: The Routledge.
- Stibbe, A. & Alexander, R. (2014). From the Analysis of Ecological discourse to
the Ecological Analysis of discourse . **Language Sciences**, 1-2.
- stibbe, A. (2015). **Ecolinguistics: language, ecology and the stories we live by**.
New York: Ruotledge.
- Zunino, F. (2014). Greenspeak, Green marketing, Greenwash. Greening Processes in Today's
Mass Communication. In A. Fill (Ed.), **Talking about Nature and Culture: Words,**
Images and Dicscourses of language and Ecology (pp. 12-13).
Italy: University of Modena and Reggio Emilia.

วจนกรรมการแสดงความรู้สึกที่ปรากฏในเรื่อง อินเภา : ตอน ตีเกาะหมังกุหนิง

The Speech Act on Expression of Feelings Appeared in the Literary Work: Inao in Episode on the Battle of Kamang Kuning

ประยูทธ จิตรราช / Prayut Jitrach

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000, ประเทศไทย
Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences
Buriram Rajabhat University, Buri Ram, 31000, Thailand

Email : jr.prayut@gmail.com

Received: July 20, 2023

Revised: April 26, 2024

Accepted: April 28, 2024

Abstract

This academic article aimed to study the use of speech act on expression of feelings that appeared in literary work entitled Inao in episode on the battle of Kamang Kuning by using the criteria for analyzing speech act of communication using the concept of John R. Searle, who proposed an analytical principle known as speech act condition. The results of the study found that the speech act in expression of feelings on the literary work entitled Inao in episode on the battle of Kamang Kuning, has 2 characteristics: the expression of positive feelings and negative feelings as follows: there was expressions of 7 positive feelings such as expression of joy, expression of love, expression of remembering, expression of concern, expression of gratitude, expression of loyalty, expression of regret. There was expression of 8 negative feelings such as expression of sadness, expression of dejection, expression of anger, expression of resentment, expression of irony, expression of ridicule, expression of distress, expression of fear. The most common found speech act of expression of feelings was the expression of concern, followed by the expression of love, and expression of anger.

Keywords: Speech Act, Expression of Feelings, Inao, Episode on Battle, Kamang Kuning

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาการใช้วัจนกรรม การแสดงความรู้สึกที่ปรากฏในเรื่อง อีเหนา ตอน ตี๊กกะหมิงกุหนิง โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์วัจนกรรมตามเจตนารมณ์ของการสื่อสารโดยใช้แนวคิดของ John R. Searle ซึ่งเสนอหลักการวิเคราะห์ที่เรียกว่าเงื่อนไขวัจนกรรม ผลการศึกษาพบว่า วัจนกรรม การแสดงความรู้สึกในเรื่อง อีเหนา ตอน ตี๊กกะหมิงกุหนิง มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ การแสดงความรู้สึกด้านบวก และการแสดงความรู้สึกด้านลบ การแสดงความรู้สึกด้านบวก พบ 7 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึกดีใจ ความรู้สึกรัก ความรู้สึกคิดถึง ความรู้สึกเป็นห่วง ความรู้สึกขอบคุณ ความรู้สึกจงรักภักดี ความรู้สึกสำนึกผิด การแสดงความรู้สึกด้านลบ พบ 8 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึกโกรธเคือง ความรู้สึกสลดใจ ความรู้สึกโกรธ ความรู้สึกน้อยใจ ความรู้สึกประชด ความรู้สึกเย้ยหยัน ความรู้สึกหนักใจ ความรู้สึกกลัว วัจนกรรมที่แสดงความรู้สึกด้านบวกที่พบมากที่สุด คือ การแสดงความรู้สึกเป็นห่วงและวัจนกรรมที่แสดงความรู้สึกด้านลบที่พบมากที่สุด คือ การแสดงความรู้สึกโกรธ

คำสำคัญ: วัจนกรรม, การแสดงความรู้สึก, อีเหนา ตอน ตี๊กกะหมิงกุหนิง

บทนำ

เรื่อง อีเหนา เป็นบทละครที่วรรณคดีสโมสรยกย่องให้เป็นยอดของบทละครรา เพราะเป็นหนังสือซึ่งแต่งดีทั้งเนื้อความ และกระบวนกลอน อันละเอียดละไมที่เหมาะสมแก่การนำไปใช้แสดงละคร อีกทั้งยังเป็นหนังสือดีในทางที่จะศึกษาประเพณีไทยสมัยโบราณ อีเหนา ตอน ตี๊กกะหมิงกุหนิง มีเนื้อหาที่สนุกสนาน ให้ความเพลิดเพลิน ในขณะที่เดียวกันก็สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในอดีตได้ด้วย นอกจากนี้ เรื่อง อีเหนา ตอน ตี๊กกะหมิงกุหนิง ยังมีคุณค่าทั้งในด้านสังคม และด้านวรรณศิลป์ที่จะควรศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพราะการจะศึกษาวรรณคดีให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและแตกฉาน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันเป็นพื้นฐานของการศึกษาถึงคุณค่าและความงามของวรรณคดี

อีเหนา ตอน ตี๊กกะหมิงกุหนิง เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความรักของพ่อที่มีต่อลูก คือ ท้าวกะหมิงกุหนิงที่มีต่อวิหยาสะก่า เป็นการแสดงความรักที่ตามใจลูกทุกอย่างแม้กระทั่งชีวิตก็ได้ ในเนื้อหาของตอนนี้อย่างปรากฏความรักหลายแบบ เช่น การรักศักดิ์ศรีของตัวเอง การรักบ้านเมือง การรักพี่น้องวงศ์ตระกูล อันกล่าวได้ถึงความสามัคคีปรองดองกันของพี่น้องวงศ์สกุลแหว อีกทั้งประกอบไปด้วยตัวละครที่มีลักษณะนิสัยแตกต่างกัน ซึ่งการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครแต่ละตัวก็มีความแตกต่างกันเช่นกัน ดังตัวละครดังต่อไปนี้ อีเหนาเป็นชาย รูปร่าง มีลักษณะนิสัยเจ้าชู้และเป็นคนมีเสน่ห์ มีความเชี่ยวชาญทางด้านกรีฑและกระบี่เป็นอาวุธ การแสดงความรู้สึกของอีเหนาในช่วงแรกจึงเป็นความรู้สึกที่โศกเศร้าที่ต้องจากนางอันเป็นที่รัก เพื่อไปทำศึกสงครามช่วยบ้านเมืองให้รอดพ้นจากภัยอันตรายอันเป็นการรักษาเกียรติของวงศ์สกุลแหว ในขณะที่เดียวกันอีเหนาก็มีการแสดงความรู้สึกผิดต่อท้าวดาหามีการแสดงความรู้สึกเป็นห่วงสังคามระต่าน้องชายคู่ใจที่ถูกรบด้วยกัน ส่วนท้าวกะหมิงกุหนิงเป็นผู้ที่มีใจกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว และมีความรักลูกมาก ท้าวกูเร็นแสดงความรู้สึกเป็นห่วงท้าวดาหะและการแสดงความรู้สึกรักบ้านเมือง จึงรีบแจ้งข่าวให้อีเหนารับไปช่วยเมืองมอดาหะให้ทันเวลา ท้าวดาหะเป็นกษัตริย์ที่ตรัสแล้วไม่คืนคำ เป็นคนที่รักพวกพ้อง และเป็นคนที่ให้อภัยคนอื่น ท้าวหมันหยาก็เป็นคนที่มี

ความรับผิดชอบต่อการกระทำของจินตนาจนเกิดความรู้สึกกลัว ส่วนวิทยาสะก้า เป็นชายที่เอาแต่ใจ พอสมควรจะเอาอะไรต้องได้ อ่อนไหวขาดสติ แค่เห็นภาพวาดของบุษบาก็หลงใหลจนต้องมาเกิดสงครามแย่งชิงตัวนางบุษบา เพราะแม้กระทั่งระตูปันจะรักกันและระตูปักมาหงั้นก็มีการแสดงความรู้สึกเป็นห่วงท้าวกะหมังกุกหนึ่งและวิทยาสะก้า อีกทั้งสงครามระตาก็ยังเป็นคนเข้มแข็งเคียงบ่าเคียงไหล่โอเหนาอกรบซึ่งก็มีการแสดงความรู้สึกเป็นห่วงและรักโอเหนาเช่นกัน

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าบทละครเรื่อง “โอเหนา” ตอน “ศึกกะหมังกุกหนึ่ง” พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีการใช้วัจนกรรมแสดงความรู้สึกของตัวละครอย่างน่าสนใจ วัจนกรรมดังกล่าวน่าจะเป็นกลวิธีทางภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งในการแสดงออกของตัวละครในเรื่องนี้ที่ทำให้ผลของการสื่อสารบทละครยังผู้อ่านเกิดความประทับใจจนทำให้บทละครเรื่องโอเหนายังคงตราตรึงอยู่ในความรู้สึกของคนไทยตราบนานเท่าทุกวันนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวัจนกรรมแสดงความรู้สึกในเรื่อง โอเหนา ตอนศึกกะหมังกุกหนึ่ง โดยมีรายละเอียด แบ่งเป็นวัจนกรรมการแสดงความรู้สึก ทางด้านบวก และ ทางด้านลบ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวัจนกรรมการแสดงความรู้สึกที่ปรากฏในเรื่อง โอเหนา : ตอน ศึกกะหมังกุกหนึ่ง

ทบทวนวรรณกรรม

วัจนกรรม (speech act) หมายถึงการกระทำที่เกิดขึ้นเมื่อมีการพูดหรือเขียนในบริบทหนึ่ง ๆ ของการสื่อสารในชีวิตประจำวัน (Searle, 1969, pp.24-53) เสนอว่าในการ กล่าวถ้อยคำ แต่ละครั้งผู้พูดจะมีการกระทำอย่างน้อยน้อยที่สุด 3 ประการ คือ

1. การกล่าวถ้อยคำ (utterance act) คือการกระทำที่เป็นการกล่าวถ้อยคำตั้งแต่การเปล่งเสียงออกมาครั้งหนึ่งมีผลของการกระทำนั้นๆเป็นคำหรือประโยค
2. การนำเสนอความ (propositional act) คือ การกระทำที่เป็นการนำเสนอความซึ่งอ้างอิงสรรพสิ่ง (Reference)
3. การแสดงเจตนา (illocutionary act) คือ การกระทำโดยใช้คำพูดเพื่อแสดงเจตนาต่างๆ เช่น การถาม การสั่ง เป็นต้น

วัจนกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ วัจนกรรมตรง (direct speech acts) หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่มีเจตนาตรงกับบุรุษภาษาหรือโครงสร้างของประโยค โดยผู้ส่งสารจะสื่อเจตนาของถ้อยคำโดยตรง และ วัจนกรรมอ้อม (indirect speech acts) หมายถึงถ้อยคำที่กล่าวไม่ตรงตามเจตนา ของผู้ส่งสาร ซึ่งไม่สอดคล้องกับความหมายประจำบุรุษภาษา ในการที่เราจะเข้าใจเจตนาอ้อมของ ผู้ส่งสารอาจต้องพิจารณาจากบริบทแวดล้อม

บทละครเรื่องโอเหนา ตอน ศึกกะหมังกุกหนึ่ง พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีการใช้และวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressive) ที่บ่งบอกถึงอารมณ์ ตลอดจนความรู้สึกด้านต่างๆได้อย่างน่าติดตาม กลวิธีในการเล่าเรื่องมีการใช้ภาษาที่สละสลวยให้อารมณ์อันลึกซึ้งกินใจ ทำให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ ที่สำคัญยังแฝงด้วยข้อคิดที่มีคุณค่ายิ่งอีกมากมาย

Tanachai (2008) ได้ศึกษาเรื่อง “ปางโอเหนา เศร้าสุดถึงบุษบา” : สุนทรภู่กับการสร้างอารมณ์สะเทือนใจในนิราศโอเหนา ผลการศึกษาพบว่า นิราศโอเหนา กับ บทละครใน เรื่องโอเหนา ของรัชกาลที่ 2 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งพบว่ามีการสร้างอารมณ์สะเทือนใจ และมีการกล่าวถึงรายละเอียด ดังนี้ การกล่าว

ถึงเวลา การเปลี่ยนผ่านเวลา การพรรณนาสถานที่ ฉาก บรรยากาศ อีกทั้งมีการยกย่องความดี ความงาม การเดินทาง และ เชื่อมโยงกับธรรมชาติเพื่อให้เห็นด้านความรู้สึกในความรักที่ถูกปลุกปรักไปด้วย

Sinhuwanik (2016) ศึกษาเรื่อง อีเหนา: วีรบุรุษนักรักและนักรบ ผลการศึกษาพบว่า อีเหนา เป็นทั้งวีรบุรุษนักรักและนักรบ คือ วีรบุรุษนักรัก ได้แก่ เจ้าแสนห์ เจ้าซู้ มีชั้นเชิง สำหรับวีรบุรุษนักรบ ได้แก่ ความกล้าหาญ ความแค้น ความเด็ดขาด ปฏิภาณไหวพริบ และยังพบเหตุการณ์ผจญภัยที่สำคัญของอีเหนา 8 ตอน ได้แก่ 1) กำเนิดของอีเหนา 2) การออกเดินทางไปจากมาตุภูมิ 3) พบคู่ครอง 4) เผชิญอุปสรรค 5) เกิดการปลุกปรักและออกตามหาถิ่น 6) เผชิญปัญหาต่างๆ 7) ได้พบกับคู่ครอง และ 8) เดินทางกลับสู่มาตุภูมิ

Phio-on (2017) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เหตุการณ์ที่ปรากฏในบทละครเรื่องอีเหนา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์เหตุการณ์ที่ปรากฏในบทละครเรื่องอีเหนา พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 ทำให้ได้ทราบว่าบทละครเรื่องนี้ มุ่งแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับความรักต่อบุคคล โดยพบว่า ปรากฏความรักต่อบุคคลมากที่สุด ซึ่งความรักต่อบุคคลที่ชัดเจนที่สุดคือความรักแบบซู้สาว รองลงมาคือความรักต่อลูก และความรักต่อญาติพี่น้อง เมื่อผู้วิจัยแยกประเภทความรักในเหตุการณ์ที่ปรากฏในบทละครเรื่องอีเหนาออกมา ได้ปรากฏความรักหลากหลายรูปแบบ ซึ่งเรียงลำดับตามจำนวนที่พบมากที่สุด ดังนี้ 1. ความรักแบบคู่รัก 2. ความรักต่อลูก 3. ความรักต่อญาติพี่น้อง 4. ความรักต่อสถาบันกษัตริย์ 5. ความรักต่อเพื่อน 6. ความรักในสิ่งที่เป็นนามธรรม 7. ความรักต่อผู้พการี 8. ความรักต่อประชาชน 9. ความรักต่อชาติ และ 10. ความรักต่อสิ่งของ ซึ่งจากการวิเคราะห์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าความรักแบบคู่รักนั้นปรากฏสูงสุด

อีเหนา เป็นบทละครที่วรรณคดีสโมสรยกย่องให้เป็นยอดของบทละคร เป็นหนังสือซึ่งแต่งดี ทั้งเนื้อความและกระบวนกลอน อีกทั้งยังเป็นหนังสือดีในทางที่จะศึกษาประเพณีไทยสมัยโบราณ มีคุณค่าทั้งในด้านสังคม และด้านวรรณศิลป์ที่ควรจะศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพราะการจะศึกษาวรรณคดีให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและแตกฉาน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันเป็นพื้นฐานของการศึกษาถึงคุณค่าและความงามของวรรณคดีต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สำรวจเอกสาร ตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียด จากนั้นได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้จาก การศึกษามาเรียบเรียงและนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. การแสดงความรู้สึกด้านบวก

วัจนกรรมการแสดงความรู้สึกด้านบวก 7 ความรู้สึก ได้แก่ การแสดงความรู้สึกดีใจ การแสดงความรู้สึกรัก การแสดงความรู้สึกคิดถึง การแสดงความรู้สึกเป็นห่วง การแสดงความรู้สึกขอบคุณ การแสดงความรู้สึกจงรักภักดี การแสดงความรู้สึกสำนึกผิด ดังนี้

1.1 การแสดงความรู้สึกดีใจ

ตัวอย่างที่ 1

เมื่อนั้น
แจ้งว่าอิเหนาสुरิยังค์
มีความเกษมสันต์หรรษา
ด้วยนัศดาเรื่องอิทธิฤทธิ์
พระเปรมปรีดีดีใจอยู่ในพักตร์
จึงแย้มเยื้อนเอื้อนโอษฐ์อภิปราย

พระปิ่นปักนัศเรศสูงส่ง
มาช่วยรณรงค์ราว
ดังได้ผ่านเมืองพัราศรี
เห็นว่าบุรีไม้อันตราย
มิให้ประจักษ์คนทั้งหลาย
ซึ่งหลานชายของเราอุตส่าห์มา
(King Rama II, 1985, p.69)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “มีความเกษมสันต์หรรษา, พระเปรมปรีดีดีใจอยู่ในพักตร์, จึงแย้มเยื้อนเอื้อนโอษฐ์อภิปราย” เป็นคำกล่าวของท้าวดาหะ แสดงวัจนกรรมความรู้สึกดีใจที่เห็นอิเหนา มาช่วยการศึกษาครั้งนี้

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อนั้น
เห็นระเด่นมนตรีกีปริดา

กะหัดตะปาดิเชษฐา
จึงเสด็จมาหาทันใดฯ
(King Rama II, 1985, p.68)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “เห็นระเด่นมนตรีกีปริดา” เป็นคำกล่าวของกะหัดตะปาดิ แสดงวัจนกรรมความรู้สึกดีใจ ที่เห็นอิเหนายกทัพมาช่วยรบ

ตัวอย่างที่ 3

บัดนั้น
จึงพากันเข้าไปมัทนานาน

ยาสาปรีดีเปรมเกษมศานต์
ยังสถานท้องพระโรงรูจี
(King Rama II, 1985, p.69)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “ยาสาปรีดีเปรมเกษมศานต์” เป็นคำกล่าวของยาสา (ตำแหน่งหน้าที่ใกล้ชิดกษัตริย์ชาวโบราณ) แสดงวัจนกรรมความรู้สึกดีใจ ที่เห็นกองทัพอิเหนามายังเมือง ดาหะ เพื่อมาช่วยรบ

1.2 การแสดงความรู้สึกรัก

ตัวอย่างที่ 1

แม้วิหยาสะก้ามอดม้วย
ไหนไหนในจะตายวายชีวา
ผิดก็ทำสงครามดูตามที
ที่ดังพฤษภพนาวัน

ที่ก็คงตายด้วยโอรสา
ถึงเร็วถึงช้าก็เหมือนกัน
เคราะห์ดีก็จะได้ดังไผ่ผืน
จะอาลัยเพราะลูกเหมือนกล่าวนมา
(King Rama II, 1985, p.51)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า แม่นวิหยาสะก้ามอดม้วย, พักคงตายด้วยโอรสา, เป็นคำกล่าวของท้าวกะหมิงกุกหนึ่ง แสดงถึงจนกรรมความรู้สึกรักลูกมากแม้ชีวิตก็ยอมเสียสละเพื่อหวังให้ลูกมีความสุข

ตัวอย่างที่ 2

เดิมไปไล่ล้อมมฤคา
ชะรอยเป็นบุพเพนิวาสา
มีความเล่นหาอาลัย
หวังเป็นเกือกทองรองบาทา
จะขอพระบุตรมียศ
อันกรุงไกรไศศุรย์ทั้งสอง
ขอพานักพักพิงพระเดชา

ได้รู้พระธิดาในกลางไพร
เทวอารักษ์มาชักให้
แต่หลงไหลใฝ่ฝันรินทด
พระผู้วงศ์เทวาอันปรากฏ
ให้โอรสข้าน้อยดั่งจินดา
จะเป็นทองแผ่นเดียวไปวันหน้า
ไปกว่าชีวิตจะบรลย
(King Rama II, 1985, p.52)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า หวังเป็นเกือกทองรองบาทา, จะขอพระบุตรมียศ ให้โอรสข้าน้อยดั่งจินดา, ขอพานักพักพิงพระเดชา ไปกว่าชีวิตจะบรลย เป็นคำกล่าวของ ท้าว กะหมิงกุกหนึ่ง แสดงถึงจนกรรมความรู้สึกรักท้าวกะหมิงกุกหนึ่ง รักวิหยาสะก้ามมาก ซึ่งต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกสมความมุ่งหวังปรารถนา คือ อยากได้บุษบา ท้าวกะหมิงกุกหนึ่งเลยส่งสารไปขอนางบุษบาจากท้าวดาหา ซึ่งเป็นเหตุให้ท้าวกะหมิงกุกหนึ่งต้องใช้คำพูดที่แสดงถึงการเคารพอ่อนน้อมต่อผู้เป็นใหญ่

ตัวอย่างที่ 3

โอ้ว่าพระองค์ผู้ทรงยศ
สงครามทุกครั้งแต่หลังมา
ครั้งนี้ควรหรือมาพินาศ
เพราะรักบุตรสุดสวาทแสนทวี

พระเกียรติปรากฏในแหล่งหล้า
ไม่เคยอัปราคไพบรี
เบาจิตคิดประมาทไม่พอที่
จะตัดทานภูมิไม่เชื่อฟัง
(King Rama II, 1985, p.81)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า เพราะรักบุตรสุดสวาทแสนทวี จะตัดทานภูมิไม่เชื่อฟัง แสดงถึงจนกรรมความรู้สึกรักที่แสดงให้เห็นว่า ท้าวกะหมิงกุกหนึ่งรักวิหยาสะก้ามมาก เพราะการสงครามก็ไม่เคยแพ้ต่อศัตรูมาก่อน แต่ครั้งนี้ก็ต้องกลับมาพ่ายแพ้และตายเพราะลูก

ตัวอย่างที่ 4

เมื่อนั้น
ฟังสารทราบอรรถแล้วตรัสไป
อันอะหนะบุษบาบังอร
ได้ปลดปลงลงใจให้ปัน
ซึ่งจะรับของสู่ระดูนี้
ฝูงคนทั้งแผ่นดินจะนิบนา

องค์ศรีปัดทราเป็นใหญ่
แก่เสนาทั้งสองนั้น
ครั้งก่อนจรรجاتนาหั้น
นัดกันจะแต่งการวิวาห์
เห็นผิดประเพณีหนักหนา
สิ่งของที่คืนมาจงเอาไป
(King Rama II, 1985, pp.52-53)

จากบทประพันธ์ข้างต้น เป็นคำกล่าวของ ท้าวดาหากล่าวกับทหารของท้าวกะหมิงกุหนึ่ง โดยมีการใช้ข้อความที่เป็นแสดงวัจนกรรมความรู้สึกในการรักคัสักดิ์ศรีตัวเองและรักบ้านเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทั้งยังเป็นผู้นำที่เด็ดขาด โดยการยึดหลักประเพณี ตลอดจนการรักษาสัจจะ

ตัวอย่างที่ 5

บัดนั้น
ซึ่งจะให้เรายกจตุรงค์
อภัยไพร่ฟ้าประชาชน

ระเด่นมนตรีตอบตามความประสงค์
คินกรงไกรนั้นไม่ควร
เสนีร์พลจะแช่สรวล
(King Rama II, 1985, p.74)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า คินกรงไกรนั้นไม่ควร, อภัยไพร่ฟ้าประชาชน, เสนีร์พลจะแช่สรวล เป็นคำกล่าวของ อิเหนาตอบท้าวกะหมิงกุหนึ่ง โดยมีการใช้ข้อความที่เป็นแสดงวัจนกรรมความรู้สึกรักคัสักดิ์ศรีตัวเอง

ตัวอย่างที่ 6

กูจะเป็นจอมพลโยธา
ไม่เกรงวงศ์เทวาสुरารักษ์

หนุนท์พุกยาเข้าโหมทัก
ให้ปรากฏยศศักดิ์เสียครั้งนี้
(King Rama II, 1985, p.51)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ไม่เกรงวงศ์เทวาสुरารักษ์ ให้ปรากฏยศศักดิ์เสียครั้งนี้ เป็นคำกล่าวของท้าวกะหมิงกุหนึ่ง แสดงวัจนกรรมความรู้สึกเป็นคนที่รักคัสักดิ์ศรีตัวเอง

ตัวอย่างที่ 7

เมื่อเราบัญชาการกำหนดทัพ
อายแก่ไพร่ฟ้าเสนาใน
จำจะไปต่อด้านต่อร่อฤทธิ์
เกียรติยศจะไว้ในธรณินทร์

จึงมีพจนารถประภาษไป
จะว่ากลัทธิไกรไพริน
ถึงม้วยมิตมิให้ใครดูหมิ่น
จนสุดสิ้นดินแดนแผ่นฟ้า
(King Rama II, 1985, p.57)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า อายแก่ไพร่ฟ้าเสนาใน จะว่ากลัทธิไกรไพริน, ถึงม้วยมิตมิให้ใครดูหมิ่น, เกียรติยศจะไว้ในธรณินทร์ จนสุดสิ้นดินแดนแผ่นฟ้า เป็นคำกล่าวของท้าวกะหมิงกุหนึ่ง แสดงวัจนกรรมความรู้สึกรักคัสักดิ์ศรีของตนเอง

ตัวอย่างที่ 8

เมื่อนั้น
โสมพลางนางกล่าววาจา
ซึ่งสัญญาว่าไว้กับนวลน้อง
มิได้แก่งกรอกกลับอภัย

พระสุริยวงศ์เทวัญลัญญา
จงคืนมาพาทีกับพี่ชาย
จะคงครองไม่ตรีไม่หนีหน่าย
อย่าสงกว่าว่าจะวายคลายรัก
(King Rama II, 1985, p.64)

บทประพันธ์ข้างต้นนั้น ปรากฏคำว่า จงผินมาพาที่กับพี่ชาย,ซึ่งสัญญาว่าไว้กับนวลน้อง จะครองครองไม่ทรยศให้หนาย เป็นคำกล่าวของอิเหนาปลอมนางจินตะหราว่าดี โดยมีแสดงวัจนกรรม ความรู้สึกนึกตอนางจินตะหรา

1.3 การแสดงความรู้สึกคิดถึง

ตัวอย่างที่ 1

ครั้นออกมานอกนคร
เหลียวหลังตาดูเวียงชัย
โอ้อ่าเจ้าดวงยิหาพี่
ใครจะปลอมโฉมงามสามสุดา
สงสารน้ำคำที่พร่ำสั่ง

พระทรงเดชคร่ำสรวลละห้อยให้
ฤทัยหวนหวนถึงกลยา
ปานนี้จะคร่ำครวญหนา
แต่พอพาใจเศร้าบรรเทาคลาย
คิดถึงความหลังแล้วใจหาย

(King Rama II, 1985, pp.66-67)

บทประพันธ์ข้างต้นนั้น ปรากฏคำว่า ฤทัยหวนหวนถึงกลยา,โอ้อ่าเจ้าดวงยิหาพี่ ปานนี้จะคร่ำครวญหนา,ใครจะปลอมโฉมงามสามสุดา แต่พอพาใจเศร้าบรรเทาคลาย,คิดถึง ความหลังแล้ว ใจหาย เป็นคำกล่าวของอิเหนา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกคิดถึง

ตัวอย่างที่ 2

ว่าพลางทางชมคนนก
เบญจวรรณจับวัลย์ชาลี
นางนวลจับนางนวลนอน
จากพรางจับจางจันรรจา
แขกแก้วจับเต่าร้างร้อง
นกแก้วจับแก้วพาที
ตระเวนไพรร่อนร้องตระเวนไพร
เคঁโม่งจับโม่งอยู่เอกา
คืบแคจับแคสน์โดยเดียว
ชมวิหคคนกไม่ไปตามทาง

โฉนผกจับไม้อิงมี
เหมือนวันพี่ไกลสามสุดามา
เหมือนที่แนบนวลสมรจินตะหรา
เหมือนจากนางสการะวดี
เหมือนร้างห้องมาหยาครมี
เหมือนแก้วที่ทั้งสามสั่งความมา
เหมือนเฝ้าไฉนราศเสนหา
เหมือนที่นับโม่งมาเมื่อไกลนาง
เหมือนเปล่าเปลี่ยวคับใจในไพรกว้าง
คะนึ่งนางพลางรับโยธี

(King Rama II, 1985, p.68)

บทประพันธ์ข้างต้นนั้น อิเหนาคิดถึงนางทั้งสาม คือ จินตะหราดี สักการะวดี มาหยาครมี โดยมีการใช้คำว่า เหมือน เปรียบเทียบให้เป็นสิ่งต่างๆ แสดงวัจนกรรมความรู้สึกคิดถึงและมีการใช้คำว่า คะนึ่ง ที่มีความหมายว่า คิดถึง

1.4 การแสดงความรู้สึกเป็นห่วง

ตัวอย่างที่ 1

แล้วตรัสแก่กระหัดตะปาดี้
จะเปลี่ยวเปล่าเศร้าใจอนุชา

อันสงครามครั้งนี้เห็นหนักหนา
ไม่มีที่จะปรึกษาหาหรือใคร

**เจ้าจยพพลขันธไปบรรจบ
ชวนกันยกริบเร็วไป**

**สบทพพิอเหนาให้จงได้
อย่าท้นให้ปัจจามิตรติดพารา**
(King Rama II, 1985, pp.54)

บทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า จะเปลี่ยเปล่าเศร้าใจอนุชา ไม่มีที่จะปรึกษาหารือใคร, เจ้าจยพพลขันธไปบรรจบ สบทพพิอเหนาให้จงได้ ชวนกันยกริบเร็วไป อย่าท้นให้ปัจจามิตรติดพารา เป็นคำกล่าวของท้าวกระป็นผู้เป็นกษัตริย์ครองเมืองกุเรปัน และพระราชบิดาของอเหนาเป็นท้าวอเหนาและเมืองดาดา จึงสั่งให้ กะหริดตะปาตีไปร่วมทัพช่วยอเหนา แสดงว้จกกรรมความรู้สึกห่วงใย

**ตัวอย่างที่ 2
เมื่อนั้น
จึงอำนวยอวยพรสวัสดิ์
อันเหล่าศัตรูหมู่ร้าย
อนุภาพปราบปรามไปทั่วทิศ**

**องค์ท้าวกระป็นเรื่องศรี
ให้เจ้ามีเดขวารธาตุ
จงแพ้พ่ายยารอดตอดิต
ปัจจามิตรจงเกรงฤทธิ์รอน**
(King Rama II, 1985, pp.54)

บทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า จึงอำนวยอวยพรสวัสดิ์ ให้เจ้ามีเดขวารธาตุ, อันเหล่าศัตรูหมู่ร้าย จงแพ้พ่ายยารอดตอดิต, อนุภาพปราบปรามไปทั่วทิศ ปัจจามิตรจงเกรงฤทธิ์รอน เป็นคำกล่าวของท้าวกระป็นแสดง ว้จกกรรมความรู้สึกเป็นห่วงกะหริดตะปาตี พระองค์จึงได้มีการอวยพรให้

**ตัวอย่างที่ 3
จึงทูลว่าถ้ายกวันพรุ่งนี้
งดอยู่อย่าเสด็จสักเจ็ดวัน
ขอพระองค์จงกำหนดดยาตรา
อันการยุทธ์ซึ่งชัย**

**จะเสียชัยไพร่เป็นแมนมัน
ถ้าพันนั้นก็เห็นไม่เป็นไร
ฟังโหรหาฤกษ์ใหม่
หนักหน่วงน้ำพระทัยให้ดี**
(King Rama II, 1985, p.57)

บทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า จึงทูลว่าถ้ายกวันพรุ่งนี้จะเสียชัยไพร่เป็นแมนมัน, งดอยู่อย่าเสด็จสักเจ็ดวัน ถ้าพันนั้นก็เห็นไม่เป็นไร, ขอพระองค์จงกำหนดดยาตรา ฟังโหรหาฤกษ์ใหม่, อันการยุทธ์ซึ่งชัย หนักหน่วงน้ำพระทัยให้ดี เป็นคำกล่าวของโหรได้ทำนายท้าวกะหมิงกุกหนิงและวิหยาสะกว่าจะถึงชาติ แสดงว้จกกรรมความรู้สึกเป็นห่วงจึงขอให้ท้าวกะหมิงกุกหนิงดอกท้าว

**ตัวอย่างที่ 4
เป็นเวรกรรมจึงจำจาก
กับนางสการะวาตี
นางไกลบิตราขมาตรงค์
ถ้าพลั้งผิดสิ่งไรได้เมตตา**

**ขอฝากมาหารัศมี
ด้วยทรมวยไรที่ทิ้งพา
โฉมยงอย่าเคียดชิงหึงสา
อย่าถือโทษโกรธาเทวี**
(King Rama II, 1985, pp.65)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ขอฟ้ากมหายารัศมี, ถ้าพลั้งผิดสิ่งไรได้เมตตา อย่าถือโทษโกรธาเทวี เป็นคำกล่าวของอิเหนา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกเป็นห่วง

ตัวอย่างที่ 5

เมื่อนั้น
ทั้งประไหมสุหรีศรีโสภา
ต่างองค์อำนวยอวยชัย
อันเหล่าอาสัยดัดสกร

ระตูผู้ผ่านหมันหยา
ฟังราชนัดดาภิเษการณ
เจ้าไปให้เป็นสุขสโมสร
จงพ่ายแพ้ฤทธิรอนพระหลานรัก

(King Rama II, 1985, p.66)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ต่างองค์อำนวยอวยชัย เจ้าไปให้เป็นสุขสโมสร, อันเหล่าอาสัยดัดสกร จงพ่ายแพ้ฤทธิรอนพระหลานรัก เป็นคำกล่าวของระตูหมันหยาและประไหมสุหรี แสดงวัจนกรรมความรู้สึกเป็นห่วงอิเหนา ก่อนออกรบทั้งสองพระองค์ต่างอวยพรให้มัยชัย ให้เหล่าข้าศึกจงพ่ายแพ้ไป

ตัวอย่างที่ 6

บัดนั้น
ชี้ข้างพระที่นั่งมาข้างท้าย
เสแสร้งแกล้งกล่าววาจา
แต่เห็นมามากมายหลายคำบล

ประสันดาที่เลี้ยงพระโฉมฉาย
เห็นพระไม่สบายคลายทุกขทน
ปานนี้สนุกกว่าทุกแห่งหน
ก็ยังไม่ชอบกลเหมือนปานนี้

(King Rama II, 1985, p.67)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า เห็นพระไม่สบายคลายทุกขทน, เสแสร้งแกล้งกล่าววาจา ปานี้สนุกกว่าทุกแห่งหน เป็นคำกล่าวของประสันดาที่เลี้ยงของอิเหนา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกเป็นห่วงอิเหนา เลยพูดเพื่อให้อิเหนาคลายเศร้า

ตัวอย่างที่ 7

ถึงมาตรมั้นจรรกามาเล่า
เมตตาวาน้องเป็นสตรี

ตัวเราจำช่วยด้วยเป็นพี่
จะทอดทิ้งมารศรีเสียอย่างไร

(King Rama II, 1985, p.74)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ตัวเราจำช่วยด้วยเป็นพี่, เมตตาวาน้องเป็นสตรี จะทอดทิ้งมารศรีเสียอย่างไร เป็นคำกล่าวของอิเหนา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกเป็นห่วงบุษบา

ตัวอย่างที่ 8

แต่อย่าลงจากพาชี
เพลงทวนสันทัดขัดใจ

เพลงกระปี่ยังหาชำนาญไม่
เห็นจะมีชัยแก่ไพร่

(King Rama II, 1985, p.75)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “แต่อย่าลงจากพาซี เพลงกระบี่ยังหาชำนาญไม่, เพลงทวน สันทัดชัดเจนใจ เห็นจะมีชัยแก่ไพร่ เป็นคำกล่าวของอิเหนาแสดงวัจนกรรมความรู้สึกเป็นห่วงสังคามาระตา

1.5 การแสดงความรู้สึกขอบคุณ

ตัวอย่างที่ 1

จึ่งมีบัญชาปราศรัย
ให้ยกมาช่วยต่อตี

เราขอใบอนุญาตทั้งสองศรี

ก็เห็นชอบท่วงทีคืนัก

(King Rama II, 1985, p.69)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “เราขอใบอนุญาตทั้งสองศรี” เป็นคำกล่าวของท้าวดาหา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกขอบคุณ

ตัวอย่างที่ 2

ตำมะหงงไปบอกให้ถ้วนถี่
เชิญให้เข้ามาในพารา

ว่ากูนี้ขอบใจนักหนา

จะได้พักโยธาให้สำราญ

(King Rama II, 1985, p.59)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “ว่ากูนี้ขอบใจนักหนา” เป็นคำกล่าวของท้าวดาหา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกขอบคุณ

ตัวอย่างที่ 3

ให้ข้าบังคับทูลถวายในย
ขอเชิญเข้าไปในพารา

ว่าข้าขอบขอบพระทัยนักหนา

จะได้พักโยธาพลาการ

(King Rama II, 1985, p.54)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “ว่าข้าขอบขอบพระทัยนักหนา” เป็นคำกล่าวของตำมะหงง แสดงวัจนกรรมความรู้สึกขอบคุณ

1.6 การแสดงความรู้สึกจงรักภักดี ดังตัวอย่าง

เมื่อนั้น
กัมเกล้าสนองพมมาน
จะขอเอาเมืองขึ้นบรรดามา
ยกออกโรมรันประจัญตี
ถ้าเห็นศึกย่นย่อท้อกำลัง
จะอาสาว่าจจะสิ้นสุดฤทธิ์

สุหรานางใจหาญ
อันการสงครามครั้งนี้
กับโยธาสิงห์ดล่ำหรี
ดูทีฝีมือปัจจามิตร
จะโหมหัทมิให้ตั้งต่อตี
ชีวิตอยู่ได้บาทหงส์

(King Rama II, 1985, p.55)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า กัมเกล้าสนองพมมาน, จะขอเอาเมืองขึ้นบรรดา, จะอาสาว่าจจะสิ้นสุดฤทธิ์ ชีวิตอยู่ได้บาทหงส์ เป็นคำกล่าวของสุหรานาง แสดงวัจนกรรมความรู้สึกจงรักภักดี

1.7 การแสดงความรู้สึกสำนึกผิด ดังตัวอย่าง

**เสร็จศึกจะเข้าไปอัญชลี
เมื่อได้เกินได้ก็จันท**

**จะคำตักก็ตามอชฌาสัย
ตามแต่ภูวนัยจะปราณี**
(King Rama II, 1985, p.65)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า เสร็จศึกจะเข้าไปอัญชลี จะคำตักก็ตามอชฌาสัย,เมื่อได้เกินได้ก็จันท,ตามแต่ภูวนัยจะปราณี เป็นคำกล่าวของอิเหนา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกสำนึกผิด

2. การแสดงความรู้สึกด้านลบ

การแสดงความรู้สึกด้านลบ 8 ความรู้สึก ได้แก่ การแสดงความรู้สึกโกรธเคือง การแสดงความรู้สึกสลดใจ การแสดงความรู้สึกโกรธ การแสดงความรู้สึกน้อยใจ การแสดงความรู้สึกประชด การแสดงความรู้สึกเย้ยหยัน การแสดงความรู้สึกหนักใจ การแสดงความรู้สึกกลัว

2.1 การแสดงความรู้สึกโกรธเคือง ดังตัวอย่าง

**ครั้นออกมาบนนอกนครเศ
เหลียงหลังตั้งดาตวเียงชัย
โอ้วเจ้าดวงยิหวาพี่
ใครจะปลอบโถมงามสามสุดา
สงสารน้ำคำที่พร่ำสั่ง
ครวญพลาถก่าสตรระทดกาย**

**พระทรงเดชเศร้าสร้อยละห้อยให้
ฤทัยหวนวันวันถึงกลยา
ปานนี้เจ้าคร่ำครวญหนา
แต่พอพาใจเศร้าบรรเทาคลาย
คิดถึงความหลังแล้วใจหาย
แล้วคิดอาวพวกพลมณตรี**
(King Rama II, 1985, pp.66-67)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า พระทรงเดชเศร้าสร้อยละห้อยให้,ปานนี้เจ้าคร่ำครวญหนา,ใครจะปลอบโถมงามสามสุดา แต่พอพาใจเศร้าบรรเทาคลาย,คิดถึงความหลังแล้วใจหาย,ครวญพลาถก่าสตรระทดกาย เป็นคำกล่าวของอิเหนา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกโกรธเคือง

2.2 การแสดงความรู้สึกสลดใจ

ตัวอย่างที่ 1

**เมื่อนั้น
สุดที่จจะรับรองป้องกัน
ไพร่พลัดจากนายกระจายหนี
ปลอมพลปนไปในกองทัพ
บ้างปาวเข้าคนละบำพานายวัง
บ้างหนามเกี่ยวหัวไม่รู้น
บ้างเททั้งไถ่ข้าวเขนงป็น
ที่ถูกปืนป่วยขาละล้าลั้ง**

**องค์ระตูพาหยังประหม่น
พลชั้นร้พึงพ่ายตายยับ
เห็นเสียทีมีมาควบจับ
ไม่ผ่านหน้ามารับแต่ลักคน
ประเจียดเครื่องเปลื้องทิ้งไว้เกลื่อนกล่น
ชุกชนตันไปแต่ลำพัง
รื้อตื่นเสียงเพื่อนกันข้างหลัง
อุตสาห์คลานเซซังชุกไป**
(King Rama II, 1985, p.75)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า สุดท้ายที่รับรองป้องกัน พลชั้นธัพพ์พ่ายตายยับ,ไพร่พลัดจากนายกระจายหนี, บ้างบ่าวเข้าคนละบำพานายวัง ประเจียดเครื่องปล้องทั้งไว้เกลื่อนกล่น, บ้างหนามเกี่ยวหัวไม่รู้ตน ชุกชนคั่นไปแต่ลำพัง,บ้างเททั้งไล่ข้าวเขนงป็น รื้อต้นเสียงเพี้ยนกันข้างหลัง, ที่ถูกปืนป่วยขาละล้าละงั่ง อดส่ำหกลานเซซังซุกไป แสดงวัจนกรรมความรู้สึกสลดใจ

ตัวอย่างที่ 2

ตรัสพลางอย่างเยื้องยุรยาตร
สองระตูตามเสด็จจรัส
มาเห็นศพทอดทิ้งกลิ้งอยู่
หนูน้อยโสภาน่าเสียดาย
ทนต้แดงดังแสงทับทิม
เกศปลายงอนงามทรง

องอาจดั่งไกรสรสิทธิ์
ไปทิวียาสะกาดาย
พระพินิจพิศดูแล้วใจหาย
ควรจะนับว่าชายโฉมยง
เพริศพริ้มเพรารับกับชนง
เอาจงค์สารพัดไม่ขัดตา
(King Rama II, 1985, p.80)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ไปทิวียาสะกาดาย, มาเห็นศพทอดทิ้งกลิ้งอยู่ พระพินิจพิศดูแล้วใจหาย,หนูน้อยโสภาน่าเสียดาย ควรจะนับว่าชายโฉมยง,ทนต้แดงดังแสงทับทิม เพริศพริ้มเพรารับกับชนง, เกศปลายงอนงามทรง,เอาจงค์สารพัดไม่ขัดตา เป็นคำกล่าวของอโณเภา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกสลดใจโดยมีการเปรียบเทียบและรู้สึกเสียดายความงามของวิหยาสะกาทที่ต้องมาตายก่อนวัยอันควร

2.3 การแสดงความรู้สึกโกรธ

ตัวอย่างที่ 1

เมื่อนั้น
ได้ฟังสองทูตทูล
จึงบัญชาตรัสด้วยขัดเคือง
เราอ่อนน้อมขอไปในสารา

ท้าวกระหมังกุหนิงเรนทร์สุร
ให้อาตุรเดือดใจดังไฟฟ้า
ดูดูเจ้าเมืองดาดา
แต่ว่าจะรับไว้ก็ไม่มี
(King Rama II, 1985, p.56)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ให้อาตุรเดือดใจดังไฟฟ้า,จึงบัญชาตรัสด้วยขัดเคือง, ดูดูเจ้าเมืองดาดา เป็นคำกล่าวของท้าวกระหมังกุหนิง แสดงวัจนกรรมความรู้สึกโกรธ

ตัวอย่างที่ 2

พระกริ้วโกรธนักดังอัคคี
โรมรุกบุกไปแต่ลำพัง

แกว่งกระบี่ชี้ขิม้าที่นั้ง
ไล่หลังพวกพลเขารมรงค์
(King Rama II, 1985, p.64)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “พระกริ้วโกรธนักดังอัคคี” เป็นคำกล่าวของสังคามาระตา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกโกรธ

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อนั้น

ได้ฟังกริ้วโกรธดังเพลิงกลบ

ถึงว่ากษัตริย์ทั้งสี่กรุง

ก็ไม่มีใครนักร้ามใคร

ท้าวกะหมังกุหนิงแข็งขัน

จึงกระชั้นสนิทนาทประภาสไป

จะมาช่วยรบพุ่งเป็นศึกใหญ่

จะหักให้เป็นกัสม์รุสลิ้ง

(King Rama II, 1985, p.63)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ได้ฟังกริ้วโกรธดังเพลิงกลบ, ก็ไม่มีใครนักร้ามใคร จะหัก ให้เป็นกัสม์รุสลิ้ง เป็นคำกล่าวของท้าวกะหมังกุหนิง แสดงวัจนกรรมความรู้สึกโกรธ

ตัวอย่างที่ 4

ในลักษณะอักษรสรา

มีราชธิดายาใจ

จนลูกเราร้างคู่หนาหั้น

จะให้ชิงผิวเขาเอาเด็ดตาย

บัดนี้ศึกประชิดติดดาหา

เสียงนการวิวาห์จลาจล

การสงครามครั้งนี้ไปช่วย

จะตวัดวงศ์ตัญญาติให้ขาดไป

วาระตูหมันหยาเป็นผู้ใหญ่

แกล้งให้แต่งตัวไว้วัยชาย

ไปหลงรักผูกพันมั่นหมาย

ช่างไม่อาจไพร่ฟ้าประชาชน

ก็จลาจลแจ้งทุกแห่งหน

ต่างคนต่างซ่องหมองใจ

ยังเห็นชอบด้วยหรือเอน

ก็ตามแต่น้ำใจจะเห็นดี

(King Rama II, 1985, p.68)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า แกล้งให้แต่งตัวไว้วัยชาย, จะให้ชิงผิวเขาเอาเด็ดตาย, ช่างไม่อาจไพร่ฟ้าประชาชน, จะตวัดวงศ์ตัญญาติให้ขาดไป ก็ตามแต่น้ำใจจะเห็นดี เป็นคำกล่าวของท้าวดาหา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกโกรธ

ตัวอย่างที่ 5

เมื่อนั้น

เห็นโอรสต้องคัลตรา

กริ้วโกรธโกรธาบ้าจิต

แกว่งหอกคู่ขับอาชานิ

ท้าวกะหมังกุหนิงใจกล้า

ตกจากอาชาบรรลีย์

จะรอร้งยังคิดก็หาไม่

เขารู้กลั้วคามระดา

(King Rama II, 1985, p.44)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า กริ้วโกรธโกรธาบ้าจิต เป็นคำกล่าวของท้าวกะหมังกุหนิง แสดงวัจนกรรมความรู้สึกโกรธ

ตัวอย่างที่ 6

ดูก่อนอริราชไพร่

โอบังบังอาจประมาทใคร

อย่าพาทีลบหลู่ท่านผู้ใหญ่

จะนอนน้อมยอมไหว้อย่าพินึก

มิเรากี่เจ้าจะตายลง
ยังมีพันพันตามาซู้ตึก

อย่าหมายจิตคิดทะนงในการศึก
จะรับแพ้แลลึกไม่มีลาย
(King Rama II, 1985, p.60)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า อย่าพาที่ลบหลู่ท่านผู้ใหญ่, โองหังบังอาจประมาทใคร จะนอนน้อมยอมไหว้อย่างนี้, มิเรากี่เจ้าจะตายลง อย่าหมายจิตคิดทะนงในการศึก, ยังมีพันพันตามาซู้ตึก จะรับแพ้แลลึกไม่มีลาย เป็นคำกล่าวของวิหยาสะก้า แสดงวัจนกรรมความรู้สึกละโกรธ

2.4 การแสดงความรู้สึกเย้ยหยัน

ตัวอย่างที่ 1

แต่ละองค์ทรงโฉมโสกา
ได้เห็นก็เป็นน่าเสียดาย
ไม่ควรคู่สู้รบกับเรา
อนึ่งตัวเจ้ากับเรานี้
ให้จรรกามาเถิดจะชิงชัย

ชั้นชาอายุก็ยิ่งเยาว์
จะพากันมาตายเสียเปล่าเปลี่ยว
ครั้นจะฆ่าเสียเล่าก็อายใจ
จะราศีเคื่องกันก็หาไม่
เจ้าจะได้ดูเล่นเป็นขวัญตา
(King Rama II, 1985, p.70)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า แต่ละองค์ทรงโฉมโสกา ชั้นชาอายุก็ยิ่งเยาว์, ได้เห็น ก็เป็นน่าเสียดาย จะพากันมาตายเสียเปล่าเปลี่ยว, ไม่ควรคู่สู้รบกับเรา ครั้นจะฆ่าเสียเล่าก็อายใจ, อนึ่งตัวเจ้ากับเรานี้ จะราศีเคื่องกันก็หาไม่, ให้จรรกามาเถิดจะชิงชัย เจ้าจะได้ดูเล่นเป็นขวัญตา เป็นคำกล่าวของ ท้าวกระหมิงกุหนึ่งแสดงวัจนกรรมความรู้สึกเย้ยหยัน

ตัวอย่างที่ 2

จะได้ลองฤทธิ์ฝีมือ
หรือรักตัวกลัวจะม้วยช้วน

ให้ลื้อชื่อในชาวเขตชั้นดู่
บังคมคัลจะให้คืนไปพารา
(King Rama II, 1985, p.72)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า หรือรักตัวกลัวจะม้วยช้วน บังคมคัลจะให้คืนไปพารา เป็นคำกล่าวของอิเหนา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกเย้ยหยัน

ตัวอย่างที่ 3

หรือเป็นวงศ์สญเดหวา
จึงปั่นหน้ามาต่อฤทธิไกร

ในสิ้นคราเป็นโฉน
ไม่กลัวชีวลัยจะมรณา
(King Rama II, 1985, p.60)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า จึงปั่นหน้ามาต่อฤทธิไกร ไม่กลัวชีวลัยจะมรณา เป็นคำกล่าวของวิหยาสะก้า แสดงวัจนกรรมความรู้สึกเย้ยหยัน

ตัวอย่างที่ 4

ว่าพลางทางถอดกริชกราย
กวักพระหัตถ์ดรัสเรียกกระตุพลัน

เยื้องย้ายร่ายรำบิดผัน

พระท่าที่เย้ยหยันไพร่

(King Rama II, 1985, p.53)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “พระท่าที่เย้ยหยันไพร่” เป็นคำกล่าวของอิเหนา แสดง
วจนกรรมความรู้สึกเย้ยหยัน

2.5 ความรู้สึกน้อยใจ ดังตัวอย่าง

อันศึกครั้งนี้ซึ่งมีมา
จึงเป็นเสี้ยนศัตรูหูกุ้ย

เพราะเขาขอบุชบาเราไม่ให้

น้อยใจด้วยอิเหนานัดดา

(King Rama II, 1985, p.33)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “น้อยใจด้วยอิเหนานัดดา” เป็นคำกล่าวของท้าวดาห
แสดงวจนกรรมความรู้สึกน้อยใจ

2.6 การแสดงความรู้สึกประชด

ตัวอย่างที่ 1

แต่การศึกครั้งนี้ไม่ควรเป็น
จะมีคู่ผู้ชายก็ไม่รัก

เกิดเหี้ยเพราะลูกอปลักษณ์

จึงหักให้สาสมใจ

(King Rama II, 1985, pp.53)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า เกิดเหี้ยเพราะลูกอปลักษณ์,จะมีคู่ผู้ชายก็ไม่รัก จึงหัก
ให้สาสมใจ เป็นคำกล่าวของท้าวดาหแสดงวจนกรรมความรู้สึกประชด

ตัวอย่างที่ 2

อันกะหัดตะปาที้จะมาช่วย
แต่อิเหนาเขาจะมาทำไม
พระเชษฐาให้สารไปกี่ครั้ง
จนสลัดตัดการวิวาท
เห็นจะรักเมียจริงยิ่งกว่าญาติ
ถึงมาตรจะมาก็จำใจ

พอจะเห็นจริงด้วยไม่สงสัย

ผิดไปเจ้าอย่าเจรจา

เขายังไม่จากหมั้นหย่า

ศึกติดพาราก็เพราะใคร

ไหนจะคลาดจากเมืองหมั้นหย่าได้

ด้วยกลัวภัยพระราชบิดา

(King Rama II, 1985, p.43)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า แต่อิเหนาเขาจะมาทำไม ผิดไปเจ้าอย่าเจรจา, พระเชษฐา
ให้สารไปกี่ครั้ง เขายังไม่จากหมั้นหย่า,จนสลัดตัดการวิวาท สึกติดพาราก็เพราะใคร, เห็นจะรักเมียจริงยิ่ง
กว่าญาติ ไหนจะคลาดจากเมืองหมั้นหย่าได้, ถึงมาตรจะมาก็จำใจ ด้วยกลัวภัยพระราชบิดา เป็นคำกล่าว
ของท้าวดาหแสดงวจนกรรมความรู้สึกประชด

ตัวอย่างที่ 3

ดูที่ท้าวตรัสเห็นขัดเคือง
เมียเขาเขารักดังแก้วตา
แต่พระเชษฐาให้หาตัว
เกิดมรณครุฑครมก็เพราะใคร
นับประสาอะไรแก่ตัวเรา
เห็นเคืองขัดตรัสขำอยู่ดังนี้

ว่าไหนจะจากเมืองหมันหย่า
หรือจะจากคลาคลาเห็นผิดไป
ก็ไม่มีความกลัวยังขัดได้
จนเดือดร้อนทั่วไปถึงธานี
ถึงตายเขาก็ไม่ดูผี
พระภูมิจงทราบบทมาลย์
(King Rama II, 1985, pp.36)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ดูที่ท้าวตรัสเห็นขัดเคือง ว่าไหนจะจากเมืองหมันหย่า, เมียเขาเขารักดังแก้วตา หรือจะจากคลาคลาเห็นผิดไป, แต่พระเชษฐาให้หาตัว ก็ไม่มีความกลัวยังขัดได้, เกิดมรณครุฑครมก็เพราะใคร จนเดือดร้อนทั่วไปถึงธานี, นับประสาอะไรแก่ตัวเรา ถึงตายเขาก็ไม่ดูผี, เห็นเคืองขัดตรัสขำอยู่ดังนี้ พระภูมิจงทราบบทมาลย์ เป็นคำกล่าวของท้าวดาหา แสดงว่าจนกรรมความรู้สึกระชด

ตัวอย่างที่ 4

ถึงไม่เลี้ยงบุษบาเห็นว่าชั่ว
อันองค์ท้าวดาหาหิบัติ
มาตรแม้เสียเมืองดาหา
ซึ่งเกิดศึกสาเหตุเภทภัย
ครั้งนั้นก็เสียวาจา
ครั้งนั้นเร่งคิดดูจนึก
แม้มียกพลไกรไปช่วย
อย่าดูทั้งเปลวอัคคี

แต่เขารู้ว่าตัวนั้นเป็นที่
นั้นไม่ใช่อาหรืออย่างไร
จะพลอยอายขายหน้าหรือหาไม่
ก็เพราะใครทำความไว้งามพัตร์
อายชาวดาหาอาณาจักร
จะซ้ำให้เสียศักดิ์ก็ตามที
ถึงเราม้วยก็อย่ามาดูผี
แต่วันนี้ขาดกันจนบรรลีย์
(King Rama II, 1985, p.69)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ถึงไม่เลี้ยงบุษบาเห็นว่าชั่ว แต่เขารู้ว่าตัวนั้น เป็นที่, อันองค์ท้าวดาหาหิบัติ นั้นไม่ใช่อาหรืออย่างไร, มาตรแม้เสียเมืองดาหา จะพลอยอายขายหน้าหรือหาไม่, ซึ่งเกิดศึกสาเหตุเภทภัย ก็เพราะใครทำความไว้งามพัตร์, ครั้งนั้นก็เสียวาจา อายชาวดาหาอาณาจักร, ครั้งนั้นเร่งคิดดูจนึก จะซ้ำให้เสียศักดิ์ก็ตามที, แม้มียกพลไกรไปช่วย ถึงเราม้วยก็อย่ามาดูผี, อย่าดูทั้งเปลวอัคคี แต่วันนี้ขาดกันจนบรรลีย์ เป็นคำกล่าวของท้าวฤเบิน แสดงว่าจนกรรมความรู้สึกระชด

ตัวอย่างที่ 5

แล้วตอบถ้อยน้อยหรือพระทรงฤทธิ์ ช่างประดิษฐ์คิดความพองามสม
ล้วนกล่าวแกล้งแล้งเสเลห์ล่อม คืดคมแยบคายหลายชั้น
พระจะไปดาหาปราบข้าศึก หรือรำลึกถึงคู่ตนาหงัน
ด้วยสงครามในจิตยังติดพัน จึงบิดผันพจนามาอาลัย

ไหนพระผ่านฟ้าสัญญาน้อง
 ไม่นิราศแรมร้างห่างไกล
 พระวาจาน่าเชื่อเป็นพันนัก
 พาข้อสุจริตคิดสำคัญ
 มิรู้มาอาภัพกลักลาย
 ยังสมคำสัญญาที่พาที

จะปกป้องครองความพิสมัย
 จนบรรลยมอดม้วยไปด้วยกัน
 จึงหลงรักภักดีไม่เด็ดฉันท
 หมายมั่นว่าเมตตาปราณี
 จะหลีกเลี่ยงเบี่ยงบ่ายหน่ายหนี
 ก็ร้อยปีพระจะกลับคืนมา
 (King Rama II, 1985, p.68)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า แล้วตอบถ้อยน้อยหรือพระทรงฤทธิ์ ข้างประดิษฐ์ คิดความพองามสม, ล้วนกล่าวแก่สิ่งแสรังเสเล่ห์หลม คิดคมแยบคายหลายชั้น, พระจะไปดาหาปราบข้าศึก หรือรำลึกถึงคู่หนาหั้น, ด้วยสงครามในจิตยังติดพัน จึงบิดผันพจนามาอาลัย, ไหนพระผ่านฟ้าสัญญาน้อง จะปกป้องครองความพิสมัย, ไม่นิราศแรมร้างห่างไกล จนบรรลยมอดม้วยไปด้วยกัน, พระวาจาที่น่าเชื่อเป็น พันนัก จึงหลงรักภักดีไม่เด็ดฉันท, พาข้อสุจริตคิดสำคัญ หมายมั่นว่าเมตตาปราณี, มิรู้มาอาภัพกลักลาย จะหลีกเลี่ยงเบี่ยงบ่ายหน่ายหนี, ยังสมคำสัญญาที่พาที ก็ร้อยปีพระจะกลับคืนมา เป็นคำกล่าวของนาง จินตะหราวาตี แสดงวิจณกรรมความรู้ลึกประชด

ตัวอย่างที่ 6

แล้วว่าอนิจจาความรัก
 ตั้งแต่จะเชี่ยวชาญเป็นเกลียวไป
 สตรีใดในพิภพจบนแดน
 ด้วยไผ่รักให้เกินพักตรา
 โอว่าน่าเสียดายตัวนัก
 จะออกซื้อลือชวไปทั่วทิศ
 เสียแรงหวังฝักฝักชีวี
 หมายบำเหน็จจะรีบเสด็จไป
 ด้วยระเด่นบุษบาโฉมตรู
 ไม่ต่ำศักดิ์รูปชวเหมือนตัวน้อง

พึงประจักษ์ดังสายน้ำไหล
 ที่ไหลเลยจะไหลคืนมา
 ไม่มีใครได้แค้นเหมือนอกข้า
 จะมีแต่เวทนาเป็นเนืองนิตย์
 เพราะเชื้อล้นหลงรักจึงซ้ำจิต
 เมื่อพลั้งคิดผิดแล้วจะโทษใคร
 พระจะมีเมตตาภิหาไม
 ก็รู้เท่าเข้าใจในทำนอง
 ควรคู่ภิรมย์สมสอง
 ทั้งพวกพ้องสุริยวงศ์พงศ์พันธุ์
 (King Rama II, 1985, p.64)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า แล้วว่าอนิจจาความรัก พึงประจักษ์ดังสายน้ำไหล, ตั้งแต่ จะเชี่ยวชาญเป็นเกลียวไป ที่ไหลเลยจะไหลคืนมา, สตรีใดในพิภพจบนแดน ไม่มีใครได้แค้นเหมือนอกข้า, ด้วยไผ่รัก ให้เกินพักตรา จะมีแต่เวทนาเป็นเนืองนิตย์, โอว่าน่าเสียดายตัวนัก เพราะเชื้อล้นหลงรักจึงซ้ำจิต, จะออกซื้อ ลือชวไปทั่วทิศ เมื่อพลั้งคิดผิดแล้วจะโทษใคร, เสียแรงหวังฝักฝักชีวี พระจะมีเมตตาภิหาไม, หมายบำเหน็จ จะรีบเสด็จไป ก็รู้เท่าเข้าใจในทำนอง, ด้วยระเด่นบุษบาโฉมตรู ควรคู่ภิรมย์สมสอง, ไม่ต่ำศักดิ์รูปชว เหมือนตัวน้อง ทั้งพวกพ้องสุริยวงศ์พงศ์พันธุ์ เป็นคำกล่าวของนางจินตะหราวาตีแสดงวิจณกรรม ความรู้ลึกประชด

2.7 การแสดงความรู้สึกหนักใจ

ตัวอย่างที่ 1

ครั้นอ่านสารเสร็จสิ้นพระทรงฤทธิ์
บุษบาจะงามสักเพียงไร

ถอนฤทัยคิดแล้วสงสัย
จึงต้องใจระตุทุกบุรี

(King Rama II, 1985, p.34)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “ถอนฤทัยคิดแล้วสงสัย” เป็นคำกล่าวของอิเหนาแสดง วัจนกรรมความรู้สึกหนักใจ

ตัวอย่างที่ 2

ครั้นถึงห้องสุวรรณบรรจง
ทอดถอนฤทัยพลางทางพาที

นั่งแนบแอบบองคันทางโฉมศรี
ภูมิแจ้งความแก่ทรมวย

(King Rama II, 1985, p.44)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า “ทอดถอนฤทัยพลางทางพาที” เป็นคำกล่าวของอิเหนา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกหนักใจ

2.8 การแสดงความรู้สึกกลัว

ตัวอย่างที่ 1

ทรงอ่านสารเสร็จสิ้นเรื่อง
จึงยื่นสารให้ระเด่นมนตรี
เห็นงามอยู่แล้วหรือหลานรัก
มาพลอยได้ความผิดด้วยนัตดา

กลัวจะขุนข้องหมองศรี
แล้วมีพจนรดาจว
เจ้าหาญหักไม่ฟังคำข้า
เมื่อกระนี้จะว่าประการใด

(King Rama II, 1985, p.44)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า กลัวจะขุนข้องหมองศรี, เห็นงามอยู่แล้วหรือหลานรัก เจ้าหาญหักไม่ฟังคำข้า, มาพลอยได้ความผิดด้วยนัตดา เมื่อกระนี้จะว่าประการใด เป็นคำกล่าวของระตู หนันยา แสดงวัจนกรรมความรู้สึกกลัว

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อนั้น
ก้มกราบบาทมูลแล้วทูลไป
ข้าน้อยทั้งสองเป็นไพร่
จงโปรดปรานประทานชีวา
ขอเอาพระเดชปกเกศเกล้า
ถึงปีจะมีบรรณาการ

สองระตูตัวสั่นหัวนไหว

ภูวนายได้ทรงพระเมตตา

โทษผิดครั้งนี้หนักหนา

ไว้เป็นข้าใต้เบื้องบพมาลย์

ตราบเท่าสิ้นชีวิตสังขาร

มาถวายตามบรรณประเพณี

(King Rama II, 1985, p.89)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า สองระตูตัวสั้นห้วนไหว,จงโปรดปราน ประทานชีวิต,ไว้เป็นข้าได้เบื้องบาทมลาย์ ขอเอาพระเดชปกเกล้า คราพบเท่าสิ้นซึ่งสังขาร,ถึงปีจะมีบรรณาการมาถวายตามบูรณประเพณี เป็นคำกล่าวของระตูประหมื่นและระตูพายัพยังแสดงวัจนกรรมความรู้สึกกลัว

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อนั้น
สุดที่จะบิดเบียนเลื่อนวันไป
ความกลัวความรักสลักทรวง
แต่เรรวนหวนนึกตรึกตรา

พระสุริยวงศ์เทวอัครมลาย
ด้วยเกรงในบิตุเรศคตมา
ให้เป็นห่วงหนหลังกังวลหน้า
พระราชสาสะท้อนอนใจ
(King Rama II, 1985, p.55)

จากบทประพันธ์ข้างต้น ปรากฏคำว่า ด้วยเกรงในบิตุเรศคตมา,ความกลัวความรักสลักทรวง เป็นคำกล่าวของอิเหนาแสดงวัจนกรรมความรู้สึกกลัว

บทสรุป

จากการศึกษาวัจนกรรมการแสดงความรู้สึก เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมิงกฤษณ์ พบว่า ในบทประพันธ์บทหนึ่งนั้น อาจจะมีการแสดงความรู้สึกหลากหลายอารมณ์แทรกอยู่ในบทประพันธ์นั้น เช่น การแสดงความรู้สึกโศกเศร้าก็จะมีอารมณ์ของการแสดงความรู้สึกสลดใจ การแสดงความรู้สึกประศตกก็จะเป็นไปด้วยความรู้สึกโศกเศร้าเสียใจไปด้วย การแสดงความรู้สึกโกรธก็จะปรากฏในบทคำประพันธ์เดียวกันกับการแสดงความรู้สึกเย้ยหยัน สำหรับผลการศึกษานั้น พบว่า วัจนกรรมที่แสดงความรู้สึกที่พบมากที่สุด คือ การแสดงความรู้สึกเป็นห่วง รองลงมาคือ การแสดงความรู้สึกรัก การแสดงความรู้สึกโกรธ ฉะนั้น การแสดงความรู้สึกต่างๆของเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมิงกฤษณ์ จึงมีการแสดงความรู้สึกอย่างหลากหลาย ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษา การแสดงความรู้สึกออกเป็น 2 ด้านคือ การแสดงความรู้สึกทางด้านบวก และการแสดงความรู้สึกทางด้านลบ ดังรายละเอียด ดังนี้ การแสดงความรู้สึกด้านบวก ได้แก่ การแสดงความรู้สึกด้านบวก 7 ความรู้สึก ดังนี้ การแสดงความรู้สึกดีใจ การแสดงความรู้สึกรัก การแสดงความรู้สึกคิดถึง การแสดงความรู้สึกเป็นห่วง การแสดงความรู้สึกขอบคุณ การแสดงความรู้สึกจงรักภักดี การแสดงความรู้สึกสำนึกผิด การแสดงความรู้สึกด้านลบ ได้แก่ การแสดงความรู้สึกด้านลบ 8 ความรู้สึก ดังนี้ การแสดงความรู้สึกโศกเศร้า การแสดงความรู้สึกสลดใจ การแสดงความรู้สึกโกรธ การแสดงความรู้สึกเย้ยหยัน ความรู้สึกน้อยใจ การแสดงความรู้สึกประศตก การแสดงความรู้สึกหนักใจ การแสดงความรู้สึกกลัว วัจนกรรมที่แสดงความรู้สึกด้านบวกที่พบมากที่สุด คือ การแสดงความรู้สึกเป็นห่วง และวัจนกรรมที่แสดงความรู้สึกด้านลบที่พบมากที่สุด คือ การแสดงความรู้สึกโกรธ

References

- Angkurasinthana. N. (2008). **A comparative study of indirect speech in conversations in different Thai novels Period: according to the Pragmatics** [Master's thesis]. Kasetsart University. (In Thai)
- King Rama II. (1978). **Inao**. Bangkok: SKSC Printing House, Lat Phrao. (In Thai)
- Ministry of Education. (2008). **Textbook for the course on Basic Thai Language and Literature. (11th ed.)**. Bangkok: SKSC Printing House, Lat Phrao. (In Thai)
- Phio-on, C. & KhрутMueang, S. (2017). Analysis of Erotic Sentiment that appears in Inao: the Dramatic writings of His Majesty King Buddha Lertla Napalai. **Ganesha Journal**, 2 (13), 1-17. (In Thai)
- Royal Institute. (2002). **Royal Institute Dictionary, A.D. 2011. (2nd ed.)**. Bangkok : Nammeebooks Publishing. (In Thai)
- Sukwisit. W. (2004). **invective speech in the Thai language** [Master's Thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Sinhuwanik, S. (2016). Inao: Hero, Lover and Warrior. **Nakhon Phanom University Journal**, 6 (1), 134-142. (In Thai)
- Thanachai. K. (2008). "When Inao, being extremely sad to Busaba": Sunthon Phu and creating emotional feelings in Nirat Inao. **Journal of Humanities**, 15 (2), 17-27. (In Thai)

แนะนำผู้เขียน Contributor

กนกวรรณ สอนนิล

Kanokwan Sonnin

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

Department of Thai, Faculty of Humanities
Naresuan University

จตุพร โคตรนก

Chatupohn Khotkanok

ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาเขมร)
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันออก
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

Doctor of Arts (Khmer Language)
Faculty of Archaeology, Silpakorn University
Lecturer, Department of Oriental Languages
Faculty of Archaeology, Silpakorn University

ชญาพัฒน์ มั่งกุลณา

Chayapat Mungkulna

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

Department of Thai, Faculty of Humanities
Naresuan University

ณฐ บุนนธารีโรชิต

Nuttha Bunthanatherachot

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน
วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Lecturer, Chinese Language Department
College of Liberal Arts, Rangsit University

ณภัทร เขาว์นม

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เขมรศึกษา),
มหาวิทยาลัยศิลปากร
นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาจารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

Napat Chawnuam	Master of Arts (Khmer Studies), Silpakorn University Ph.D. Student, Program in Epigraphy in Thai and Oriental Languages, Faculty of Archaeology, Silpakorn University
บุญธิญา รักสวน	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยรังสิต
Boontiya Raksuan	Lecturer, Chinese Language Department College of Liberal Arts, Rangsit University
ประยุทธ จิตรราช	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Prayut Jitrach	Master of Arts (Thai) Mahasarakham University Lecturer, Thai Language Program Faculty of Humanities and Social Sciences Buriram Rajabhat University
พัชรินทร์ เสือสавеณี	สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Patcharin Suesawatee	Thai Language Program, Faculty of Education Rambhai Barni Rajabhat University
พิสิษฐพัฒน์ ปัญญาเร็ว ทองเปลว	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
Phisitthaphat Panyarew Thongpleaw	Lecturer, Chinese Language Department College of Liberal Arts, Rangsit University

ยุพาวดี อาจหาญ

Yupawadee Athan

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Master of Arts (Thai)

Mahasarakham University

Lecturer, Thai Language Program

Faculty of Humanities and Social Sciences

Buriram Rajabhat University

สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล

Somkiat Watanapongsakul

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาเขมร)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์, สาขาวิชาศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Doctor of Arts (Khmer)

Silpakorn University

Associate Professor, School of Liberal Arts

Sukhothai Thammathirat Open University

สรไน รอดนิทย์

Sorranai Rortnit

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย

วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Lecturer, Department of Thai Language

College of Liberal Arts, Rangsit University

สรिता ปัจจุสานนท์

Sarita Patjusanon

สาขาวิชาภาษาไทย, คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Thai Language Program, Faculty of Education

Rambhai Barni Rajabhat University

สอน วรรณะ

Sorn Vannak

อาจารย์ผู้สอนภาษาเขมร
สถาบันการศึกษาฝึกอบรมครูแห่งชาติ,
ราชอาณาจักรกัมพูชา
Khmer Instructor,
National Institute of Education
Kingdom of Cambodia

สุภาพร คงศิริรัตน์

Supaporn Kongsirirat

ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์, สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร
Doctor of Arts (Thai) Naresuan University
Associate Professor, Department of Thai,
Faculty of Humanities, Naresuan University

หยิซิง แซ่จ้าว

Zhang Shuhua

โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Faculty of Humanities and Social Sciences
Chiang Rai Rajabhat University

หลี่ ฮ่าวซาง

Li Haochang

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน
วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
Lecturer, Chinese Language Department
College of Liberal Arts, Rangsit University

รูปแบบของบทความในวารสาร

ระยะขอบบน

2.54 cm

ชื่อเรื่องภาษาไทย

(TH SarabunPSK 20 point, Bold, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

Title in English

(TH SarabunPSK 20 point, Bold, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

เว้น 15 pt.

ระยะขอบซ้าย

2.54 cm

ชื่อ-นามสกุล ผู้เขียนคนที่1¹ / ชื่อ-นามสกุล ผู้เขียนคนที่2²

(ชื่อภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point., Bold, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

กรณีมากกว่า 3 คนให้ใส่ชื่อผู้เขียนคนแรกและคณะ

เว้น 15 pt.

ระยะขอบขวา

2.54 cm

Author Name – Lastname1¹ / Author Name – Lastname2²

(ชื่อภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point., Bold, กึ่งกลางหน้ากระดาษ) กรณีมากกว่า 3 คนให้ใส่ชื่อผู้เขียนคนแรกและคณะ

¹สาขาวิชา คณะ มหาวิทยาลัย จังหวัด รหัสไปรษณีย์, ประเทศ

(ชื่อหน่วยงานภาษาไทย TH SarabunPSK 13 point, normal, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

¹Department, Faculty, University, Province, Country Postal code

(ชื่อหน่วยงานภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 13 point, normal, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

(กรณีต่างสังกัดให้ใส่หมายเลขกำกับหน้าชื่อสถาบัน)

*Corresponding author: .....@.....

(อีเมลติดต่อผู้เขียนบทความ TH SarabunPSK 12 point, normal, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

เว้น 15 pt.

วันที่ Received/ Revised/ Accepted (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 12 point, normal, ซิดขวา) ดังตัวอย่าง

Received: June 18, 2021

Revised: November 1, 2021

Accepted: December 19, 2021

Abstract (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm) เนื้อความบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal).....

เว้น 8 / 10 pt.

Keywords: //aa//bb//cc//dd//ee (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal, ซิดขอบซ้าย) 3-5 คำ

ระยะขอบล่าง

2.54 cm

เว้น 15 pt.

บทคัดย่อ (ภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point, Bold, จัดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm)   เนื้อความบทคัดย่อภาษาไทย (ภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point, normal)

.....
.....
เว้น 8 / 10 pt.

คำสำคัญ: //กก//ขข//คค//งง//จจ (ภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point, normal, จัดขอบซ้าย) 3-5 คำ

เว้น 15 pt.

บทนำ (TH SarabunPSK 16 point, Bold, จัดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm)   เนื้อหา (TH SarabunPSK 16 point, normal) .....
.....
.....
.....

เว้น 15 pt.

วัตถุประสงค์ (TH SarabunPSK 16 point, Bold, จัดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

- (2 cm)   1. (TH SarabunPSK 16 point, normal).....
                 2. ....
                 3. ....

เว้น 15 pt.

ทบทวนวรรณกรรม (TH SarabunPSK 16 point, Bold, จัดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

2 cm)   เนื้อหา (TH SarabunPSK 16 point, normal) .....
.....
.....

เว้น 15 pt.

วิธีดำเนินการวิจัย (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิตขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

- (2 cm) 1. (TH SarabunPSK 16 point, normal).....
2. ....
3. ....

(บทความทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้ใช้ “วิธีดำเนินการวิจัย” บทความทางหมวดด้านวิทยาศาสตร์ให้ใช้ “อุปกรณ์และวิธีการ”)

เว้น 15 pt.

ผลการวิจัย (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิตขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm) เนื้อหา (TH SarabunPSK 16 point, normal) .....
.....
.....

เว้น 15 pt.

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิตขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm) เนื้อหา (TH SarabunPSK 16 point, normal) .....
.....
.....
.....

เว้น 15 pt.

References (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิตขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

เนื้อหา (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal บรรทัดแรกซิตขอบซ้าย).....
(เคาะ 7 ตัวอักษร).....

เนื้อหา (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal บรรทัดแรกซิตขอบซ้าย).....
(เคาะ 7 ตัวอักษร).....

เนื้อหา (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal บรรทัดแรกซิตขอบซ้าย).....
(เคาะ 7 ตัวอักษร).....

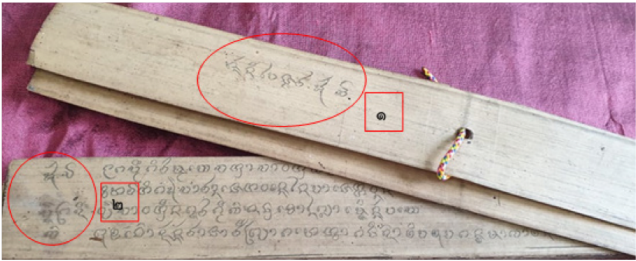
การนำเสนอตาราง และ รูปภาพ

(ตารางที่ x TH SarabunPSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย ไม่ใส่เส้นแนวดัง
(ชื่อตาราง TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

ตารางที่ 2 ตัวอย่างตารางสรุปบัญชีรายชื่อคัมภีร์ใบลาน

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	หมวด	ตัวอักษร	จำนวน ผูก	ลักษณะ เอกสาร	ลักษณะชุด/ สภาพ
1	ปกิณกะพระวินัย	01 พระวินัย	ธรรมอีสาน	5	ใบลานยาว	ต่างชุด/ตีมา
2	ศิริมานันทสูตร	02 พระ สุดตันตปิฎก	ธรรมอีสาน	7	ใบลานยาว	ไม่ครบชุด/ ตีมาก
3	ปกิณกะมูล นิพพาน	02 พระ สุดตันตปิฎก	ธรรมอีสาน	9	ใบลานยาว	ต่างชุด/ตี

(ชื่อรูปภาพ แผนภูมิ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา จัดกึ่งกลาง ตั้งค่าเป็น 1 คอลัมน์)
ที่มา: (TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา จัดกึ่งกลาง)

ภาพที่ 3 ตัวอย่างใบปกหน้าคัมภีร์ใบลาน
ที่มา: Phiphat Prasertsang et al. (2019)

ข้อกำหนดของวารสาร

วิจารณ์สาร กำหนดตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับแรกระหว่างเดือน มกราคม- เมษายน ฉบับที่สองระหว่างเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และฉบับที่สามระหว่างเดือน กันยายน-ธันวาคม วารสารเปิดรับบทความวิจัย (research article) บทความวิชาการ (academic article) บทวิจารณ์หนังสือ (book review) เพื่อพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ตามที่เห็นสมควร และบทความที่จะตีพิมพ์ต้องเป็นผลงานที่ยังไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาเพื่อลงพิมพ์ในวารสารอื่นใดมาก่อน โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมสาขาย่อยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดังต่อไปนี้ ภาษาไทย วรรณคดีไทย คติชนวิทยา ชาติพันธุ์วิทยา ภาษาศาสตร์ การสอนภาษา และภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาด้านฉบับ (manuscript) ตามข้อกำหนดของวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่าน หากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความนั้นอาจถูกให้ปรับแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา รูปแบบ และสำนวน ตามที่กองบรรณาธิการวารสารเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้แก้ไขเขียนเพื่อดำเนินการแก้ไข หากผู้เขียนมีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ให้ผู้เขียนชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อกองบรรณาธิการจะได้พิจารณาในการตีพิมพ์ต่อไปและเพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

การจัดเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 12 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียว (อาจนุลอมให้เกิน 12 หน้าได้แต่ไม่เกิน 20 หน้า)
  2. รูปแบบตัวอักษร ให้จัดพิมพ์ด้วยแบบตัวอักษร TH SarabunPSK เท่านั้น
  3. ชื่อเรื่องบทความภาษาไทย ขนาดตัวอักษร 20 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
  4. ชื่อเรื่องบทความภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
  5. ชื่อผู้เขียนทุกคน ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา)
  6. ชื่อสังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ขนาดตัวอักษร 13 พอยนต์ (ตัวอักษรปกติ)
  7. อีเมลของผู้ประสานงาน ขนาดตัวอักษร 12 พอยนต์
  8. วันที่ส่ง วันที่แก้ไข วันที่รับบทความ ขนาดตัวอักษร 12 พอยนต์ (ตัวอักษรปกติ)
  9. เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ จัดชิดซ้าย
- พิมพ์ 1 คอลัมน์
10. คำสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย
  11. เนื้อหาคำสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ วรรค 2 เคาะระหว่างคำ

12. ชื่อหัวเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย ไม่ใส่เลขลำดับที่
13. เนื้อหาบทความ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์
14. เนื้อหาบทความ ย่อหน้า 2 ซม.
15. ชื่อตาราง ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) ให้ระบุไว้บนตารางจัดชิดซ้าย ได้ตารางให้บอกแหล่งที่มาจัดชิดซ้าย ส่วนรายละเอียดตัวอักษรปกติ
16. ชื่อรูปภาพ ชื่อแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) ให้ระบุไว้ใต้รูปภาพ แผนภูมิ จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้รูปภาพ แผนภูมิให้บอกแหล่งที่มาเป็นภาษาอังกฤษ จัดกึ่งกลาง
17. ระยะขอบกระดาษ 1 นิ้ว (2.54 ซม.) เท่ากันทุกด้าน
18. หมายเลขหน้า ให้ใส่ไว้ตำแหน่งด้านล่างขวาตั้งแต่ต้นจนจบบทความ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์
19. ชื่อเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย
20. เนื้อหาเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ พิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ จัดชิดซ้าย บรรทัดที่สองจัดเอียงมาทางขวา ½ นิ้ว หรือ 7 ตัวอักษรเศษ

ส่วนประกอบของบทความ

1. ชื่อเรื่องบทความ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
2. ชื่อผู้เขียนทุกคน (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
3. บทคัดย่อ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ความยาวไม่เกิน 300 คำ
4. คำสำคัญ 3-5 คำ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
5. เนื้อเรื่อง
  - 1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และบทสรุป
  - 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ ทบทวนวรรณกรรม วิธีการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผลการวิจัย
  - 3) บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหาวิจารณ์ และ บทสรุป
6. เอกสารอ้างอิงในตัวเนื้อหา (ภาษาอังกฤษ)
7. ตารางประกอบ รูปภาพ แผนภูมิ หรืออื่น ๆ ต้องใส่หมายเลขกำกับในบทความและอ้างอิงแหล่งที่มาของตารางรูปภาพและแผนภูมิให้ถูกต้อง โดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่น ใช้รูปภาพหรือข้อความที่มีความคมชัด และส่งภาพถ่ายต้นฉบับหรือไฟล์รูปภาพแยกต่างหาก แนบมาพร้อมกับบทความด้วย
8. เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (ภาษาอังกฤษ) ให้แนบเอกสารอ้างอิงภาษาไทยมาด้วย

คำแนะนำในการเขียนอ้างอิง

การเขียนอ้างอิงตามรูปแบบของวารสาร วิจารณ์สาร กองบรรณาธิการวารสาร ได้ยึดรูปแบบการเขียนอ้างอิงตาม Publication Manual of the American Psychological Association ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 โดยปรับรูปแบบบางรายการให้เข้ากับบริบทของวารสารไทยของวิจารณ์สาร รูปแบบการเขียนอ้างอิงในบทความในวารสารจะประกอบด้วยการอ้างอิง 2 ส่วน คือ 1) การอ้างอิงในตัวเนื้อหา 2) รายการอ้างอิงท้ายบทความ

1. การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text Citation)

การอ้างอิงในเนื้อหาเป็นการอ้างอิงในระบบนามปี โดยระบุชื่อผู้แต่ง และปีพิมพ์ เพื่อเป็นการแนะนำผู้อ่านไปยังแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงท้ายเล่มเอกสารวิชาการ ที่มีการจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร การอ้างอิงในเนื้อหา จะมี 2 ลักษณะ คือ การอ้างอิงต้นข้อความ (Narrative Citation) การอ้างอิงท้ายข้อความ (Parenthetical Citation)

การอ้างอิงชื่อผู้แต่ง ต้นข้อความ

ในกรณีที่ชื่อของผู้แต่งที่เป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติให้ปรับเป็นชื่อภาษาอังกฤษแบบถ่ายเสียง โดยใช้นามสกุลผู้แต่ง ตามด้วยปีที่พิมพ์เป็นปีคริสต์ศักราช ในวงเล็บ ในกรณีที่อ้างแบบสรุปใจความ หรือ ใส่ตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า (p.) ในกรณีที่มิมีจำนวนหน้าเดียว หรือตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า (pp.) ในกรณีมีจำนวนตั้งแต่สองหน้าขึ้นไป ก่อนเลขหน้าในวงเล็บ ในกรณีที่อ้างแบบระบุเลขหน้า ตัวอย่างเช่น

Triwiset (2018) พบว่า..... หรือ Triwiset (2018, p. 4) พบว่า..... หรือ

Triwiset (2021, pp. 4-5) พบว่า.....

การอ้างอิงชื่อผู้แต่ง ท้ายข้อความ

ในกรณีที่ชื่อของผู้แต่งที่เป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติให้ปรับเป็นชื่อภาษาอังกฤษแบบถ่ายเสียง โดยใช้นามสกุลผู้แต่งตามด้วยปีที่พิมพ์เป็นปีคริสต์ศักราช ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาคหลังชื่อผู้แต่งในวงเล็บ หรือตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า (p.) ในกรณีที่มิมีจำนวนหน้าเดียว หรือ ตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า (pp.) ในกรณีมีจำนวนตั้งแต่สองหน้าขึ้นไป ก่อนเลขหน้าในวงเล็บ ตัวอย่างเช่น

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นในประเทศไทย.....(Triwiset, 2018) หรือ

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นในประเทศไทย.....(Triwiset, 2018, p. 4) หรือ

(Triwiset, 2021, pp. 4-5)

การอ้างอิงแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ในกรณีที่ผู้เขียนใช้แหล่งข้อมูลขั้นต้นที่ไม่มีการพิมพ์เผยแพร่หรือค้นหาคำได้ การอ้างแหล่งข้อมูลขั้นรองหรือการอ้างตามบุคคลอื่น ให้ใช้คำภาษาอังกฤษว่า ‘as cited in’ ในวงเล็บ เช่น ผู้เขียนอ่านบทความที่แต่งโดย Knipe & Horowitz (2018) ที่อ้าง Truslow (2009) โดยที่ผู้เขียนไม่สามารถอ่านงานเขียนต้นฉบับของ Truslow ด้วยตนเอง ในรายการอ้างอิงจะใส่เฉพาะแหล่งข้อมูลขั้นรองที่เขียนโดย Knipe & Horowitz (2018) เท่านั้น การอ้างอิงในตัวเนื้อหาจะใช้รูปแบบ ดังตัวอย่าง

(Truslow, 2009, as cited in Knipe & Horowitz, 2018)

ถ้าผู้เขียนไม่ทราบปีที่พิมพ์เผยแพร่ของแหล่งข้อมูลชั้นต้น ก็ให้ละปีที่พิมพ์ไว้ในการอ้างอิงตัวในตัวเองโดยไม่ได้ใส่ ดังตัวอย่าง

Newton's diary (as cited in Hale, 1912)

การอ้างอิงการสัมภาษณ์

งานเขียนบางประเภทที่ไม่สามารถสืบค้นโดยผู้อ่านทั่วไปได้ เช่น งานที่ไม่มีแหล่งอ้างอิง จะถูกอ้างเป็นการสื่อสารส่วนบุคคล (personal communication) ซึ่งการสื่อสารส่วนบุคคลรวมถึง อีเมล ข้อความ การสนทนาออนไลน์หรือ ข้อความส่วนบุคคล การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การบรรยายในชั้นเรียนที่ไม่ได้บันทึกไว้ บันทึกข้อความ จดหมาย ข้อความจากการอภิปรายกลุ่มที่ไม่สามารถค้นได้ เนื่องจากว่าผู้อ่านไม่สามารถสืบค้นข้อมูลการสื่อสารส่วนบุคคลเหล่านี้ได้ การอ้างอิงการสื่อสารส่วนบุคคลในบทความจึงไม่ใส่ไว้ในรายการอ้างอิงท้ายบทความ แต่ให้ใส่ข้อมูลเท่าที่เป็นไปได้ในตัวเนื้อหาเท่านั้น โดยใช้รูปแบบต่อไปนี้ ชื่อตัวผู้สัมภาษณ์เป็นอักษรย่อในกรณีชาวต่างชาติและตัวเต็มในกรณีคนไทย และนามสกุลเต็มเป็นภาษาอังกฤษใส่คำว่า 'personal communication' ตามด้วย เดือน วันที่ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค ตามด้วย ปีเป็นปีคริสต์ศักราช และ ใช้ตัวเลขอารบิก ดังตัวอย่าง

ในการอ้างอิง ดันข้อความ J. T. Lewis (personal communication, May 14, 2018) หรือ

ในการอ้างอิง ท้ายข้อความ (K. Taylor, personal communication, March 17, 2019)

2. การอ้างอิงท้ายบทความ

1. การอ้างอิงท้ายบทความในรูปแบบที่กำหนดของวารสาร ในกรณีที่ยารายการอ้างอิงต้นฉบับเขียนเป็นภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงทั้งหมดเป็นภาษาอังกฤษและใส่คำภาษาอังกฤษที่บอกว่ายูภาษาไทย (In Thai) หรือว่าในภาษาต่างประเทศอื่น ๆ (In 'Language') กำกับต่อท้ายเอกสารอ้างอิงที่แปลเป็นภาษาอังกฤษจากต้นฉบับเดิมที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาอื่น ๆ ดังตัวอย่าง

Suklarpit, S. (2018). **Monogamy: Family colonial in Siam**. Bangkok:

Matichon. (In Thai)

Kruawitchayachan, J. (1994). **The Way of Life of the Mon People**.

Bangkok: Dan Suttha Printing. (In Chinese)

2. การอ้างอิงผู้แต่งชื่อเดียวกันแต่ปีที่พิมพ์ต่างกันให้เรียงลำดับโดยใช้ปีที่พิมพ์ก่อนเป็นเกณฑ์ ส่วนการอ้างอิงผู้แต่งคนเดียวในปีเดียวกันแต่ปีให้ใช้ตัวอักษรในภาษาอังกฤษว่า a หรือ b เป็นต้น กำกับหลังจากปีที่พิมพ์ภายในวงเล็บ ดังตัวอย่าง

Bednarik, R. G. (2003a). Concerns in rock art science. **Aura Newsletter**,

20 (1), 1-4.

Bednarik, R. G. (2003b). A figurine from the African Acheulian.

Current Anthropology, 44 (3), 405-413.

References Samples (ตัวอย่างการอ้างอิง)

Journal article (บทความในวารสาร)

McCauley, S. M., & Christiansen, M. H. (2019). Language learning as language use: A cross-linguistic model of child language development. *Psychological Review*, 126 (1), 1–51.

Magazine article (บทความในนิตยสาร)

Bergeson, S. (2019, January 4). Really cool neutral plasmas. *Science*, 363 (6422), 33–34.

Newspaper article (บทความในหนังสือพิมพ์)

Guarino, B. (2017, December 4). How will humanity react to alien life? Psychologists have some predictions. *The Washington Post*.

Book republished in translation (หนังสือแปล)

Piaget, J., & Inhelder, B. (1969). *The psychology of the child* (H. Weaver, Trans.; 2nd ed.). Basic Books.

Book in a series (หนังสือที่มีพิมพ์หลายครั้ง)

Madigan, S. (2019). *Narrative therapy* (2nd ed.). American Psychological Association.

Anthology (หนังสือรวมเล่ม)

Gold, M. (Ed.). (1999). *The complete social scientist: A Kurt Lewin reader*. American Psychological Association.

Religious work (คัมภีร์ทางศาสนา)

The Qur'an (M. A. S. Abdel Haleem, Trans.). (2004). Oxford University Press.

Ancient Greek or Roman work (หนังสือกรีกหรือโรมันโบราณ)

Aristotle. (1994). *Poetics* (S. H. Butcher, Trans.). The Internet Classics Archive.

Shakespeare (หนังสือของเชคสเปียร์)

Shakespeare, W. (1995). *Much ado about nothing* (B. A. Mowat & P. Werstine, Eds.). Washington Square Press.

Chapter in an edited book (บทในหนังสือที่มีบรรณาธิการ)

Weinstock, R., Leong, G. B., & Silva, J. A. (2003). Defining forensic psychiatry: Roles and responsibilities. In R. Rosner (Ed.), **Principles and practice of forensic psychiatry** (2nd ed., pp. 7–13). CRC Press.

Grant (รายงานวิจัยที่ได้รับทุนจากหน่วยงาน)

Blair, C. B. (Principal Investigator). (2015–2020). **Stress, self-regulation and psycho-pathology in middle childhood** (Project No. 5R01HD081252-04) [Grant]. Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health & Human Development.

Conference session (การประชุมสัมมนาวิชาการ)

Fistek, A., Jester, E., & Sonnenberg, K. (2017, July 12–15). **Everybody's got a little music in them: Using music therapy to connect, engage, and motivate** [Conference session]. Autism Society National Conference, Milwaukee, WI, United States.

Unpublished dissertation or thesis

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหรือโท)

Harris, L. (2014). **Instructional leadership perceptions and practices of elementary school leaders** [Doctoral dissertation]. University of Virginia.

Dissertation or thesis published online

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหรือโทที่เผยแพร่ออนไลน์)

Hutcheson, V. H. (2012). **Dealing with dual differences: Social coping strategies of gifted and lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer adolescents** [Master's thesis, The College of William & Mary]. William & Mary Digital Archive. <https://digitalarchive.wm.edu/bitstream/handle/10288/16594/HutchesonVirginia2012.pdf>

Unpublished manuscript (เอกสารที่ยังไม่ตีพิมพ์)

Yoo, J., Miyamoto, Y., Rigotti, A., & Ryff, C. (2016). **Linking positive affect to blood lipids: A cultural perspective** [Unpublished manuscript]. Department of Psychology, University of Wisconsin–Madison.

Film or video (ภาพยนตร์หรือวิดีโอ)

Forman, M. (Director). (1975). **One flew over the cuckoo's nest** [Film]. United Artists.

TV series (ซีรีส์ในโทรทัศน์)

Simon, D., Colesberry, R. F., & Kostroff Noble, N. (Executive Producers). (2002–2008).

The wire [TV series]. Blown Deadline Productions; HBO.

YouTube video or other streaming video (ทูปวิดีโอหรือสตรีมมิ่งวิดีโอ)

Cutts, S. (2017, November 24). **Happiness** [Video]. Vimeo.

<https://vimeo.com/244405542>

Single song or track (เพลงเดี่ยว)

Beyoncé. (2016). **Formation** [Song]. On Lemonade. Parkwood; Columbia.

Tweet (ทวีตในทวิตเตอร์)

White, B. [@BettyMWhite]. (2018, June 21). I treasure every minute we spent together #koko

[Image attached] [Tweet]. Twitter. [https://twitter.com/BettyMWhite/](https://twitter.com/BettyMWhite/status/100995189284622745)

[status/100995189284622745](https://twitter.com/BettyMWhite/status/100995189284622745)

Facebook post (โพสต์ในเฟซบุ๊ก)

Gaiman, N. (2018, March 22). 100,000+ Rohingya refugees could be at serious risk during Bangladesh's monsoon season. My fellow UNHCR Goodwill Ambassador Cate Blanchett is [Image attached] [Status update]. Facebook.

<http://bit.ly/2JQxPAD>

Webpage on a news website (เว็บเพจในข่าวเว็บไซต์)

Avramova, N. (2019, January 3). The secret to a long, happy, healthy life? Think

age-positive. CNN. [https://www.cnn.com/2019/01/03/health/](https://www.cnn.com/2019/01/03/health/respect-toward-elderly-leads-to-long-life-ntl/index.html)

[respect-toward-elderly-leads-to-long-life-ntl/index.html](https://www.cnn.com/2019/01/03/health/respect-toward-elderly-leads-to-long-life-ntl/index.html)

A study of Chinese Modal Verbs in Chinese Textbooks for Thai learners

Grammatical Unit Ellipsis on the News Presented via Twitter

Bat Dvemātra in The Cambodian S.E.A. Write Award Poetry

Study on the Word Formation of the Northern Thai Dialect
in the Novel "Klin Kasalong" by Niarapati

A Reflection of Chinese Culture in Narispong Rakwattananon's Collection
of Short Stories "Family Comes First"

Learning Activities in a Virtual Classroom Based on Constructivist Concept
Using Google Site for Educational Media Design and Production Course
in Thai Language Studies

A Development of Chinese Vocabulary Memory Skills
by Using Vocabulary Memory Games as a Medium for Students
in the Chinese Language Program, Faculty of Humanities
and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

Love Snare and Manhood in Novel 'Blood Ring' of Phongsakon

New Paradigm and Methodology: Ecolinguistics Perspective

The Speech Act on Expression of Feelings Appeared
in the Literary Work: Inao in Episode on the Battle of Kamang Kuning